

Volanen vasemmalta

Osa 3

Kirjoituksia vuodelta 2022

Matti Vesa Volanen

Versio: 2026-03-18

Lisenssi: Creative Commons Nimeä-EiKaupallinen 4.0 Kansainvälinen (CC BY-NC 4.0)

Lisenssikuvaus: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.fi>

Kolofoni

Alkuperäiset tekstit on julkaistu ensisijaisesti kirjoittajan blogissa ja muissa verkkojulkaisuissa. Keskeinen koontilähde:

<https://blogit.kansanuutiset.fi/volanen-vasemmalta/>

<https://www.vasemmistonyt.fi/volanen-vasemmalta/>

Matti Vesa Volanen on yhteiskunnallisista ja ekologisista kysymyksistä kirjoittava ajattelija. Tämä sarja kokoaa yhteen kirjoituksia, puheenvuoroja ja muistiinpanoja vuosilta 2014–2025.

Linkkipolitiikka: tekstissä olevat URL-viitteet on säilytetty lähteenä silloin kun mahdollista. Koska verkkosisällöt muuttuvat, lukijaa suositellaan käyttämään tarvittaessa myös arkistoversioita (esim. web.archive.org) ja ensisijaisesti DOI-/julkaisijatasen viitteitä, jos saatavilla. Verkkolähteiden tarkistuspäivä tässä koonnissa: 18.3.2026.

Sitaatti ja viittaus

Suosittelun viittaustapa: Volanen, Matti Vesa. Volanen vasemmalta: Kirjoituksia vuodelta 2022 (Osa 3). Päivitetty 18.3.2026. Saatavilla verkossa (PDF).

Tämä PDF on tarkoitettu vapaaseen ei-kaupalliseen jakeluun lisenssin mukaisesti.

Volanen vasemmalta

OSA III Kirjoituksia vuodelta 2022

Matti Vesa Volanen

VASEMMISTO **NYT!**

Saatesanat

Tässä viisi osaisessa kirjasarjassa on vuosina 2014 - 2025 Kansan Uutisten ja sittemmin Vasemmistonyt.fi alustalla ilmestyneet blogikirjoitukseni aikajärjestyksessä. Ne ovat pääsääntöisesti lyhyitä kommentteja ajankohtaiskeskusteluihin, tosin niissä usein ajaudutaan melkoisiin filosofisiin syövereihin. Minulle ne ovat lähtö- ja taustatekstejä kirjalliselle työlle, jota vieläkin teen.

Tekstejä en ole muuttanut, kuvia ja viitelistoja olen joutunut karsimaan. Viitteissä saatetaan viitata Kansan Uutisten blogisivuille, joita ei enää ole. Kaikki tekstit löytyvät sen sijaan samalla otsikolla Vasemmistonyt.fi - alustalta.

Blogeissa on myös melkoisesti samojen teemojen kertaamista ja jopa samoja tekstijaksoja. En ole ryhtynyt niitä karsimaan. Lähtökohtana on ollut, että kirjoitus muodostaa oman kokonaisuutensa.

Blogien kirjoitusajankohta ilmaistaan englantilaiseen tapaan: vuosi-kuukausi-päivä-kellonaika. Kaikissa vanhimmissa kirjoituksissa ei ole kirjoituspäivää mainittu, vuosi ja kuukausi sen sijaan löytyy.

Vantaalla, tammikuun 5. päivänä 2026

Matti Vesa Volanen
emeritus koulutustutkija, PsT
Vantaa

Volanen vasemmalta - kirjoituksia vuodelta 2022

Sisällysluettelo

VOLANEN VASEMMALTA - KIRJOITUKSIA VUODELTA 2022.....	2
2022.....	6
JOS OLET PALJON SAANUT, ET VOI JÄTTÄÄ VÄHÄN	6
SOTA VAI RAUHA? AVOIN KIRJE VASEMMISTOLIITON PUHEENJOHTAJALLE LI ANDERSSONILLE.....	8
NATO ON OSA ONGELMAA, EI SEN RATKAISUA.....	10
KUKA MEITÄ OIKEIN SÄIKYTTÉE JA HYPPYYTTÄÄ?.....	16
"HARMITON HÖLMÖ" – MINÄKÖ?.....	17
SIINÄKÖ KAIKKI, LI?.....	20
KENEN REALISMIA?.....	23
"REAALIMAAILMASSA RAJALLISUUDET VOITTAVAT AINA"	25
TENNISPALLO VAI MAAPALLO?.....	26
SODAN- VAI RAUHANREALISMI?.....	28
HELSINGIN HENKI - ELVYTYKSEN VAI UUELLEENSYNNYTYKSEN?.....	29
KYLMÄPÄISYYTTÄ TARVITAAN REILUSTI LISÄÄ!.....	31
SOTAREALISMISTA EKOREALISMIIN.....	33
HALLA-AHO LOROTTELEE OMILLE MUROILLEEN JO NYT.....	37
ARVOKONSERVATISMI, SOTA- JA EKOREALISMI.....	38
TERÄSESIRIPPU HALKI EUROOPAN?.....	39
HALLA-AHO, KAASUKAMMIOT JA VUOTAVA VENE.....	42
JANNEN VAIKEA SKITSOFRENI: OLLAKO NATO-ANKKA VAI NATO-VANKKA?.....	44
UKRAINA PISTÄÄ MIETTIMÄÄN	46
VASEMMISTOLIITTO EI KESKUSTELE LIITTYMISESTÄ NATO:ON VAAN SIITÄ MITEN NATO SAATAISIIN TARPEETTOMAKSI.....	47
PELIKIRJOISTA KÄSIKIRJAAN.....	48
KUOLEMAN SUUDELMA MURSULTA.....	51
SUOMI JA WWII.....	54
TOSIASIALISESTI ... JURIDISESTI.....	55
POLITIikkaA TEHDÄÄN AINA AJASSA JA TILANTEESSA.....	57
SUOMETTUMINEN OLIKIN VIISAUTTA!.....	59
MATKALLA NATOTUNNELIIN?.....	60
POTEMKININ KULISSIT?.....	63
HS:N PÄÄTOIMITUS ON VIHDOIN AVANNUT SILMÄNSÄ – MUTTA VAIN TOISEN!.....	65
DAVOS VAI ALLEGRE?.....	66
TENNIS- VAI MAAPALLO? DAVOS VAI ALLEGRE?.....	70
SELONTEKO SUOMEN VALMISTAUTUMISESTA SOTAAN.....	71
NAAPURISOPU – NYTKÖ?.....	72
KANSALLINEN ITSEMURHA?.....	74
SOTA, JÄRKI JA PAHUUS.....	76
"NATO TARVITSEE TIEDON SIITÄ, ETTÄ KANSA NYT TUKEE JÄSENYTTÄ"	80
PATOMÄKI: SUOMEN LIITTYMINEN NATOON ON VAARALLINEN VIRHE.....	81
EKOSOSIALISTISEN KOHTUUTALouden PUOLESTA.....	84
MANDAATTI - KANSANVALTAINEN TOIMEKSIANTO.....	87
LEIPÄÄ, TYÖTÄ, RAUHAA!.....	88

KANSALLISEN SUVERENITEETIN UMPIKUJA? VENÄLÄISIÄ EMME ENÄÄ OLE, AMERIKKALAISIKSI VOIMME TULLA, ÄLKÄÄMME OLKO ENÄÄ SUOMALaisia!.....	97
MANIFESTI EUROOPAN DEMOKRATISOIMISEKSI.....	101
SODANJULISTUSTA ODOTELESSA?.....	103
”EI SELLAISTA OLE OLEMASSA”.....	105
OMATUNTO, SOTA JA RAUHA.....	108
PAX AMERICANA?.....	109
HEIKKI PATOMÄKI ILMOITTAI EROAVANSA VASEMMISTOLIITOSTA.....	111
... MISTÄ OLEN HYVIN, HYVIN ONNELLINEN.....	112
PERIAATTEET JA KÄYTÄNNÖT.....	113
TEHDÄÄN TULEVAISUUS YHDESSÄ, RANSKALAISEEN TAPAAN!.....	114
OLENKO SIIS TERRORISTI?.....	117
MITÄ ME LIBERAALIT JA NE ”KAIKKI MUUT”.....	119
VASTAKKAIN OVAT ARVOT ... TALOUDELLISET ARVOT!.....	121
SODAN VAIETTU TOTUUS?.....	124
WHAT IS REALLY GOING ON?.....	126
... MUTTA MISSÄ ON EDISTYKSELLINEN VAIHTOEHTO?.....	128
HENRY KISSINGER: ”KANNATIN UKRAINAN TÄYTTÄ ITSENÄISYYTTÄ, MUTTA SEN PARAS ROOLI OLI MIELESTÄNI SUOMEN KALTAINEN.”.....	130
MITÄ TULI HANKITTUA?.....	132
MITÄ TAPAHTUU TODELLA?.....	134
JOE BIDENIN JA VLADIMIR PUTININ TUHOISAT UNELMAT.....	135
KASAKAT, COWBOYT JA DIPLOMAATIT.....	141
ITSETUTKISTELUN PAIKKA!.....	148
TUULETUOKSEN JÄLKEEN.....	149
SIVISTYS, YLIOPISTO JA - MORAALI?.....	150
BIDEN: ”JUMALA SIUNATKOON” - PUTIN: ”JUMALA VARJELKOON” - YKSI JUMALA, KAKSI HURSKASTA KERTOMUSTA.....	152
ITÄMERI – RAUHAN MERI! ??.....	154
INNOVATIIVINEN TUOTTAVUUS – JO HAPANTUNUTTA VIINIÄ UUDESSA HANAPAKKAUKSESSA?.....	157
KOLONIALISTISEN KAHTIAJAON ”SIVISTYS VS. BARBARIA” UUSI TULEMINEN: PUUTARHA VS. VIIDAKKO.....	161
TEKOPYHYHDEN HUIPPU!.....	162
KANSAKUNTA KAUPALLISEN KANSALAISSYHTEISKUNNAN ARMOILLA?.....	163
INNOVATIIVINEN TUOTTAVUUS – UUSI PERUSTA HYVINVOINTITALOUDELLE?.....	165
VM:N UUSI PAINOS ”SAATANALLISISTA SÄKEISTÄ”.....	168
SUOMI NATOKUNTOON – VM:N UUSI PERUSTELU MISSILLEEN.....	168
AJOPUUN UUSI EROTTELUTYÖMAA.....	172
SUOMI HALUAA OLLA MUKANA VAHVISTAMASSA NATO:N YDINASEPELOTETTA.....	174
LAUSUNTONI.....	175
SUOMI VASTUSTAA YDINASERIISUNTAA.....	177
EUROOPPA DEMOKRATISOITUU, KUN EUROOPPALAINEN OLIGARKIA KUKISTETAAN!.....	178
PITKÄ VAI LYHYT LINJA?.....	181
KANNANOTTO, JOKA EI MENESTYNYT.....	183
DEMOKRATIAN TILA MAAILMASSA VUONNA 2021.....	184
VAALIT LIBERAALIDEMOKRAATTISESTI - TAPAUSET USA!.....	187
HENRY KISSINGER: KUINKA VÄLTÄÄ UUSI MAAILMANSOTA?.....	188
OLEN MUKANA!.....	190
HERÄTYKSEN JA UUSKONSERVATISMIN EPÄPYHÄ LIITTO?.....	192

2022

2022 - 01

Jos olet paljon saanut, et voi jättää vähän ...

- 2022-01-02 10:30

Tasavallan presidentti Sauli Niinistö haki kolmelta taholta ajatuksellista voimaa uudenvuodenpuheeseensa: Frans Emil Sillanpäältä, Henry Kissingeriltä ja Jumalalta.

Presidentti toivoi ”enemmän nöyryyttä korkeampien arvojen edessä” (Sillanpää) ja varoitti, että ”kun sodan välttäminen on ollut joidenkin valtioiden ylimpänä tavoitteena, on kansainvälinen järjestelmä ollut armottomimman jäsenensä armoilla” (Kissinger) sekä ”siunausta” (Jumala).

Presidentti jätti kuitenkin kertomatta mitä nuo ”korkeammat arvot” saattaisivat olla ja kuka tai mikä tuo kansainvälisen järjestelmän ”armottomin jäsen” voisi olla; ”siunauksen” kohde ja sisältö jäi sekin täsmentämättä.

Ottakaamme tähän rinnalle **YK:n pääsihteerin António Guterres** arvio maailman tilanteesta:

”Ihmiskunta käy sotaa luontoa vastaan. Tämä on itsemurhaa. Luonto iskee aina takaisin – ja se tekee sen jo kasvavalla voimalla ja raivolla. Biologinen monimuotoisuus romahtaa. Miljoona lajia on vaarassa kuolla sukupuuttoon. Ekosysteemit häviävät silmiemme edessä... Ihmisen toiminta on syynä siihen, että laskeudumme kohti kaaosta. Mutta se tarkoittaa, että ihmisen toiminta voi auttaa ratkaisemaan sen.” (Guterres, 2020).

Minulle herää kysymys, elääkö Niinistö samalla planeetalla ja vuosisadalla kuin Guterres? Nythän **Luonto** on ensin ja ehdottomin, vasta sitten ihminen ja hänen ajatuksensa maailmanjärjestyksestä ja sen alkuperästä. Jos otamme lähtökohdaksi Guterres’in realismin, niin mitä voisivat olla nuo ”korkeammat arvot” ja mikä olisi ”armottomin jäsen”, ja entäpä ”siunaus”?

Korkein arvo on elämä, ekosfääri kaikkienensa, ihminen mukaan lukien. Armottomin jäsen ei ole tuo tai tämä kansakunta vaan luonto; luonto ei tottele ihmistä vaan luonnonlakeja, joita – se myönnettäköön – rajatussa määrin osaamme hyödyntää eduksemme ja, tätä nykyä, useimmiten luonnon tuhoksi. Luonto siunaa itse itsensä, itse sitä tietämättä.

Nykyinen tavara- ja palvelutuotanto ja niiden *nykyinen* kasvupakko kulkevat käsikädessä energian kulutuksen ja siihen luonnonlakien välttämättömyydellä liittyvän hukkalämmön lisääntymisen kanssa. Jos oletamme edes runsaan 2% vuosittaisen tuotannon kasvun, niin muutamassa vuosisadassa maapallomme alkaa kirjaimellisesti kiehua sen saavuttaessa 100 C° pintalämpötilan. (Murphy, 2021).

Siten ei Sillanpään ”korkeammat arvot” eikä Kissingerin ”armottomin jäsen”, eikä ”Jumalan siunaus” anna meille perustaa tarjota edes täällä ”maailman onnellisimmassa maassa” ... ”nuorille toivon

näköaloja”.

Kansallisvaltioiden täysivaltainen itsenäisyys, suvereniteetti, olettaa, että jos jokainen kansakunta pelastaa ensin ja ensisijaisesti itsensä, muilta paljon kyselemättä, niin kaikki pelastuvat. Niin kauan, kun oletetaan luonnonvarojen ehtymättömyys, se saattaisi onnistua, tosin lähes loputtomien luonnon resursseista käytävien sotien määrittämänä; olihan iskulauseena vielä viime vuosisadalla ”jos haluat rauhaa, varustaudu sotaan”. Ei onnistunut - rauha siis.

Niinistön ainoa tie eteenpäin on ”viime kädessä maltti, vastuullisuus ja dialogi”. Valitettavasti ei riitä, että me keskenämme harrastamme malttia, vastuullisuutta ja dialogisuutta. Meidän on kaikkien harrastettava niitä ja paljon muuta luonnon kanssa: kohtuutta kaikessa, kaikille, kaikkialla, alati. Sovinto luonnon kanssa YK:n Agenda2030 ja 17 kehitystavoitteen toteuttamiseksi merkitsee radikaalia voimavarojen uudelleenjakoa ekosfäärissä, kansakuntien kesken ja kansakuntien sisällä. Meidän on siis varustauduttava rauhaa eikä sotaa varten.

Ei edes ihmiskunta ole suvereeni luonnonlakien edessä, saati sitten yksittäiset kansakunnat. Kansakunnat eivät enää kirjoita historiaa. Jos jokin kansakunta niin uskottelee itselleen ja toisille, se samalla tuhoaa mahdollisuudet siltä, että ihmiskunta alkaa kirjoittamaan historiaa reaalisessa dialogissa luonnon kanssa. Siunatkaamme (*eulogein*) siis itse itsemme tätä yhteistä hanketta varten.

Viitteet

Guterres, A. 2020. Secretary-General's address at Columbia University: "The State of the Planet" [scroll down for language versions] 02 December 2020.

<https://www.un.org/sg/en/content/sg/statement/2020-12-02/secretary-generals-address-columbia-university-the-state-of-the-planet-scroll-down-for-language-versions>

Murphy, T. 2021. Energy and Human Ambitions on a Finite Planet Assessing and Adapting to Planetary Limits, eScholarship, University of California

https://escholarship.org/uc/energy_ambitions

Niinistö, S. 2021. Tasavallan presidentti Sauli Niinistön uudenvuodenpuhe 1.1.2022.

<https://www.presidentti.fi/puheet/tasavallan-presidentti-sauli-niiniston-uudenvuodenpuhe-1-1-2022/>

Sota vai rauha? Avoin kirje Vasemmistoliiton puheenjohtajalle Li Anderssonille

- 2022-01-05 14:37

Vasemmistoliiton eduskuntavaaliohjelman 2019 mukaan ”Vasemmistoliitto avaa uusien hävittäjien hankinnan kriittiseen tarkasteluun. Hankinnoissa ei tule antaa puolustusvoimille avointa piikkiä, vaan niistä on käytävä laaja poliittinen keskustelu. Hävittäjiä ei pidä hankkia sotaa käyvistä maista.”

Valitettavasti tästä vaaliohjelman lupauksesta ei edes yritetty pitää kiinni, vaikka myös puoluevaltuusto edellytti sitä päätöksessään.

Vaaliohjelmassa luvataan myös että:

- Suomi ei osallistu Nato-johtoisin sota- ja taisteluharjoituksiin, joissa harjoitellaan Naton 5. artiklan mukaista yhteistä puolustusta.

- Vahvistamme eduskunnan asemaa Suomen turvallisuus- ja puolustuspolitiikassa.

- Naton isäntämaasopimus, Naton kumppanuustavoitteet ja kansainvälisten harjoitusten kokonaisuus on tuotava eduskunnan käsittelyyn.

- Suomen sotilaallinen liittoutumattomuus kirjataan seuraavan hallituksen ohjelmaan.

- Suomi ei hae eikä valmistele Naton jäsenyyttä.

- Suomi tukee YK:n peruskirjaan perustuvaa monenkeskistä, sääntöpohjaista kansainvälistä järjestelmää.

- Kriisinhallintaoperaatioilla tulee olla YK:n tai ETYJ:in mandaatti.

- Suomi on aloitteellinen kansainvälisten kriisien ja konfliktien ratkaisemisessa ja pyrkii toimimaan niiden sovittelijana.

- Sotilaallisesti liittoutumattomana maana Suomi on aktiivinen yhteistyökumppani ja rauhan rakentaja.”

Suomen sotilaallinen liittoutumattomuus on kirjattu hallitusohjelmaan, mutta ei sitä, että ”Suomi ei hae eikä valmistele Naton jäsenyyttä” vaan hallitusohjelmassa todetaan:

”Suomen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan perustaan kuuluu kansallisen liikkumatilan ja valintamahdollisuuksien ylläpitäminen. Tämä säilyttää mahdollisuuden hakea Natojäsenyyttä. Ratkaisuja tarkastellaan aina reaaliajassa kansainvälisen turvallisuusympäristön muutokset huomioon ottaen.”

Kun nyt sekä tasavallan tasavallanpresidentti Sauli Niinistö uudenvuodenpuheessaan että hallituspuolue Vihreiden keskeiset edustajat ovat korostaneet maailman nopearytmisyyttä, kiirehtimisen/maltin taitoa ja tilanteiden reaaliaikaista tulkintaa NATO -jäsenyys kysymyksessä, minulle on herännyt vakava huoli onko Vasemmistoliiton vaalilupauksista nyt lipsuttu myös ulkopoliittisella saralla? Puolustuspolitiikan piirissä tämä ns. ”tekninen yhteensovittaminen” on jatkunut kaiken aikaa.

Monista minun ja monen muun puoluejäsenen pyynnöistä huolimatta et ole käyttänyt linjapuheenvuoroa Suomen ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikasta. Olet vain vedonnut hallitusohjelmaan ja moniin kiistämättömiin sosiaalipoliittisiin saavutuksiin, antaen ymmärtää, että niiden hintana on tinkiminen puolustuspoliittisista tavoitteistamme, siis myöntyminen mm. F-35 -hävittäjien hankintaan.

Nyt ei ole – eikä pitkään aikaan ole ollut – kysymys vain hävittäjistä tai NATO -optiosta ja siitä, ovatko NATOn ovet auki vai kiinni. NATO tulee nyt vastata ovista ja ikkunoista: ohi eduskunnan sovituista mitä moninaisimmista aie- ja isäntämaasopimuksista, EU:n strategisen aseman uudelleen määrittelystä, Arktisen alueen talous- ja sotilaspoliittisen merkityksen kasvusta, ehkä jälleen kerran myös Suomen mahdollisesta roolista Baltian ”turvaamisessa”.

Eikä siinä kaikki. Niinistön uudenvuodenpuhe pitää sisällään ajatuksen siitä, että Eurooppa ei voi jäädä USA:n etupiiriksi, kun USA ja Kiina/Venäjä määrittelevät geopolittisia suhteitaan. Hän kuitenkin lähtee siitä, että tuo asema on vältettävissä vain Euroopan sotilaallista voimaa lisäämällä. Hän on siis sotarealisti: jos haluat rauhan, valmistaudu sotaan.

Jos Eurooppa lähtee tältä pohjalta määrittelemään omaa ja muiden pelaajien – kuten Kiinan, Venäjän ja USA:n – asemaa ja roolia ja, kun sitten nämä muutkin pelaajat tekevät samoin, edessä on prosessi, jossa jo nyt kestävästi ylikäytetyt luonnonvarat jaetaan väkivalloin uudelleen kansakuntien kesken.

Meillä on kuitenkin vastattavana pian 10 miljardia ihmistä ja biosfääri kaikkinaensa. Se tarkoittaa radikaalia luontoresurssien käytön rajoittamista ja niiden uudelleenjakoa sekä kansakuntien välillä että kansakuntien sisällä. *Nykyinen* tavara- ja palvelutuotanto ja niiden *nykyinen* kasvupakko kulkevat käsikädessä energian kulutuksen ja siihen luonnonlakien välttämättömyydellä liittyvän hukkalämmön lisääntymisen kanssa. Jos oletamme edes runsaan 2% vuosittaisen tuotannon kasvun, niin muutamassa vuosisadassa maapallomme alkaa kirjaimellisesti kiehua sen saavuttaessa 100 C° pintalämpötilan.

Minulle vasemmisto ja Vasemmistoliitto on aina ollut osa kansojen välistä rauhanliikettä. Vasemmisto on kaiken aikaa tarkastellut maailman menoa ja tuloa ihmiskunnan ja on nyt pakotettu tarkastelemaan kotoista planeettaamme koko biosfäärin pelastamisen näkökulmasta. Me emme ole siis koskaan olleet sodan- vaan rauhanrealisteja, mutta nyt entistäkin pakottavimmista syistä: meidän on tehtävä sovinto luonnon kanssa ja se on mahdollista vain ja jos vain varustaudumme rauhaan, joka on tuon sovinnon ehdoton edellytys.

Vasemmistoliitto on aloittamassa keskustelun uudesta periaateohjelmasta. Sen luonnos on jo kaikkien luettavissa. Se antaisi nyt mahdollisuuden määrittää Suomen asemaa ja roolia uudessa geo- ja ekopoliittisessa kokonaistilanteessa.

Vaikeus ei ole kultaa. Pikemminkin se on Vasemmistoliiton loppu.

Matti Vesa Volanen
Tänään 5.1.2022 75 -vuotissyntymäpäivä
Emeritus koulutustutkija
Psykologian tohtori
Vasemmistoliiton perustajajäsen
Kultainen ansiomerkki

NATO on osa ongelmaa, ei sen ratkaisua

- 2022-01-09 13:21

Loppiaisena (6.1.2022), Levin laduilla hiihdellessään **Matti Vanhanen** rohkaistui arvioimaan mediassa esiinrähdytettyä NATO -keskustelua. Hän kommentoi erityisesti **Ilkka**-lehden pääkirjoitusta, jonka mukaan "Keskusta on pahiten hukassa turvallisuuspolitiikassa" ... "Nato-optiolla huijaaminen on viimeinkin hyvä lopettaa. Joko jäsenyyttä haetaan tai sitten ei haeta."

Vanhanen totesi muutama vuosi sitten (20. 11. 2014) sanomalehti *Suomenmaan* haastattelussa, että *aito* Nato -optio on Suomen kohdalla menetetty: "Se on sääli, se rajaa liikkumatilaamme. Nato-optio olisi toiminut monessa kansainvälisessä tilanteessa hyvänä painostuskeinona. – Olisi riittänyt, kun valtionjohto olisi ilmoittanut, että meidän täytyy ehkä ryhtyä keskustelemaan tästä kysymyksestä. Se olisi ollut erittäin vahva diplomaattinen ele." (*Suomenmaa* 20.11.2014)

Linjapuheessaan KEPU:n puoluekokouksessa hän otti takaisin ja totesi (12.06.2016) että: "En kannata Suomen hakeutumista Naton jäseneksi" lisäten hetimiten kuitenkin, että "tuen puoluekokouksen täällä päättämään kannanottoa", jossa todetaan: "meidän on ylläpidettävä mahdollisuutta arvioida tilannetta tarvittaessa myös uudelleen".

Vanhanen haluaa nyt Levillä hiihdeltään muistuttaa meitä omasta keskeisestä roolistaan NATO -*option* määrittelyssä jo UTP -selonteossa vuonna 2004: "Suomen ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikan perustaan kuuluu kansallisen *liikkumatilan* ja valintamahdollisuuksien ylläpitäminen. Tämä säilyttää mahdollisuuden liittoutua sotilaallisesti ja hakea Nato-jäsenyyttä. Ratkaisuja tarkastellaan aina *reaaliajassa* kansainvälisen turvallisuusympäristön muutokset huomioiden. Yhteistyön kautta saavutetulla yhteensopivuudella varmistetaan, ettei mahdolliselle liittymiselle muodostu käytännön esteitä." (kurs. mvv)

Tätä muotoilua on – Vanhasen mukaan – toistettu sittemmin yhtä poikkeusta lukuun ottamatta. Vasemmistoliitto vaati Kataisen hallituksen ohjelmaan toteamuksen ”Suomi ei tämän hallituksen aikana valmistele Nato-jäsenyyden hakemista”. – ”Sipilän hallitus palautti linjan alkuperäiseksi ja se on voimassa nytkin”, Vanhanen kehaisee keskellä Levin latujen sumaa eikä malta lopettaa:

”Liittoutumattomuus -käsitteestä luovuimme sitten johdonmukaisesti toisen hallituksen (yhdessä Kokoomuksen kanssa) selonteossa, johon kirjasimme esityksestäni asemamme kuvauksena, että olemme sotilasliittoon kuulumaton. Tätä ilmaisua käytetään hieman eri variaatioina nykyäänkin”.

... siis *reaaliaikainen*, kansallisen *liikkumatilan* kattava valinnanmahdollisuus, *aito* optio. Mutta miksi se ei ole enää aito?

Aito optio?

Ajatus Nato -optiosta syntyi Suomessa, kun Euroopassa oltiin optimistisia Venäjän, EU:n ja Naton suhteiden lientymisestä. Tällöin Suomi ei tällöin enää olisi ollut kahden taloudellisen maailmanblokin rajamaata. Optiopolitiikka oli Suomen Venäjän diplomaattista kiristystä, uhkailua ja lahjontaa, liennytyksen toivossa, kuten Vanhanenkin asian näyttää ymmärtäneen.

Monen pettymyksen jälkeen Venäjä ilmoitti kuitenkin vuonna 2007 Münchenissä menettäneensä uskonsa liennytykseen Euroopassa. EU:n US/Nato -vetoinen liennytysoptiikka epäonnistui perinpohjaisesti: Nato on nyt Venäjän ensisijainen ulkoinen uhka.

”Pidetään ovi raollaan NATOon” -politiikkamme seurauksena Suomeen on liittymistä valmistellen rakennettu valmiiksi NATO -talo viimeistä avainnippua ja isännöintiä myöten. Vain kutsu puuttuu. Natosta katsoen ovi seposen selällään. Lisäksi Yhdysvaltojen geopolitiisella kartalla Suomi on nyt osa ”*Artic-Baltic-Nordic*” –sotilasstrategista kokonaisuutta. Nato -optiomme ei enää hillitse vaan provosoi Venäjää.

Venäjä elää nyt harvainvaltaisen, keskittyneen finanssikapitalismin kourissa. Tässä suhteessa Venäjä paljonkaan poikkeaa Yhdysvalloista tai Kiinasta. Sympatiapisteitä Venäjälle ei ole mitään syytä erikseen jakaa. Kaikilla kolmella on syvällä kyntävät energia- ja luonnonvaroihin sekä kauppaan liittyvät kansalliset elintärkeät intressit, joita ne ajavat keinoja kaihtamatta.

Kauppaa ei edistetä moninkeskeisesti tasa-arvoisten valtioiden yhteistyöprosessina vaan muodostumassa olevien taloudellisten ja erityisesti niiden viimekätisen päättäjän

muodostamien blokkien sisällä (USA (EU) vs. Kiina (BRICS – maat)). Tosin EU yrittää nyt epätoivoisesti päästä irti nykyisestä USA:n etupiiriasemastaan omaa strategista suvereniteettiaan korostaen.

Kun ”aito optiopolitiikka” oli Suomen harrastamaa kiristystä suhteessa Venäjään liennytystä toivoen, nyt *reaaliaikainen* optiopolitiikka Suomen on harrastamaa kiristystä poliittisen ja sotilaallisen vastakkainasettelun voimistamiseksi. Optiopolitiikka oli kansallista kansainvälisen liennytyksen

hyväksikäyttöä, uskoa sen painostusvoimaan, kun kaikki uskovat tai toivovat liennytyistä. Jos ei ole liennytyistä, ei ole *aitoja* optioita, joilla kiristää lisäetuja etuajassa uskoen edistävän liennytyistä vaan on *reaaliaikaisia* optioita, joilla kärjistetään ja kiihdytetään sotilaallisen konfliktin eskalaatiota. Optioiden reaaliaikaisuus – kansallisen valinnan mahdollisuuksien aikahorisontin radikaali lyhentäminen – tarkoittaa, että Suomi on vapaaehtoisesti sitoutunut US/NATO:n taktiseen päätöksentekoon.

Voidaanko Suomen kansallinen liikkumavara rajata ajallisesti reaaliaikaan ja alueellisesti yhden toimijan taktisiin intresseihin? Minusta ei.

Kansallinen suvereniteetti

Ajatus kansallisvaltioiden täysivaltaisesta itsenäisyydestä, suvereniteetista, olettaa, että jos jokainen kansakunta pelastaa ensin ja ensisijaisesti itsensä, muilta paljon kyselemättä, niin kaikki pelastuvat. Niin kauan, kun oletetaan luonnonvarojen ehtymättömyys, se saattaisi onnistua, tosin lähes loputtomien luonnon resursseista käytävien sotien määrittämänä; olihan iskulauseena vielä viime vuosisadalla ”jos haluat rauhaa, varustaudu sotaan”. Ei onnistunut – rauha siis.

YK:n pääsihteerin *António Guterres* arvio maailman tilanteesta on synkkä: ”Ihmiskunta käy sotaa luontoa vastaan. Tämä on itsemurhaa. Luonto iskee aina takaisin – ja se tekee sen jo kasvavalla voimalla ja raivolla. Biologinen monimuotoisuus romahtaa. Miljoona lajia on vaarassa kuolla sukupuuttoon. Ekosysteemit häviävät silmiemme edessä... Ihmisen toiminta on syynä siihen, että laskeudumme kohti kaaosta. Mutta se tarkoittaa, että ihmisen toiminta voi auttaa ratkaisemaan sen.” (Guterres, 2020).

Nykyinen tavara- ja palvelutuotanto ja niiden *nykyinen* kasvupakko kulkevat käsikädessä energian kulutuksen ja siihen luonnonlakien välttämättömyydellä liittyvän hukkalämmön lisääntymisen kanssa. Jos oletamme edes runsaan 2% vuosittaisen tuotannon kasvun, niin muutamassa vuosisadassa maapallomme alkaa kirjaimellisesti kiehua sen saavuttaessa 100 C° pintalämpötilan. (Murphy, 2021).

Luonto on siis nyt ensin ja ehdottomin, vasta sitten ihminen ja hänen ajatuksensa maailmanjärjestyksestä ja sen alkuperästä. Korkein arvo on elämä, ekosfääri kaikkienensa, ihminen mukaan lukien.

Ei edes ihmiskunta ole suvereeni luonnonlakien edessä, saati sitten yksittäiset kansakunnat. Kansakunnat eivät enää kirjoita yksin historiaa. Jos jokin kansakunta niin uskottelee itselleen ja toisille, se samalla tuhoaa mahdollisuudet siltä, että ihmiskunta alkaa yhdessä kirjoittamaan historiaa reaalisessa dialogissa luonnon kanssa, tekemään sovinnon luonnon kanssa.

Meillä on vastattavana pian 10 miljardia ihmistä ja biosfääri kaikkienensa. Se tarkoittaa radikaalia luontoresurssien käytön rajoittamista ja niiden uudelleenjakoa sekä kansakuntien välillä että kansakuntien sisällä.

Kansallisen suvereniteetin, itsemäärityksen korostaminen tilanteessa, jossa kaikki ovat keskinäisesti toisistaan riippuvaisia peruuttamattomasti mitä moninaisimmilla tavoilla, ei vain kamppailuissa mitä

erilaisimmista resursseista vaan nyt myös sen vuoksi, että nuo resurssit ovat ehtymässä, herättää pelon siitä, että ehtymässä olevia luonnonresursseja ei ole tarkoitukseen jakaa sillä reilulla tavalla kuten YK on Agenda2030 ja 17 kehitystavoitteessa asian määrittänyt.

Globalisaation rajat ja raja

Talousliberalismivetoisen globalisaation ohjelma on täsmälleen vastakkainen kansallisvaltioille ja niiden suvereniteetille: kaikki rajat ja esteet on purettava kaupankäynniltä, onpa se tai olivatpa ne millaisia tahansa. Maantiede, *geography*, kansallisine rajoineen, aitoineen ja kulttuureineen on korvattava sen vastakohtalla: maantiede ei ole enää rajojen ja erojen määrittelyä ja kartoittamista vaan *yhteystiedettä, connectography*: on olennaisempaa tietää ja ymmärtää toiminnalliset yhteydet, tuotantoketjut ja niiden infrastruktuuri, kuin kansalliset rajat ja tavat. Sotaa ei käydä maantieteellisistä alueista vaan käydään käydenvetosotaa (*tug-of-war*) globaaleista palveluketjuista, energiamarkkinoista, teollisesta tuotannosta sekä teknologian, tiedon, finanssipääoman ja lahjakkuuden arvovirroista. Kauppa vie lippua, ei lippu kauppaa. (Khanna 2016)

Monikansalliset tuotannolliset suuryritykset ajavat aggressiivisesti etujaan murtaakseen kansalliset rajoitteet, niin ruoka-, teollisuus- kuin palvelutuotannon osalta. Pitkään näytti siltä, että kansainväliset finanssikeskittymät valmistelevat myös yhä laajempaa irrottautumista valtiosidonnaisista valuutoista ja maksujärjestelmistä, väläytellen jopa siirtymistä yksityisiin cryptovaluuttoihin.

Nyt kuitenkin valtiolliset keskuspankit ovat tulleet pelastamaan mitä pelastettavissa on massiivisilla rahoitus- ja suunnatuilla investointiohjelmilla aiheuttaen yhä jyrkempää varallisuuserojen kasvua kansakuntien välillä ja kansakuntien sisällä; esiin on nyt nousseet myös kansalliset aseelliset intressit. Lisäksi dollarin asema reservivaluuttana on heikentynyt USA:n sisäisen taloudellisen ja poliittisen vastakkainasettelun sekä kansantalouden velkaantumisen myötä. Niin on käymässä myös sen myötä, kun Kiinan talous on nousemassa suurimmaksi kansantaloudeksi maailmassa.

Kun globalisaatio on siis edennyt pääoman väkevällä voimalla toiminnallisia verkostoja ja tuotantoketjuja rakentaen samalla purkaen alueellisia raja-aitoja (*bounders*), siis kansallisvaltioita, niiden toiminnan ehtoja ja rakenteita yhteismitallisiksi normittaen, on globalisaatio nyt törmännyt luonnon rajoihin (*limits*), joita se ei pysty ylittämään. Alueelliset toimijat – kansallisvaltiot keskuspankeineen – ovat pelastusyrittäksissään nostaneet esiin myös kansalliset turvallisuus- ja sotilasteolliset intressit ja siten kestävämmän oletuksen ylikäymättömästä kansallisesta suvereniteetista.

Suomi - nyt

Meillä oli 1800 -luvulla *Pax Russica*, joka oli kansallisen edistyksen vuosisata. Meillä on ollut toisen maailmansodan jälkeen sodan hävinneen maan erillisrauha *Pax Finlandia*, joka sisälsi monia sosiaalisen edistyksen vuosikymmeniä, tosin maailmanpoliisin valvoman *Pax American* varjossa ja YYA-sopimuksen rajaamana. Meillä olisi saattanut olla myös *Pax Paneuropana*, jos Gorbatshev ja sittemmin

Putinin aiempi liennytysoptiikka olisi otettu optiona. Nyt meillä ole kuin yksi mahdollisuus *Pax Urbanica*, selvitä kahdesta eksistentiaalisesta uhasta: vauhdilla etenevästä biosfäärin tuhosta ja ydinsodasta.

Vanhan sanonnan mukaan ”ruotsalaisia emme ole, venäläisiksi emme tule, olkaamme siis suomalaisia.” Tämä kahden kieltämisen *sotasuomalaisuus* sulkee oven niitä kysymyksiltä, joita meidän tulisi nyt asettaa itsellemme, kun nyt määrittelemme itsemme turvallisuusoptioita geo- ja ekopolitiikan kentällä: ne kulkevat nyt käsi kädessä.

Kulttuuri ei ole, tai sen ei pidä olla, talouden ulkopuolinen asia, koriste, juhlakalu tai lisuke. Päinvastoin. Sen tulee olla talouden ytimessä. Talouden ytimessä on suhteemme luontoon, se, kuinka sen järjestämme. Ja juuri kulttuuri ilmaisee suhteemme luontoon. Lähtökohtamme on *kulttuurisuomalaisuus*; on siis rakennettava kulttuurien kulttuuria, joka määrittää jokaiselle kansakunnille oman polun, jonka kautta voimme yhdessä rakentaa sovun luonnon kanssa.

Voidaksemme hahmottaa kulttuurisuomalaisuuden ehtoja on Suomen ja suomalaisten vastattava seuraaviin viiteen kysymykseen:

- *Suomen kansallisen selviämisen minimiehto*: Mitä olemme valmiit puolustaman, keinolla millä hyvänsä, tarvittaessa jopa yksin, omin voimin? – *Demokratia?*
- *Suomen kansallisen strategian minimitavoite*: Mitä haluamme saavuttaa vaikka sitä ei kannattaisi mikään monikansallinen yhteishanke? – *Kaikkien kohtuullinen toimeentulo?*
- *Suomen strateginen tavoite osana maailmanjärjestystä*: Mihin olemme valmiit pyrkimään tai mitä puolustamaan vain jos sitä kannattaa jokin liittoutuma? – *YK:n Agenda2030 ja 17 kehitystavoitetta?*
- *Suomen ehto maailmanjärjestykseen osallistumiselle*: Mihinkä emme sitoutuisi vaikka jokin monikansallinen ryhmittymä tai liittoutuma meiltä sitä vaatisi? – *Fasismi ja rasismi.*
- *Suomen arvot*: Mitkä ovat ne arvot, joita haluamme edistää? Mitkä ja miten näiden arvojen sovellutukset riippuvat paikallisista ja historiallisista olosuhteista? *Tasa-arvo, oikeudenmukaisuus, kansallisen kulttuurin moninaisuus ja avoimuus, kanssalaisuus (conviviality)?*

Voimmekin todeta *S. G. Elmgrenin* (1848) sanoja hieman päivittäen: ”Olemme saaneet nähdä, kuinka koko maailman mielipiteet ovat kääntyneet uuteen suuntaan. Oli aika, jolloin vapauden asia ja kansallisuusasia erotettiin toisistaan. Se oli luontoa tuhoavien voimien keksintöä. Nyt tiedämme, että ne kaksi ovat saman isän ja äidin lapsia”.

Kun siis tarkastelemme – kuten meidän on nyt pakko tehdä – historian kulkua aikakauden ja ihmiskunnan näkökulmasta - NATO on siis osa ongelmaamme, ei sen ratkaisua.

Viitteet, kirjallisuutta

Asmus, R. D. 2002. *Opening NATO's Door: How the Alliance Remade Itself for a New Era*. New York: Columbia University Press.

Engdahl, F. W. 2009. *Full Specrum Dominance – Totalitarian Democracy in the New Word Order*. Wiesbaden: Edition.engdahl.

Guterres, A. 2020. Secretary-General's address at Columbia University: "The State of the Planet" [scroll down for language versions] 02 December 2020.

<https://www.un.org/sg/en/content/sg/statement/2020-12-02/secretary-generals-address-columbia-university-the-state-of-the-planet-scroll-down-for-language-versions>

Haukkala, H. 2010. *The EU-Russia Strategic Partnership: The Limits of Post-Sovereignty in International Relations* New York: Routledge.

Khanna, P. 2016. *Connectography: Mapping the Global Network Revolution* A W&N ebook. Kindle Edition.

Kissinger, H. 2014. *World Order: Reflections on the Character of Nations and the Course of History*. New York: Penguin Press.

Murphy, T. 2021. *Energy and Human Ambitions on a Finite Planet Assessing and Adapting to Planetary Limits*, eScholarship, University of California https://escholarship.org/uc/energy_ambitions

Palmgren, R. 1948. *Suuri linja Kansallisia tutkielmia*. Helsinki: Kansankulttuuri Oy.

Wolff, R. 2012. *Democracy at Work, A cure for Capitalism*. Chicago: Haymarker Books.

Vanhanen, M. 2022. *Alla pohdintani NATO-keskusteluun Levin laduilla*.

<https://www.facebook.com/matti.vanhanen.5>

Volanen, M. V. 2015. *Optiopolitiikan loppu – vakauttamispolitiikan uusi alku*

<https://blogit.kansanuutiset.fi/volanen-vasemmalta/optiopolitiikan-loppu-vakauttamispolitiikan-uusi-alku/>

Volanen, M. V. 2016. *Suuri linja – nyt*. <https://blogit.kansanuutiset.fi/volanen-vasemmalta/suuri-linja-nyt/>

Volanen, M. V. 2016. Rautaa rajalle vai rauhaa rannoille?

<https://blogit.kansanuutiset.fi/volanen-vasemmalta/rautaa-rajalle-vai-rauhaa-rannoille/>

Kuka meitä oikein säikyttelee ja hyppyyttää?

- 2022-01-11 11:11

Meitä ei enää säikyttele ja hyppyytä Moskova, Washington, Pariisi, Berliini eikä Peking. Meitä säikyttää ja hyppyyttää nyt luonnonvoimat. Kaikissa näissä pääkaupungeissa mietitään kuumeisesti sitä, kuinka oma kansakunta – me eikä ne toiset - saa riittävän osan ehtyvistä luonnonvaroista. Nyt on menossa poteriinkaivautuminen tämän jo käynnissä olevan sodan loppunäytöstä varten.

Mehän olemme jo sodassa parhaimman liittolaisemme ja tukijamme luonnon kanssa kuten YK:n pääsihteeri António Guterres on todennut: ”Ihmiskunta käy sotaa luontoa vastaan. Tämä on itsemurhaa. Luonto iskee aina takaisin – ja se tekee sen jo kasvavalla voimalla ja raivolla.”

Ajatus kansallisvaltioiden täysivaltaisesta itsenäisyydestä, suvereniteetista, olettaa, että jos jokainen kansakunta pelastaa ensin ja ensisijaisesti itsensä, muilta paljon kyselemättä, niin kaikki pelastuvat. Niin kauan, kun oletetaan luonnonvarojen ehtymättömyys, se saattaisi onnistua, tosin lähes loputtomien luonnon resursseista käytävien sotien määrittämänä; olihan iskulauseena vielä viime vuosisadalla ”jos haluat rauhaa, varustaudu sotaan”. Tämä sodanrealismi koki jo viime vuosisadalla totaalisen haaksirikon. Nyt onkin rauhanrealismin aika ja paikka.

Malttia ja kylmäpäisyyttä - ei kylmäverisyyttä - tarvitaan nyt aivan muualla ja aivan toisessa mittakaavassa, kun ryhdymme rakentamaan sovintoa luonnon kanssa YK:n Agenda2030 ja 17 kehitystavoitteen toteuttamiseksi ohjelmalla: kohtuus kaikessa, kaikille, kaikkialla, alati. Se merkitsee radikaalia luonnonresurssien käytön vähentämistä ja uudelleenjakoa niin kansakuntien kesken kuin niiden sisälläkin.

Sota ja siihen varustautuminen tekevät mahdottomaksi avata rauhanrealismin perustuva polku pelastamaan yli 10 miljardin ihmisen ja koko biosfäärin elämä. Sotarealismi varustautuu rajallisten luonnonresurssien kansakuntakohtaiseen jakamiseen ja siten niiden tuhoutumiseen, joko sodan tai niiden täysin ylimitoitettun käytön seurauksena.

Rauhanrealismi on tehokkain ulkopolitiikan sampo, ei ase

”Harmiton hölmö” – minäkö?

- 2022-01-14 11:46

Saska Saarikoski haukkui minut eilen Hesarissa ”harmittomaksi hölmöksi”. Ei vain minua vaan suurimman osan taistolaisista. He olivat kuulemma ”harmittomia hölmöjä”. Miksiköhän nämä harmittomat hölmöt halutaan toistuvasti tuomita kansakunnan pettureiksi?

Silloin, opintoja aloittaessani, 1960/70 -vaihteessa, pelättiin ydinsotaa, vastustettiin Vietnamin sotaa, uskottiin kolmannen maailman vapautusliikkeisiin; sanalla sanoen herättiin siihen, että emme ole kansakuntana yksin täällä kaukana Pohjolassa ja että maailma ei ole vielä valmis, ei alkuunkaan. Tieteellistekninen vallankumous oli aluillaan; kuussa käytiin ja ydinvoima oli tulollaan, kaupat alkoivat täyttyä mitä moninaisimmilla tuotteilla, jotka olivat ihmisten työn tuloksia ympäri maailmaa. Tehtiin ja saatiin aikaiseksi mitä moninaisimpia sosiaalisia uudistuksia, rakennettiin hyvinvointivaltiota. Elämä parani vuosi vuodelta; laulettiin uusia työväenlauluja toivosta ja yhteisestä tulevaisuudesta.

Edistystä oli siis ilmassa. Usko ihmisen ja ihmiskunnan osaamiseen ja kykyyn ratkaista esiin nousevia ongelmia oli lähes rajaton: ihmiskunta asettaa itselleen vain sellaisia haasteita, jotka se pystyy ratkaisemaan (Marx). YK oli vahvistamassa asemaansa kansankuntien yhteistyöfoorumina ja liennytyksen edistäjänä. Siten myös ihmiskunnan – ei vain kansakuntien – tulevaisuus näytti valoisalta, jos vain kaikki pääsisi mukaan päättämään mitä, miksi, missä, miten ja milloin tuotetaan ja kuinka mahdollinen ylijäämä hyödynnetään.

Demokratiaa piti siis laajentaa talouden piiriin. Suunnitellaan ja päätetään ensin yhdessä, tehdään vasta sitten. Ei niin, että joku jossakin saa tuoteidean ja päättää toteuttaa sen ja sitten jälkikäteen markkinoilla testaa oliko se hänelle taloudellisesti kannattavaa. Kysymys ei siis ollut vain juridisesta oikeudesta päättää mihin investoidaan vaan työhön liittyvästä oikeudesta olla mukana kehittämässä reaalista suhdettamme luontoon. Työpaikka olisi siis ensisijaisesti opinpaikka ja työ sivistävää työtä: tietoa, tahtoa, taitoa asettaa, arvottaa ja ratkaista reilulla tavalla aikakauden keskeisiä haasteita. Työhön (*work*) on siis palautettava kysymykset todesta, hyvästä, kauniista ja reiluudesta, jotka teollisesta palkkatyöstä (*labour*) karsittiin muiden huoleksi ja etuoikeudeksi.

Tämä piti saada aikaiseksi valtion kautta: vallataan valtio ja sitten pistetään toimeksi. Pitkään uskoin myös, että työläisneuvostojen maa, Neuvostoliitto oli tässä hankkeessa mukana. Kun sitten tutkailin asiaa syvemmin teoreettisesta näkökulmasta, ilmeni pianikin, että Neuvostoliitto ei ollut taloudelliselta järjestelmältään sosialistinen vaan valtiokapitalistinen: omistusoikeus oli tulkittu juridisena kysymyksenä eikä työntekijöiden toiminnallisena oikeutena. Lisäksi silloisessa suunnittele-tuota-kuluta-mallissa hintamekanismi ja siten tuotannon koordinointi osoittautui lähes ratkaisemattomaksi ongelmaksi. Rahan luonnetta ja tehtäviä ei pystytty silloisella tekniikalla muokkaamaan sellaisiksi, että se olisi koostanut yhteen yhteiskunnallisen keskustelun (*communication*) sisällöt ja tavoitteet.

Venäjä ei ole koskaan ollut, eikä vieläkään ole liberaalidemokratia. Siellä kaikki tapahtuu ”vain isästä”. Neuvostoliiton demokraattinen sentralismi oli yritys astua askel eteenpäin pyhän keisarikunnan perinteestä. Se, mitä kansakuntien Neuvostoliitto sitten teki kuolinkamppailussaan ei ole mitenkään puolustettavissa, kuten on vielä vähemmin kaikki se - mikä on lähes mahdotonta edes ymmärtää - mitä Natsi-Saksa teki saavuttaakseen voiton. Sotarealismilla - jos haluat rauhaa, varustaudu sotaan - ylläpidetyt kansalliset identiteetit ja suvereniteetit johtivat kahteen maailmansotaan ja sittemmin eksistentiaalisen ydinsodan muodostaman kauhuntasapainon syntyyn. Tämä kauhun sotarealismi on hillinnyt sotien eskalaatioita mutta omalta osaltaan ollut mukana toisen eksistentiaalisen uhan rakentumisessa - biosfäärin tuhoutumisessa.

Minä - taistolainen

Olin, kuten varmaan kaikki ikäpolvestani, laulanut monen monituista kertaa koululuokassa ja koulun juhlissakin riemurinnoin, sanoja ehkä paljonkaan ajattelematta, Ateenalaisten laulua:

”Kaunis on kuolla, kun joukkosi eessä urhona kaadut,
 Taistellen puolesta maas, puolesta heimosikin.
 Nuorukaiselle kuolla kuuluu, kun hällä vielä
 kutrissa tuoksuavat nuorteat kukkaset on.
 Naisista kaunis, miehistä rohkea aina hän olkoon,
 Taistossa kaatuen hän kaunis on kuolossa myös.”

Tämä jo valmiiksi omaksuttu ajatus siitä, että oma yksilöllinen, omakohtainen kohtalo ja kokemus ei ole ensisijaista, vaan sen on väistyttävä yhteisten tavoitteiden toteuttamiseksi, oli keskeinen oletus ja lähtökohta, kun mietimme, jos nyt ei äkkipäätään vallankumouksen niin ainakin vallankumouksellisten uudistusten toteuttamista.

Kun kulttuuriliberalismi rantautui Suomeen 1980 -luvun alussa, sen teesi oli juuri päinvastainen: Kysymys on tasa-arvoisten ihmisen erilaisuudesta; kukaan ei voi kiistää tai väittää vääräksi itse kunkin omaa henkilökohtaista kokemusta. Se on lähtökohta ja kaiken perusta. Kysymys ei olekaan hyvinvointivaltiosta (*society*) vaan hyvinvointiyhteiskunnasta (*commons*), ei ensisijaisesti valtiosta ja sen sosiaalisuudesta, vaan yhteiskunnallisesta keskustelusta (*communication*), siis yhteiseksi ja yhdessä tekemisestä (*commoning*). Tähän haasteeseen meillä ei ollut vastausta ja valtiosta ei ollut mitään apua.

Ennen kuin ehdittiin ratkaista, kuinka näistä omakohtaisista kokemuksista rakennetaan yhteistä kokeisuutta, uusliberaali talouspolitiikka rantautui Suomeen ja totesi, että se ei ole tarpeenkaan. Tosiasiassa taloudessa on kysymys eriarvoisten ihmisten yhteismitallisuudesta, siis rahasta, käteismaksusuhteista. Meidän ei ole tarvis keskustella (*communication*), tehdä siis kokemuksista yhteistä kokeisuutta vaan harrastaa viestintää (*inform*) siitä, miten voimme määritellä mitattavissa olevan yhteismitallisuutemme markkinavälitteisen vaihdon edistämiseksi. Kysymyksessä onkin *eriarvoisten ihmisten yhtäläisyys markkinoilla mitattuna eikä samanarvoisten ihmisten erilaisuus yhteisöksi rakennettuna*.

Politiikassa on siis kysymys väestöryhmien identiteetistä, itsemäärittelystä, EI näiden ryhmien

keskinäisistä suhteista. On siis me, eliitti ja ne muut, joita puolustaa ja vastustaa.

Tämä identiteettipolitiikka vastustaa erilaisten - niiden muunlaisten - ihmisryhmien olemassaoloa eikä keskity ihmisryhmien keskinäisten suhteiden muuttamiseen kuten vasemmisto on perinteellisesti tehnyt.

Eikä siinä kaikki. Kun pääomasuhteeseen liittynyt ihmisten keskinäissuhteiden muuttaminen piiloutui markkinoille, astui esiin toinen, aluksi joidenkin ”viherpiipertäjien” esittämä kysymys luonnosta ja sen suojelusta roskaantumiselta, likaantumiselta, ylikulumiselta, sellaisena kun sen kansalaisina (medborjare, citizen, Bürger) kohtasimme kun lomailimme kaupungin ulkopuolella.

Hitaasti mutta varmasti tämä kysymys asettui kaiken keskiöön: nyt ei ole kysymys siitä mitä me ihmiset keskenämme sovimme tekevämme vaan siitä, miten yleensä ottaen pidämme biosfäärin ja siten itsemme hengissä. Tämä punavihreys oli pian vihreämpää kuin puistovihreys: kysymys on meidän kaikkien työtätekevien reaalista luontosuhteesta, siis työstä, tuotannosta ja toimeentulosta, ei vain sopusuhteisesta mielenmaisemasta.

Kun globalisaatio on nyt edennyt pääomasuhteeseen sisältyvän vallan väkevällä voimalla toiminnallisia verkostoja ja tuotantoketjuja rakentaen ympäri maapallon ja samalla purkaen alueellisia raja-aitoja (*bounders*), siis kansallisvaltioita, niiden toiminnan ehtoja ja rakenteita yhteismitallisiksi normittaen, on globalisaatio nyt törmännyt luonnon rajoihin (*limits*), joita se ei pysty ylittämään. Kasvutalouden aika on nyt ohi. On siirryttävä kohtuutalouteen (*degrowth*) – hallitusti tai hallitsemattomasti, yhteisesti rajoittamalla tai väkivaltaisesti. Tätä valintaa tehdään juuri nyt.

Keskuspankit yrittävät pelastaa mitä pelastettavissa on rahoitus- ja investointiohjelmillaan. Näitä hankkeita sotkee sekä kansalliset teollisuuspoliittiset intressit että akuutin eksistentiaalisen ympäristökatastrofin eteneminen. Emme vielä tiedä onko nyt käynnistetty uusi, entistäkin huikkeampi kasvuhumala vai (väkivaltainen?) taistelu rajallisten luonnonvarantojen jakamisesta uudelleen. Sehän on joka tapauksessa edessä, niin kansakuntien kesken kuin kansakuntien sisälläkin. Itse asettaisin lähtökohdaksi YK:n Agenda2030 ja 17 kehitystavoitetta, ohjelmalla kohtuus kaikessa, kaikkialla, kaikille, alati.

Siten, tällaisena volaslaisena taistolaisena yrittäen siis ratkaista kulttuuriliberalismin ja talousliberalismin suhdetta markkinavälitteisyyden sijaan yhteisöjämme rakentavalla, kestäväällä ja reilulla tavalla, ylittäen siis pääomasuhteen valta yhteisöllistämällä se, en koe olevani aivan hölmö. Harmiton kyllä, ainakin tällä hetkellä.

Ehkä Saska Saarikosken olisi – kulttuuriliberalismin kannattajana – syytä muistaa, että jokainen taistolainen oli omalla tavallaan ”volaslainen” taistolainen, tai mikä se sukunimi sitten itse kullakin sattui olemaan. Tätä taistolaisuutta tarvitaan yhä. Maailma ei ole vielä valmis, eikä historia, ihmiskunnan historia ei ole loppumassa vaan vasta alkamassa.

Viite

Saarikoski, S. 2022. Runoilijan ja ruhtinaan vaarallinen tanssi. HS. kolumni. 13.01.2022
<https://www.hs.fi/mielipide/art-2000008530339.html>

Siinäkö kaikki, Li?

- 2022-01-17 11:47

Puheenjohtajamme Li Andersson Vasemmistoliiton nettisivulla (14.01.2022):

”Natojäsenyys olisi valtavan suuri muutos Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan, ja väärään suuntaan. ... ”Vasemmistoliiton puoluevaltuusto linjasi alkukevästä 2019, määritellesään puolueen tavoitteita ja kynnyskysymyksiä hallitusyhteistyöhön, että puolue ei istu hallituksessa, joka veisi Suomen Natoon. Tämä ehto on luonnollisesti edelleen voimassa. Samalla on myös syytä todeta, että asia ei julkisesta keskustelusta huolimatta ole ajankohtainen.”

Siis ... kaikki hyvin, mikään ei ole muuttunut, olkaamme levollisia.

Vasemmistoliiton eduskuntavaaliohjelman 2019 mukaan ”Suomi ei hae eikä valmistele Naton jäsenyyttä”. Tätä toteamusta ei ole kirjattu istuvan hallituksen hallitusohjelmaan, vaikka se oli Kataisen hallituksen ohjelmassa Vasemmistoliiton asettamana hallitukseen osallistumisen kynnyskysymyksenä. Nyt siis ei.

Nyttemmin on monella suulla todettu, että Suomi ei ole nyt hakemassa jäsenyyttä, mutta silti liittymisen tavasta tuntuu olevan liikkeellä monenlaisia käsityksiä. Onpa julkisuudessa esitetty spekulatioita jopa siitä, että liittyminen saattaisi tapahtua yhdessä yössä ja vielä muutaman keskeisen päättäjän toimesta UTVA:n kokouksessa. Eduskunnan vahvistus tulisi sitten vasta jälkikäteen.

Puhe *aidosta* NATO -optiosta osana liennytyistä ja sen kansallista hyväksikäyttöä on jo vuosia sitten kääntynyt *epäaidoksi* kansallisen liikkumavaran reaaliaikaiseksi määrittelyksi, sotarealismin oletuksilla (jos haluat rauhaa, varustaudu sotaan).

Suomen *liikkumavara* on jo ehditty paaluttaa niillä mitä moninaisimmilla sotilaspoliittisilla aiesopimuksilla, joita on tehty presidentti Niinistön johdolla ohitse eduskunnan. Tässä ketjussa toistaiseksi viimeisin vaihe oli sitoutuminen F-35 hävittäjähankinnan kautta osaksi USA:n *Nordic-Baltic-Artic* -strategiaa, sen paikalliseksi toteuttajaksi.

Emme siis keskustele lainkaan siitä mahdollisuudesta, että luopuisimme koko NATO -optiosta kun se ei ole enää liennytyksen asialla ja yksinkertaisesti ilmoittaisimme, että Suomi ei ole sotilaallisesti liittoutunut maa. Piste.

Kun hallitusohjelmasta on pudotettu pois ”Suomi ei hae eikä valmistele Naton jäsenyyttä”, niin se tarkoittaa, että *reaaliaikaisuudelta* putosi pois vaalikaudeksi mitoitettu aikaskaala. Nyt on reaaliaikaista

päättää asiasta tässä ja nyt, vaikka ensi yönä.

Siten liikkumavara on kaventunut yhteen vaihtoehtoon ja toiminnan aikajänne lyhentynyt osaksi päivänpolitiikkaa. *Harkinta* on siis jo tehty ja Matti Vanhasen määrittämästä kansallisesta *aidosta* ja Juha Sipilän hyväksymästä *epäaidosta* optiosta on jo niistäkin luovuttu, vain tekninen toimeenpano puuttuu. Sen vaihtoehtoisia askeleita nyt kartoitetaan ja media kyhäilee pikaliittymistä tukevia mielikuvia. Ja Vasemmistoliitto on hiljaa – hallituksessa.

En ymmärrä.

Niin kauan kuin ollaan – tietoisesti tai ”harmittomina hölmöinä” – sitouduttu sotarealismiin – siis, jos haluat rauhaa, varustaudu sotaan – lopputulos voi olla ennemmin tai myöhemmin vain sota, muodossa tai toisessa.

Mutta, kuten olen monesti jo todennut, olemme jo sodassa parhaan liittolaisemme ja tukijamme luonnon kanssa. Sen kanssa emme varmaan koskaan saa aikaiseksi rauhaa, mutta sovinto meidän on pakko tehdä – tavalla taikka toisella.

Nyt on kysymys siitä, kuvittelemmeko pystyvämme tekemään sovinnon luonnon kanssa ylläpitämällä luonnonresurssien massiivista ylikäyttöä ja niiden hirvittävän epätasa-arvoista jakautumaa niin kansainvälisesti kuin kansallisestikin nykyisten sotilaallisten voimasuhteiden määrittämällä tavalla, vaikka se vaatisi laajamittaisen sotilaallisen yhteenoton? Tämä on harhakuvitelma. Se on sotarealismia ilman realistista käsitystä luonnon resurssien rajallisuudesta.

Meillä on pian 10 miljardia ihmistä ja koko biosfääri vastattavana. Jos tunnustamme luonnonresurssien rajallisuuden ja hyväksymme ymmärtämämme luonnonlait, sotarealmi ei ole eikä ole ollut enää pitkään aikaan ollut realismia yhdenkään kansakunnan kannalta, saati ihmiskunnan kannalta.

Järjestys ei siis voi olla, että ensin sota ihmisten kesken, jotta sovinto luonnon kanssa mahdollistuisi. Ydintalven jälkeen meillä ei olisi biosfääriä, joka elättäisi yhtäkään kansakuntaa.

Ei ole sovintoa luonnon kanssa ilma rauhaa ihmisten kesken eikä rauhaa ihmisten kesken ilman sovintoa luonnon kanssa. Tämä on rauhanrealismia.

Viitaten turvallisuuspoliittiseen selontekoon ”Suomi osallistuu kansainväliseen yhteistyöhön *rauhan* ja ihmisoikeuksien turvaamiseksi sekä yhteiskuntien kehittämiseksi”, Li jatkaa: ”Nämä tavoitteet voidaan parhaiten saavuttaa *pysymällä liittoutumattomana* ja tekemällä laajaa kansainvälistä yhteistyötä.” (kurs. mvv).

Anderssonin mukaan kysymys on siis siitä, että emme tarvitse NATO -optiota kun ”*pysymme liittoutumattomana*” eikä siitä, että kun joka tapauksessa liitymme ja siten keskustelu optiosta on turhanaikaista, aito ja keinotekoinen optio siis hylätään ja rajaudutaan keskustelemaan liittymiseen liittyvistä teknisistä yksityiskohdista. Hyvä niin! mutta.

Pysyminen liittoutumattomana on minusta mahdollista vain ja jos vain irrottaudumme sotarealismista ja siirrymme kannattamaan rauhanrealismia: Ei rauhaa ilman sovintoa, ei sovintoa ilman rauhaa, luonto ja ihmiset, kaikki mukana!

Varustautukaamme siis rauhaa varten. Missä ovat Vasemmistoliiton rauhanaloitteet? Miten Vasemmistoliitto suhtautuu MTYK -kongressiin Helsingin rauhanrealismilla laajennetun hengen pohjalta? Voisiko Euroopan vasemmistoa koota yhteen valmistelemaan tätä tapahtumaa?

Viitteet

Andersson, L. 2022. Nato-jäsenyys olisi valtavan suuri muutos suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan, ja väärään suuntaan. 14.01.2022. Haettu 17.01.2022. <https://vasemmisto.fi/puheenjohtajalta-nato-jasenyyso-olisi-valtavan-suuri-muutos-suomen-ulko-ja-turvallisuuspolitiikkaan-ja-vaaraan-suuntaan/>

Volanen, M. V. 2022. Sota vai rauha? Avoin kirje Vasemmistoliiton puheenjohtajalle Li Anderssonille 05.01.2022. Kansan Uutiset 14. 1.2022. <https://blogit.kansanuutiset.fi/volanen-vasemmalta/sota-vai-rauha-avoin-kirje-vasemmistoliiton-puheenjohtajalle-li-anderssonille/>

Volanen, M. V. 2022. NATO on osa ongelmaa, ei sen ratkaisua. 09.01.2022. <https://blogit.kansanuutiset.fi/volanen-vasemmalta/nato-on-osa-ongelmaa-ei-sen-ratkaisua/>

Kenen realismia?

- 2022-01-22 11:46

Mitä pitäisi ajatella Sauli Niinistön lähes vastakkaisista viesteistä saksalaisille ja venäläisille?

Saksalaisille:

”Läntisten demokratioiden johtajilla on ongelma olla kova kovia vastaan. Valitettavasti elämme maailmassa, missä voima ja häikäilemättömyys merkitsevät. ... Jos haluaa tulla kuulluksi, täytyy olla voimaa. Euroopalla on potentiaalia, varsinkin taloudellisesti. Ja meillä on 20 armeijaa, enemmän kuin millään muulla alueella maailmassa. ... Me voisimme olla vahvoja, mutta käytämmekö tätä mahdollisuutta” (käännös Iltalehti).

Venäläisille:

”Presidentti Niinistö esitti vakavan huolensa tilanteesta ja painotti rauhan säilyttämisen välttämättömyyttä Euroopassa. Keskustelussa korostui tarve löytää ratkaisuja käynnissä olevan dialogin kautta.”

Niinistö siis rauhoittelee venäläisiä ja yllyttää saksalaisia. Ajatteleeko hän, että hän voi täältä Helsingistä

käsin määrittää Moskovan ja Berliinin voimatasapainoa? Sotarealismien kannalta tasapaino lienee yhtenäisen Ukrainan turvallisuuspoliittinen neutraliteetti idän ja lännen välillä.

Niinistö päättää Die Zeit -haastattelun: ”Toivotaan, että keskustelu jatkuu rauhallisena. Meillä on jo tarpeeksi ongelmia pandemian ja ilmastonmuutoksen kanssa.”

Ongelmia ilmastonmuutoksen kanssa? Neko voivat odottaa, jähka saamme voimatasapainon määritettyä – nyt Ukrainan osalta, sitten jossakin muualla. Jospa tämä sotarealismiin perustuvan liberalistisen hegemonian levittäminen on keskeinen este olemassaoloamme uhkaavien ilmastomuutosten pysäyttämiseksi?

Yksinäisessä maailmassa, nyt USA vetoisena, johtava suurvalta voi levittää kannattamaansa, nyt liberalistista hegemoniaa, siis omaa käsitystään hyvästä elämästä. Tämä on johtanut mitä moninaisimpiin jatkuviin alueellisiin yhteenottoihin ja toistuviin epäonnistumisiin ympäri maailmaa. Liberaali demokratia ei kuitenkaan ole kauppatavara myytäväksi ja ostettavaksi, siitä itse kunkin maan nationalismi on pitänyt huolen.

Kaksi- tai moninäisessä maailmassa, jota Niinistö, kuten EU ja Kiinakin, nyt havittelevat, liberalistisen hegemonian levittäminen ei ole mahdollista. Miksi? Meillä ei ole, emmekä ole lähelläkään yksituumaisuutta siitä, mitä on hyvä elämä, etenkin silloin kuin joudumme määrittelemään uudelleen luonnonressurssien käytön kestävältä pohjalta sekä kansojen välisesti että kansakuntien sisällä. Meidän käsitys hyvästä elämästä on täysin kestävämmällä perustalla, sitä EI voida levittää yleiseksi opiksi ylt'ympäri maailmaa.

Kulttuuriliberalismi ei siis tarkoita liberalistisen hegemonian tavoittelemaa universalismia, yhtä kulttuuria kaikkialle, vaan kulttuurien kulttuuria, niillä ehdoilla kuin luonto meille asettaa. Se on rauhanrealismia.

Liberalistinen demokratia liitettyinä talouskasvun pakollisuuteen pääomasuhteen myötä ei ole realismia, mutta sen vaihtoehtona ei kuitenkaan ole sotarealismi vaan rauhanrealismi.

Viitteet

Niinistö saksalaislehdessä: ”Jos haluaa tulla kuulluksi, täytyy olla voimaa” 20.01.2022. Pekka Numminen.

<https://www.iltalehti.fi/ulkomaat/a/fe9ef2c1-caf4-4f2f-be69-54eb0f1db1ca>

Sauli Niinistö: ”Wer gehört werden will, muss Macht haben” Interview: Jörg Lau und Michael Thumann 19. Januar 2022 Die ZEITonline

https://www.zeit.de/2022/04/sauli-niinistoe-finnland-europaeische-union/komplettansicht?utm_referrer=https%3A%2F%2Fwww.iltalehti.fi%2F

Presidentti Niinistö keskusteli Venäjän presidentti Putinin kanssa Tasavallan presidentin kanslia
Tiedote 2/2022 21.1.2022

<https://www.presidentti.fi/tiedote/presidentti-niinisto-keskusteli-venajan-presidentti-putinin-kanssa-5/>

Mearsheimer, J. J. 2018. The Great Delusion (The Henry L. Stimson Lectures Series). Yale University Press. Kindle Edition.

"Reaalimaailmassa rajallisuudet voittavat aina"

- 2022-01-23 12:48

HESARI on huolissaan siitä, että *poliitikot* ovat irronneet reaalimaailmasta.

Keskeinen ongelmammehan on oikeastaan yksityinen velka, ei valtionvelka. Yksityisen velan määrä on vaarallinen, jos se on liian korkea suhteessa BKT:hen. Julkisen taloudenhan pitäisi olla pääsääntöisesti alijäämäistä, jotta se antaisi mahdollisuuden vastaaviin ylijäämiin yksityiselle sektorille. "Valtionvelka ei kuormita tulevia sukupolvia, vaan tuottaa rahavaraa nykyisille sukupolville" (Keen, 2022, 97).

Eikös *raha* irronnut reaalimaailmasta viimeistään silloin kuin se irrotettiin kultakannasta, jotta USA sai siirrettyä muille maksettavaksi Vietnamin sodan aiheuttamia menoja reservivaluutansa, USDollarin, kautta? Siirryimmehän jo tuolloin *fiat* -valuuttaan, jolla ei ole mitään suhdetta luonnon realiteetteihin vaan *vain* meidän ihmisten keskinäiseen luottamukseen. Rahaa on sen jälkeen ollut painettavissa loputtomasti, luonnon – ihminen mukaan lukien - resursseja on silti ja alati on vain rajallisesti.

Entäpä jos kysymys onkin juuri tästä: dollarin asema reservivaluuttana on ohi kuten se oli aikoinaan Alankomaiden guldenilla ja Iso-Britannian punnalla? ... ja edessä on jälleen paluu kovaan valuttaan? Raha on siis sidottava – tavalla taikka toisella – luonnon rajallisiin resursseihin. Siis uusi maailmanjärjestys?

Raha on väline organisoida potentiaalisia mutta rajallisia resursseja. Raha ei synnyttä grammaakaan ainetta, eikä jouleakaan energiaa. Sen avulla voidaan vain siirtää ajassa ja paikassa olemassa olevien potentiaalisten mahdollisuuksien realisoitumista. Raha on siis vallan väline.

Siten ajatus, että rahalla voidaan tehdä lisää rahaa, tarkoittaa resurssien siirtämisestä taskusta, paikasta, maasta tai ajasta toiseen, ei niiden lisäämistä. Talous, joka lähtee liikkeelle rahasta ja palaa hommat tehtyään lisääntyneeseen rahaan, voi toimia vain, jos uskotaan resurssien loputtomaan lisääntymiseen. Kun näin ei ole, edessä on ... rahan arvon lasku, inflaatio.

Vaikka keskuspankit tekevät rahasta valuuttaa, siis luotettavan maksuvälineen, ja pystyvät jossakin mitassa säätelemään valuutan määrää ja siten sen hintaa, niin niillä ei ole mahdollisuutta määrittää valuutan arvoa kuin välillisesti, jos niinkään. Jos inflaatio pääsee karkuun nykyisen reservivaluutan isäntämaassa USA:ssa ja keskuspankki ei voi nostaa rahan hintaa suurten yksityisten velkojen takia, niin edessä on uuden reservivaluutan etsiminen. Siirtymä toiseen valuuttaan, euroon tai Kiinan renminbiin, siis uusi maailmanjärjitys, jota *Ray Dalio* ennakoi, ei ole vielä ratkaisu. Se johtaisi geopolitiittisten mannerlaattojen liikkeisiin ja mitä todennäköisimmin sotaan, muodossa tai toisessa.

Tarvitsemme sen sijaan pikemminkin systeemin muutoksen, siis uutta taloustiedettä, jota puolestaan *Steve Keen* ehdottaa. Sen lähtökohtana on, että 1) luonto on rajallinen ja 2) raha määrittää nuo rajat, 3) energian kulutus on rajattava kestäväälle tasolle, 4) varallisuuden on jakauduttava reilusti. (Keen, 2022).

Olisiko tämä *reaalisesti* mahdollista? Ainakin se on erityisen toivottavaa 10 miljardille ihmiselle ja biosfäärille, kaikelle. "Reaalimaailmassa rajallisuudet voittavat aina" HESARI päättää pääkirjoituksensa. Totta.

Viitteet

Mahdottomuuksia rajattomassa maailmassa. Helsingin sanomat, pääkirjoitus 23.01.2022.

<https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000008553130.html>

Keen, S. 2022. The New Economics. Wiley. Kindle Edition.

Dalio, R. 2021. Principles for Dealing with the Changing World Order. Avid Reader Press / Simon & Schuster. Kindle Edition.

Tennispallo vai maapallo?

- 2022-01-29 10:32

HESARI tarttui pääkirjoituksessaan (29.01.2022) MTV:n toimittajan *Jaakko Loikkasen* tasavallan presidentti Sauli Niinistölle syöttämään mielikuvaan suurvaltojen viimeaikaisesta mittelöstä "tennismatsina": "Tästähän on vanha viisus, että tennis on mukava peli. Mutta palloksi ei pidä päätyä", Niinistö löi suoraan verkolta takaisin. (Loikkanen, 2022; Tikka, 2022).

Väärä peli, väärä pallo.

Kysymyksessähän on pikemminkin lentopallo ja pallona maapallo. Vaikka on nyt menossa ties kuinka mones matsi, ei ole vieläkään oikein selvää kuka kuuluu millekin puolelle ja kuka on syöttäjä kussakin joukkueessa. Peliä nyt käyvät itä- ja länsijoukkueet kuvittelevat, että kysymyksessä on loppuottelu ja että sen palkintona taloudellisen ja kulttuurisen hegemonian kruunu. Niinhän ei tietenkään ole vaan edessä on vielä ratkaiseva etelä-pohjoinen ottelu.

Mikä pahinta, pelaajat kuvittelevat olevansa sen pallon ulkopuolella, jolla he pelaavat. Pelipalloa, maapalloa, voi iskeskellä ja lyödä miten vaan, jos siitä on etua omalle joukkueelle. Näinhän ei myöskään ole, vaan tulossa oleva loppupeli rikkoo pallon peruuttamattomasti, jos sitä käydään näistä lähtökohdista.

Pelin säännöt on siis muutettava. Ne asettuvat YK:n Agenda2030 ja 17 kehitystavoitteen toteuttamisesta ohjeella: kohtuus kaikessa, kaikille, kaikkialla ja alati. Tavoitteena on siis pitää pallo jatkuvasti ilmassa kevyin siirtoheitoin, ei saada iskettyä sitä maahan, saati syötettyä sitä pelikentän ulkopuolelle. Joukkueet voivat vaihtua koostumukseltaan tarpeen mukaan tämän tavoitteen toteuttamiseksi – apua saa antaa vastustajalle, vaikka menemällä verkon ali pelastamaan pallo – maapallo.

Toimittaja palasi tennismatsiin vielä toistamiseen: ”... me emme ole se pallo siinä pelissä?” ”Eikä meidän pidä pyrkiä siihen pallon asemaan”, Niinistö nauroi”, vaikka hän on tehnyt vuosikautia töitä sen eteen, että pelikenttä ja -säännöt olisivat etukäteen lukittu myös täällä Suomessa, jos meidät pakotetaan pelipalloksi ... jotta siis NATO -optiomme olisi reaaliaikainen ja vaihtoehtoton. Sellaisen matsin tennispallon asemaan meidän ei todella pidä pyrkiä.

Eikö lentopallo uusilla säännöillä olisi parempi vaihtoehto?

Viitteet

Loikkanen, J. 2022. Asian ytimessä. Tasavallan presidentti Sauli Niinistön haastattelu 26.01.2022. klot 20.00. <https://www.mtv.fi/sarja/33001049>

Tikka, J.-P. 2022. Tennispallo, suurvallat ja Suomi – näin Sauli Niinistö sanoi Verkkouutiset 27.01.2022 10:09.

<https://www.verkkouutiset.fi/tennispallo-suurvallat-ja-suomi-nain-sauli-niinisto-sanoi/#13098c94>

Ukrainan vaarallinen valinta, Helsingin Sanomat pääkirjoitus 29.01.2022

<https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000008572518.html>

Sodan- vai rauhanrealismi?

- 2022-01-30 14:28

Tässä hyvää perustaa tilanneanalyysille Ukrainassa ...

Heikki Patomäki:

Venäjän ehdotus sopimukseksi Naton kanssa: kuinka ylittää konflikti?

<https://www.osallisuusmedia.fi/heikki-patomaki-venajan-ehdotus-sopimukseksi-naton-kanssa-kuinka-ylittaa-konflikti/?fbclid=IwAR32m4x2E9445NeOPLSYUIq5WTGs1Cm9GD0FRqDYLxyFCJ7HOuetFsWLh7c>

Patomäen analyysissa ovat idealismi ja realismi vastakkain. Itse lisäisin nationalismin mukaan seuraavalla tavalla:

Liberalismi oikeuttaa yksilöllisen kokemuksen kaiken toiminnan universaaliseksi lähtökohdaksi. Se tulkitaan yksilökohtaisen toiminnan vapaudeksi.

Nationalismi puolestaan perustuu kokemukseen turvallisuusyhteisöstä, joka puolestaan kääntyy kansallistunteeksi.

Yksinapaisessa maailmassa johtava maailmanvalta voi pyrkiä liberalistisen hegemonian levittämiseen uskoen sen universaaliseen ihmisoikeudelliseen perustaan. Jos olemme moninapaisessa maailmassa, liberalistista hegemoniaa ei voida pitää enää universaalisenä, koska meillä ei ole yhteistä, universaalista käsitystä hyvästä elämästä.

Liberalismi johtaa yhteyksien rakentamiseen markkinoiden kautta, nationalismi puolestaan hegemonisiin hankkeisiin. Jos vastassa on riittävän voimakas toinen kansakunta, ajaututaan sotarealismiin pelikentälle, jota Patomäki hyvin kuvaa.

Jos kuitenkin ympäristökysymys kaikkineen on nyt jo turvallisuuskysymys kaikille kansakunnille, siis pelon ja uhan kokemus on universaali, sotarealismille ei ole enää perustaa. Ei ole rauhaa kansakuntien kesken ilman sovintoa luonnon kanssa ja ei ole sovintoa luonnon kanssa ilman rauhaa kansakuntien kesken. Se on rauhanrealismia.

Rauhanrealismin ohjelma on suunnattomasti vaativampi kuin sotarealismien. Kysymys on perustaltaan ja viime kädessä siitä, kuinka saamme järjestettyä monen muun ylitsekäyvän ongelman kanssa kamppaillessamme edes ruokaa kaikille 10 miljardille ihmiselle:

”Maailmanlaajuinen maatalous yllirasittaa voimakkaasti planeettamme rajoja ja asettaa haasteen tulevaisuuden elintarviketurvalle, jotta se ei vaaranna maapallon järjestelmän kestävyyttä.”

Tutkimuksen perusteella lähtien ”neljästä toisiinsa liittyvästä planeetan rajasta (biosfäärin eheys, maajärjestelmän muutos, makean veden käyttö, typen virtaukset) ... osoitamme, että lähes puolet nykyisestä globaalista ruuan tuotannosta perustuu planeetan kestävien rajojen ylittämiseen. ... Jos näitä

rajoja noudatettaisiin tiukasti, nykyinen elintarvikejärjestelmä voisi tarjota tasapainoisen ruokavalion (2 355 kcal henkeä kohti päivässä) vain 3,4 miljardille ihmiselle. ... siirtyminen kohti kestävämpiä tuotanto- ja kulutustottumuksia voisi tukea 10,2 miljardia ihmistä kestävien rajojen sisällä. Keskeisiä edellytyksiä ovat alueellisesti uudelleen jaettu viljelysmaa, parannettu vesiravinteiden hallinta, ruokahävikin vähentäminen ja ruokavaliomuutokset.” (Gerten, D., Heck, V., Jägermeyr, J. et al. Feeding ten billion people is possible within four terrestrial planetary boundaries. *Nat Sustain* 3, 200–208 (2020). <https://doi.org/10.1038/s41893-019-0465-1>).

Kysymys on siis ei enemmästä tai vähemmästä kuin haluammeko rakentaa yhteisön koko ihmiskunnan yhteiselle tulevaisuudelle vai kuvittelemmeko todella, että vain jotkut ovat oikeutettuja siihen liberalismiin, nationalismiin ja sotarealismiin nimissä.

2022 - 02

Helsingin Henki - elvytys vai uudelleensyntyys?

- 2022-02-02 11:48

HESARI on tänään syystä huolissaan presidentti Sauli Niinistön aloitteesta elvyttää Helsingin henkeä maailman turvallisuus- ja yhteistyökokouksella. Onko se jäänyt Ukrainan kriisin jalkoihin? (Sirén, 2022).

Niinistön aloitteen avainsana on *ihmisvelvollisuus*. Hän kommentoi itse sitä näin:

”Minua on ajatteluttanut se, että syntyy mielikuvia, joissa ihmisvelvollisuudet olisivat jotenkin ihmisoikeuksien vastainen asia. Minun ajattelussani näihin ihmisvelvollisuuksiin sisältyy ihmisvelvollisuus pitää yllä ihmisoikeuksia. Minusta se on yläkäsite eikä rinnakkaiskäsite” (Sirénin mukaan, HS, 02.02.).

Yläkäsite?

Ihmisvelvollisuus voi viitata moneen asiaan, esim. human *duty* (de-habere; ei omistaa), *onus* (todistustaakka), *obligation* (sitoutua), *liability* (altistua ei toivotulle). Jos siis ihmisoikeuksien (*human rights*) rinnalla pitäisi olla sitoutumisia (*obligations*), niin mihin?

Yksilökohtaisiin oikeuksiin, demokratiaan vai rauhaan?

Mikään näistä Sirénin esiin nostamista ehdotuksista ei aseta kirjaimellisesti tulenpalavaa

haastettamme, siis sitoutumista muuttamaan reaalista suhdettamme luontoon, siis työtä, tuotantoa ja kulutusta. Kun nyt tässä suhteessamme on jo kysymys hätätilasta, se on siten myös ensisijainen turvallisuusuhkamme.

Helsingin hengen pelkkä elvyttäminen (*reviving*) merkitsisi jo ennakolta sitoutumista ihmisten keskinäisten suhteiden hoitoon, ei ihmisen ja luonnon, biosfäärin (jonka osa itsekin olemme), suhteen uudelleen rakentamiseen (*reborning*). Elvyttäminen olettaa, että olemme viimekädessä yksinapaisessa maailmassa, jossa jollakin osapuolella on oikeus takataskussaan.

Silloin emme rakentaisi yhteisöjen, kansakuntien, *yhteisöä koko ihmiskunnan* yhteiselle tulevaisuudelle. YK:n Agenda2030 ja 17 kehitystavoitetta on ensiaskel tähän suuntaan. Kun nyt on kysymys myös koko ihmiskunnan turvallisuudesta, YK:n turvallisuusneuvostoakin tarvitaan varmasti.

Ihmisvelvollisuus kattaa siis ei vain ihmiskunnan vaan myös biosfäärin kaikkineen, siis myös ihmiset. Kuten YK:n pääsihteeri António Guterres on todennut, olemme jo sodassa luontoa – siis myös itseämme – vastaan; sodassa, jossa ei voi olla sovintoa ilman rauhaa eikä rauhaa ilman sovintoa. Se ON rauhanrealismia.

Nyt käynnissä oleva yritys luontosuhteemme yhteiskunnallistamiseksi muuntamalla pääomasuhteen tuottama yksityinen voitto valtiolliseksi ylijäämiksi rahapolitiikan keinoin ei ratkaise haastettamme, vaan mahdollistaa tuon ylijäämän käytön – keynesiläisessä hengessä ja sotarealismin vallitessa – kansantalouksien militarisoimiseen.

Sosiaalisesti reiluun (*fair*) ja kestävään muunnokseen (*transformation*) ei riitä siirtymä (*transition*) yksityisistä voitoista valtiollisiin ylijäämiin raha- ja finanssipolitiikan keinoin, vaan meidät on itse kunkin opittava ja rohjettava kohdata työssä ja tuotannossa *kaikki luonnon asettamat turvarajat* (luontokato, ilmastonmuutos, saastuminen, otsonikato, pienhiukkashaitat, merten happamoituminen, ravinnekuorma, juomavesi, maankäyttö, suuret ekosysteemit; ks. esim. HS 29.1.2022) ja olla mukana päättämässä *mitä, miksi, miten, milloin ja missä* tuotetaan ja kuinka mahdollinen ylijäämä hyödynnetään. Tämä on puolestaan demokraattista realismia.

Elvytys ei siis riitä, tarvitaan Helsingin Hengen uudelleen synnyttämistä. Olkaamme siis realisteja sekä rauhan että demokratian suhteen!

Viitteet

Sirén, V. 2022. Presidentti Niinistön huippukokousaloitteen etenemistä vaikeuttaa kaksi selkeää ongelmaa, HS 02.02.2022 <https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000008580482.html>

Pelli, P. 2022. Planeetan rajoissa. HS 29.01.2022. <https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000008536987.html>

Kylmäpäisyyttä tarvitaan reilusti lisää!

- 2022-02-05 10:14

Ehdotin viime syksynä, että Vasemmistoliitto kutsuisi kokoon ylimääräisen puoluekokouksen arvioimaan ja linjaamaan Vasemmistoliiton ulko- ja turvallisuuspoliittista linjaa ennen päätöstä hävittäjähankinnoista. Keskustelu ja linjaukset olisivat olleet todella tarpeen.

Kysymys ei tietenkään ollut vain hävittäjistä vaan koko ulko- ja turvallisuuspoliittisen tilanteen muutoksesta. Vuoden 2004 jälkeen Suomen ulkopoliittisen johdon tavoitteena on ollut käyttää ns. NATO -optiota sen mitätöimiseen, ts. että ei ole muuta vaihtoehtoa kuin liittyä NATO:on. Kun hallitusohjelmassa ei enää ollut vaatimusta, että NATO:on liittymistä EI valmistella, ajaututtiin reaaliaikiseen ja vaihtoehdottomaan keskusteluun siitä miten nopeasti ja millaisilla päätöksillä NATO:on liitytään.

Rauhanliikkeenä tunnetulle Vasemmistoliitolle tämä on täysin kestämatön tilanne.

Ulko- ja turvallisuuspolitiikka ei koskaan ole ollut eikä ole nytkään reaaliaikaista ja vaihtoehdotonta.

Kaikki suurvallat ja imperiumit - Alankomaat, Englanti, Yhdysvallat, Venäjä, Kiina ja myös Neuvostoliitto ovat aikoinaan ajaneet ja ajavat nyt omia kansallisia etujaan tavoilla, joita me emme mitenkään voi hyväksyä.

Kun suvereeniksi väitettyjen kansallisvaltioiden taloudellisia intressejä ratkotaan realismin - siis voimatasapainon - pohjalta, niin rauhan ylläpito vaatii valmistautumista sotaan: voimatasapainoa voidaan muuttaa vain voimalla. Tämä kilpajuoksi johti viime vuosisadalla kahteen maailmansotaan ja kauhuntasapainoon ydinasearsenaalin rakentamisen kautta. Lopputulemana siis sellainen voimatasapaino, että rauha säilyy vain ja jos vain kumpikin osapuoli voi halutessaan tuhota toisen ja siten myös itsensä - kokonaan.

Yksikään kansakunta ei tätä nykyä ole taloudellisesti toisista riippumaton. Jos tunnustamme maailman talouden keskinäisriippuvuuden, tunnustamme samalla maailman moninapaisuuden. Se tarkoittaa samalla, että tunnustamme sen, että USA:n ajama liberalistinen hegemonia ei ole kauppatavaraa kansainvälisessä yhteistyössä.

Perinteellisesti meillä on kolme teoriaa rauhasta: demokratia, taloudellinen yhteistyö ja kansainväliset yhteistyöjärjestöt. Kaikki nämä perustuvat sotarealismiin lieventämiseen. Tehtyjen mittavien "puolustuksellisten" taloudellisten uhrauksien tehtävä onkin saavutetun voimatasapainon valitessa

estää sota. Armeijan tehtävä ei olekaan sotia vaan pitää huolta siitä, että sota ei syty ja vielä taloudellisesti niin edullisesti kuin mahdollista.

Me kuitenkin olemme jo sodassa tärkeimmän liittolaisemme ja tukijamme luonnon kanssa. Ei ole sovintoa luonnon kanssa ilman rauhaa eikä rauhaa ilman sovintoa. Tämä on rauhanrealismia. Ymprärisötuho kaikinensa on nyt meidän suurin turvallisuuspoliittinen uhka.

Periaatteessa vasemmisto ei esetu eikä ole asettunut minkään suurvallan tai imperiumin kansallisten intressien puolelle tai niitä vastaan. Lähtökohta on alusta saakka ollut ihmiskunta ja sen kohtalo. Rakennamme siis yhteisöjen, kansakuntien, yhteisöä koko ihmiskunnan yhteiselle tulevaisuudelle, emme kuitenkaan universalistista globaalia kulttuuria - talousliberalismia - vaan moninaisten kulttuurien kulttuuria, jonka ehdot määrittää luonnon resurssit, biosfääri, kaikkineen, ihminen sen osana.

Tällä hetkellä tämä merkitsee radikaalia resurssien uudelleenjakoa sekä kansakuntien kesken että kansakuntien sisällä; ohjelma on: kohtuus kaikessa, kaikille, kaikkialla, alati niinkuin YK:n Agenda2030 ja 17 kehitystavoitteessa olemme määritelleet.

Eduskunta käynee pian turvallisuuspoliittisen keskustelun pääministerin ilmoituksen pohjalta. Odotamme josko presidentti Niinistö kutsuu koolle puolueiden puheenjohtat neuvonpitoon. EU:ssa linjataan strategista suvereniteettia ja - kompassia suhteessa NATO:on, USA:han ja Kiina/Venäjään. NATO rakentaa uutta strategiaansa. USA asettautuu haastamaan taloudellisen ja teknologisen haastajansa Kiinan.

Todellako: kaikki eduskuntapuolueet ovat yhtä mieltä että Venäjä toimii väärin? Siinäkö on se koko juttu? Eikö olisi syytä irroittautua reaaliaikaisesta politiikanteosta hetkeksi miettimään mitä Euroopassa on tapahtunut ETYK:in jälkeen, mihin kaikkeen Suomi ja muut Euroopan maat on ETYJ:n päätöslauselemissa sitoutuneet - ja erityisesti: kuinka kääntää viime vuosisadan tuhoisa sotarealistinen tämän vuosisadan rauharealistiseksi, jotta voimme purkaa biosfäärimme hätätilan reilulla tavalla ja demokraattisesti.

Sotarealismista ekorealismiin

- 2022-02-09 10:54

Erkki Tuomioja on julkaissut ajankohtaispamfletin **Suomi ja Nato – Miksi Suomella pitää olla mahdollisuus hakea Naton jäseneksi ja miksi sitä mahdollisuutta ei nyt kannata käyttää**. (Tuomioja, 2022, korostus mvv). Tuomioja kirjoittaa:

”Huomattakoon sana ”nyt”. Se ei ennakoisi sitä, että (NATO, mvv) kantaa täytyisi tulevaisuudessa muuttaa, mutta korostaa sitä, että on aina seurattava aikaa ja tapahtumia ja osattava erottaa pysyvät ja muuttuvat asiat toisistaan. Muuttuvia asioita seuraamme koko ajan reaaliajassa, mutta

muuttumattomien asioiden kuten maantieteen ja historian ymmärtäminen saattaa jättää parantamisen varaa.” (s. 49).

Todellakin: maantieteen ja historian ymmärtämisessä *on* parantamisen varaa, ehkä enemmänkin kuin Tuomioja antaa ymmärtää. Hän vaati kirjansa julkistamistilaisuudessa moneen eri otteeseen *sivistynyttä* keskustelua ulko- ja turvallisuuspolitiikasta? (TSL 2022). Tästä voimme varmaan olla yhtä mieltä, mutta mitä sivistynyt keskustelu tarkemmin ottaen tarkoittaa ja riittääkö se lähtökohdaksi? Ehkäpä voimmekin tästä näkökulmasta purkaa keskustelua Suomen ja NATO:n suhteesta saadaksemme avattua NATO-optiota, tuota kaiken taakseen sulkevaa keskustelun lukkoa.

Kysymys sivistyksestä

Alun perin sivistyskeskustelussa oli kiistaa siitä, käydäänkö *käsitteellistä dialogia* Isä taivaan (*Bildung < kuvan muokkaus*) **vai** kehitetäänkö *reaalista toiminnallista siltaa* Äiti maan kanssa (*sivistys < pellavan työstäminen*).

Keskustelu Isä taivaan kanssa oli pyrkimystä ehdottomaan identiteettiin pyhyiden, siis totuuden kanssa. Se kääntyi sittemmin *toden* identiteetin toteuttamiseen valtion toiminnan kautta.

Kun reaalin yhteys luontoon, työ ja tuotanto, eristettiin yksityiseksi asiaksi, sillanrakennus Äiti maan kanssa oheni *kokemukselliseksi dialogiksi* kansakunnan olemuksesta. Niinpä kansallisvaltiot – valtiovalta, talous, kansakunta – kävivät ja käyvät vieläkin sivistävää keskustelua (*Bildung*) kansallisesta kulttuurista, sen ainutlaatuisuudesta ja omaperäisyydestä; keskustelua omasta kansakunnasta universaalista mutta aidon kokemuksen ilmentäjänä; kokemuksen, josta kaikkien muiden olisi syytä ottaa opiksi – jos ei hyvällä, niin tarvittaessa sitten vaikka pakolla. Jokaisella kansakunnalla on siis oikeus ja jopa velvollisuus tuon aidon mutta universaalista kokemuksen, jota kutsutaan hyväksi elämäksi, levittämiseen koko ihmiskunnan yhteiseksi omaisuudeksi.

Jos taas työskentelemme *sivistyneesti* (sivistys), niin rakennamme reaalista suhdettamme luontoon - työtä ja tuotantoa - siis kulttuuriamme suhteessa luontoon, emme vain suhteessa toisiimme. Meillä kaikilla on – sekä yksilöinä että kansakuntina – oma erityinen reaalin, siis historiallisesti kehittynyt suhde luontoon. Juuri tämä *erityisyys* on universaalista, ei erityisen *universaalisuus*. Emme siis tavoittele yhtä universaalista kulttuuria vaan erityisten kulttuurien kulttuuria (*culture of cultures*), jolle ehdot asettaa luonto, biosfääri kaikkineen; rakennamme siis yhteisöjen, kansakuntien, yhteisöä (*commonwealth*) koko ihmiskunnan yhteiselle tulevaisuudelle.

Sotarealism?

Emme siis voi ajatella, että *oikealla kädellä* varustaudumme sotaan, jotta sota ei tulisi (sodanrealismi) ja toisaalta *vasemmalla kädellä* - mitä sitten ehdimmekään - ennaltaehkäisimme sotaa demokratiolla, taloudellisella yhteistyöllä ja kansainvälisillä yhteistyöorganisaatioilla kuten Tuomioja ajattelee. Miksi?

Juuri sotaan varustautuminen, sodanrealismi *ennaltaehkäisee kestävän* rauhan. Nykyinen kansakuntien keskinäinen, ydinasein toistaiseksi jäädytetty voimatasapaino, ei ole kestävä luontosuhteemme kannalta, ei alkuunkaan. Jos haluamme sovinnon luonnon kanssa on rauha välttämätön ja rauha taas on edellytys tuon sovinnon saavuttamiseksi. Se on lähivuosikymmenten realismia, rauhanrealismia. Rauhanrealismi on ekorealismia. Miksi?

Ekorealismi, nyt!

Emme varmaan saa koskaan aikaiseksi rauhaa luonnon kanssa, mutta jonkinlainen sovinto on saatava aikaan. Tämä haasteen mittavuudesta otan vain kaksi esimerkkiä:

- *Ilmaston lämpiäminen* (ks. kuva 1): viimeisen 10 000 vuoden aikana maapallon keskilämpötilan on ollut suhteellisen vakaa. Nyt, jos ei jotain aivan perustavan laatuista muutosta tapahdu, keskilämpötila nousee vajaan vuosisadassa runsaat 3C° astetta. Biosfäärillä ei ole mitään keinoa sopeutua tässä tahdissa näin suureen muutokseen. (Homer-Dixon, 2022).
- *Ruuan riittävyys*. Jos luonnon kestävyuden rajoja noudatettaisiin tiukasti, nykyinen elintarvikejärjestelmä voisi tarjota tasapainoisen ruokavalion (2 355 kcal henkeä kohti päivässä) vain noin 3,4 miljardille ihmiselle. Meidän pitäisi kuitenkin pystyä tarjoamaan ruokaa noin 10,2 miljardille ihmiselle. Se on mahdollista, mutta ei ilman radikaaleja uudelleenjärjestelyjä koko elintarvikejärjestelmässä. (Gerten, D. et al. 2020).

Mitä siis? *Luonnon tuhoutuminen on suurin ja akuutein turvallisuusuhka kaikille kansakunnille*. Nyt ei ole kysymys vain kansallisesti sivistävästä keskustelusta (*nationale Bildungsaufgabe*) vaan myös ja ensi sijassa *sivistävästä työstä* (*Werk/work*). Nykyiseen teolliseen palkkatyöhön (*Arbeit/labour*) on palautettava kysymykset todesta, hyvästä, kauniista ja reiluudesta. Miksi? Jotta voisimme reaalisen luontosuhteemme - työn, tuotannon/kulutuksen - kautta sivistyä luonnonlakien määrittelemistä ehdottomista rajoista tehdesämme yhdessä päätöksiä siitä *mitä, miksi, milloin, missä ja miten tuotetaan ja kuinka mahdollinen ylijäämä hyödynnetään*. Ekorealismi on siis myös ekososialismia.

Suomi ja NATO

Suomen NATOoptio -keskustelu on ollut keskustelua siitä, kuinka valmistaudutaan liittymään NATO:on, ei siitä, kuinka valmistaudutaan siihen, että Suomen ei tarvitse liittyä mihinkään sotilasliittoon, siis siitä, että miten Suomi voisi pysyä sotilaallisesti liittoutumattomana maana jatkossakin.

Suomi siis valmistautuu sotaan varmistaakseen, että sotaa ei tule, kuten kaikki muutkin maat. Ekorealismien kannalta tämä täysin absurdia. Kaikkien turvallisuus heikkenee kaiken aikaa ja erityisesti

juuri siksi jokainen yrittää turvata vain omaa aluettaan. Jokaisen hankkima kansallinen turvallisuustae vähentää kaikkien turvallisuutta sulkemalla pois mahdollisuuksia ja lyhentämällä aikaa kaikkien yhteisen turvallisuusratkaisun löytymiselle, siis sovinnon rakentamiselle luonnon kanssa.

ETYJ:ssä olemme sitoutuneet seuraavaan:

”Jokaisella ... valtiolla on yhtäläinen oikeus turvallisuuteen. Vahvistamme jokaisen osallistuvan valtion sisäisen (*inherent*) oikeuden valita tai muuttaa turvallisuusjärjestelyjään, mukaan lukien liittoumasopimukset, niiden kehittyessä. Jokaisella valtiolla on myös oikeus puolueettomuuteen. Jokainen osallistujavaltio kunnioittaa kaikkien muiden oikeuksia näissä asioissa. *Valtiot eivät vahvista turvallisuuttaan muiden valtioiden turvallisuuden kustannuksella. Etyjissä millään valtiolla, valtiorhymällä tai järjestöllä ei voi olla ensisijaista vastuuta rauhan ja vakauden ylläpitämisestä Etyj-alueella eikä niillä ole oikeutta pitää mitään ETYJ-alueen osaa vaikutuspiirissään.*” (ETYJ, 1999, kurs. mvv).

Miten voimme vahvistaa turvallisuuttamme tekemättä sitä toisen valtion kustannuksella? Vain jos rauha on jakamaton ja kaikkien jakama. Kuten ihmisoikeudetkin, rauha on kaikilla tai ei kelläkään. Miksi?

Ei ole olemassa suvereenia ihmiskuntaa saatikka kansakuntaa luonnon ja luonnonlakien edessä. Reaalinen suhteemme luontoon – työ ja tuotanto/kulutus – on jo aikoja sitten sitonut meidät kaikki yhteen luottaen rajattomaan taloudelliseen kasvuun ja siten loputtomiin luonnonvaroihin. Vaikka kehitys on radikaalisti moninaistunut pohjoisissa kansakunnissa saatavilla olevaa tavara- ja palvelutarjontaa, se on samalla yhtä radikaalisti määrittänyt kansantalouksien riippuvuutta globaaleista markkinoista ja suhdanteista.

Kansallisvaltio voi asettaa itse itsensä suvereeniksi (*Bildung*), kansakunta voi kuvitella itsensä aidoksi (*Eigenlichkeit, Authentizität*), mutta talous – reaalinen suhteemme luontoon – ei pääse yli luonnon rajojen (*limits*) vaikka se on monin osin purkanut kansalliset rajat (*borders*).

Kun nyt on edessä kohtuutalouden (*degrowth*) edellyttämien yhteisöjen rakentaminen (*convivialization*) jotta saisimme puretuksi sotateollisia, uskolonialistisia ja uusiutumattomiin luonnonvaroihin perustuvan energiatalouden rakenteita, on meidän avattava polku tuotannon uudelleen paikallistamiselle (*relocatization*). Ehkäpä tarvitsemme hieman uudelleen muotoiltua iskulausettakin: *All laborers of the world – unite for bread, work and peace!*

Haluammepa tai emme, Suomen NATO-suhteessa kiteytyy moni aikakautemme keskeinen haaste. Maantiede ei haasta meitä enää vain pitkän lähirajamme takia vaan myös ja nyt ensisijaisesti globaaleissa suhteissa: Kiina/Venäjä/USA, itä/länsi ja etelä/pohjoinen. Historia sitoo ajatuksemme viime vuosisadan sotarealismiin seurauksena syntyneeseen ydinasein jäädytettyyn kauhuntasapainoon. NATO on osa tätä ongelmaa. Se ei ole osa ratkaisua, joka nyt on löydettävä ekorealismiin lähtökohdista.

Sekä historian että maantieteen osalta voimmekin todeta *S. G. Elmgrenin* (1848) sanoja hieman

päivittäen: ”Olemme saaneet nähdä, kuinka koko maailman mielipiteet ovat kääntyneet uuteen suuntaan. Oli aika, jolloin vapauden asia ja kansallisuusasia erotettiin toisistaan. Se oli luontoa tuhoavien voimien keksintöä. Nyt tiedämme, että ne kaksi ovat saman isän ja äidin lapsia”. (Palmgren, 1946, 211).

Viitteet

Gerten, D., Heck, V., Jägermeyr, J. et al. 2020. Feeding ten billion people is possible within four terrestrial planetary boundaries. *Nat Sustain* 3, 200–208. <https://doi.org/10.1038/s41893-019-0465-1>.

Homer-Dixon, T. 2022. *World 3 at 50 What it got right, and what it got wrong*. Cascade Institute.

<https://canadiancor.com/wp-content/uploads/2022/01/Thomas-Homer-Dixon-slides-Jan-12-2022.pdf>
Haettu 02.02. 2022.

OSCE 1999. Charter for European Security, Istanbul, 19. November 1999.

<https://www.osce.org/mc/39569> Haettu 05.02.2022.

Palmgren, R. 1948. *Suuri linja Kansallisia tutkielmia*. Helsinki: Kansankulttuuri Oy

TSL 2022. Suomi ja Nato -teoksen julkaisutilaisuus 7.2. https://www.youtube.com/watch?v=Q3sT_By0Mik Haettu 08.02.2022

Halla-aho lorottelee omille muroilleen jo nyt

- 2022-02-10 14:18

Jussi Halla-aho kuvittelee, että jossakin on sellainen ylimaallinen korkein oikeus, joka päättää mikä on legitiimiä ja mikä ei; paikka, jossa päätetään mitä itse kukin saa tai ei saa pitää uhkana ... ja vielä, että hän tietää tuon ylimaallisen korkeimman oikeuden päätökset. Venäjä uhkaa, NATO vain puolustaa. (Halla-Aho, 08.02.2022, FB)

Liberaalisen demokratian kansanedustajana hänen tulisi tietysti hyväksyä se ajatus, että kukaan ei voi lähtökohtaisesti kiistää kenenkään toisen kokemusta. Kokemus on aina tosi ja siihen voidaan vedota, kun ryhdytään rakentamaan yhteistä kokeneisuutta.

Jos siis me suomalaiset koemme Venäläiset uhkana, sitä ei voi Venäjä kiistää; ja päinvastoin: jos venäläiset kokevat meidät uhkana, emme voi sitä lähtökohtaisesti kiistää. Kokemukset on siis avattava ja perusteltava, mutta sitähan Halla-aho ei tahdo tehdä: se on moraalitonta.

Halla-aho perustelee kantaansa viime aikoina jälleen kerran niin paljon käytetyllä fraasilla: ”Joka tahtoo rauhaa, valmistautukoon sotaan, kuten jo roomalaiset tiesivät”.

Roomalaiset luulivat tietävänsä ja hukkuivat sittemmin omaan miekkaansa. Tämä sodanrealismi johti viime vuosisadalla kahteen maailmansotaan ja sittemmin ydinasein jäädytettyyn kauhun tasapainoon. Rauha – voimatasapaino - säilyy tämän logiikan seurauksena tätä nykyä vain siksi, että kukin osapuoli pystyy tuhoamaan toiset – ja kaiken muunkin siinä ohessa. Tämä rauha on siis eksistentiaalisen uhkan kyllästävä pelkotila.

Halla-aho ei tunnista eikä ilmeisesti tunnustakaan toista, ei kansakuntien välistä vaan koko ihmiskunnan ja luonnon kesken kehittyntä eksistentiaalista hätätilaa. Olemmehan jo sodassa parhaan liittolaisemme ja tukijamme, luonnon kanssa. Rauhan saavuttamisen edellytyksenä tässä sodassa on sovinto luonnon kanssa ja tuon sovinnan edellytyksenä rauha. Se on ekorealismia. Se on myös rauhanrealismia. Tämä rauha edellyttää ydinasein jäädytetyn uhkan purkamista. Tämä rauha on varustautumista sovinnontekoon. Se on täynnä toivoa ja kanssalaisuuden riemua.

Halla-aho ei kuitenkaan ole sitoutunut liberaalin demokratian pelisääntöihin. Muistammehan hänen ajatuksensa vuodelta 2003: ”väkivalta on nykyään aliarvostettu ongelmanratkaisukeino”:

”Tehtaanpuiston homon kanssa mietin hetken, että jospa hakisin yläkerrasta pyssyn ja ampuisin päähän. Olisiko siitä seuraava hekuma niin suuri, että se ylittäisi vankilareissusta seuraavan harmituksen? Väkivalta on nykyään aliarvostettu ongelmanratkaisukeino” (Halla-aho, 2003/2008).

Vaikka Halla-aho ei itse pidä tätä ”möläytystä kovin ansiokkaana”, viittaa se kuitenkin – Halla-ahon omaa mielikuvaa käyttäkseni - hänen muroihinsa, väkivaltaan. Kun Halla-aho nyt vetoaa siihen, että hänellä tai joillakin kansakunnilla on ehdoton, aito kokemus oikeasta, hyvästä elämästä, johon kaikkien muiden tulisi sitoutua, hän elättelee omia murojaan, jotka hän on itse historiasta poiminut ja porukoissaan kehitellyt. Nuo murot ovat kasvualustaa väkivallalle ja kansakuntien keskinäisille sodille – muodossa tai toisessa – nyt nopeasti vähenevistä luonnonvaroista.

Halla-aho lorottelee siis omille muroilleen jo nyt.

Viitteet

Halla-aho, J. 2022. Muutamia henkilökohtaisia ajatuksia Ukrainan kriisiin ja Nato-kysymykseen liittyen. 08.02.2022 <https://www.facebook.com/jussi.hallaaho/posts/4884054721714683%2008.02.2022>
Haettu 09.02.2022.

Halla-aho, J. 2008. Kommentti homonampumiskohinaan. *Scripta* kirjoituksia uppoavasta lännestä, 28.11.2008. https://www.halla-aho.com/scripta/kommentti_homonampumiskohinaan.html Haettu 09.02.2022

Arvokonservatismi, sota- ja ekorealismi

- 2022-02-15 11:24

Mistä Ukrainan kriisissä perimmiltään on kyse? kysyy Sixten Korkman tänään HS:n kolumnissaan ja vastaa: Itsevaltiudesta, autokratiasta, ei siis harvainvallasta, oligarkiasta (15.02.2022). Todellako?

Nykyinen arvokonservatismi Venäjällä, USA:ssa ja miksei Euroopassakin ei ole ulkopoliittisen realismin - siis sotilaalliseen voimatasapainoon tukeutuvan ulkopoliittikan, sotarealismen – isä vaan ei toivottu äpärä.

Arvokonservatismia tarvitaan sisäisten ja ulkoisten voimatasapainojen yhtäaikaiseen määrittämiseen niin Venäjällä, USA:ssa, Kiinassa kuin Euroopassakin. Arvokonservatismi on suojautumista *ekorealismilta* tai jopa ekologisen katastrofin täydellistä kieltämistä. Sotarealmi ja sitä tukeva arvokonservatismi ei ole ratkaisu ekorealismiin. Päinvastoin se tekee mahdottomaksi vastata tähän kaikkien kansakuntien yhteiseen eksistentiaaliseen haasteeseen.

Sotarealmi olettaa arvokonservatismiin tukemana, että kunkin kansakunnan erityisyydessä on peruste voimatasapainon ylläpitämiseen tai muuttamiseen, kun samanaikaisesti taloudellinen globalisaatio purkaa tuota erityisyyttä taloudellisen liberalismiin tukeutuen, uskoen sen universaalisuuteen, siis sen kiistämättömään oikeuteen.

Demokraattinen liberalismi on tukeutunut taloudelliseen liberalismiin ja sen moniin oletuksiin, joista yksi keskeinen on ajatus rajattomista luonnonvaroista. Tämä oletus ei tunnetusti pidä paikkaansa. Demokraattisen liberalismien kohtalon ratkaisee vasta se, kuinka se pystyy vastaamaan ekorealismiin.

Kuinka pystymme pitämään kiinni demokraattisesta liberalismista, kun törmäämme luonnon ehdottomiin rajoihin ja joudumme sekä kansakuntien kesken ja kansakuntien sisällä jakamaan radikaalisti uudelleen luonnon voimavaroja? Ajaudummeko kaikki täällä pohjoisessa arvokonservatismiin löytääksemme perusteet kaikelle sille, mitä olemme itsellemme maailmalta kahmineet VAI pystymmekö muuntamaan ihmisoikeutemme sitoutumuksiksi koko biosfäärin pelastamisen puolesta? Eikö ekorealismiin tulisi olla turvallisuutemme perusta?

Tähän sosiaalisesti reiluun ja biosfäärin kannalta kestävään muunnokseen ei riitä siirtymä yksityisistä voitoista valtiollisiin ylijäämiin raha- ja finanssipolitiikan keinoin, mitä nyt kuumeisesti yritetään, vaan

meidät on itse kunkin opittava ja rohjettava kohdata reaalisessa luontosuhteessamme, siis työssä, tuotannossa ja kulutuksessa *kaikki luonnon asettamat turvarajat* (mm. luontokato, ilmastonmuutos, saastuminen, otsonikato, pienhiukkashaitat, merten happamoituminen, ravinnekuorma, juomavesi, maankäyttö, suuret ekosysteemit) ja olla mukana päättämässä *mitä, miksi, miten, milloin ja missä* tuotetaan ja kuinka mahdollinen ylijäämä hyödynnetään. Tämä on puolestaan sitä demokraattista realismia, jota demokraattisen liberalismiin voitto edellyttää.

Ehkäpä Korkman todetessaan Venäjän ja Kiinan itsevaltiaiksi valtioiksi eikä, kuten on tapana ollut, harvainvaltaisiksi valtioiksi, haluaa tätä kautta tehdä eroa USA:han ja miksei EU:kin, joissa on nyt noussut esiin mitä moninaisimpia harvainvaltaisia piirteitä. Onneton yritys!

Teräsesirippu halki Euroopan?

- 2022-02-17 13:23

Heidi Hautala nostaa tänään IS:ssa (17.02.2002/Päivi Lakka) esiin emeritus professori **Vesa Kanniaisen** joku aika sitten (HS 05.02.2022) tekemän ehdotuksen kaikkien EU:maiden kutsumisesta NATO:n jäseneksi.

Sulauttaisimme siis yhdeksi kokonaisuudeksi Euroopan talous-, turvallisuus- ja puolustusyhteisön, jolloin nykyinen USA:n johtava asema NATO:ssa joko heikkenisi tai laajentuisi Euroopan yhteisön kaikille toimialoille. Eurooppa muuntautuisi sotilasliitoksi joko omin voimin tai USA:n etupiiriksi osana globaalia sotilasstrategista kokonaisuutta.

Minun sukupolvelleni opetettiin kädestä pitäen, että rautaesirippu suojaa meidän vapaata Eurooppaa epädemokraattisilta sosialistisilta ajatuksilta ja taloudenpidolta. Viimeaikainen keskustelu antaisi ymmärtää, että kysymys ei olekaan taloudesta ja sosialismista vaan Isästä ei/ja Pojasta, siis Rooman valtakunnan kulttuurisesta hajoamisesta. Nyt puolestaan ehdotetaan, että poikkeamat liberaalisesta demokratiasta on rautaisin ottein piilotettava esiripun taakse.

Jospa kysymys ei olekaan Ukrainasta vaan Saksasta? USA on kaksi kertaa joutunut lähettämään joukoittain nuoria miehiä ja naisia kuolemaan Eurooppaan, jotta suvereenien eurooppalaisten kansallisvaltioiden keskinäissuhteet asettautuisivat sen toivomalle tolalle. USA ei voi sietää Saksan itsenäisiä energiataloudellisia päätöksiä, jotka johtaisivat Saksan riippumattomuuteen USA:sta ja riippuvuuteen Venäjästä (ks. esim. Whitney, 2022). Tämä asettaisi kyseenalaiseksi yhden NATO:n piilofunktion: pitää Euroopan maat siten keskenään yhteen sovitettuna, että ne eivät käy enää toistensa kimppuun.

Neuvostoliiton romahdettua Venäjä oli halukas ja tarjolla tähän yleiseurooppalaiseen ratkaisuun USA:n rinnalle, mutta Venäjän luonnon resurssien ryöstämiseen kansainväliseen omistukseen eivät venäläisetkään sentään suostuneet – eikä USA hyväksynyt toisen maailmansodan liittolaistaan vertaisekseen kumppanikseen. Nyt ei enää ole kysymys suostumisesta vaan tosiasiaista: maailma on moninapainen ja toisella navalla seisovat niin Venäjä kuin Kiinakin.

Eurooppa – ei vain länttä ja itää vaan myös etelää ...

On liian helppoa unohtaa Eurooppa, joka synnytti kolonialismin, rasismien ja orjuuden ja nyt heiluttaa lippua ihmisoikeuksien ja monikulttuurisen Euroopan puolesta.

Vuosituhanne Venäjä ei tunnetusti ole koskaan ollut liberaalidemokratia, vaikka demokraattista sentralismia yritettiin sentään kehittää muutama vuosikymmenen ajan. Nyt Venäjää mielikuvissamme muokataan autokratiaksi kun USA:ssa ja miksei Euroopassakin oligarkkiset rakenteet ovat vahvistuneet. *Jokin* ero on sittenkin olemassa.

”Meillä on *”teknokraattinen”* näkemys Euroopasta yhtenä tehokkaana toimijana globaalissa kapitalismissa, meillä on *liberaali näkemys* Euroopasta tärkeimpänä ihmisoikeuksien ja vapauksien alueena, ja meillä on *konservatiivinen näkemys* Euroopasta vahvojen kansallisten identiteettien liittona.” ... ”Oikeiston Eurooppa on kansallisvaltioiden Eurooppa, perustuen oman kansallisen ja erityisen identiteetin säilyttämiseen. Kun *Steve Bannon* vieraili Ranskassa pari vuotta sitten, hän piti puheen, joka päättyi sanoin: ”Jumala siunatkoon Amerikkaa ja eläköön Ranska!” Vive la France, viva Italia, eläköön Saksa . . . mutta ei Eurooppa” (Zizek, 2021, 172 – 175, kurs. mvv).

Päätavoitteena ei ole Euroopan rasistisen tai konservatiivisen perinnön suorasukainen elvyttäminen vaan Euroopan ainutlaatuisen *emansipaatiopotentiaal*in jäädyttäminen; siis rajoittaa maallisen modernismin, valistuksen, ihmisoikeuksien ja vapauksien, sosiaalisen solidaarisuuden ja oikeudenmukaisuuden, feminismin ja liberaalisen demokratian avaamia mahdollisuuksia jäsentää ekologista kriisiä *koko* ihmiskunnan ja ekosfäärin, siis ekorealismien, kannalta. Euroopan edistyksellisen perinnön kestävyys ja vahvuus mitataan juuri ekorealismien asettaman eksistentiaalisen haasteen ratkaisemisessa. (Zizek, 2022, 175).

Ekorealismi edellyttää rauhanrealismia: Jotta voisimme tehdä sovinnon luonnon kanssa, meidän on varustauduttava rauhaa – ei sotaa - varten ja rauha on edellytys tuon sovinnon rakentamiseksi. ”Toimiminen globaalissa mittakaavassa, joka ei ole keskittynyt Eurooppaan – esimerkiksi auttamalla Intiaa ja muita rokotteilla, mobilisoimalla kansainvälisesti ilmaston lämpenemistä vastaan ja järjestämällä maailmanlaajuisia terveydenhuoltoa – on tänään ainoa tapa olla todellinen eurooppalainen” (Zizek, 2021, 175).

Demokraattisen liberalismien koetinkivi - ekorealismi

Demokraattinen liberalismi on tukeutunut taloudelliseen liberalismiin ja sen moniin oletuksiin, joista yksi keskeinen on ajatus rajattomista luonnonvaroista. Tämä oletus ei tunnetusti pidä paikkaansa. Demokraattisen liberalismien kohtalon ratkaisee vasta se, kuinka se pystyy vastaamaan ekorealismiin.

Kuinka pystymme pitämään kiinni demokraattisesta liberalismista, kun törmäämme luonnon ehdottomiin rajoihin ja joudumme sekä kansakuntien kesken ja kansakuntien sisällä jakamaan radikaalisti uudelleen luonnon voimavaroja? Ajaudummeko kaikki täällä pohjoisessa arvokonservatismiin löytääksemme perusteet kaikelle sille, mitä olemme itsellemme maailmalta kahmineet VAI pystymmekö muuntamaan ihmisoikeutemme sitoutumuksiksi koko biosfäärin

pelastamisen puolesta? Eikö ekorealismiin tulisi olla turvallisuutemme perusta?

Tähän sosiaalisesti reiluun ja biosfäärin kannalta kestävään muunnokseen ei riitä siirtymä yksityisistä voitoista valtiollisiin ylijäämiin raha- ja finanssipolitiikan keinoin, mitä nyt kuumeisesti yritetään, vaan meidät on itse kunkin opittava ja rohjettava kohdata reaalisessa luontosuhteessamme, siis työssä, tuotannossa ja kulutuksessa *kaikki luonnon asettamat turvarajat* (mm. luontokato, ilmastonmuutos, saastuminen, otsonikato, pienhiukkashaitat, merten happamoituminen, ravinnekuorma, juomavesi, maankäyttö, suuret ekosysteemit) ja olla mukana päättämässä *mitä, miksi, miten, milloin ja missä* tuotetaan ja kuinka mahdollinen ylijäämä hyödynnetään. Tämä on puolestaan sitä demokraattista realismia, jota Euroopan edistyksellisen perinteen ja siten demokraattisen liberalismiin voitto edellyttää.

Nerokas idea?

– ”Miten voikin keksiä noin nerokkaan idean”, Hautala innostuu Vesa Kanniaisen ideasta. Idea taitaa kuitenkin olla taloudellisen hegemonia- asemansa heikentymistä vastaan kamppailevan USA:n märkä uni Euroopan roolista edessä olevassa geopoliittisessa kamppailussa ehtyvistä luonnonresursseista, jossa ei ole tavoitteena *yhteisöjen*, kansakuntien, *yhteisö*, joka rakentaa *koko* ihmiskunnan ja biosfäärin yhteistä tulevaisuutta, ei, vaan ajatus: Me ensin - mitäs muista.

Viitteet

Lakka, P. 2022. Heidi Hautala: Naton tulisi kutsua kaikki siihen kuulumattomat EU-maat jäsenikseen. IS 17.02.2022. <https://www.is.fi/politiikka/art-2000008619952.html>

Whitney, M. 2022. The Crisis in Ukraine Is Not About Ukraine. It's About Germany. Ron Paul Institute for peace and Prosperity 15. 02. 2022.

<http://ronpaulinstitute.org/archives/featured-articles/2022/february/15/the-crisis-in-ukraine-is-not-about-ukraine-its-about-germany/> Haettu 16. 02.2022.

Zizek, S. 2021. A European Manifesto. Teoksessa: Heaven in Disorder, pp. 172-175. OR Books, New York and London.

Halla-aho, kaasukammiot ja vuotava vene

- 2022-02-18 13:38

Helsingin Sanomat jättää jälleen kerran asiat puolitiehen arvioidessaan Jussi Halla-aho (HS 18.2.2022, pääkirjoitus). Tässä hieman perusteita, miksi Halla-ahon valintaan Eduskunnan ulkoasianvaliokunnan puheenjohtajaksi ei olisi missään tapauksessa pitänyt tehdä.

Kansanedustajan ja nyt Eduskunnan ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajan Jussi Halla-ahon mukaan ”tulevat polvet sylkevät haudoillemme ja päästävät *itsestäänselvyyksillemme* räkänaurun ja kurapierun”. Mitä ovat nämä itsestäänselvyydet? Tasa-arvo ja suvaitsevaisuus.

Itsestäänselvyyksille? Mistä ihmeestä Halla-aho on saanut päähänsä, että tasa-arvo ja suvaitsevaisuus ovat itsestäänselvyyksiä? Kaikkea muuta. Nehän keskeisimpiä *ihmisen itsensä itselleen asettamia tavoitteita* ja siten aina haastettavissa ja uudelleenmääritettävissä.

Tämä ei Halla-aholle kelpaa: kun ne eivät perustu jumalalliseen ilmoitukseen tai kumpua luonnosta itsestäänselvyyksinä, ne eivät ole todellisia, siis reaalisia.

Halla-aholle reaalista on vain kaikki se mitä voidaan mitata. Ihmiset voidaan siten asettaa hierarkkiseen arvojärjestykseen sen pohjalta, missä määrin he vahvistavat tai heikentävät omilla kyvyillään yhteisöään: *nämä yhteisöä tukevat kyvyt* ratkaisevat ihmisen arvon. Siten ”taiteilijat, papit ja poliitikot ovat pääsääntöisesti turhia. Yhteisö selviäisi toiminnoistaan mainiosti ilman heitä.”

Halla-aholle ”erilaisuus on eriarvoisuutta ja ... kaikki ovat eriarvoisia. Sen sijaan, toisin kuin egalitaristit kuvittelevat, eriarvoisuudesta ei seuraa vähempiarvoisten kaasuttaminen, ellei *kaasuttamiselle ole muuta pätevää syytä* (kurs. mvv)”. Jo seuraavassa lauseessa Halla-aho antaa syyn kaasuttamiselle: ”jos vene alkaa vuotaa, pidän selvänä, että yli laidan on heitettävä ensimmäisenä vähäarvoisin lasti” ... ja nythän vene on alkanut vuotamaan: meidän on ratkaistava eksistentiaalinen haaste, jonka luonnonvarojen ehtyminen asettaa noin 10 miljardille ihmiselle.

Halla-aho on siis avannut ajatuksellisen oven kaasukammioille.

Hän katsoo voivansa olla tätä mieltä ”kunnes joku kertoo minulle, että miten ... kaikki ovat samanarvoisia”. Tässä tulee. Meille reaalinen ei ole ollut todellista, vaan määrittelemme itse mikä on todellista, jotta voisimme uudelleen määrittää reaalisen asettamia ehtoja elämällemme.

Me siis haluamme sellaisen todellisuuden, joka rakentuu tasa-arvon ja suvaitsevaisuuden varaan ja suhtaudumme tältä pohjalta realiteetteihin. Yhteisömme perustuu siis samanarvoisten ihmisten erilaisuuteen eikä eriarvoisten ihmisten mitattavuuteen.

Mitä tämä merkitsee nyt? Ihmisoikeuksien ja tasa-arvon edistäminen on pitkään perustunut taloudelliselle liberalismille, joka olettaa, että luonnonvarat ovat ehtymättömät. Tämä oletus ei pidä paikkaansa. Se tarkoittaa, että kasvutalouden aika on ohi ja meidän on siirryttävä kohtuutalouteen ohjelmalla *kohtuus kaikessa, kaikille, kaikkialla, alati*.

Ihmisoikeuksien ja tasa-arvon määrittämisen todellisuuden realisoituminen ratkeaa vasta silloin kun

tältä pohjalta joudumme radikaalisti uudelleen jakamaan kansakuntien kesken ja kansakuntien sisällä rajallisia luonnonvarojamme; kun sovitamme yhteen ekorealismien ja demokraattisen liberalismien.

Emme siis vielä tiedä mitä tulevat sukupolvet tekevät haudoillamme. ”Räkänaurun ja kurapierun” syynä eivät varmaankaan ole ”itsestäänselvyydet”. Toivokaamme, että syynä ei ole myöskään ilman toteutusta jääneet ihmisoikeudet, tasa-arvo ja suvaitsevaisuus. Se riippuu meistä, ei mistään muusta.

Viite

Halla-aho, J. 2005. Ihmisarvosta. Scripta kirjoituksia uppoavasta lännestä, 13. 04.2005.
<https://www.halla-aho.com/scripta/ihmisarvosta.html> Haettu 17.02.2022

Jannen vaikea skitsofrenia: ollako NATO-ankka vai NATO-vankka?

- 2022-02-20 12:18

Janne Saarikivi kirjoittaa tänään HS:n esseessään (20.02.2022):

”Haluan elää maassa, jossa vallitsee venäläinen yhteisöllisyys, sentimentalismi ja kulttuurin vimmainen syvyys mutta jossa ihmisellä on myös oikeuksia, tiedotusvälineisiin voi luottaa ja poliitikoiltakin voi joskus toivoa jotain. ... Haluaisin siis asua demokraattisella Venäjällä. Sitä odotellessa arvostan ja rakastan venäläisiä ihmisiä ja Venäjän kulttuuria.”

”Maan eristäytyneillä vallanpitäjillä, 70-vuotiailla ukoilla, on hurja ideologia. Siihen kuuluvat konservatiivisten arvojen voitto lännen homoilusta ja rappiosta, johtajakultti *sekä bisneksen ja valtion sotkeutuminen toisiinsa. Kaikki nämä olivat osa myös fasismia, joka sekin esiintyi vaihtoehtona juurettomalle kapitalismille.*

Siinäkö ovat vaihtoehdot: fasismi vai juureton kapitalismi?

Usko oman kansakuntamme erityisyyteen, sen ainutlaatuisen aitouteen ihmisen ja luonnon eksistenssin tulkina ja tuon tulkinnan oikeutettuna puolustajana muiden aidoksi kokemia mutta meidän valheellisiksi väittämiä tulkintoja vastaan

VAI

kaikkien suhteiden – niin ihmisten keskinäisten kuin ihmisten ja luonnonkin välillä – tyhjentäminen kaikesta yhteisöllisestä sisällöstä, niiden tavaramittaistaminen, ts. noiden suhteiden ylläpitäjien arvon mittaaminen käteismaksusuhteella (*cash-nexus*) markkinoilla. Markkinoilla muodostuvat yhteiskunnalliset (valta)suhteet perustuvat siis *eriarvoisten ihmisten samanlaisuuden mittaamiseen*

eivätkä *samanarvoisten ihmisten erilaisuuden yhteisöllistämiseen*.

Janne hylkää fasismia, mutta on täysin ymmällään, kuinka samanarvoisten ihmisten erilaisuuteen perustuva yhteisöllisyys olisi rakennettava? - ja sehän on kulttuuriliberalismin ja demokraattisen liberalismin peruslähtökohta.

Vaihtoehtoksi jää siten skitsofrenia: kaipaus vielä kapitalismin koskemattomiin elämän ihanoiksi ja kiinnipitäminen omasta, talousliberalismin mahdollistamasta uskomattomasta ja ainutlaatuisesta elämän yksilömittaisuudesta.

Demokraattinen liberalismi ja sen sanansaattaja kulttuuriliberalismi ovat tukeutuneet taloudelliseen liberalismiin ja sen moniin oletuksiin, joista yksi keskeisin on ajatus rajattomista luonnonvaroista. Tämä oletus ei tunnetusti pidä paikkaansa. Demokraattisen kuten kulttuurisen liberalisminkin liberalismin kohtalon ratkaisee se, kuinka ne pystyvät vastaamaan ekorealismiin.

Kuinka pystymme pitämään kiinni demokraattisesta liberalismista, kun törmäämme luonnon ehdottomiin rajoihin ja joudumme sekä kansakuntien kesken ja kansakuntien sisällä jakamaan radikaalisti uudelleen luonnon voimavaroja? Ajaudummeko kaikki täällä pohjoisessa arvokonservatismiin, tai jopa fasismiin, löytääksemme perusteet kaikelle sille, mitä olemme itsellemme maailmalta ryöstäneet VAI pystymmekö muuntamaan ihmisoikeutemme sitoutumuksiksi koko biosfäärin pelastamisen puolesta?

Ekorealismi on *nyt* taloudellisen liberalismin ja siten myös kulttuuristen ja demokraattisen liberalismin ehdoton, siis oman olemassaolomme reunaehto.

Tähän sosiaalisesti reiluun ja biosfäärin kannalta kestävään muunnokseen ei riitä siirtymä yksityisistä voitoista valtiollisiin ylijäämiin raha- ja finanssipolitiikan keinoin, mitä nyt kuumeisesti yritetään, vaan meidän on itse kunkin opittava ja rohjettava kohdata reaalisessa luontosuhteessamme, siis työssä, tuotannossa ja kulutuksessa *kaikki luonnon asettamat turvarajat* (mm. luontokato, ilmastonmuutos, saastuminen, otsonikato, pienhiukkashaitat, merten happamoituminen, ravinnekuorma, juomavesi, maankäyttö, suuret ekosysteemit) ja olla mukana rakentamassa yhteisöjä, joissa päätetään *mitä, miksi, miten, milloin ja missä* tuotetaan ja kuinka mahdollinen ylijäämä hyödynnetään. Tämä on puolestaan sitä demokraattista realismia, jota Euroopan edistyksellisen perinteen ja siten demokraattisen liberalismin voitto edellyttää.

Se on myös tapa ylittää Jannen vaikea skitsofrenia, muuttaa yksilökeskeisyys *yksilöllisyydeksi*, olla siis mukana rakentamassa *yhteisöjen*, kansakuntien, *yhteisöä*, jonka tavoitteena on *kaikkien* kansakuntien yhteinen tulevaisuus; siis *kulttuurien kulttuuria*, jonka ehdot määrittää ekologinen realismi, ja jossa kunkin kansakunnan erityisyyttä pidetään rikkautena eikä globaalia kaupankäyntiä vaikeuttavana esteenä.

Ehkäpä ei siis kannata keskittyä siihen, onko NATO-ankka vai NATO-vankka vaan siihen, miten voimme

siirtyä sotarealismista rauhanrealismiin, ts. kuinka saamme ratkaistua suurimman eksistentaalisen turvallisuushkamme, luontokatastrofin, ajautumatta fasismiin ja seuraavaan suursotaan.

Viitteet

Saarikivi, J. 2022. Olen Venäjän ystävä ja ihailija, siksi olen myös surullinen Nato-ankka. HS. Essee 20.02.2022. <https://www.hs.fi/sunnuntai/art-2000008620826.html>

Ukraina pistää miettimään ...

- 2022-02-22 14:00

Viime päivien tapahtumat ovat nostaneet mieleeni vanhan sanonnan: Kenraalit sotivat aina uudelleen jo käytyä ja jo päättynyttä sotaa. Nyt näyttää siltä, että kansallisvaltioidenkin johtajat käyvät keskustelua 1800 -luvun ideoin ja 1900 -luvun käytäntein.

Kirjoitin 28. 8. 2014 KU -blogissani ”Paraatiovi auki Pietariin?”:

”NATO on US johtoinen sotilasliitto. Vielä hetki sitten Obaman neuvoantajanakin toiminut *Zbigniew Brzezinski* kävi suurta sakkipeliä Euroopan vasallivaltioilla (*The grand chessboard – American Primacy and Its Geostrategic Imperatives*, 1997 s. 40): US:n ”imperiaalisen geostrategian kolme suurta imperatiivia ovat estää salaliitot, pitää vasallivaltiot turvallisuusriippuvuudessa ja estää barbaarien (Venäjä ja Kiina, mvv) liittoutoutumasta yhteen”. Vaikka *Brzezinskin* sanasto on sittemmin muuttunut US:n ”*stragiseksi visioksi*” (2012) ja ”värivallankumousten” kautta toteutetuksi konversiopolitiikaksi, tavoite on yksi ja sama: vapaakaupan kautta tapahtuva maailman hallinta.

Venäjä ei ole Neuvostoliitto. Sympatiapisteitä Venäjälle ei ole mitään syytä jakaa. Neuvostoliitto oli valtiokapitalismin mallimaa. Venäjä elää nyt harvainvaltaisen finanssikapitalismin kourissa. Siinä se ei paljonkaan poikkea Yhdysvalloista tai Kiinasta. Kaikilla niillä on syvällä kyntävät energia- ja luonnonvaroihin sekä vapaakauppaan liittyvät kansalliset elintärkeät intressit, joita ne ajavat keinoja kaihtamatta. Demokratia ja kapitalismi eivät enää pitkään aikaan ole kulkeneet käsikädessä.”

Eipä ole syytä muuttaa arviota, mutta syventämisen paikka kuitenkin on.

Kansallisvaltiot muodostuvat valtiosta, taloudesta, kansakunnasta ja kansalaisyhteiskunnasta, jotka kaikki perustuivat alun perin ajatukseen vähintäänkin oman maan ja sen luonnonresurssien ehdottomasta ja rajattomasta hyödyntämisestä, ja että maapallon kaikki luonnonresurssit odottavat ottajaansa.

Gloaalitalouden myötä kaikkien näiden neljän elementin keskinäissuhteet ja niiden kaikkien suhde

luontoon on ratkaisevasti muuttunut ja muuttuu vielä ratkaisevammin, kun ekorealismien ankarat ehdot tajutaan itse kunkin kansakunnan arkielämän rajoituksina.

Viimeaikaisten tapahtumien kannalta asettuvat erityisesti ajatukset kansakunnasta (*nation*) ja kansalaisyhteiskunnasta (*civil society*) keskinäiseen ristipaineeseen. Ajatus *kansakunnasta* pohjautuu luonnon ja kansallisen erityiskulttuurin identiteettiin. Nykyinen ajatus *kansalaisyhteiskunnasta* puolestaan yhteisön ja yksilökokemuksen yhteensovittamiseen. Kansalaisyhteiskunta ei tunnista kansallisia rajoja, vaan mielikuvana on ajatus maailmankylästä. Valitettavasti tämä maailmankylän rakennustelineet, yksityisessä omistuksessa olevat tietokonealgoritmit, tukevat *metamaailmaa* eivätkä realistista suhdetta äiti maahan.

... Ukraina pistää miettimään, palaan asiaan.

Viite

Volanen, M. V. 2014. Paraatiovi auki Pietariin? KU blogi 28.8.2014.

<https://blogit.kansanuutiset.fi/volanen-vasemmalta/paraatiovi-auki-pietariin/>

Haettu 22.02.2022.

Laitasalo, R. 1929. Rauhaa, leipää, työtä, 1970 - 1985.

<https://www.kansallisgalleria.fi/fi/object/391383>

Haettu 21.02.2022

Vasemmistoliitto ei keskustele liittymisestä NATO:on vaan siitä miten NATO saataisiin tarpeettomaksi

- 2022-02-27 14:14

MTV-Uutisten mukaan:

"Vasemmistoliitto on perinteisesti vastustanut sotilasliittoja, mutta on valmis harkitsemaan Nato-jäsenyyttä muuttuneessa tilanteessa.

– Olemme tyytyväisiä tehtyyn ulko- ja turvallisuuspolittiseen selontekoon. Kun Venäjän hyökkäyksen akuutein vaihe on ohi, katsotaan, onko syytä muuttaa kurssia. Tilanne käydään avoimesti läpi, kertoo Vasemmistoliiton varapuheenjohtaja Jussi Saramo.

– Kaikissa tilanteissa omia rajoja on pystyttävä puolustamaan itse. Naton jäsenenä meidän olisi otettava

vastuuta myös esimerkiksi Baltian ilmapuolustuksesta, Saramo jatkaa."

...ja minä jatkan Vasemmistoliiton periaateohjelmalla:

"Kaiken kehityksen ja ihmisyyden ensimmäinen edellytys on rauha. Vasemmistoliitto on rauhan kannalla sotaa ja militarismia vastaan. Haluamme purkaa sotilasliitot, edistää yleistä aseidenriisuntaa ja Yhdistyneiden Kansakuntien periaatteiden kunnioittamiseen perustuvaa maailmanrauhaa ja kansainvälistä turvallisuutta."

Vasemmistoliiton NATO -optio on olla liittymättä mihinkään sotilasliittoon. Ilman periaateohjelman muutosta ei edes keskustelu liittymisestä NATO:on ole mahdollista vaan keskustelu siitä mitä meidän tulisi kansainvälisesti tehdä jotta liittyminen sotilasliittoon on tarpeetonta.

Puoluejohdon olisikin syytä keskittyä tähän periaateohjelman linjaukseen ... odotan aloitteita!

Viite:

<https://www.mtvuutiset.fi/.../puolueet-kayvat-nyt.../8365772...>

2022 - 03

Pelikirjoista käsikirjaan

- 2022-03-07 11:00

Joku päivä sitten nyt sotapolitiikoksi ryhtynyt Suomen Ulkopoliittisen Instituutin johtaja **Mika Aaltola** kertoi meille hallussaan olevasta pelikirjasta, jonka mukaan asiat etenevät. Pyysin häntä lähettämään sen, jotta voisin minäkin katsastaa etu- eikä vain jälkikäteen hänen kertomana mitä tuleman pitää. En ole saanut, pyynnöstä huolimatta (Aaltola, 22.02.2022). Entäpä pelikirjoja onkin monta ja erilaisia? Katsastelin asiaa, tässä yhteenvetoa.

Kansainvälisessä politiikassa luetaan kahta kovin erilaista pelikirjaa. Putin lukee sodanrealismin ja Biden liberalismia pelikirjaa. He eivät löydä toisiaan samalta *pelikentältä*, vaikka reaalikentillä ihmisiä silpoutuu, perheet pakenevat taisteluita ja nuoria miehiä lähetetään toinen toistaan vastaan panssarein ja jopa pelkin käsiasein. Sankaruus *kansakunnan* ylläpitämiseksi on aina maksanut ihmishenkiä, niin nytkin.

Sodanrealismin pelikirja

Sodanrealismin pelikirja on vanhempi ja siitä on kirjoitettu vuosisatojen ja -kymmenten saatossa monen monta erilaista versiota, mutta keskeistä on ajatus kansallisvaltioiden välisestä *voimatasapainosta*, jota ei voida muuttaa kuin voimaa käyttämällä tai sillä uhkaamalla: *jos haluat rauhaa, valmistaudu sotaan*; valmistaudu siis käyttämään voimaa saavuttaaksesi haluamasi voimatasapainon.

Kukin suvereeni kansallisvaltio voi itse määrittää omat kansalliset intressinsä ja eksistentiaaliset uhkansa. Jos ne menevät ristikkäin, niin tasapaino etsitään joko voiman käytöllä tai sillä uhkaamalla. Kun nyt on käytössä ydinaseet, ovat uhkat ydinasevaltioiden välillä ovat kasvaneet eksistentiaalisiksi. Kansallisten intressien määrittely ja motivointi onkin nyt sidottu yhä pitemmälle siihen, mitä niiden toteuttamisesta seuraa. *Fiat iustitia, et pereat mundus* - tapahtukoon oikeus, vaikka maailma tuhoutuisi - ei voi enää olla lähtökohta koskapa niin voi todella käydä.

Rauhat tuhoisten sotien jälkeen ovat opettaneet sopimaan intresseistä mutta toisaalta hyväksymään itse kullekin kansallisvaltiolle oikeuden määrittellä eksistentiaaliset uhkansa, jotka kaikkien muiden tulisi ottaa huomioon. Kuubaan ei saa viedä Neuvosto- eikä Ukrainaan NATO-raketteja.

Liberalismin pelikirja

Kansainvälisen liberalismin pelikirjassa on kolme lähtökohtaa: saavutamme historian meille asettaman tavoitteen – ikuisen rauhan - jos ymmärrämme 1) demokratian, 2) kaupallisen yhteistyön ja 3) kansainvälisten taloudellisten yhteistyöjärjestöjen toiminnan kuten talousliberalismi ne määrittää. Jos jokin kansallisvaltio ei näin tee, liberalismin edustajilla on oikeus ja jopa velvollisuus tulla paikalle panemaan ne toimeen ja tarvittaessa kiristää mitä tahansa kansallisvaltiota näillä samoilla keinoilla – rauhan edellytyksillä – niiden toteuttamiseksi. Liberalismin pelikirjan julkilausumattomana lähtökohtaletuksena on jatkuva talouden kasvu ja siten rajattomat luonnon varat.

Tämä kansainvälisen liberalismin pelikirja kirjoitettiin kylmän sodan loputtua – siis kaksinapaisen maailman, USA, Neuvostoliitto, päätyttyä – ja yksinapaisen USA:n liberalistisen hegemonian alkaessa. Liberalistinen hegemonia päättyi siihen, että USA on havahtunut moninapaisen maailmanjärjestyksen mahdollisuuteen ja uhkaan sen hegemoniselle asemalle. Hyvä elämä ei olekaan enää yksiselitteisesti demokraattista ja liberaalia.

Sodanrealismin pelikirja johtaa ydinsodan partaalle ja fasismiin, liberalismin pelikirja ekokatastrofiin. Miksi? Sodanrealismi yrittää jakaa väellä ja voimalla rajalliseksi todettuja resursseja asettamalla oman kansallisvaltion intressit oikeutetuimmaksi kuin muiden – Me olemme aitoja ihmisiä, me selviämme, vähät muista. Liberalismin pelikirja toivoo meidän nykyistä ”hyvää elämää” sellaisenaan, kaikkienensa, kaikille ja kaikkialle. Se on mahdottomuus.

Uusi käsikirja ekorealismen pohjalta

Kansallisvaltio muodostuu valtiosta, taloudesta, kansakunnasta (*nation*) ja kansalaisyhteiskunnasta (nyt *commercial society*, ks. alla (1)). Kun valtio määrittää todet (*wirkliche*) ja kansalaisyhteiskunta käytännölliset (*praktische*) keskinäissuhteemme, niin talous puolestaan määrittää reaaliset (*real*) ja kansakunta esitykselliset (*Mimesis*) suhteemme luontoon.

Siinä missä esitykselliset – tieteelliset ja taiteelliset – suhteemme luontoon alistavat meidät luonnonlaeille ja -voimille, niin siinä käytännölliset ja reaaliset suhteemme luontoon asettavat meidät luonnon yläpuolelle siinä määrin kuin olemme oppineet hyödyntämään luonnonlakeja ja -voimia eduksemme.

Sekä pääomasuhteen ohjaama talous että kaupallinen kansalaisyhteiskunta ovat uuden teknologian ja talouden globalisoitumisen myötä määrätietoisesti purkaneet kansallisvaltioiden määritteitä ja samalla ajatusta kansakunnasta (*nation*).

Sodanrealismin ja liberalismin todeksi asettamat kansalliset oikeudet on haastettu nyt reaalisen luontosuhteemme – työn ja tuotannon – kautta, ei vain suhteessa toisiin kansakuntiin vaan kaikkien kansakuntien suhteessa luontoon – siis yhtä absoluuttisesti kuin kansallisvaltiot ovat uskoneet olevansa suvereneja asettaessaan omia intressejään ja eksistentiaalisia uhkia suhteessa toisiinsa.

Sodanrealismi avaa tien konservatiiviselle tai jopa fasisiselle puolustusstrategialle. Tämä toteuttamiseksi tarvitaan valtiokapitalismia ts. talouden ja valtion kietomista harvainvaltaisesti yhdeksi kokonaisuudeksi, jota tukemaan synnytetään kertomus ainutkertaisesta, historiallisen tehtävän omaavasta kansakunnasta, joka on asetettava etusijalle, ensimmäiseksi. Samalla yritetään rajoittaa kaupallisen kansalaisyhteiskunnan myötä kehittyvää kansalaisuutta pysymään kuluttajaidentiteetin piirissä.

Liberalismin pelikirja on synnyttänyt parhaimmillaan pohjoismaisen hyvinvointivaltion, jossa on työjako valtion ”työvoiman” laajennetun uusintamisen ja hallinnollistaloudellisen infrastruktuurin rakentamisen (*care&life economy*) JA yksityisen ja monin osin kansainvälisen tavara- ja palvelutuotannon (*functional economy*) välillä. Nytemmin kaupallinen vaihtosuhde on levittänyt myös kansalaisyhteiskunnan rakennusperiaatteeksi sosiaalisen median monien eri muotojen kautta. Ajatus kansakunnasta on vain ohut kulttuurinen kerrostuma pitämässä yllä niitä pakotteita, joita valtiovallalla vielä on suhteessa yksilöön.

Kun rajoittamattomaan kasvuun tukeutuva liberalistisen hegemonian tavoitteet - siis sen määritelmälliset, todelliset, jakamattomat ihmisarvot, tasa-arvo, suvaitsevaisuus, oikeusvaltioperiaate – törmäävät kasvun rajoihin (*limits*) matkallaan tyhjentää sisällöllisesti kaikki sen levittäytymistä rajoittavat valtiolliset ja kulttuuriset rajat (*borders*), se joutuu ensikerran määrittämään mikä on *reaalisesti* mahdollista kaikille, kaikessa, kaikkialla ja alati, eikä vain mikä on mahdollista ihmisille vaan myös mikä on reaalisesti mahdollista koko ekosfäärille kaikkine elämän ilmiöineen.

Tämä on sillä nyt edessä jo ennen kuin historia on lopussa, siis ennen kuin liberalistinen demokratia ja talous on voittanut kaikkialla ... kun edessä on sodanrealismilla varustautuneita kansakuntia oman

asiansa historialliseen oikeutukseen uskoen.

Tämä vastakkainasettelu sodanrealismin ja liberalismien pelikirjojen kanssa paljastaa liberalistisen hegemoniapyrkimyksen ideologisuuden suhteessa luontoon. Sen määrittelemä todellinen voi olla reaalista vain ja jos vain se sitoutuu radikaaliin luonnon resurssien uudelleenjakoon sekä kansakuntien kesken että kansakuntien sisällä ohjelmalla kohtuus kaikessa, kaikille, kaikkialla ja alati. Tähän liberalismien hegemonista lippua kantanut USA ei ole missään vaiheessa sitoutunut. Päinvastoin. Se haluaa ylläpitää ja syventää nykyjakoa niin kuin se pääomasuhteen ja sen seuralaisen sotilasteollisen kompleksin kannalta on välttämätöntä.

Eurooppalaisen edistyksen edustajina meidän on siis pystyttävä sovittamaan yhteen liberaalinen demokratia, *ekorealismi* ja rauha; siis leipä, työ, rauha nyt aivan uudessa mittakaavassa.

Tämä eko- ja siten rauhanrealistinen *käsikirja* on vielä kirjoittamatta. Ehkäpä Ulkopoliittisen instituutin olisi syytä keskittyä sen kirjoittamiseen eikä pelata epärealistisia sotapelejä liberalismien nimissä.

(1) Eurooppalaisessa filosofisessa perinteessä ihmiset ovat lähtökohtaisesti jo kaupunkilaisia, jotka keskenään ja keskellä kaupunkia – demokraattisesti – miettivät ja aprikoivat millainen hyvä elämä on (*in the world*). Tosi ja kaunis palvelevat hyvää elämää esityksellisesti (*mimesis*), tietona ja kokemuksena maailmasta (*from the world*), mutta eivät reaalisen luontosuhteen – työn ja tuotannon – kautta (*with the world*).

Klassinen kansalaisyhteiskunta (*koinōnia politikē*, hyväntahtoiset ystävät) tulkittiin ensin *yhteisen tekemisen yhteisöksi* (*communicatio politica*) ja vasta sittemmin kaupunkilaisten yhteisöksi (*societas civilis*) ja viimein skotlantilainen valistuksen myötä *kaupalliseksi yhteisöksi* (*societas commercial*). Siten kansalaisyhteiskunnan ytimessä ovat kaupalliset suhteet. Lihakaupias ei hyvää hyvyttään tai ihmisrakkaudesta muita kohtaan tule myymään lihaa torille tai puotiinsa vaan siksi, että siitä on hänelle taloudellista hyötyä; se on siis itserakkautta, *amour propre*, toisten arvostuksen kannattamana. Tämän muiden arvostuksen ilmoittaa ja mitoitaa *cash-nexus*, käteismaksusuhde.

Viite

Aaltola, M. 2022. Pelikirjan mukaan mennään ... Tweet
22.02.2022.<https://twitter.com/MikaAaltola/status/1496222678444908545>

Kuoleman suudelma Mursulta

- 2022-03-10 12:24

Liberaalin demokratian ja lehdistövapauden lippulaivamme Helsingin Sanomat kaivoi NATO -missionsa tueksi **John Robert Boltonin**, joka on tunnettu myös mursuviiksistään:

”Ette löydä Washingtonista ketään, joka vastustaisi Suomen pyyntöjä. Kaikki puoltavat Suomen kutsumista Natoon. On luovia keinoja hoitaa asia.” ... Varmistaisin ehkä Ranskan. Heistä ei koskaan tiedä, mitä he keksivät. Sen lisäksi en keksi, miksi haku viivästyisi.”

Kaikki Washingtonissa? Miksihän? Onko tämä yhteistä taisteluamme liberalistisen demokratian puolesta? Ehkäpä he kaikki puolustavat Suomea kuten ovat puolustaneet Ukrainaakin: luvaten vapautta tapattaa itsensä.

”Bolton haluaa pommittaa viholliset vallasta” HS kirjoitti vielä muutama vuosi sitten (HS 11.09.2019). Bolton oli presidentti George W. Bushin hallinnossa kansainvälisestä turvallisuudesta vastaavana apulaisulkoministerinä 2001–2005 ja Yhdysvaltain YK-edustajana. Hänet tunnetaan voimakkaana YK:n kriitikkona ja jyrkkänä ”sotahaukkana”, joka ajaa kovaa voimatoimiin ja painostuksiin perustuvaa ulkopolitiikkaa. Hän oli myös mukana *Project for the New American Century* (PNAC) uuskonservatiivisessa ajatushautomossa, joka ajoi Yhdysvaltain maailmanlaajuisen sotilaallisen, taloudellisen, poliittisen ja moraalisen johtajuuden asiaa. (Wikipedia)

America First!

Avatkaamme Mika Aaltolan meille viime päivinä lukemaa inhorealista sodanpelikirjaa, toisin kuin hän, ekorealismiin lähtökohdasta. Uskon ekorealismiin olevan nyt perustavanlaatuisin *kansallisvaltioita* liikkeelle laittava voima.

Meillä kaikilla – siis kaikilla kansallisvaltioilla - on edessä eksistentiaalinen kamppailu siitä, kuinka saada riittämään rajalliset luonnonvarat runsaalle 10 miljardille ihmiselle. Kysymys on ensisijaisesti leivästä ja energiasta. Kuinka ollakaan Arktisella alueella ja Venäjän hallinnassa on viimeiset suuret vielä hyödyntämättömät luonnonvarat. (ks kuva). *Tässä* tarvitaan nyt ”sotilaallista, taloudellista, poliittista ja moraalista johtajuutta”: *America First!* Usko globaaliin talousliberalismiin on *nationalismin* tuhon tie.

Kun USA katsoi voittaneensa toisessa maailmansodassa *fasismin* ja kylmässä sodassa *kommunismin*, oli ovi auki liberaalin hegemonian julistamiselle *nationalismin* voittamiseksi: saavutamme historian meille asettaman tavoitteen – ikuisen rauhan – jos ymmärrämme 1) demokratian, 2) kaupallisen yhteistyön ja 3) kansainvälisten taloudellisten yhteistyöjärjestöjen toiminnan kuten jatkuvaan kasvuun uskova talousliberalismi ne määrittää. Jos jokin kansallisvaltio ei näin tee, liberalismiin edustajilla on oikeus ja jopa velvollisuus tulla paikalle panemaan ne toimeen ja tarvittaessa kiristää mitä tahansa kansallisvaltiota näillä samoilla keinoilla – rauhan edellytyksillä – niiden toteuttamiseksi.

Niin syntyikin EU, NATO ja värivallankumoukset, Naton laajeneminen – lupauksista huolimatta - parissa aallossa idän suuntaan, kunnes kolmas, vuonna 2008 luvattu aalto - Georgia ja Ukraina – kohtasi nationalistisen Venäjän vastavoimaan. Ei edes YK:n toimesta sovittu Minskin sopimus saanut tätä kolmatta liberalistisen hegemonian aaltoa pysähdyttää, siitä USA on pitänyt eri vaiheissa huolen ... ja Ukrainan kansa taistelee nyt sankarillisesti.

Suomen lahja liberalismille/nationalismille?

Historiallisesti USA ja Englanti ovat aina viime kädessä sopineet suoraan Venäjän/Neuvostoliiton kanssa tämän meidän maailmankolkan asioista. Ranskaa tai Saksaa ei kaivata tänne taas kerran sotkemaan asioita. Tätä Suomen asettumista suurvaltojen eturistiriitojen koeponnistusalustaksi on *prosessuaalisesti* valmisteltu – siis ilman demokraattista päätöksentekoa - mitä moninaisimmin aiesopimuksin Sauli Niinistön johdolla.

Mikä olisikaan suurempi Suomen lahja ”kaikille Washingtonissa” kuin saada omat aseet ja asevoimien johto aivan Pietarin esikaupungin reunoille ja Kuolan niemimaan syrjään kiinni ilman, että tarvitsisi lähettää omia nuoria miehiä sinne kuolemaan. Paikalliset perheet – siis suomalaiset - tekevät sen puolestamme, me voimme sitten ylistää Suomen nuorten miesten ja naisten sankarillista taistelua ympäri maailman!

Eurooppa?

Entäpä se Boltonin mainitsema Ranska, miksei nyt militarisoituva Saksakin, siis EU:n strateginen kompassi ja Suomi? Onhan Sauli Niinistö korostanut välttämättömyyttä saada Euroopalle sotilaallista uskottavuutta militarisoimalla taloutta, joka on saanut vastakaikua erityisesti Ranskan taholta, mutta nyt myös Saksa on kääntymässä tälle linjalle. Onko sitten Euroopan militarisointi ekorealistinen ratkaisu? En usko.

Ensisijainen kysymyshän nyt ei ole vain itä vs. länsi vaan ensisijassa etelä vs. pohjoinen, ekosfäärin pelastaminen ja 10 miljardia ruokittavaa ihmistä. Olisi ollut loogista, että USA olisi Neuvostoliiton tuhoamisen jälkeen ottanut Venäjän vertaiseksi liittolaisekseen, joksi se ainakin hetkittäin tarjoutui, valmistautuessaan taloudelliseen yhteenottoon Kiinan kanssa. Ehkäpä niin olisi käynyt, jos Venäjän runsaat luonnonvarannot olisi Jeltsinin kaaoksen myötä saatu kansainväliseen omistukseen.

HS:n logiikka pettää?

Bolton lisää HS:n haastattelun lopuksi: ”Kerran väittelimme asetoimituksista tai jostain sellaisesta. Putin sanoi, että ’hei, teillä on teidän logiikkaanne ja meillä meidän logiikkamme, katsotaan, kumpi hallitsee.’”

Nyt voimme sanoa, että ajatuksellisesti – loogisesti – Putin ja Bolton ovat samalla, ekspansiivisen nationalismin pelikentällä, mutta reaalisesti eri puolella raja-aitaa. Bolton kuten Putinkin antaa siis meille kuoleman suudelman, vapauden kuolla sankarillisesti – turhaan. Miksikö?

Ekorealistit ovat kaikki viime kädessä samalla puolella aitaa. Kysymys on siitä kuinka liberaalinen demokratia, ekorealismi ja rauha saadaan sovitettua yhteen. Se ei ole pelikirja tai pelikenttä sodille vaan *käsikirja rauhasta ja ekosfäärin pelastamisesta*. Kirjaa kirjoitetaan jo, mutta se kaipaa kirjoittajia ja toteuttajia lisää – ja paljon.

Siinä olisi Helsingin Sanomillekin tehtävää.

Viitteet

Berner, A-N. 2019. Kirjeenvaihtajan kommentti: Mitä John Boltonin lähdöstä seuraa?

HS 11.09.2019. <https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006234640.html?share=3a4cf631346eeb1d17e1589e73b785e5>

Bolton, J. 2022. https://fi.m.wikipedia.org/wiki/John_Bolton

Elo, E. 2022. Haukka saattelee Suomea Natoon. HS Visio 09.03.2022

<https://www.hs.fi/visio/art-2000008670382.html>

Statista.com. 2022. Leading countries worldwide based on natural resource value as of 2021 (in trillion U.S. dollars) <https://www.statista.com/statistics/748223/leading-countries-based-on-natural-resource-value/> Haettu 08.03.2022

Suomi ja WWII - 2022-03-16 10:00

Vihdoinkin HS:ssa avataan hieman Suomen tilannetta realistisesti.

Asetetaanpa kysymys inhorealistisesti: Aloittaisiko USA/NATO WWII:n Suomen takia?

Ukrainan kokemuksen mukaan ei. Se tarkoittaa, että jos 1) kaikki eivät ole vakuuttuneita, että Suomen kautta kukaan ei hyökkää mihinkään maahan, 2) että Suomi ei kykene pysymään suurvalta intressiristiriitojen ulkopuolella, Suomesta muodostuu koeponnistusalue koetella USA/NATO vs Kiina/Venäjä - voimasuhteita kuten nyt tapahtuu Ukrainassa. Tämän de facto sotilasteknisiä valmisteluja on Suomessa jo tehty vuosien ajan.

On muistettava, että USA/NATO:n asettuminen Suomeen tarkoittaa Venäjälle ei vain uhkaa sen intresseille, vaan eksistentiaalista uhkaa Pietarille ja Kuolan niemimaalle. Suomi ei olisi siis vain epäystävällinen vaan vihollinen.

Paasikiven sanontaa hieman muokaten: luuletteko että Moskovassa, Washingtonissa tai Bekingissä kokoontuu käräjäoikeus jakamaan oikeutta, de jure, niin että voisimme vain yksinkertaisesti vedota kansalliseen oikeuteemme tehdä päätökseemme vähät välittämättä mitä siitä seuraa?

Vanhan sanonnan mukaan NATO:n tehtävä Euroopassa on pitää Venäjä out, Saksa down ja USA in. Kun USA uskoi voittaneensa toisessa maailmansodassa fasismin ja kylmässä sodassa sosialismin, niin se ryhtyi organisoimaan uutta maailmanjärjestystä, jonka tavoitteena oli voittaa nationalismi levittämällä käsitystään demokratiasta, kaupankäynnistä ja kaupallisista yhteistyöjärjestöistä. Tämä olivat USA:n mielestä universaaleja arvoja ja tavoitteita, jotka kaikkien tulisi hyväksyä, joko hyvällä taikalla pahalla. Nyt tämä nuori kansakunta on törmännyt kahteen vuosituhantiseen kansallisvaltioon, joilla on eri käsitys maailman menosta. Näitä "ikuisen rauhan" menetelmiä käytetään nyt kiristyskeinona liberalistisen hegemonian horjuvan aseman ylläpitämiseksi. Jopa niin, että USA on valmis uhkarohkeasti käyttämään hyväkseen dollarin reservivaluutta-asemaa tavoitteidensa toteuttamiseen.

Nyt meille tarjotaan ratkaisuksi asevaraisen turvallisuuden vahvistamista, Euroopan militarisoitua, jopa Saksan (!), tilanteessa jossa edessä on eksistentiaalinen, ekorealistinen haaste ruuan, energian ja strategisten raaka-aineiden tuottamisessa. Tällöin kysymykseksi asettuu ei vain itä/länsi- vaan ensisijaisesti pohjoinen/etelä -suhde, ts. onko Euroopalla tarjottavanaan etelälle jotain edistyksellisempää kuin mitä Kiina/Venäjä nyt tarjoaa. Meidän tulisi siis pystyä sovittamaan yhteen liberaalinen demokratia, ekorealismi ja rauha. Siinä aseilla eikä NATolla ole mitään annettavaa.

Tosiasiallisesti ... juridisesti

- 2022-03-18 11:31

Helsingin sanomien päätoimituksessa on ilmeisesti avattu tusina Cristal- sampanjapulloa NATO -mission etenemisen johdosta. Nousuhumalassa tuntuu tosiasiallinen, de facto, ja juridinen, de jure, menneen sekaisin.

Tasavallan presidentin Sauli Niinistön pitkään jatkuneen, sukellusvenediplomatiaksi kutsumani määrätietoisesta "prosessuaalisen" ulkopolitiikan seurauksena Suomi on jo tosiasiallisesti, de facto, natomaa, joka on sidottu mitä moninaisimmin aiesopimuksin osaksi USA:n johtaman sotilasliittoutuman etupiirin sotilasstrategiaan ja nyt myös osaksi sen taktiikkaa.

Eduskunta on toistaiseksi pidetty etäällä päätöksenteosta. Niinistö on parhaaksi katsomallaan tavalla jakanut, jaksottanut, eriyttänyt ja kohdentanut tietoa jo pitkään menossa olleista prosesseista. Nyt kun edessä on tosiasiallisen, de facto -tilanteen juridinen, de jure -hyväksyminen, on eduskunta kutsuttu mukaan päätöksentekoon.

Mitä Suomi *kansakuntana* eduskunnan kautta ilmoittaa maailmalle, jos eduskunta päättää hakea NATO -jäsenyyttä de jure? Vähintäänkin kolme ilmoitusta:

Ensiksikin ilmoittaisimme, että Suomen kautta voidaan hyökätä toiseen maahan USA:n johtaman sotilasliittoutuman johdolla.

Toiseksi ilmoittaisimme, että Suomi on eturintamassa ja osapuolena kaikissa niissä kansainvälisissä konflikteissa, joita USA/NATO vs. Kiina/Venäjän välille syntyy missä päin maailmaa tahansa.

Kolmanneksi ilmoittaisimme, että luovumme ehdottoman kielteisestä asenteestamme ydinaseita vastaan ja tilanteen niin vaatiessa niitä voitaisiin varastoida ja käyttää Suomen maaperältä.

Suomi siis irrottautuisi täysin ulkopoliittisesta realismista ja siirtyisi USA:n ajaman uuden maailmanjärjestyksen urhoolliseksi rintamasotilaaksi hävittämään nationalismia kaikkialta maailmasta – paitsi tietysti Yhdysvalloista.

Jos jäämme de facto -tilanteeseen, saamme sympatiaa ja aseita, joilla tapattaa itseään ja toisia, kuten Ukrainassa nyt tehdään. Jos siirrymme de jure -tilanteeseen, olemme aktiivisesti mukana rakentamassa WW3:ta siitä, kuinka ehtymässä ja tuhoutumassa olevat maapallon rajalliset luonnon voimavarat jaetaan liittokuntien kesken.

Voimavarojen uudelleenjakoa on pitkään tehty liberalismiin nimissä ja pohjoisen eduksi. On liian helppoa unohtaa Eurooppa, joka synnytti kolonialismin, rasismin ja orjuuden. Ekorealismi kuitenkin määrittää liberalismille ylittämättömät rajat: liberalismiin on taivuttava ekorealiseksi demokratiaksi. Se tarkoittaa radikaalia luonnon voimavarojen uudelleenjakoa kansakuntien kesken ja kansakuntien sisällä. Kysymys on nyt konkreettisesti jokapäiväisestä ruuasta, energiasta ja strategisista raaka-aineista. Kohtuus kaikessa, kaikille, kaikkialla, alati VAI Me ensin?

Onko meidän siis todettava kansakuntana de jure, se mihin Sauli Niinistö on meidät de facto ajanut? Minä en antaisi kansakuntana noita edellä mainittua kolmea ilmoitusta maailmalle. Me voimme säilyttää nykyisen de jure -tilanteen, mutta se tarkoittaisi koko kansainvälisen tilanteen kansallista uudelleenarviointia ekorealismiin näkökulmasta ja rauhanrealistisen polun etsimistä Euroopassa ja maailmassa. Itse olen - niin uskon - päättäväisesti tällä polulla.

Luulenpa, että Hesarin toimituksessa avataan lähiviikkoina muutama Stolichnaya -pullo selvittämään päätä.

Politiikkaa tehdään aina ajassa ja tilanteessa

- 2022-03-21 12:10

Li Andersson linjapuheessaan Vasemmistoliiton valtuustolle lauantaina (19.03.2022):

"Onhan Nato ollut olemassa vuosikymmeniä, ja jäsenyyden merkitys hyvin tiedossa. Heille haluan

vastata, että *politiikkaa tehdään aina ajassa*. Me olemme nyt aivan uudenlaisessa tilanteessa Euroopassa." (kurs. mvv).

Todellakin, politiikkaa tehdään ajassa, mutta ei vain ajassa vaan myös tilassa, siis tilanteessa, jonka asetelmat, rakenteet ja juuret ovat vuosisataisten yhteenottojen tulosta. Jos lähdemme siitä, että kysymys on yhden miehen tai muutaman hullun järjettömyydestä, suljemme itseltämme mahdollisuuden tehdä reaalista analyysia tilanteen historiallisista juurista. Teemme silloin päätöksemme tässä ja nyt. Tilanneanalyysiksi riittää, että Putin on järjetön ja Venäjä hylkiö. Andersson on siis hyväksynyt ja selittänyt tilanteen, vain päätöksen ajankohdasta ja -menetelmistä on tarvis keskustella.

Niinpä Anderssonin *linjapuheesta* puuttuu yritysikin historiallisen kehityslinjan erittelyyn Venäjältä, NATO:sta, EU:sta tai Suomen "Suuresta linjasta", ja jopa siitä miten Suomesta on jo tullut de facto natomaa Sauli Niinistön "prosessuaalisen" ulkopolitiikan seurauksena.

Jokin kuitenkin painaa Anderssonin mielessä: NATO:n tarjoama ydinasesateenvarjo ja onko NATO sittenkään vain puolustuksellinen sotilasliitto: "Meidän pitää kysyä itseltämme onko ydinasepelote se, mihin me haluamme puolustuksessamme nojata?" "Jos Suomi liittyisi Natoon, olisi hyvin tärkeää, että Suomi työskentelisi sen jälkeen sen eteen, että järjestö toimisi puhtaasti jäsenmaidensa alueiden puolustuksellisessa tarkoituksessa."

Siis jos hyväksymme ydinasesateenvarjon, hyväksymmekö samalla itsemme maalitettavaksi ydinasein? Entäpä jos joudumme lähettämään nuoria miehiämme ja naisiamme NATO:n hyökkäysoperaatioon johonkin päin maailmaa? Olisiko meillä mitään sanomista USA johtoisen NATO:n politiikkaan?

Andersson antaakin vihjeen toisesta mahdollisuudesta: "EU:ssa on parhaillaan käynnissä unionin puolustusyhteistyön tiivistäminen niin sanotun "strategisen kompassin" kautta. ... Tämä yhteistyö ei kytkeydy minkään suurvallan intresseihin tai etupiireihin, vaan eurooppalaisten intressien ja arvojen puolustamiseen. Tämä on Suomelle tärkeä ja mielenkiintoinen vaihtoehto, jota ei saa unohtaa keskusteluissa Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittista linjaratkaisuista, ja myös sellainen, johon vasemmiston omilla pohdintoissaan kannattaa keskittyä."

Andersson on optimistinen: EU:n strateginen kompassi ei johda NATO:n ja EU:n sulautumiseen USA:n johtamaksi sotilasliitoksi, eikä uudeksi Euroopan sotilaalliseksi suurvallaksi, jolla on omat suurvaltaintressinsä ja eksistentiaaliset uhkansa, joita aseina, myös ydinaseina, voidaan puolustaa, vaan, että EU keskittyy sen sijaan "eurooppalaisten intressien ja arvojen puolustamiseen". EU oli alun perin rauhanhanke estämään sodat Euroopassa. Voisiko EU nyt siis jatkaa tätä hanketta maailmanlaajuisesti – kehittyä siis rauhan suurvallaksi?

Anderssonin mielestä puheet "rauhanpolitiikasta" kuulostavat helposti kovin ontoilta. Ja sitä ne ovatkin, mikäli "rauhanpolitiikan edistäminen" on kiertoilmaus hyökkäyssodan hiljaiselle hyväksynnälle." Sitähän se ei ole koskaan ollut, eikä ole nytkään. Meillä on nyt kuitenkin erityisen painava syy pitää yllä rauhaa - ja se on ekologinen kriisi. Nyt on kirjaimellisesti kysymys jokapäiväisestä leivästä, energiasta ja raaka-aineista – siis siitä, kuinka luonnon rajalliset resurssit jaetaan *kaikille* – ei

vain harvoille, siis meille.

Andersson ei viittaa linjapuheessaan tähän suurimpaan kaikkia kansakuntia uhkaavaan turvallisuusuhkaan – käynnissä olevaan ekologiseen katastrofiin. Hänen maailmastaan puuttuu realismi, niin sodan, rauhan kuin maapallon ekologisen kestävyuden suhteen.

Andersson päättääkin puheensa: ”Maailma tarvitsee tasa-arvon, vapauden, demokratian ja ihmisoikeuksien edistämiseen sitoutuneita liikkeitä ja voimia enemmän kuin koskaan”. Nämä ovat varmaan myös niitä Anderssonin kaipaamia eurooppalaisia arvoja. Ne ovat liberalistisia arvoja.

Niitä julistaen USA ryhtyi kylmänsodan jälkeen valloittamaan maailmaa kiistäen kaikilta muilta kansakunnilta yhdenvertaisen aseman itsensä kanssa. Tämä maapallon kaupallinen globalisaatio näki kansallisvaltiot ja niiden ajatukset omasta kansakunnasta esteenä levittää demokratiaa, kaupallista yhteistyötä ja kaupallisia yhteistyöjärjestöjen toimintaa USA:n tulkitsemalla universaalilla tavalla. Toisten kansallisvaltioiden nationalismi oli este ja viivaste USA:n hegemonisen aseman vahvistumiselle. Noita esteitä murrettiin mitä erilaisimmin pakkokeinoin, jopa sodin. Kansallisvaltioiden taloudet tulivat riippuvaiseksi kansainvälisestä kaupasta ja ajatukset kansakunnista purkautuivat kaupallisiksi kansalaisyhteiskunniksi.

Vaikka talouden globalisoituminen on edennyt raivokkaasti, niin se ei ole onnistunut purkamaan nationalismia pelkäksi kaupalliseksi vaihdoksi. Sodanrealistit varoittivat nationalismin voimasta jo 1990-luvun alussa, mutta noita varoituksia ei kuunneltu. Samalla eteen nousut toinen vielä ehdottomampi raja, jonka yli ei voida mennä: ekorealismi. Niinpä olemme samanaikaisesti itä/länsi ja pohjoinen/etelä –vastakkainasettelussa: Kuinka jakaa luonnon rajalliset resurssit kansakuntien välillä ja kansakuntien sisällä ”tasa-arvon, vapauden, demokratian ja ihmisoikeuksien” periaatteiden mukaisesti kaikille noin 10 miljardille ihmiskunnan jäsenelle ekosfäärin asettamin ehdoin?

Mitä tämä ekorealinen tulkinta tasa-arvosta, vapaudesta, demokratiasta ja ihmisoikeuksista edellyttää? Se merkitsee liberaalinen demokratian nousemista demokraattiseksi realismiksi, ts. jotta jokainen meistä pystyisi tosiasiapohjaisesti arvioimaan ekorealismien vaatimukset ekosfäärille, jonka osa itsekin olemme, on meidän kaikkien oltava mukana päättämässä mitä, miksi, milloin, missä ja miten tuotetaan ja miten mahdollinen ylijäämä hyödynnetään.

Mitäkö tällä on nyt sitten tekemistä Suomen NATO jäsenyyden kanssa? Jos rajaudumme tarkastelemaan NATO -kysymystä hallitusohjelmakysymyksenä tai sotarealistisena valtakysymyksenä eri sotilasliittoumien kesken tai jonkun tahon järjettömyytenä tai hulluutena, suljemme itsemme juuri niiden liikkeiden ja voimien ulkopuolelle, joita Anderssonkin kaipasi. Meillä on vanha hyvä iskulause: Ruokaa, Työtä, Rauhaa. Siitä on nyt kirjaimellisesti kysymys – nyt koko ihmiskunnan mittakaavassa.

Viite

Andersson, L. 2022. Linjapuhe Vasemmistoliiton valtuustolle 19.03.2022

<https://vasemmisto.fi/wp-content/uploads/2022/03/Li-Anderssonin-linjavuhte-Vasemmistoliiton-puoluevaltuustossa-19032022.pdf>

Suomettuminen olikin viisautta!

- 2022-03-23 09:26

Liekö HS:n päätoimituksessa, sodan laskuhumalan iskiessä, pääkirjoittajan käsiin sattunut *Olaus Petrin* tuomarinohjeet ja niiden 10. kohta: *Summum ius summa iniuria*, suurin oikeus on suurin vääräys, kun HS:n pääkirjoitus tänään (23.04.2022) päättyy toteamukseen:

”*Lännen* pitää olla Venäjää vastaan tiukka. Tällaisessa geopoliittisessa kriisissä ehdottomuus on kuitenkin suhteellista, sillä nurkkaan ajettu Putin voi olla vahvaa Putinia vaarallisempi. ... Poliitikka on lopulta sitä, mikä on kulloinkin mahdollista. ... Ukrainan voimat ovat lopulta rajalliset, eikä lännellä ole mitään halua joutua sotilaalliseen konfliktiin Venäjän kanssa.”

Ehdottomuus on suhteellista! Suurin oikeus saattaa johtaakin mitä suurimpaan vääryyteen. HS:n toimitus antautuu vasta nyt *sodanrealismin* edessä, miljoonien ihmisten elämän syöksytyä raiteiltaan ja tuhansien ihmisten kuoleman jälkeen. Olisikohan **lännen** pitänyt kertoa ukrainalaisille tämä asenne jo aikoja sitten: annamme aseet, mutta rinnallanne emme taistele; oikeus kun on niin suhteellista.

Ehkäpä päätoimituksen omatuntoa on alkanut soimata sen oma putinismi: ”Putinismia ei ole eri mieltä oleminen vaan vallan myötäily ja eri mieltä olevien vaientaminen”.

Suomettuminen olikin siis viisautta, ts. suomalaisen, pohjoismaisen, demokraattisen hyvinvointiyhteiskunnan rakentamista, kansakunnan ja sen kansalaisten kasvamista suomalaisiksi, osana Eurooppaa. Se ei ollut alistumista sodanrealismille vaan *rauhanrealismin* määrätietoista rakentamista.

Ehkäpä HS:n päätoimituksen olisi syytä luopua sotarealismista ja ryhtyä miettimään rauhanrealismia, jotta meillä olisi edes jonkinlaiset edellytykset selvittää kaikkia kansakuntia uhkaavasta suurimmasta turvallisuusuhasta – ekologisesta katastrofista. Ekorealismia toimituksen työpöydille nyt heti ja paljon!

Viitteet

<https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000008698824.html>

<https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000008699840.html>

Matkalla NATOtunneliin?

- 2022-03-28 10:30

Tasavallan presidentti Sauli Niinistö on koko presidenttikautensa ajan rakentanut kahta SUOMIjunaa moninaisine vaunuineen kahdelle rinnakkaiselle raiteelle. Toinen vie Suomea osaksi USA:n globaalia strategiaa Nortic-Artic -alueella. Toinen rakentaa EU:sta sotilaallista suurvaltaa USA:n rinnalle. Nyt nämä kaksi, eri raiteilla olevat junat seisovat NATOtunnelin ovella, jonne on vain yksi raide. Ovi näyttää olevan auki, tunneli on pimeä, eikä toista päätä näy.

NATOtunnelin oven on toistuvasti sanottu olevan auki meidän junillemme, mutta niin se on sanottu olevan auki Ukrainallekin ja auki se väitettiin olevan silloinkin, kun Venäjä oli kiinnostunut tulemaan mukaan rakentamaan Euroopan yhteistä taloa: ”Maaliskuussa 2000 *David Frostin* haastattelussa *Putin* vastasi Venäjän Natoon liittymisestä: ”Miksi ei?” lisäksi, että ”Venäjä on osa eurooppalaista kulttuuria. . . ja Naton näkeminen vihollisena on tuhoisaa Venäjälle.” (Snider, 2022).

Mikä ratkaisee sen, onko tunneliovi auki vai kiinni? Sen ratkaisee USA/NATO:n vs. Kiina/Venäjän kamppailu globaalista maailmanjärjestyksestä, ja erityisesti nyt, tuon kamppailun *taktinen* tilanne, kuten Ukrainan kohtalo osoittaa.

USA:n hallinnon virkamiesarvio (Ferguson, 22.03.2022) on, että ”Ainoa loppupeli nyt on Putinin hallinnon loppu. Siihen asti, niin kauan kuin Putin pysyy, [Venäjä] on pariavaltio, jota ei koskaan oteta tervetulleeksi takaisin kansojen yhteisöön. Kiina on tehnyt valtavan virheen luullessaan Putinin selviävän siitä. Venäjän irtileikkaaminen ei näytä hyvältä kehitykseltä ja Kiinan on arvioitava Kiina/Venäjä -akseli. Kaikki tämä tarkoittaa, että demokratia ja länsi voivat hyvinkin pitää tätä keskeisenä vahvistuksena.” Tämä arvio sai vahvistuksensa Bidenilta 27.03.2022: ”Jumalan tähden tämä mies ei voi pysyä vallassa.” (Zurher, BBC News, 2022).

Ferguson jatkaa:

”Kylmä sota II on kuin outo peilikuva ensimmäisestä kylmästä sodasta. Ensimmäisessä kylmässä sodassa vanhempi kumppani oli Venäjä, nuorempi kumppani Kiina – nyt roolit ovat päinvastaisia. Ensimmäisessä kylmässä sodassa ensimmäinen kuuma sota käytiin Aasiassa (Korea) – nyt se on Euroopassa (Ukraina). Kylmän sodan aikana Korea oli vain ensimmäinen monista yhteenotoista aggressiivisten Neuvostoliiton tukemien edustajien kanssa – tänään Ukrainan kriisiä seuraavat todennäköisesti Lähi-idän (Iran) ja Kaukoidän (Taiwan) kriisit. ... on arkkityyppistä reaaliolitiikkaa (*Realpolitik*) sallia verilöylyn jatkuminen Ukrainassa; istua siis alas ja katsella sankarillisia ukrainalaisia ”laskemassa Venäjältä veret kuiviin”; ajatella tätä konfliktia pelkkänä kylmän sodan osajouonena, taisteluna, jossa Kiina on todellinen vastustajamme. ... Bidenin hallinto tekee valtavan virheen luullessaan, että se voi pitkittää Ukrainan sotaa, vuodattaa Venäjän veret kuivaksi, kaataa Putinin ja viestittää Kiinalle, että se pitää kätensä poissa Taiwanista.” (Ferguson, 2022).

Kun 1) Venäjän uskomattoman suuria luonnonvaroja ei saatu yrityksestä huolimatta siirrettyä

kansainväliseen omistukseen Neuvostoliiton romahdettua, ja kun 2) USA katsoi voittaneensa toisessa maailmansodassa fasismien ja kylmässä sodassa sosialismin, niin se otti seuraavaksi tehtäväkseen *nationalismin* purkamisen universaaliseksi uskomien liberalismin opein *vapaudesta, tasa-arvosta ja ihmisoikeuksista* globalisoimalla taloudenpitoa sen itse määrittelemillä säännöillä: Kansallisvaltioiden *taloudet* on sidottava Yhdysvaltoihin kansainvälisen rahoituksen ja dollari-reservivaluutan välityksellä sekä *kansakunnista* tuli muokata kaupallisia kansalaisyhteiskuntia. Kansallisvaltioiden ensisijaiseksi tehtäväksi muodostui riittävän ja sopivan hintaisen – kuten ilmaisu kuuluu – *työvoiman* tuottaminen kansainvälistä, tuotannollista työnjakoa varten.

Tämä oli ja on vieläkin Bidenin johtamalle USA:lle *lähetystehtävä*: liberaali demokratia on vientitavaraa, joka on saatava kaupaksi, jos ei muuten niin puolipakolla mm. värvällankumoksia rahoittaen ja niitä edistäen – tai sitten pakolla, sotaan käyden, tosin huonolla menestyksellä, kuten Vietnamin ja Afganistanin sodat hyvin osoittavat. Tämä nuori kansakunta, uskoen omaan ylivoimaansa ja *oikeutensa universaaliuteen* ja sen antamaan *oikeuteen* hallita maailmaa, on nyt törmännyt suurvaltoihin, Kiinaan ja Venäjään, joilla on eri käsitys kansakunnasta. Kansakunta on muutakin kuin kaupallinen kansalaisyhteiskunta.

Suomi ja NATO

Suoraan sanoen, kysymys on siitä, tarvitseeko USA/NATO Suomen rintamaa ”vuodattamaan Venäjän verta kuiviin”, siis jatkamaan sitä kuivatusta mitä Ukraina nyt tekee vai ratkaako tämä jo Ukrainan taistelukentillä? Kun Venäjän karhu on saatu vuodatettua kuiviin, olisi sitten Kiinan vuoro. Olisimme siis pieni sivujuoni Kotkan, Lohikäärmeen ja Karhun globaalissa kamppailussa.

Suomi on nyt jo *ilman tehtyä kansallista päätöstä de facto* natomaa. Jos teemme siitä kansallisella päätöksellä *de jure* NATOmaan, ilmoitamme *kansakuntana* muille kansallisvaltioille vähintäänkin kolme asiaa:

1. Suomi ei ole enää itsenäinen valtio sodan ja rauhan kysymyksissä, eikä enää takaa sitä, etteikö sen kautta voisi joku hyökätä kolmanteen maahan,
2. Suomi on eturintamassa suurvaltojen eturistiriitojen ratkaisemisessa, myös voimakeinoin,
3. Suomen maaperältä voidaan *tarvittaessa* käyttää ja Suomeen voidaan varastoida ydinaseita.

Näihin NATOtunnelin ahtaisiin seiniin voimme tietysti yrittää louhia väljennyksiä, mutta ne ovat aina toissijaisia. Sodanrealismin oppien mukaan, joilla nyt sotaa käydään, kaikilla suurvalloilla on niiden itsensä määrittelemät intressinsä ja eksistentiaaliset uhat. Ne on määritellyt niin USA (mm. Monroe doctrine), Kiina, Venäjä ja muutkin suurvallat. Mitä voisimme tunnelissa ollessamme tehdä, jos Venäjä määrittelee Suomen liittymisen NATO:on itselleen eksistentiaaliseksi uhaksi (Pietari, Kuolan niemimaa ...)? Emme paljon mitään. Emme pääse peruttamaan emmekä koskaan tiedä mitä on tulossa vastaan.

Vastaantuleva valo tulee todennäköisesti junasta, jossa korkeimmalla on Kiinan lippu. Emme ole tällöin vain idän ja lännen välissä vaan myös osana etelän ja pohjoisen raastavaa kamppailua maapallon

rajallisista ja nopeasti vähenevistä voimavaroista. Kysymys on konkreettisesti jokapäiväisestä leivästä, energiasta ja raaka-aineista ja siitä jaetaanko ne voimasuhteiden mukaan muodostumassa olevien liittokuntien kesken VAI jaetaanko ne reilusti ja kestäväällä tavalla siten kuin YK:n agenda2030 ja 17 kehitysohjelma ehdottaa ne jaettavaksi *kaikkien* kesken kohtuuden periaatteella: kohtuus kaikessa, kaikille, kaikkialla ja alati.

Olisiko vielä raiteessamme vaihdetta toiseen suuntaan? Olemme vuosikymmenet olleet sotilaallisen neutraliteetin, omaehtoisen suomettamisemme kumpuilevassa, avoimessa metsämaastossa. Pitäisin tämän polun edelleen rakentamista parempana ratkaisuna. Se edellyttäisi ekorealismiin siirtymistä. Voisimme olla mukana suomettamassa maailmaa!

”Suomella on historiaa kansainvälisen diplomatian suurvaltana, joka on toiminut sovittelijana ja rauhanrakentajana monissa kriiseissä ja selkkauksissa. Vasemmisto haluaa nähdä Suomen tulevaisuudessakin suurvaltakonfliktien ulkopuolella ja kansainvälisten jännitteiden liennyttäjänä.” (Luonnos Vasemmistoliiton periaateohjelmaksi).

Viitteet

Snider, T. 2022. On NATO membership and ‘core principles,’ the US treads on thin ice Responsible Statecraft 24.3.2022. <https://responsiblestatecraft.org/2022/03/24/on-nato-membership-and-core-principles-the-us-treads-on-thin-ice/>

Ferguson, N. 2022. Putin Misunderstands History. So, Unfortunately, Does the U.S. Bloomberg Opinion 22.03.2022. <https://www.forbes.com/sites/sergeiklebnikov/2022/03/24/blackrock-ceo-larry-fink-says-russia-ukraine-war-is-upending-world-order-and-will-end-globalization/?sh=69238d9057eb>

Zurcher, A. 2022. Why Biden's off-script remarks about Putin are so dangerous. BBC News 28.03.2022. <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-60895392>

2022 - 04

Potemkinin kulissit?

- 2022-04-02 10:25

Tänään, hieman yllättäin, HS aloittaa ja päättää pääkirjoituksensa NATO -mission epäilyyn (02.04.2022):

"Poliitikkojen on todella ymmärrettävä Suomen Nato-jäsenyyden potentiaalinen hinta, jotta he seisovat jäsenyyttä koskevan päätöksen takana pahan paikan tullenkin. ... Myös Naton jäsenenä Suomen

saamalla tuella olisi rajansa. Muistaa täytyy myös, että Natossa Suomella on oltava valmius toimia Naton joukoissa ja operaatioissa.” (HS 02.04.2022).

Helsingin Sanomienkin kannattamien *sodanrealismin oppien* mukaan, joilla nyt sotaa Ukrainassa käydään, kaikilla suurvalloilla on niiden itsensä määrittelemät intressit ja eksistentiaaliset uhat. Ne on määritellyt itselleen niin USA (mm. Monroe doktriini), Kiina, Venäjä kuin muutkin suurvallat. Pienetkin valtiot, kuten Suomi, ovat pidättäneet itselleen oikeuden määrillä kansalliset intressit ja uhat.

Meidän on siis varauduttava siihen, että Venäjä määrittelee Suomenkin liittymisen NATO:on itselleen eksistentiaalisiksi uhaksi (Pietari, Kuolan niemimaa ...).

Suomi on nyt jo *ilman tehtyä kansallista päätöstä de facto* natomaa. Jos teemme siitä kansallisella päätöksellä *de jure* NATOmaan, julistamme *kansakuntana* muille kansallisvaltioille, myös Venäjälle, vähintäänkin neljä asiaa:

- Suomi ei ole enää itsenäinen valtio sodan ja rauhan kysymyksissä,
- Suomi ei enää takaa sitä, etteikö sen kautta voisi joku hyökätä kolmanteen maahan,
- Suomi on eturintamassa suurvaltojen eturistiriitojen ratkaisemisessa, myös voimakkeinoin,
- Suomen maaperältä voidaan käyttää ja sinne voidaan varastoida ydinaseita, jos tilanne niin vaatii.

Nämä julistukset omasta kansallisesta itsemäärämisoikeudesta luopumisesta saattaisivat mahdollistaa Suomelle NATO -pelotteen, jolla kuitenkin ”olisi rajansa” (HS).

Me emme voi tietää missä nuo rajat ovat. Jokainen NATO -maa harkitsisi tarkoin, mikä on tuon pelotteen reaalinen sisältö täällä pohjoisessa maailmankolkassa, kuten tekisi Suomikin, jolla on oltava ”valmius toimia Naton joukoissa ja operaatioissa”, tapahtuipa ne sitten missä päin maailmaa tahansa.

Suomelle vaarallisinta, joutumista ”nappulaksi muiden peliin” (HS), kuten Ukraina on nyt joutunut, on valmisteltu presidentti Sauli Niinistön johdolla jo pitkään mitä moninaisimmilla aiesopimuksilla: Suomella on nyt *taktinen rooli* USA/NATO:n Nordic-Baltic -strategiassa, joka on osa USA/NATO vs. Kiina käynnissä olevaa taistelua kaupallisesta, teknologisesta ja alueellisesta hegemoniasta.

Viime kädessä kysymys on ehtymässä olevista luonnonresursseista: jaetaanko ne kahden liittokunnan kesken – länsi ja pohjoinen vs. itä ja etelä – rajoitetuissa (?) sodissa koetelluin voimasuhteiden mukaan VAI kaikkien kesken kuten YK:n agenda2030 ja 17 kehitysohjelma jaon määrittää: kohtuus kaikessa, kaikille, kaikkialla, alati.

Voinemme yhtyä HS:n pääkirjoituksen loppupäätelmään: ”Näin suuren ja paineisen päätöksen äärellä Suomessa ei ole aikoihin oltu”. Päätös on vain monin verroin suurempi kuin HS:n päätoimitus osaa edes kuvitella.

On liian helppoa unohtaa Eurooppa, joka synnytti kolonialismin, rasismin ja orjuuden ja joka nyt heiluttaa lippua vapauden, tasa-arvon ja ihmisoikeuksien puolesta määrittelemättä niiden ekorealistic reunaehdot kaikkialle noin 10 miljardille ihmiselle ja ekosfäärille. Me olemme nyt vähemmistössä kaikilta osin.

Euroopan edistykseisen perinnön kestävyys ja vahvuus mitataan ekorealismilla asettaman eksistentiaalisen haasteen ratkaisemisessa, ei sodanrealismin määrittelemän voimatasapainon kautta, etenkin jos tuota voimatasapainoa mitaillaan täällä Pohjolassa, meidän rajoillamme.

Viite

Nato-prosessi vaatii poliitikoilta rehellistä riskiarviota ja valmiutta reagoida päättäväisesti Venäjän vastatoimiin HS pääkirjoitus 02.04.2022
<https://www.hs.fi/paakirjoitukset/>

HS:n päätömitus on vihdoim avannut silmänsä – mutta vain toisen!

- 2022-04-07 13:01

Helsingin Sanomien päätömitus on vihdoim avannut silmänsä – tosin vain toisen, oikean silmänsä (07.04.2022):

”YK perustettiin toisen maailmansodan voittajien voimin, ja sen toiminta on pohjautunut Yhdysvaltojen viime kädessä takaamaan kansainväliseen järjestykseen. Nyt tuota järjestystä haastetaan Kiinan ja Venäjän johdolla. Ne kyseenalaistavat niin länsimaiden valta-aseman kuin arvotkin – myös YK:n ihmisoikeusajattelu.” (HS)

Entäpä jos YK:n ihmisoikeusajattelu onkin voittajien väline pitää yllä Yhdysvaltain määrittelemää ja muillekin pakottamaa yksinapaista liberaalia maailmajärjestyä, siis USA vetoista kaupallista globalisaatiota? Eihän meillä ole olemassa taivaallista eikä luontoperäistä oikeutta vaan kaikki oikeus on ihmisten itsensä määrittelemää. Onko siis liberaali universalismi, ”historian loppu”, samalla kaiken muun, ellei kaiken loppu?

Jospa Kiina ja Venäjä liittolaisineen, jotka uskovat edustavansa enemmistöä maailman väestöstä ja jotka hallinnoivat keskeistä osaa vielä käyttämättömistä luonnonvaroista, haluavatkin tulkita uudelleen

ihmisen vapaudet, tasa-arvon ja ihmisoikeudet – ei vain luonnonvaroiltaan köyhemmän vähemmistön, siis voittajien, vaan koko ihmiskunnan enemmistön ja ekosfäärin kannalta? Olisiko moninapainen järjestys, jonka tavoitteena on ”yhteisö koko ihmiskunnan yhteiselle tulevaisuudelle” (Xi Jinping) oikeudenmukaisempi vaikka se paikoittaisi *meidät* määrittämään uudelleen liberalistiset vapautemme, tasa-arvomme ja ihmisoikeutemme ekorealismiin, siis koko ihmiskunnan ja ekosfäärin, kannalta?

Ekosfääri, jonka erottamaton osa olemme, ei tottele universaaleiksi väittämiämme vapauksiamme ja ihmisoikeuksiamme vaan luonnonlakeja, joista tosin vain me ihmisen olemme – rajoitetusti – tietoisia ja joita voimme siten niitä hyödyntää eduksemme, rajallisesti. Emme ole jumalia maan päällä, kuten liberalistinen talous olettaa, mutta emme myöskään tottele kansakunnan verta ja maata, kuten fasismi opettaa.

Yksinäpaiseen maailman universalistisen talousliberalismin oletuksiin kuuluu luonnonvarojen rajattomuus. Jos ja kun tämä oletus kyseenalaistuu, edessä on raivoisa kamppailu niiden jakamisesta, tavalla taikka toisella, ja siirtymä voimasuhdepolitiikkaan, sodanrealismiin, kuten nyt on käynyt.

Ekorealismiin asettaessa meille rajat (*limits*), emme voi enää perustaa kulttuuriamme (culture < maan muokkaus) kuvauksiin luonnosta (*mimesis*), emmekä keskinäisiin – kaupunkilaisiin – ihmissuhteisiimme, vaan *reaaliseen* luontosuhteeseemme – työhön ja tuotantoon, jonka on toteltava – ja käytettävä osaamassamme määrin hyväksi – luonnonlakeja. Tästä reaalisesta kulttuurista sopiminen ekorealismiin pohjalta rakentaa alustan tämän *kulttuurin* kannattamille *kulttuureille*, kansojen erilaisuudelle. Emme siis enää usko eriarvoisten kulttuurien samankaltaistamiseen, kaupalliseen globalisaatioon, vaan erilaisten kulttuurien samanarvoisuuteen yhteistä *ihmiskunnan* historiaa nyt aloittaessamme.

YK turvallisuusneuvoston kiireellisiin tehtäviin tulisivatkin lisätä ihmiskunnan suurin turvallisuusuhkan, ekosfäärin tuhon ehkäiseminen. Tässä kysymyksessä turvallisuusneuvoston pysyvien jäsenten veto-oikeutta tulisi rajata.

Jospa HS:n päätoimitus ei katsoisi maailmaa vain oikealla silmällään pohjoiseen ja länteen, vaan avaisi myös vasemman silmänsä tutustuakseen itään ja etelään. Maailma paranisi – tai ainakin toimitustyö.

Viite

Turvaneuvostosta on turha odottaa turvaa HS pääkirjoitus 07.04.2022
<https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000008734009.html>

Davos vai Allegre?

- 2022-04-12 14:11

Euroopan historian loppu?”On vain nöyryminen Venäjän vaatimuksiin tai mukautuminen Yhdysvaltojen johtajuuteen – vaikka se merkitseekin, että eurooppalaiset joutuvat tunnustamaan kipeän asian: Eurooppa on entinen maailmanmahti.” (HS 12.04.2022).

Ei vain Suomi vaan koko Eurooppa onkin pelinappula USA shakkilaudalla: Obaman neuvoantajanakin toiminut *Zbigniew Brzezinski* kävi jo 1990 -luvulla suurta sakkipeliä Euroopan vasallivaltioilla (*The grand chessboard – American Primacy and Its Geostrategic Imperatives*, 1997 s. 40): US:n ”imperiaalisen geostrategian kolme suurta imperatiivia ovat estää salaliitot, pitää vasallivaltiot turvallisuusriippuvuudessa ja estää barbaarien (Venäjä ja Kiina, mvv) liittoutoutumasta yhteen”.

Vaikka *Brzezinskin* sanasto sittemmin muuttui US:n ”*stragiseksi visioksi*” (2012) ja ”värivallankumousten” kautta toteutetuksi konversiopolitiikaksi, tavoite on yksi ja sama: vapaakaupan kautta tapahtuva maailman hallinta.

Vihollisen tarve ...

Joskus kauan, kauan sitten, 1990 -luvulla oltiin toivorikkaita Venäjän suhteen, yritettiin ensin rakentaa yhteistä eurooppalaista kotia (*Gorbatsov*) ja myöhemmin monen myrskyn jälkeen yhteistä kulttuuriakin: vielä niinkin myöhään kuin maaliskuussa 2000 *David Frostin* haastattelussa *Putin* vastasi Venäjän Natoon liittymisestä: ”Miksi ei?” lisäten, että ”Venäjä on osa eurooppalaista kulttuuria. . . ja Naton näkeminen vihollisena on tuhoisaa Venäjälle.” (Snider, 2022).

Toinen tie oli kuitenkin jo valittu. Pentagoninkin leivissä työskennellyt professori **Samuel P. Huntington** (Eaton Professor of the Science of Government, Director of the John M. Olin Institute for Strategic Studies at Harvard University) julkaisi vuonna 1993 *Foreign Affairs* lehdessä artikkelin *The Clash of Civilization?* ja muutamaa vuotta myöhemmin kirjan ”Sivilisaatioiden yhteentörmäys ja maailmanjärjestyksen uudistaminen” (*The Clash of Civilizations and the Remaking of World Order*, 1996). Tämä Huntingonin keskusteluavaus oli keskeisessä roolissa, kun mietittiin mitä tehdä NATO:lle kun Kylmä sota osoitti sulamisen merkkejä 1990 -luvulla.

Huntingon perustelee kirjansa johdannossa kylmänsodan jälkeistä tilannetta näin (anteeksi tämä pitkä lainaus):

”Kylmän sodan jälkeisessä maailmanajassa liput ja muut kulttuuri-identiteetin symbolit, mukaan lukien ristit, puolikuut ja jopa päänpeitteet, ovat tärkeitä, koska kulttuurilla on merkitystä, ja kulttuuri-identiteetti on kaikkein merkityksellisin useimmille ihmisille. Ihmiset ovat löytämässä uusia, mutta usein vanhoja identiteettejä ja marssivat uusien mutta usein vanhojen lippujen alla, mikä johtaa sotiin uusien, mutta usein vanhojen vihollisten kanssa.

Venetsialainen nationalistinen demagogi ilmaisi hyvin yhden tämän uuden aikakauden synkän *Weltanschauungin* Michael Dibdinin romaanissa *Dead Lagoon*: ”*Ei voi olla todellisia ystäviä ilman todellisia vihollisia. Jos emme vihaa sitä, mitä emme ole, emme voi rakastaa sitä, mitä olemme. Nämä ovat vanhoja totuuksia, joita löydämme tuskallisesti uudelleen vuosisadan ja useamman sentimentaalisen hurskauden jälkeen. Ne, jotka kieltävät heidät, kieltävät perheensä, perintönsä,*

kulttuurinsa, esikoisoikeutensa ja itsensä! Heille ei anneta kevyesti anteeksi."

Valtiomiehet ja tutkijat eivät voi sivuuttaa näiden vanhojen totuuksien valitettavaa totuutta. Ihmisille, jotka etsivät identiteettiä ja keksivät uudelleen etnisen alkuperän, viholliset ovat välttämättömiä, ja mahdollisesti vaarallisimmat vihollisuudet esiintyvät maailman suurten sivilisaatioiden välisillä murtumisrajoilla. (Huntington, 19-21; kurs mvv)

"Ei voi olla todellisia ystäviä ilman todellisia vihollisia. Jos emme vihaa sitä, mitä emme ole, emme voi rakastaa sitä, mitä olemme" ... jotta siis voisimme rakastaa itseämme, siis perustella itsekkyytemme, on meidän etsittävä itsellemme vihollisia! ... ja juuri niin tehtiin Kylmän sodan päättymisen jälkeen.

Davos ...

Euroopassa *jatkettiin* kylmää sotaa, vaikka vanha vihollinen Euroopassa, Venäjä, oli tekemässä muodonmuutosta sosialistisesta valtiokapitalismista harvainvaltaiseksi, oligarkki- ja valtiovetoiseksi kapitalismiksi. Sosialismilla ei siis enää voitu perustella Venäjän pitämistä Euroopan ulkopuolella. Kysymys onkin *nyt* sivilisaatioista ja niiden yhteentörmäyksestä: Meidän on opittava vihaamaan muita kulttuureja ja niiden edustajia, voidaksemme arvostaa ja rakastaa itseämme, voidaksemme siis pelastaa itsemme, siis taloutemme! Näitä talouden pelastajia Huntingtonin kutsuu sittemmin globaaliksi eliitiksi, kosmokraateiksi, kuolleiksi sieluiksi, *Davos man*, mm. *Maailman talousfoorumin* toimijoiksi (Huntington, 2004).

Kyse ei tietenkään ole näistä toimijoista henkilöinä vaan heidän omilla hartioillaan kantamista taloudellista valtasuhteista. Niiden kautta kansallisvaltioiden taloudet ovat tulleet riippuvaiseksi kansainvälisistä tuotantoketjuista ja rahoituksesta, kansakunnat purkautuneet *kaupallisiksi* kansalaisyhteiskunniksi, ostamiseksi ja myymiseksi, käteismaksusuhteiksi (*cash-nexus*) aiheuttaen vastareaktionaan vihan "niitä toisia" kohtaan ja kaipausten menneeseen maailmaan, viime kädessä uskoon kansakunnan vereen ja maahan, fasismiin.

Julkinen tilamme ...

Koko maapallo on nyt julkinen tila. Mitään ei voida enää piilottaa sinne jonnekin, kauas, kaatopaikalle, periferiaan. Maailman kapitalistinen kehitys on voinut jatkua vain sosiaalisten ja ekologisten seurausten *siirtämisellä ja ulkoistamisella* keskustoista periferioihin. Länsi saattoi saavuttaa kehitystasonsa vain siksi, että sosiaaliset, ympäristölliset ja taloudelliset vaikutukset ulkoistettiin järjestelmällisesti maailman reuna-alueille. Nyt tämä yhteinen julkinen tilamme paljastaa, kuinka periferioilla historiallisesti esiintyneet barbarisaatio- ja tuhoprosessit alkavat tapahtua myös keskustoissa - eikä niitä voida enää ulkoistaa. (Canettieri, 2022).

Nyt luonto määrittää realiteetit, ei yksikään suurvalta, ei yhdessä eikä erikseen. Liberalistisen taloudenpidon ajama taloudellinen universalismi, rahallinen yksimittaisuus, kulttuurisen liberalismiin sateenvarjon alla, yli kansallisvaltioiden rajojen (*borders*), on nyt törmännyt ylittämättömiin ekorealismiin rajoihin (*limits*). Meidän on siis siirryttävä sodanrealismista ekorealismiin. Se on systeeminen muutos. Se tarkoittaa pääomasuhteen, erityisesti suhteellisen lisäarvon,

ihmiskunnallistamista, sen ehdollistamista ja suhteellistamista ekosfäärin rajoihin.

Allegre ... kolmas tie!

Onko Euroopan siis joko nöyryyttävä tai alistuttava kahden oligarkkisen ja harvainvaltaisen suurvallan eturistiriitojen edessä?

Eurooppa synnytti aikoinaan kolonialismin, rasismien ja orjuuden. Nyt Eurooppa heiluttaa lippua vapauden, tasa-arvon ja ihmisoikeuksien puolesta määrittelemättä niiden ekorealisticista reunaehtoja kaikille noin 10 miljardille ihmiselle ja ekosfäärille. Me olemme nyt vähemmistössä kaikilta osin.

Euroopan edistyneen perinnön kestävyys ja vahvuus mitataan ekorealismien asettaman eksistentiaalisen haasteen ratkaisemisessa, ei sodanrealismien määrittelemän voimatasapainon kautta.

Eurooppa voi nousta suurvallaksi vain antamalla *etelälle ja idälle* parempia vastauksia kuin Kiina/Venäjä tai USA. Tarvitsemme siis *maailman sosiaalista foorumia* ja YK:ta rakentamaan yhteisöjä koko ihmiskunnan yhteiselle tulevaisuudelle.

Euroopan ei tulisi nöyryä eikä alistua nyt muodostumassa olevan kahden sotilasliittokunnan sodanrealistiseen oletukseen: "Ei voi olla todellisia ystäviä ilman todellisia vihollisia. Jos emme vihaa sitä, mitä emme ole, emme voi rakastaa sitä, mitä olemme". Eikö juuri päinvastoin: *Emme voi olla todellisia ystäviä ilman todellista, hyväksytyä erilaisuuttamme. Jos emme rakasta myös sitä, mitä emme ole, emme voi rakastaa sitä, mitä olemme.*

Viitteet

Algeriani, A-A., Mohadi, M. 2018. Huntington's clash of civilizations and its influence on the u.s foreign policy (an analytical study). Journal of Global Business and Social Entrepreneurship (GBSE) (4) 10, 1-9, www.gbse.com.my

Brzezinski, Z. 1997. The Grand Chessboard: American Primacy And Its Geostrategic Imperatives. New York: Basic Books.

Canettieri, T. 2022. The becoming-periphery of the world. Academia Letters, Article 5029.

Glenn Diesen. 2021. Restraining the excesses of liberalism. Russia in global affairs (19) 4, 226-229.

Helsingin Sanomat 2022. Turvallisuuspolitiikan kolmas tie jäi Ukrainan sodan jalkoihin. Pääkirjoitus 12.04.2022

Huntington, S. P. 2011. The Clash of Civilizations and the Remaking of World Order. Simon & Schuster. Kindle Edition.

Huntington, S. P 2004. Dead Souls: The Denationalization of the American Elite. The National Interest March 1. 2004.

Snider, T. 2022. On NATO membership and 'core principles,' the US treads on thin ice Responsible Statecraft 24.3.2022. <https://responsiblestatecraft.org/2022/03/24/on-nato-membership-and-core-principles-the-us-treads-on-thin-ice/>

Tian Dwen. 2022. What's Wrong with the "Clash of Civilizations"? CHINA WATCH Vol. 2 No. 18 February 2022 China-CEE Institute.

Tennis- vai maapallo? Davos vai Allegre?

- 2022-04-14 10:48

Tasavallan presidentti Sauli Niinistö tänään HS:ssä

"Minä näen ehkä suurimpana ongelmana sen, että meistä on pikku hiljaa muodostumassa kansainvälisessä keskustelussa Ukrainan ohelle ikään kuin sivunäyttämö. Keskustelussa nostetaan Suomen ja Ruotsin 'kohtalo' kansainvälisen politiikan osaksi. Tennispallona ei ole hyvä olla, kuten olen aikaisemminkin tennikseen tilannetta verrannut" ...

"Miksi ei sitten pidä joutua tennispalloksi? Haluan korostaa, että tässä tehdään nyt Suomen turvallisuuden kannalta ratkaisua. Se ei ole keneltäkään pois. Me teemme Suomen turvallisuusratkaisua ja nimenomaan puolustusratkaisua, joka ei ole keneltäkään pois."... Ratkaisu ei ole ketään vastaan. Se on meidän puolesta."

Ilmeisesti Niinistö ei ole ehtinyt lukea kaikkia lehtiä. Juuri eilenhän Helsingin yliopiston maailmanpolitiikan professori **Heikki Patomäki** kertoi, millä säännöillä tämä *tenniskenttä* rakennetaan:

"Kyse on klassisesta turvallisuusdilemmasta. Kun valtio A tekee jotain puolustustarkoituksessa, valtio B ymmärtää tämän mahdollisena uhkana ja ryhtyy puolustustoimiin, joita valtio A puolestaan käsittelee lisääntyneenä uhkana. Näin konflikti laajenee."

Ensisilmäyksellä näyttää siltä, että Niinistö ei tunnista sitä, minkä pelikentän armottoman logiikan ehdoilla hän toimii: olemme joutumassa sodanrealismin säätöjen pakottamana pelikentälle palloksi, jolla koestetaan kahden sotilasliittokunnan voimasuhteita; olisimme siis yksi sivunäyttämö USA/NATO:n ja Kiina/Venäjän, siis lännen/pohjoisen vs. itä/etelän, asemoituessa viimeiseen taisteluun – taisteluun maapallon rajallisista voimavaroista. (ks. <https://blogit.kansanuutiset.fi/volanen-vasemmalta/matkalla-natotunneliin/>)

Ensisilmäys kuitenkin pettää. Niinistön meille jo pitkään petaama ratkaisu on, että hyväksymme sodanrealismin säännöt ja asetumme ehdoitta *lännen/pohjoisen* puolelle ja siten jatkamme Euroopan synkkää historiaa kolonialistisena, imperialistisena liittoutumana *itää/etelää* vastaan. Kysymys ei ole siis tennis- vaan maapallosta. Pelaamme maapallolla maapallosta, sodan säännöillä. (ks <https://blogit.kansanuutiset.fi/volanen-vasemmalta/tennispallo-vai-maapallo/>).

Mitä nyt, Vasemmisto? Davos vai Allegre? (ks. <https://blogit.kansanuutiset.fi/volanen-vasemmalta/davos-vai-allegre/>)

Viitteet

Patomäki, H. 2022. Suomen jäsenyys voisi laajentaa Naton ja Venäjän välistä konfliktia. HS, Mieli-pide 13.04.2022 <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000008744432.html>

Luukka, T. 2022. Presidentti Niinistö: Suomen Nato-päätös tehdään ennen kesää – toivoo, että eduskunta käsittelee selonteon ripeästi, HS 14.04.2022.

<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000008749538.html>

Selonteko Suomen valmistautumisesta sotaan

- 2022-04-16 22:03

Eduskunnalle 13. 4. 2022 annettu Valtioneuvoston *Ajankohtais selonteko turvallisuusympäristön muutoksesta* irrottaa tuhoisan Ukrainan sodan sekä historiasta että geopolitiikasta.

Turvallisuusympäristössämme on tapahtunut ”perustavanlaatuinen muutos Venäjän hyökättyä Ukrainaan”. Jättäminen reagoimatta siihen ”saattaisi johtaa Suomen kansainvälisen aseman muuttumiseen ja liikkumatilan kaventumiseen”. Asema ja liikkumatila?

Miksi Suomen asema ja liikkumatila muuttuisi? Sitä selonteossa ei kerrota. Se on salaista tietoa. Meille ei siis kerrota mitä ”riskejä” – kuten sanonta kuuluu – liittyy siihen, jos me *itse* muutamme omaa kansainvälistä asemaamme eikä siitä, jos jätämme sen *itse* tekemättä.

NATO-maana luopuisimme itsemääräämisoikeudestamme sodan ja rauhan kysymyksissä.

Ilmeisin riski on se, että NATO-maana emme olisi enää vain epäystävällinen maa vaan Venäjän vihollinen, joka on sille eksistentiaalinen uhka, kuten Ukrainan NATO:oon liittyminenkin on.

Suvereenina suurvaltana Venäjä voi kuten USA (Kuuban kriisi) ja Kiinakin (Taiwan) itse määrittää mikä on sille eksistentiaalinen uhka. Me emme voi sitä päättää. Päättämehän mekin itsenäisesti sen, onko Venäjä meille uhka vai ei.

Haluammeko ottaa riskin, että Venäjä määrittelee NATO-Suomen itselleen eksistentiaalisesti uhaksi? Venäjän kannalta se tarkoittaa tuon uhkan eliminoimista mahdollisimman pian, ts. Suomen sotavoiman tuhoamista siten, että sillä ei voida uhata Pietaria eikä Muurmanskin sotilaskeskittymää. Tätä ei mikään NATO:n pelote pysty estämään. Minä en halua ottaa tätä riskiä.

Mikä riski meidän tulisi sitten ottaa? Suomen toisen maailmansodan jälkeiset vuosikymmenet ovat olleet suuri menestystarina ei vain taloudellisesti ja sosiaalisesti vaan myös ulkopoliittisesti. Olemme ottaneet onnistuneesti riskejä. Olemme kasvaneet kansainvälisiksi suomalaisiksi, suomettaneet eurooppalaisuuden. Nyt on edessä uusi ponnistus: kasvaa suomalaisina osaksi ihmiskuntaa, ollen mukana, jopa tiennäyttäjänä, ekologisen kriisin ratkaisemisessa.

Tässä kokonaisuudessa sotilasliitot ja maailman jakautuminen kahteen liittokuntaan on keskeinen osa ongelmaa, ei sen ratkaisua. Niissä piilee ennennäkemättömän suuri mahdollisuus kahden eksistentiaalisen riskin, ydinsodan ja ympäristökatastrofin laukeamisesta.

Itsenäisenä kansakuntana Suomi takaa sen, että sen alueen kautta kukaan ei hyökkää kolmatta osapuolta vastaan. Suomi pyrkii myös kaikkiin käytettävissä oleviin keinoihin pysymään suurvaltojen eturistiriitojen ulkopuolella. Suomi on ja sen tulee aina olla ydinaseeton alue. Suomi edistää aktiivisesti aseistariisun ja kaikkien sotilaallisten liittoutumien purkamista.

Lisäksi Suomen tulee kaikkiin käytettävissä olevin voimin edistää monenkeskistä, kansainväliseen oikeuteen perustuvaa, Helsingin hengen mukaista, YK:hon tukeutuvaa kansainvälistä yhteistyötä tavoitteena toteuttaa YK:n Agenda2030 ja 17 kehitystavoitetta sosiaalisesti reilulla ja ympäristöllisesti kestäväällä takaamaan koko maailman yhteistä tulevaisuutta.

Minä ottaisin tämän riskin!

Viite

Valtioneuvosto 2022. Ajankohtaiselonteko turvallisuusympäristön muutoksesta Valtioneuvoston julkaisuja 2022:18 Valtioneuvosto Helsinki. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163999>

Naapurisopu - nytkö?

- 2022-04-19 10:47

Tässä Urho Kekkosen puheessa joulukuulta 1943 on kysymyksenasettelu, joka tuntuu kovin tutulta ja jopa ajankohtaiselta:

”Ulkomailta käsin kysytään meiltä usein: Millä tavalla te suomalaiset oletatte suhteittenne Venäjään kehittyvän tulevaisuudessa? Tällaiseen kysymykseen ei tietenkään voida tällä hetkellä antaa edes ylimalkaista vastausta, sillä niin moni asiaan vaikuttava tekijä on meistä suomalaisista riippumaton ja tietymätön vielä kaikille muillekin, joita meidän keskinäisten suhteittemme järjestäminen koskee.” ...

”Suomen etu ei voi olla, että se on jonkin suurvallan äärimmäisenä, Venäjän rajalla alituisesti varuillaan olevana ja ensimmäiseksi vihollisen jalkoihin joutuvana liittolaisena, jolla ei ole sellaista poliittista vaikutusvaltaa, että sen sanalla olisi mitään merkitystä, kun sodasta ja rauhasta päätetään.

Maa olisi tällöin äänettömänä yhtiömiehenä mukana liitossa, josta sille koituisi kohtuuttomat, ajan mittaan ylivoimaiset rasitukset. Se joutuisi aina taistelutantereeksi, milloin tahansa siitä riippumattomat suurpoliittiset ristiriidat johtaisivatkin sotaan.

Liioin emme voi rakentaa tulevaa ulkopoliitikkaamme Venäjän ja sen nykyisten liittovaltioiden poliittisille vastakohtaisuuksille ja niiden ennustellulle epäsovulle. Se olisi spekulointia hyvin epämääräisillä mahdollisuuksilla, ja sellaisen politiikan tuloksena olisi, jos tuo epäsovu todella syntyisi, että Suomi kuitenkin joutuisi Venäjälle vihamielisen suurvaltaryhmän alituisesti taistelevaksi, eteen työnnettyksi tukikohdaksi. Näin ollen Suomen kansalliset edut eivät salli sitoutumista Venäjän vastaisen politiikan linjalle tai sen etsimistä.” (Kekkonen, 1043).

Kekkonen, sodan tuolloin vielä riehuessa, asetti Suomea uuteen asentoon, puolueettomaksi.

Entäpä nyt kesällä 2022?

”Millä tavalla te suomalaiset oletatte suhteittenne Venäjään kehittyvän tulevaisuudessa?

Tällaiseen kysymykseen ei tietenkään voida tällä hetkellä antaa edes ylimalkaista vastausta, sillä niin moni asiaan vaikuttava tekijä on meistä suomalaisista riippumaton ja tietymätön vielä kaikille muillekin, joita meidän keskinäisten suhteittemme järjestäminen koskee” Niinpä, sanoisi RAID.

Nykyinen länsi/itä – asetelmamme ei kuitenkaan ratkea *yksinomaan* julistautumalla sotilaallisesti liittoutumattomaksi tai liittoutuneeksi, kun kyseessä on myös pohjoinen/etelä -asetelman ratkaiseminen, jossa emme ole olleet puolueettomia.

Kun länsi/itä -asetelmaa ratkotaan nyt sodanrealismin – siis voimasuhteiden perusteella – niin pohjoinen/etelä -asetelma joudutaan ratkaisemaan aivan toisin perustein, ekologisen realismin pohjalta: sitä määrittävät luonnonlait.

Suurin ja akuutein, kaikkien yhteinen turvallisuusongelma on nykyinen hävityssotamme luontoa vastaan, ja se on sota, jota emme voi voittaa. Kysymys ei ole ensisijaisesti länsi/itä – vastakkainasettelun ratkaisemisesta voimakeinoin vaan siitä kenen asettamalla ehdoilla - lännen vai idän - pohjoinen/etelä – vastakkainasettelun jyrkkä taloudellinen epätasapaino ratkaistaan, ei vain kansakuntien kesken vaan myös kansakuntien sisällä.

Lähtökohtamme eivät ole hyvät. Eurooppa synnytti aikoinaan kolonialismin, rasismien ja orjuuden. Nyt Eurooppa heiluttaa lippua vapauden, tasa-arvon ja ihmisoikeuksien puolesta määrittelemättä niiden ekorealistisia reunaehdotuksia kaikille noin 10 miljardille ihmiselle ja ekosfäärille. Me olemme nyt vähemmistössä kaikilta osin. Euroopan edistykseellisen perinnön kestävyys ja vahvuus mitataan ekorealismien asettaman eksistentiaalisen haasteen ratkaisemisessa, ei sodanrealismin määrittelemän voimatasapainon kautta.

ETYK -kansakuntana Suomen tulisikin rakentaa silta Helsingin hengen, YK:n Agenda2030 ja 17 kehitystavoitteen ja Maailman sosiaalifoorumin välille.

Naapurisopua ja kansallisuutta, kaikille!

Viite

Kekkonen, U. 1943. Naapurisopu "perivihollisen" kanssa. Ote puheesta Tukholmassa 07.012.1943

<https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/8992/TMP.objres.1492.html?sequence=1&isAllowed=y>
Haettu 17.04.2022.

Kansallinen itsemurha?

- 2022-04-20 08:54

Saatteeksi: Vaikka viime aikoina on kovin korostettu erilaisten mielipiteiden esiintuomista kansallisessa NATO- keskustelussa, jotta saisimme esiin kaikki eri näkökohdat, niin tämä kirjoitukseni oli jälleen kerran sopimaton julkaistavaksi HS:n mielipidekirjoituksena. Julkaisen kirjoituksen tehden vain muutaman päiväkohtaisen lisäyksen.

Kansallinen itsemurha?

Nykyisten sodanrealismin oppien mukaan, joilla nyt tuhoisaa sotaa Ukrainassa käydään, kaikilla kansakunnilla katsotaan olevan oikeudet itse määritellä omat intressinsä ja eksistentiaaliset uhkansa. Ne on määritellyt itselleen niin USA, Kiina ja Venäjä kuin muutkin suurvallat. Pienetkin valtiot, kuten

Suomi, ovat myös pidättäneet oikeuden määrillä ne itse. Sitähän juuri nyt teemme.

Meidän on siis varauduttava myös siihen, että Venäjä määrittelee Suomen liittymisen NATO:on itselleen eksistentiaalisesti uhaksi kuten se on tehnyt Ukrainankin suhteen.

Jos teemme kansallisella päätöksellä Suomesta juridisestikin NATO -maan, julistamme *kansakuntana* muille kansallisvaltioille, myös Venäjälle, vähintäänkin neljä asiaa:

- Suomi ei ole enää itsenäinen valtio sodan ja rauhan kysymyksissä,
- Suomi ei enää takaa sitä, etteikö sen kautta voisi joku hyökätä kolmanteen maahan,
- Suomi on eturintamassa suurvaltojen eturistiriitojen ratkaisemisessa, myös voimakeinoin, tapahtuipa ne missä päin maailmaa tahansa,
- Suomen maaperältä voidaan käyttää ja sinne voidaan varastoida ydinaseita, jos tilanne niin vaatii.

Nämä julistukset omasta kansallisesta itsemäärämisoikeudesta luopumisesta antaisivat meille luvatus NATO -pelotteen, jonka sisällöstä meillä ei ole kuitenkaan mitään takeita.

Sen sijaan itsenäisenä kansakuntana Suomi takaa sen, että sen alueen kautta kukaan ei hyökkää kolmatta osapuolta vastaan. Suomi pyrkii myös kaikin käytettävissä olevin keinoin pysymään suurvaltojen eturistiriitojen ulkopuolella. Suomi on ja sen tulee aina olla ydinaseeton alue. Suomi edistää aktiivisesti aseistariisuntaa ja kaikkien sotilaallisten liittoutumien purkamista.

Lisäksi Suomen tulee kaikin käytettävissä olevin voimin edistää myös monenkeskistä, kansainväliseen oikeuteen perustuvaa, Helsingin hengen mukaista, YK:hon tukeutuvaa kansainvälistä yhteistyötä tavoitteena toteuttaa YK:n Agenda2030 ja 17 kehitystavotetta sosiaalisesti reilulla ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla.

Minulle NATO on mato, joka syö kansakuntamme ytimen, ajatuksen itsenäisestä Suomesta, kansakunnasta. Päivittäkäämme *S. G. Elmgrenin* (1848) klassisia sanoja: Olemme saaneet nähdä, kuinka Suomen mielipiteet ovat kääntyneet uuteen suuntaan. On aika, jolloin vapauden asia ja kansallisuusasia asetetaan vastakkain. Se on luontoa tuhoavien voimien keksintöä, vaikka nyt tiedämme, että ne kaksi ovat saman isän ja äidin lapsia.

Matti Vesa Volanen
Emeritus tutkija, PsT
Vantaa

Sota, järki ja pahuus

- 2022-04-23 23:23

Miksi tämä sota?

Käynnissä olevasta Ukrainan tuhoisasta sodasta annetaan kaksi lähes vastakaista vastausta, kun kysytään: miksi tämä sota?

Suorasukaisin ja paljon käytetty vastaus on, että kysymys on Putinin 'täysin järjettömästä pahuudesta', jonka kasvot on nyt näytetty. Yhtä suorasukainen vastaus on, että puolella jos toisellakin on *pyhä käsitys* Ukrainan asemasta kansakuntien joukossa.

Toisaalta, sodanrealismin viitaten, todetaan, että kysymyksessä on suurvallan reaktio sen itse määrittelemään eksistentiaaliseen uhkaan, jonka aiheuttanut elävä ja aineellinen voima tuhoaan käytettävissä olevalla omilla voimavaroilla. On siis löydettävä uusi *voimatasapaino* kansallisvaltioiden vastakkaisten intressien välillä. Kun sitä ei löytynyt sopimalla, niin voimasuhteet mitataan sotimalla.

Kysymyksessä ei siis ole Putinin pahuudesta, ei järjettömyydestä, eikä ensisijaisesti lainkaan Putinista, vaan *suurvallan* järkiperaisestä toiminnasta. Liikellepanija on siis suurvalta itse määrittämiseen etuineen, intresseineen, uhkineen, joita Putin kasvoillaan edustaa.

... mutta onko tämä sodanrealismi järkevää?

Jos olemme - kuten minä - sitä mieltä, että kyseessä on *todella* järjetön sota, meitä ei auta paljonkaan sen toteaminen 'järjettömäksi', 'ihmisen luontoon liittyväksi' tai yksittäisen ihmisen 'pahuuden' ilmentymäksi.

Pikemminkin meidän olisi löydettävä uusi järki. Itseasiassa sitä on etsitty jo pitkään.

Yksi viimeisimmistä on **Kevin Rudd**:in* kirjassa *Vältettävä sota: Yhdysvaltain ja Xi Jinpingin Kiinan välisen katastrofaalisen konfliktin vaarat* (Rudd, 2022) ehdotettu ajatus *strategisen kilpailun hallinnasta* sopimalla hälytyslinjoista (*redlines*), kilpailusta ja yhteistyöstä, ei vain luottamukseen vaan myös niiden mitattavuuteen tukeutuen.

Ruddin ajatuksen lähtökohtana on jo muutamaa vuotta aikaisemmin ilmestynyt **Graham Allison**** menestysteos: *Sotako kohtalona: Voiko Amerikka ja Kiina paeta Thukydidesin ansasta?* (Allison, 2018).

Thukydidesin ansa on "luonnonvoimainen, väistämätön sekasorto (*discombobulation*), joka syntyy, kun nouseva valta uhkaa syrjäyttää hallitsevan vallan". Allison lainaa klassisen kreikkalaisen historioitsijan *Thukydideen* (kuva yllä) havaintoa, jonka mukaan "Ateenan nousu ja sen Spartassa synnyttämä pelko tekivät sodasta väistämättömän".

Onko sota laskevan ja nousevan vallan välillä aina väistämätön vai vain todennäköinen? Allison analysoi kirjassaan kuuttatoista "historiallista kamppailua nousevien ja vakiintuneiden valtojen välillä viimeisen viidensadan vuoden aikana ja tuli tulokseen, että neljäsosa niistä ei johtanut sotaan." Sekä klassisista tekstejä uudelleen tulkiten että uudempien, modernien esimerkkien tutkimuksen perusteella näyttäisi

siltä, ”sota voi näissä olosuhteissa olla todennäköinen – mutta se ei suinkaan ole väistämätöntä. Historian tulee aina olla oppaamme, mutta ei koskaan mestarimme.” (Rudd, 2022, 28).

Vaikka Allision ja Rudd ansiokkaasti purkavat *Thukydideen ansan* luonnonvoimaisuutta, osoittaen sen historiallisen ehdollisuuden, he jäävät kuitenkin *alueellisen vallanjaon* vangiksi: miten uudelleen määritetään vallan rajat (*borders*), siis ihmisryhmien *keskinäiset* valtasuhteet. Meidän tuleekin kysyä: kuinka vallanjako tietyllä alueella asuvan ihmisryhmän sisällä vaikuttaa siihen, miten eri alueiden eri väestöryhmien keskinäiset suhteet määritetään?

Kysymys on siis siitä, kuinka olemme historian saatossa perustelleet keskinäiset suhteemme *ja* suhteemme luontoon, muistaen, että *ajallisesti mitattuna* lähes koko ihmisen kulttuurievoluutio on tapahtunut mitä moninaisimmissa, pienissä metsästäjäkeräilijäyhteisöissä – maatalonpito, kaupunkilaisuus ja tekniikka ovat kaikki aivan äskettäisiä tulokkaita. (Greaber&Wenrow, 2020).

Perusjako ihmisyhteisöjen sisäisessä vallanjaossa on pitkään ollut jako mies- ja naisvaltaisiin, patri- ja matriarkaarisiin yhteisöihin.

Patriarkaaliset valtasuhteet ”johdettiin alun perin rituaaleista, joiden tarkoituksena oli kanavoida *kosmoksesta* elämän voimia ihmisyyhteisöön”. Ensimmäisten pyhien ”on täytynyt olla kuolleita kuninkaita” ja että ”kunnioitetuista henkilöistä tuli todella *pyhiä hallitsijoita* vasta hautajaisissaan”. Tuolle puolelle, taivaaseen noussut, *isä taivaassa* antoi elämälle merkityksen. (Greaber&Wenrow, 2020, 501). Matriarkaateissa elämän lähde on Äiti maa, luonto.

Siten, siinä missä *patriarkaatti*, siis miesvaltaiset yhteisöt näkivät ulkoisen luonnon valloitettava kohteena, oman elämän ulkoisena ehtona, niin *matriarkaatti*, siis naisvaltaiset yhteisöt näkivät luonnon liittolaisena, oman elämänsä sisäisenä ehtona. Siinä missä patriarkaatti näki sisäisen luonnon kurissa pidettävänä, niin matriarkaatti näki siinä lähtökohdan yhteisön rakentamiselle.

Siinä missä *ulkoisen luonnon* hallinta edellytti niin lajilähtöisten, endogeenisten (kädet, jalat, silmät, korvat ...) kuin kulttuuristen, eksogeenisten (keihäs, aura, kirves, ase ...) välineiden käytön oppimista ja kehittämistä, siinä *sisäisen luonnon* työstäminen edellytti vuorovaikutustaitojen hiomista (empaattisuus, huolenpito, kieli ...).

Ja ongelma on tässä: olemme eristäneet ulkoisen luonnon hallinnan ja sisäisen luonnon työstämisen toisistaan, eri ihmisryhmille ja eri yhteiskunnallisiin tiloihin klassisen kreikkalaisen maailman tavoin: teoria/vapaa-aika, käytäntö/politiikka, talous/tuotanto, markkinat/vaihto (*Theoria/Schole, Polis/Praxis, Oikos/Poiesis, Agora/Chrematia*).

Emme voi siis – enää – ajatella, että Isä jumalan tai itsemme valtuuttamana (*Theoria*), kaupunkilaisina, keskenään politiikasta (*Praxis*) ja vaihdosta (*Agora*) sopien, raiskaisimme Äiti Maan (*Oikos*). Päinvastoin meidän on otettava suhteemme Äiti maahan (*Oikos*) – jonka osakas olemme – lähtökohdaksi sille miten rakennamme itsemme (*Theoria*) ja keskinäisuhteemme (*Praxis*) reilulla tavalla (*Agora*). Olen nimennyt tämän järjen *ekorealismiksi*. (ks. laajemmin, Volanen, 2021, 2022).

Maan elämä ...

Kun siis toteamme Putinin mielisairaaksi, järjettömäksi, pahuuden ilmentymäksi, jäämme ilman vastausta kysymykseen miksi? Toteamus ei ole vastaus. Meidän on siis ymmärrettävä, että järjellisyys, joka on liitetty sodanrealismin, ei ole enää, jos koskaan, reaalista elämän suojaamisen ja edistämisen kannalta.

Mikä pahinta, pelkkä maailman tilan toteaminen 'järjettömäksi', 'pahuudeksi', jättää meidät järjettömän sodanrealismin ja sen toimintalogiikan vangiksi emmekä edes esitä kysymyksiä sen ylittämisestä ja siten kysymyksiä ekologisen katastrofin hallinnasta, ekorealismien kohtaamisesta. Suhteemme Äiti maahan on nyt ratkaistava, Isä taivaan johtaa meidät kadotukseen. Elämä ei ole pyhitettävissä, eristettävissä, yksityistettävissä (pyhä < aidattu, eristetty; piha?) vaan se on luotava (luoda < saada aikaan, luoda karvansa, maata) yhteisestä maasta kuten *Universaali julistus Äiti Maan oikeuksista* sen ilmaisee.

Sotamme luontoa vastaan on täysin järjetöntä, sotarealismilla pyhitettyä pahuutta Äiti maata kohtaan. Sotamme toisiamme vastaan ovat tämän seurausta, eivät syy.

Kun nyt on edessä kohtuutalouden (*degrowth*) edellyttämien yhteisöjen rakentaminen (*reconvivialization*), jotta saisimme puretuksi sotateollisia, uskollisia ja uusiutumattomiin luonnonvaroihin perustuvan energiatalouden rakenteita, on meidän avattava polku tuotannon uudelleen paikallistamiselle (*relocatization*) ja kaiken tieteellisen ja teknisen tiedon avoimelle, julkiselle, yleismaailmalliselle yhteiskäytölle ekosfäärin pelastamiseksi.

Meidän olisi siis varustauduttava rauhaan voidaksemme tehdä sovinnon luonnon kanssa.

Kirjailijat

***Kevin Rudd** on *Asia Society*:n presidentti ja toimitusjohtaja, *Asia Society Policy Institute*:n puheenjohtajana 2015-. Hän toimi Australian pääministerinä vuosina 2007–2010 ja 2013, ulkoministerinä vuosina 2010–2012. Ruddin lähtökohtana on seuraava tilannearvio: "Washingtonissa ei siis enää ole kysymys siitä, voidaanko ... vastakkainasettelu välttää, vaan siitä, milloin se tapahtuu ja missä olosuhteissa. Ja tämä heijastelee suurelta osin myös Pekingin omaksumaa asennetta." (Rudd, 2022, 22). Hän yrittää löytää järjellistä polkua tämän vastakkaisasettelun purkamiseksi.

****Graham Allison** on ollut Douglas Dillonin professori, Harvardin yliopistossa, Belfer Center for Science and International Affairs, johtajana, Harvard Kennedy Schoolin perustajadekaani. Klassisen tapaustutkimuksen *Essence of Decision: Explaining the Cuban Missile Crisis* kirjoittaja; Reaganin, Clintonin ja Obaman puolustusministereiden neuvonantaja.

Käsiteselvennys (<https://www.etymonline.com>)

Patriarkaatti < *patriarke*, yksi Vanhan testamentin isistä, israelilaisten esivanhemmat; vanha

ranskankiel. *patriarcha*; suoraan myöhäislatinan sanasta *patriarcha*, ja se kreikan sanasta *patriarkhēs* perheen päämies tai pää, sanasta *patria* perhe, klaani, *pater* isä + *arkhein* hallita.

Matriarkaatti äiti tai nainen, joka johtaa perhettä tai heimoa, sanoista *matri*- ”äiti, nainen” + – *arch*, *arkhein* hallita.

Universaali julistus Äiti Maan oikeuksista, ks. esim:

<https://blogit.kansanuutiset.fi/volanen-vasemmalta/isa-taivaan-vai-aiti-maa-mutta-miksi-3-osa/>

Viitteet

Allison, G. 2018. *Destined for War: Can America and China Escape Thucydides's Trap?* HMH Books. Kindle Edition.

Graeber, D., Wenrow, D. 2020. *The Dawn of Everything*. Farrar, Straus and Giroux. New York. Kindle Edition.

Itkonen, E. (et. al) 2012. *Suomen sanojen alkuperä Etymologinen sanakirja*. Suomen Kirjallisuudenseura Seura, Kotimaisten kielten tutkimuslaitos. Vantaa: Hansaprint.

Rudd, K. 2022. *The Avoidable War: The Dangers of a Catastrophic Conflict between the US and Xi Jinping's China* (p. 2). PublicAffairs. Kindle Edition.

Volanen, M. V. 2021. *Olenko ämmä vai äijä?* KU blogi 3.11.2019.

<https://blogit.kansanuutiset.fi/volanen-vasemmalta/olenko-amma-vai-aija/>

Volanen, M. V. 2022. *Sotarealismista ekorealismiin*. KU blogi 09.02.2022.

<https://blogit.kansanuutiset.fi/volanen-vasemmalta/sotarealismista-ekorealismiin/>

”Nato tarvitsee tiedon siitä, että kansa nyt tukee jäsenyyttä”

- 2022-04-24 17:15

Sauli Niinistö NATO -kansanäänestyksestä:

”Minä olisin ... vaatinut ehdottomasti kansanäänestystä” (30.10.2011 Yle)

”Kyllä Nato on nyt siinä mittarissa minulla, että se on kansanäänestyksen väärä asia”. (1.12.2012, radio1)

"Olen ollut vähän kummissani, kun kuulee sellaista, että nyt päättäjien pitää vaan päättää, koska kansa päättää kuitenkin väärin." (28.05.2016, YLE)

"Than suomalaisten itsensä takia mielipide pitää selvittää legitiimillä tavalla. Tarkoitan sillä sitä, että myös tappiolle jäävä puoli hyväksyy, että nyt kävi näin."... "Sen pitäisi olla äärimmäisen laaja. Silloin ei kyllä olla kaukana kansanäänestyksestä. Olen edelleen sitä mieltä. Suuret ratkaisut, kuten EU-jäsenyys ja Nato-jäsenyys, vaativat kansan kantaa." (26.01.2022, Asian ytimessä)

"Olen jo vuosia sitten todennut, että yhteiskuntarauhan kannalta on erittäin tärkeää, että tällainen äärimmäisen suuren luokan kysymys tulee käsitellyksi niin, että se nauttii legitiimisyyttä, sellaista tunnetta ihmisissä, että on oikein mitattu."

"Minua vähän vieroksuttaa se, että sanotaan, ettei kansa tällaisista asioista ymmärrä, vaan se pitää jättää kansan valitsemien edustajien ratkaistavaksi. Niinhän se jäisikin joka tapauksessa ja mahdollisesti kahdenkolmasosan enemmistöä vaadittaisiin eduskunnassa." (04.02.2022 IL)

"Nato tarvitsee tiedon siitä, että kansa nyt tukee jäsenyyttä. Mielestäni meillä on jo se." (30.03.2022, YLE)

Niinkö? Mistä tämä tieto? Mielipidetiedusteluista! Mitä mahdettiin kysyä? "Haluatko, että Suomi liittyy NATO:on?" Kyllä, ei, en osaa sanoa. Kerrottiinko vastaajille mitä siitä seuraa, jos liittymme/emme liity NATO:n? Vaihtoehtojen konkreettisia seurauksia, joiden pohjalta hän punnitsisi eri vaihtoehtoja muutenkin kuin aamuisten lehtiotsikoiden tai TV -uutisen pohjalta?

Ei varmasti, kun sitä ei vielä ole kerrottu kansanedustajillekaan. Tämä tieto on luokiteltu salaiseksi. Kansanedustajamme eivät siis saa kertoa meille, joita he edustavat, millä perusteella he joko kannattavat tai eivät kannata NATO:on liittymistä.

Mistä NATO sitten saa tiedon, että "kansan tukee jäsenyyttä?" Mielipidetutkimusyrytykseltä? Ei taida olla legitiimi, siis laillinen, tapa todeta kansakunnan mielipidettä.

Entäpä jos joku NATO:n jäsenmaa tulee kysyneeksi, miten suomalaiset perustelevat NATO:on liittymistä? Kansanedustajat eivät saa kertoa, kansalaiset ovat ymmällä: perusteet? Eihän meille niitä ole kerrottu. Ei meiltä ole niitä koskaan kysytty.

Viite

"Niinistön mielestä kansanäänestys kuuluu demokratiaan" (HS 29.05.2016). Emme siis enää elä demokratiassa?

<https://svenska.yle.fi/a/7-10014841>

Patomäki: Suomen liittyminen Natoon on vaarallinen virhe

- 2022-04-25 20:11

Professori Heikki Patomäen haastattelu iI Manifesto lehdessä 23.4. "La Finlandia nella Nato è un errore a un pericolo" (Suomen liittyminen Natoon on vaarallinen virhe) toim. Roberto Pietrobon (käännös englanninkielisestä alkuperäistekstistä mvv).

Professori Patomäki, heti kun Ukrainassa syttyi sota Venäjän päätettyä hyökätä maahan, kirjoittitte konfliktin laajenemisen riskeistä. Mitkä ovat tämän sodan syyt ja seuraukset?

Sota on seurausta pitkästä prosessista, joka alkoi 1990-luvulla, kun Neuvostoliitto hajosi. Monet sotaan johtaneet tekijät ovat peräisin 1990-luvulta, esimerkiksi koskien Venäjän talouskehitystä ja Euroopan turvallisuusjärjestelyjä. Uusliberalistinen sokkiterapia 1990-luvun alussa oli vaikutukseltaan erityisen tuhoisaa ja se johti kaiken muun ohessa vaurauden keskittymiseen harvojen käsiin, sittemmin oligarkkeina tunnetuille henkilöille. Lisäksi Ukrainan ja Venäjän erottaminen ei sujunut erityisen hyvin. Siihen liittyi moninaisia kiistoja, vaikka vuoden 1994 Budapestin päätösmuistio pystyi ratkaisemaan osan asioista ainakin väliaikaisesti. Edelleen, Naton laajentuminen oli erittäin kiistanalainen kysymys jo Boris Jeltsinin aikana.

Kaoottinen 1990-luku tasoitti tietä länsimaisen uusliberalismin vastaliikkeelle. Useimmat 1990-luvun lopulla haastattelemani ja tuntemani venäläiset asiantuntijat, poliitikot ja ideologit halusivat vahvan ja tarvittaessa autoritaarisen johtajan, joka hallitsee jonkinlaista valtiokapitalistista järjestelmää. He saivat mitä halusivat. Putin pystyi vakauttamaan talouskehitystä myös tekemällä sopimuksen oligarkkien kanssa. Muita käännekohtia olivat niin sanotut värivallankumoukset – erityisesti Ukrainan oranssi vallankumous – ja USA:n ja brittien hyökkäys Irakiin vuonna 2003. Vuosina 2007–2008 Venäjä ja laajentuva Nato olivat jo jyrkässä keskinäisessä ristiriidassa. Myös EU osallistui tähän konfliktiin, joka muuttui väkivaltaiseksi Ukrainassa vuosina 2013–2014. Kuitenkin vielä vuonna 2021 iso sota olisi voitu välttää panemalla täytäntöön Minsk II -sopimus ja sitoutumalla Ukrainan liittoutumattomuuteen.

Sodan seuraukset ovat kauaskantoisia riippumatta siitä, mikä skenaario toteutuu. Venäjälle sodan seuraukset ovat monin tavoin kielteiset ja voi jopa aiheuttaa levottomuuksia, kiistoja ja jopa sisällissodan maan sisällä, samalla kun se saa Venäjän kääntymään yhä enemmän Aasiaa kohti. Länsi, laajasti ymmärrettynä, on ottanut erittäin vahvan kannan ja asettanut itsensä täysin vastakkaiseen suhteeseen Venäjän kanssa. Venäjän vastaiset pakotteet ovat mittakaavaltaan ennennäkemättömiä. Sotilaallisella tuella Ukrainalle ja taloudellisen keskinäisriippuvuuden käyttämisestä aseena voi olla erittäin merkittäviä tahattomia seurauksia, mukaan lukien konfliktin eskaloituminen entisestään. Kaiken päässä on täysi ydinsodan mahdollisuus.

Vaikka näin ei tapahtuisi nyt tai parin seuraavan vuoden aikana, kaikki tämä on osa prosessia, jossa maailma jakautuu yhä enemmän kahteen suureen leiriin. Vaikka Kiinan, Intian ja monien globaalien etelän maiden näkökulmasta Venäjän hyökkäys Ukrainaankin rikkoo kansainvälistä oikeutta, lännen

historiallinen ylimielisyys ja Naton laajentuminen ovat osa tätä ongelmaa. Vähintään puolta ihmiskunnasta edustavat hallitukset ovat myös sitä mieltä, että Venäjän oikeutettuja turvallisuusetuja ei ole otettu huomioon. Monet muistavat lännen yksipuoliset sodat esimerkiksi Lähi-idässä. Monet osat maailmaa eivät pelkää Venäjää, vaan näkevät, että on heidän etujensa mukaista tehdä yhteistyötä Venäjän kanssa.

Olette yksi kriittisimpiä ääniä Suomen mahdollisesta liittymisestä Atlantin liittoon. Voitko selittää tämän vastustuksen syitä?

Jos on niin, että Ukrainan liittoutumattomuus ja Minskin sopimuksen toimeenpano olisivat riittäneet estämään nykyisen laajamittaisen sodan, Suomen Nato-jäsenyys on virhe. Suomi tuskin on enemmän turvassa maailmassa, jossa suuri konflikti kärjistyy edelleen, jopa kohti ydinsotaa. Ongelmana ei ole vain se, että Suomen Nato-jäsenyys uhkaa entisestään laajentaa Nato/Venäjä-konfliktia, millä voi tietysti olla suoria seurauksia Suomelle itselleen. Ongelmana on myös se, että Suomen Nato-jäsenyys on osa prosessia, jossa maailma jakautuu yhä enemmän kahteen leiriin.

Nykyiset prosessit muistuttavat niitä, jotka johtivat ensimmäiseen maailmansotaan. Olemme vuosikymmenten ajan nähneet taantuvaa kehitystä, joka on itse asiassa vienyt meidät kohti jotakin, jota voitaisiin luonnehtia 1800-luvun lopun ja 1900-luvun alun mukaiseksi dynamiikaksi, toisinaan myös 1930-luvun dynamiikaksi. Ongelmana on, kuinka palata tulevaisuuteen ja ratkaista 2000-luvun globaaleja ongelmia ilmastonmuutoksesta maailmantalouden hallintaan luomalla nykyistä tehokkaampia ja demokraattisempia instituutioita. Sotilaallisesti liittoutumaton EU-Suomi voisi olla näissä asioissa aktiivinen. Itse asiassa maailma tarvitsisi uuden sitoutumattomien maiden liikkeen tai jotain vastaavaa vastustaakseen niitä tendenssejä, jotka nyt polarisoivat maailmaa.

Luopuminen historiallisesta puolueettomuudesta Nato-jäsenyyden hyväksi on luonut Suomessa myös voimakkaita vastakkainasetteluita. Mitä mieltä olette maassanne käytävästä keskustelusta, jota jotkut poliitikot ovat kutsuneet "myrkylliseksi"?

Se on todellakin myrkyllistä. Suomi on esimerkki maailmanlaajuisesta taantuvasta kehityksestä. Kun ihmiset seuraavat herpaamatta tiedotusvälineiden kautta sodan tapahtumia länsimaisesta, ukrainalaisesta ja inhimillisestä näkökulmasta (kun sen sijaan esimerkiksi Irakin sodassa media esitti tapahtumat lähinnä hyökkääjien näkökulmasta), niin he kokevat sodan voimakkaasti. Suurin osa suomalaisista näyttää näkevän Ukrainan sodan suorana uhkana: "Tämä on uusintaversio vuosien 1939-40 talvisodasta ja sama voi tapahtua täällä". Suomen suojelemiseen tarvitaan isompia pysyjiä, ja siksi Suomen on liityttävä Natoon. Pelko on vahva motivaatio ja ajatus on tavallaan ymmärrettävä, mutta pelon tai vihan perusteella on vaikea ajatella rationaalisesti. Lisäksi näemme sellaisia ryssäpelon ja -vihan muotoja, joita emme ole nähneet 1930-luvun jälkeen. Vallitseva mielipideilmapiiri on edennyt niin pitkälle, että kaikenlaista kritiikkiä tai analyysiä historiallisen syy-yhteyden näkökulmasta pidetään "putinismina" tai "venäläisten agenttien" toimina. Tällainen ilmapiiri edistää myös sensuuria ja väkivaltaa.

Suomen äärioikeisto turvautui 1930-luvun vaihteessa käytäntöön nimeltä "muilutus", joka on sieppauksen ja pahoinpitelyn yhdistelmä, viitaten henkilöiden pakkokuljetukseen kansallisen rajan taakse Neuvostoliittoon. Vaikka tyyppillisesti kohteena oli vasemmisto, vuonna 1930 äärioikeisto sieppasi myös liberaalin poliitikon, Suomen ensimmäisen presidentin, K.J. Ståhlbergin, joka vastusti oikeistolaista poliittista väkivaltaa. Ajatus "muilutuksesta" näyttää nousevan uudelleen esiin vuonna 2022. Olen viime viikkoina saanut sosiaalisessa mediassa viestejä ja nähnyt paljon kommentteja, joissa sanotaan, että minun pitäisi poistua Suomesta ja mennä Venäjälle. Mikä voisi olla parempi esimerkki nykyisestä mielipideilmapiiristä ja sen myrkyllisyydestä?

Marinin hallitus esitti viime viikolla selonteon, jossa se pyysi eduskunnalta nopeaa keskustelua Natoon liittymishakemukseen johtamisesta. Mitä mieltä olet raportista ja hallituksen määrittelemästä etenemissuunnitelmasta?

Huhtikuun 13. päivänä julkaistu "Hallituksen raportti turvallisuusympäristön muutoksista" on syvästi ongelmallinen syistä, jotka olen hahmotellut aikaisemmissa vastauksissani. Raportti on yksipuolinen ja lyhytnäköinen. Se ei tarkastele historiallisia prosesseja – puhumattakaan että mukana olisi myös poliittisen talouden prosesseja – vaan vain yhden erillisen tapahtuman, Venäjän hyökkäyksen Ukrainaan. Lisäksi raportissa tarkastellaan tätä tapahtumaa vain Suomen kansalliseen turvallisuuteen kohdistuvan välittömän sotilaallisen uhan näkökulmasta sekä "muuttuneen turvallisuustilanteen" mahdollisia vaikutuksia kansantalouteen, kestävytyteen, huoltovarmuuteen, sisäiseen turvallisuuteen, kyberturvallisuuteen, hybridivaikutustoimintoihin ja kriittiseen infrastruktuuriin. Luottamus Venäjään on romahtanut jokseenkin kokonaan ja siten pelote ja tekniset vastatoimet nähdään ainoana vaihtoehtona tilanteen ratkaisemiseksi. Vastaus on militarisoida Suomi ja sovittaa yhteen Suomen sotilaallinen toiminta muiden maiden kanssa. Lopputulos on, että "NATO on ainoa yhteinen puolustusjärjestö nähtävissä olevassa tulevaisuudessa." Kaiken kaikkiaan tämä on reaktionaarinen raportti – se on sekä yksipuolinen reaktio yhteen tapahtumaan että aatemaailmaltaan taantumuksellinen.

Suomen eduskunta näyttää seuraavan pääministeri Marinia ylivoimaisella enemmistöllä. Jopa useiden vasemmistoliiton kansanedustajien keskuudessa Nato-jäsenyys näyttää saavan kannatusta. Luuletko, että tämä on nyt edessä oleva tulevaisuus?

Olipa järkevää tai ei, Suomi lähettäneen jäsenhakemuksen lähiviikkoina. Perinteisesti vasemmistoliitto on vastustanut voimakkaasti Nato-jäsenyyttä, mutta on nyt jakautunut. Vain harvat vasemmistoliiton kansanedustajat todennäköisesti äänestävät Marinin hallituksen ehdotusta vastaan (vasemmistoliitto on siis osa Marinin hallituksen koalitiota). Tähän on heti vielä lisättävä, että hallitus päätti jo joulukuussa 2021 ostaa Yhdysvalloista 64 F-35-taistelukonetta vähintään 10 miljardilla eurolla, kun taas hallituksessa vasemmistoliitto kamppailee muutaman kymmenen ylimääräisen miljoonia euroja tiettyyn sosiaaliseen tarkoitukseen (10 miljoonaa on 1/1000 10 miljardista). Sotilasmenojen osuus bruttokansantuotteesta oli 1990-luvulla välillä niinkin alhainen kuin 1,1 %, mutta nyt se on lähellä 2 % (Naton normi). Ulkopoliittisen instituutin johtaja ehdottaa, että BKT-osuuden tulisi olla 3-4 %.

Vasemmistoliitto on maltillinen sosiaalidemokraattinen puolue, joka on kulttuurisesti erittäin vapaamielinen ja moniarvoinen. Puolue on pääosin keskittynyt oman maan asioihin, erityisesti sosiaaliturvaan, terveyteen, koulutukseen ja identiteettipolitiikkaan (kuten sukupuoli-identiteettikysymykset) sekä jossain määrin myös kansalliseen talouspolitiikkaan. Puolue kannattaa vahvasti aktiivista ilmastopolitiikkaa, mutta mahdolliset toimenpiteet ja poliittiset erot tässä suhteessa nähdään ensisijaisesti kansallisessa kehityksessä. Puolueen suuntautuneisuudessa ei sinänsä ole mitään vikaa, mutta visio on varsin rajallinen. Ulko- ja turvallisuuspolitiikka on suurelta osin jätetty muille puolueille. EU on jäänyt taustalle, eikä unionin tulevaisuudesta oikeastaan keskustella. Käytännössä Vasemmistoliitto on hiljaisesti hyväksynyt esimerkiksi ajatuksen, että Suomi kuuluu EU:n "nuukaan nelikkoon". Eurooppalaisen ja globaalin vision puute selittää, miksi puolue näyttää nyt niin heikolta Nato-jäsenyyksikysymyksessä.

Viite

Pietrobon, R. 2022. "La Finlandia nella Nato è un errore a un pericolo" ii Manifesto 23.4
<https://ilmanifesto.it/la-finlandia-nella-nato-e-un-errore-e-un-pericolo>.

Ekososialistisen kohtuutalouden puolesta

- 2022-04-27 16:55

Saatteeksi: käänsin Monthly Review huhtikuu 2022 numerossa ilmestyneen artikkelin "For an Ecosocialist Degrowth". Siinä pyritään löytämään yhteistä ajatus- ja toimitakehystä ekososialismille ja kohtuutaloudelle (Degrowth). Olen itse yrittänyt myös löytää näiden kahden ajattelu- ja toimintatavan yhteyttä monissa blogeissani. Kommentoin artikkelia myöhemmin erikseen. (tekijänoikeus Monthly Review, käänös mvv).

Monthly Review huhtikuu 2022, vol. 73, nro. 11 Michael Löwy, Bengi Akbulut, Sabrina Fernandes, Giorgos Kallis

Ekososialistisen kohtuutalouden puolesta

Kohtuutalous (*Degrowth*) ja ekososialismi ovat kaksi tärkeintä liikettä – ja ehdotusta – ekologisten liikkeiden laajan kirjon radikaalilla laidalla. Kaikki kohtuutalouden yhteisön jäsenet eivät tietenkään samaistu sosialisteiksi, eivätkä kaikki ekososialistit ole vakuuttuneita kohtuutaloudesta. Kuitenkin voidaan havaita lisääntyvää keskinäistä kunnioitusta ja lähentymistä ajatuksissa. Yritetäänpä kartoittaa välillämme olevat laajat yhteisen ymmärryksen alueet ja luetella joitain pääargumentteja ekososialistisen kohtuutalouden puolesta:

1. Kapitalismi ei voi olla olemassa ilman kasvua. Se tarvitsee jatkuvaa tuotannon ja kulutuksen

laajentamista, pääoman kasautumista ja voiton maksimoimista. Tämä rajattoman kasvun prosessi, joka on perustunut fossiilisten polttoaineiden hyödyntämiseen aina 1700-luvulta lähtien, johtaa ekologiseen katastrofiin, ilmastonmuutokseen ja uhkaa johtaa elämän häviämiseen planeetaltamme. Viimeisten 30 vuoden aikana järjestetyt 26 YK:n ilmastonmuutoskonferenssia osoittavat hallitsevan eliitin täydellisen haluttomuuden pysäyttää kurssin etenemistä kohti viimeistä kuilua.

2. Jokaisen todellisen vaihtoehdon tälle vailla mieltä olevalle ja tuhoavalle toimintatavalle on pakosti oltava radikaali – toisin sanoen siinä on mentävä syvälle ongelman juuriin saakka: kapitalistiseen järjestelmään, sen harjoittamaan taloudelliseen riistoon, sen ympäristö- ja sosiaaliongelmien ulkoistavaan toimintatapaan ja sen sokeaan ja pakkomielteiseen kasvun tavoitteluun. Ekososialistinen kohtuutus on yksi vaihtoehto, joka asettuu suoraan vastakkain kapitalismin ja sen toteuttaman kasvun kanssa. Ekososialistinen kohtuutus edellyttää tuotanto- ja uusintamisvälineiden sosiaalista haltuunottoa ja demokraattista, osallistavaa, ekologista suunnittelua. Tärkeimmät päätökset tuotannon ja kulutuksen painopisteistä tulevat tekemään ihmiset itse, heidän todellisten sosiaalisten tarpeiden tyydyttämiseksi planeetan ekologisia rajoja kunnioittaen. Tämä tarkoittaa, että ihmiset käyttävät - erimittakaavoissa - suoraa valtaa päättäessään demokraattisesti, mitä, miksi, miten, missä ja kuinka paljon tuotetaan sekä siitä, kuinka palkitaan erilaisia tuotanto- ja uusintamistoimintoja, jotka ylläpitävät meitä ja planeettaamme. Tasapuolisen hyvinvoinnin takaaminen kaikille ei edellytä talouskasvua, vaan pikemminkin talouden organisoimista ja sosiaalisen vaurauden jakamisen radikaalia muuttamista.

3. Tuotannon ja kulutuksen merkittävä väheneminen on ekologisesti välttämätöntä. Ensimmäinen ja kiireellinen toimenpide on fossiilisten polttoaineiden käytön nopea, asteittainen lopettaminen niin kuin myös rikkaan prosenttieliitin pröystäilevän ja tuhlaavan kulutuksen alasajaminen. Ekososialistisesta näkökulmasta kasvun väheneminen on ymmärrettävä vuorovaikutteisesti: monia tuotantomuotoja (kuten hiilivoimaloita) ja palveluita (kuten mainontaa) ei pitäisi vain vähentää, vaan myös lopettaa kokonaan; joitakin, kuten henkilöautoja tai karjankasvatusta, olisi vähennettävä huomattavasti, mutta toiset tarvitsevat kehittämistä, kuten ekologinen maanviljely, uusiutuva energia, terveys- ja koulutuspalvelut. Terveiden ja koulutuksen kaltaisilla aloilla tämän kehityksen pitäisi olla ennen kaikkea laadullista. Kaikkein tärkeimpienkin tuotantotoimintojen on kunnioitettava planeetamme rajoja; ei ole "rajatonta" tuotantoa minkään hyödykkeen osalta.

4. Tuotannollinen "sosialismi", sellaisena kuin Neuvostoliitto sitä harjoitti, on umpikuja. Sama koskee "vihreää" kapitalismia, jota yritykset tai valtavirran "vihreät puolueet" puoltavat. Ekososialistinen kohtuutus on yritys voittaa menneiden sosialististen ja "vihreiden" kokeilujen rajoitukset.

5. On tunnettua, että globaali pohjoinen on historiallisesti vastuussa suurimmasta osasta ilmakehän hiilidioksidipäästöjä. Sen vuoksi rikkaiden maiden on otettava suurempi vastuu kohtuutalouden toteuttamisessa. Emme myöskään usko, että globaalin etelän pitäisi yrittää jäljitellä pohjoisen ylituotannollista mutta tuhoisaa "kehitysmallia", vaan sen olisi etsittävä sen sijaan lähestymistapa, jossa korostetaan väestön tarvitsemää ruoka-, asumis- ja muita peruspalveluita sen sijaan, että louhittaisiin yhä enemmän raaka-aineita (ja fossiilisia polttoaineita) kapitalistisille maailmanmarkkinoille tai tuotettaisiin yhä enemmän autoja etuoikeutetuille vähemmistöille.

6. Ekososialistinen kohtuutus sisältää myös ajatuksen olemassa olevien kulutusmallien

muuttamisesta demokraattisen arvioinnin kautta – kuten esimerkiksi tavaroiden suunnitellun kulumisen ja korjaamattomuuden lopettaminen; kuljetustottumusten muuttaminen vähentämällä olennaisesti lentoliikennettä sekä laivoilla ja kuorma-autoilla tapahtuvaa tavarankuljetusta sijoittamalla tuotantoa alueellisesti uudelleen. Lyhyesti sanottuna, ekososialistinen kohtuutalous on paljon enemmän kuin omistusmuotojen muutos. Se on sivilisaation muutos, uusi tapa elää, elämäntapa, joka perustuu solidaarisuuteen, demokratiaan, tasa-arvoon ja Maan kunnioittamiseen. Ekososialistinen kohtuutalous viestii uudesta sivilisaatiosta, joka irrottautuu tuotannon nykyisistä tavara- ja kulutusmuodoista ja suosii lyhyempää työaikaa, mikä lisää vapaata aikaa, joka on omistettu sosiaalisille, poliittisille, virkistys- ja taidetoiminnoille sekä elämästä nauttimiselle ja iloitsemiselle, erotiikalle.

7. Ekososialistinen kohtuutalous voi voittaa vain asettaumalla vastakkain fossiilisen oligarkian ja poliittistaloudellista valtaa edustavien luokkien kanssa. Ketkä ovat tämän taistelun toimeenpanijat? Emme voi voittaa järjestelmää ilman kaupunkien ja maaseudun työväenluokan aktiivista osallistumista, sillä he muodostavat suurimman osan väestöstä ja joutuvat kärsimään kapitalismin sosiaalisista ja ekologisista ongelmista. Meidän on myös laajennettava työväenluokan määritelmää kattamaan kaikki ne, jotka sitoutuvat sosiaaliseen ja ekologiseen uusintamiseen; kaikki ne voimat, jotka ovat nyt sosiaalisten ja ekologisten liikkeiden eturintamassa: nuoret, naiset, alkuperäiskansat ja talonpojat. Uusi sosiaalinen ja ekologinen tietoisuus syntyy hyväksikäytettyjen ja sorrettujen itseorganisoitumisen ja omakohtaisen, aktiivisten kamppailujen kautta.

8. Ekososialistinen kasvu on osa laajempaa muiden radikaalien, systeemin vastaisten ekologisten liikkeiden perhettä: kuten ekofeminismi, sosiaalinen ekologia, *Sumak Kawsay* (alkuperäiskansojen "Hyvä elämä"), köyhien toteuttaman ympäristönsuojelu, *Blockadia*, *Green New Deal* (kriittisemmissä versioissaan), monien muiden joukossa. Ekososialistinen kohtuutalouden kannattajat eivät tavoittele johtosamaa – meidän ajatuksemme on, että ekososialismilla ja kohtuutaloudella on yhteinen ja pitkälle jäsennetty tilannekuva ja ennakointimalli näiden liikkeiden käyttöön. Vuoropuhelu ja yhteinen toiminta ovat todella kiireellisiä tehtäviä nykyisessä dramaattiseksi kehittyneessä kokonaistilanteessa.

Viite

Löwy, M., Akbulut, B., Fernandes, S., Kallis, G. 2022. For an Ecosocialist Degrowth Monthly Review (April 2022), Vol 73 (11).

Mandaatti - kansanvaltainen toimeksianto

- 2022-04-28 10:30

Viime päivinä on ollut paljon keskustelua siitä, että mahdollinen NATO -hakemus vaatii ”vahvan kansanvaltaisen mandaatin”.

Määritelmällisesti mandaatti eli *toimeksianto* on sopimus, jossa toimeksiantaja (*mandantti*) antaa toimeksisaajan (*mandataarin*) tehtäväksi hoitaa jokin asia tai toimi toimeksiantajan puolesta.

Kansanvaltaisessa toimeksiannossa toimeksiantajana on siis kansa ja toimeksisaajana valtiojohto, presidentti, hallitus ja eduskunta.

Haluaisin nyt nähdä missä on se toimeksiantajan, kansan, antama toimeksianto ja sen pohjalta mahdollisesti tehty sopimus. Sitä ei taida olla olemassa.

Nythän valtiojohto antaa itse itselleen toimeksiannon ja sopii siitä itse itsensä kanssa. Vai sopiiko?

Presidentti Sauli Niinistö NATO -hakemuksesta:

"Minä olisin ... vaatinut ehdottomasti kansanäänestystä" (30.10.2011 Yle)

"Niinistön mielestä kansanäänestys kuuluu demokratiaan" (HS 29.05.2016)

"Nato tarvitsee tiedon siitä, että kansa nyt tukee jäsenyyttä. Mielestäni meillä on jo se." (30.03.2022, YLE)

Meillä? Kenellä kaikilla? Minäkin haluaisin nähdä tämän toimeksiannon ihan kirjallisesti.

Käsitteistä lyhyesti

Mandaatti, mandate noin vuodelta 1500, käsky, oikeus- tai laillinen määräys, ransk. *mandat*, lat. *mandatum* toimikunta, käsky, määräys, määrätä, sitoutua vastuuseen; kirjaimellisesti *antaa kätensä*, luultavasti sanasta *manus* käsi (**man*- käsi) + uskaltaa antaa (**do*- antaa). Poliittinen käsitys "*äänestäjien oletettavasti antavan hyväksynnän vaalien voittajien kannattamalle politiikalle tai iskulauseille*" on peräisin vuodelta 1796. Kansallisvaltioiden liiton mandaatilla tarkoitetaan "*liiton antamaa valtuutusta, joka valtuuttaa valitun vallan hallinnoimaan ja kehittämään aluetta tiettyä tarkoitusta varten*" on vuodelta 1919. (<https://www.etymonline.com>)

Toimeksianto eli mandaatti on sopimus, jossa toimeksiantaja (mandantti) antaa toimeksisaajan (mandataarin) tehtäväksi hoitaa jokin asia tai toimi toimeksiantajan puolesta. Toimeksiantosopimuksessa toimeksisaaja sitoutuu suorittamaan tehtävän yleensä palkkiota vastaan. Toimeksisaajan ylittäessä sovitun toimivallan joutuu hän vastuuseen valtuutuksen ylittävän toimen osalta. (<https://fi.wikipedia.org/wiki/Toimeksianto>)

Leipää, työtä, rauhaa!

- 2022-04-29 09:21

Saatteeksi: Tämä pamflettimuotoinen kirjoitus julkaistaan myös Arja Alhon toimittamassa Ydin -lehden

erikoisnumerossa **Sota&Rauha Sotilasliitto vai ei**. toukokuussa 2022 hieman lyhennettynä ja ilman lähdeviitteitä. (13). Suosittelen koko kirjan lukemista!

Leipää, työtä, rauhaa!

Jos haluat rauhaa, valmistaudu sotaan!

Eduskunnalle 13. 4. 2022 annettu Valtioneuvoston *Ajankohtaisselonteko turvallisuusympäristön muutoksesta* irrottaa tuhoisan Ukrainan sodan sekä historiasta että geopolitiikasta.

Turvallisuusympäristössämme on tapahtunut ”perustavanlaatuinen muutos Venäjän hyökättyä Ukrainaan”. Jättäminen reagoimatta siihen ”saattaisi johtaa Suomen kansainvälisen aseman muuttumiseen ja liikkumatilan kaventumiseen”. Siinäkö koko analyysi? (1)

Selontekoa julkistettaessa korostettiin kuitenkin, että nyt ei reagoida vain Ukrainan sotaan vaan kysymys on kansallisista linjauksista, joilla on vaikutuksia vuosikymmeniksi Suomen kansainväliseen asemaan ja liikkumatilaan. Selonteko ei anna mitään perusteita arvioida näitä vaikutuksia, ollaanpa sitten NATO:n jäsen tai ei.

Edes sodanrealismin kannalta kysymys ei ole ensisijaisesti Ukrainasta, jonka maaperällä nyt kaksi muodostumassa olevaa liittokuntaa koeponnistaa voimasuhteitaan. Kysymys on – jälleen kerran – kuinka jaetaan laskevan ja nousevan suurvallan vaikutusvalta uudelleen.

Nykyisten sodanrealismin oppien mukaan, joilla nyt sotaa Ukrainassa käydään, kaikilla kansakunnilla katsotaan olevan oikeudet itse määrittellä omat intressinsä ja eksistentiaaliset uhkansa. Ne on määritellyt itselleen niin USA, Kiina ja Venäjä kuin muutkin suurvallat. Pienetkin valtiot, kuten Suomi, ovat myös pidättäneet oikeuden määrillä ne itse.

Meidän on siis varauduttava myös siihen, että Venäjä määrittelee Suomen liittymisen NATO:on itselleen eksistentiaaliseksi uhaksi kuten se on tehnyt Ukrainan suhteen.

Jos teemme kansallisella päätöksellä Suomesta juridisestikin NATO -maan, julistamme kansakuntana muille kansallisvaltioille, myös Venäjälle, vähintäänkin neljä asiaa:

- Suomi ei ole enää itsenäinen valtio sodan ja rauhan kysymyksissä,
- Suomi ei enää takaa sitä, etteikö sen kautta voisi joku hyökätä kolmanteen maahan,
- Suomi on eturintamassa suurvaltojen eturistiriitojen ratkaisemisessa, myös voimakeinoin, tapahtuipa ne missä päin maailmaa tahansa,
- Suomen maaperältä voidaan käyttää ja sinne voidaan varastoida ydinaseita, jos tilanne niin vaatii.

Nämä julistukset omasta kansallisesta itsemäärämisoikeudesta luopumisesta antaisivat meille luvattun NATO -pelotteen, jonka sisällöstä meillä ei ole mitään takeita.

Haluammepa tai emme, Suomen NATO-suhteessa kiteytyy moni aikakautemme keskeinen haaste. Maantiede ei haasta meitä enää vain pitkän lähirajamme takia vaan myös ja nyt ensisijaisesti

globaaleissa suhteissa: Kiina/Venäjä/USA, itä/länsi ja etelä/pohjoinen. Historia sitoo ajatuksemme viime vuosisadan sotarealismen seurauksena syntyneeseen ydinasein jäädytettyyn kauhuntasapainoon. NATO on osa tätä ongelmaa. Se ei ole osa ratkaisua, joka on nyt löydettävissä sodanrealismin sijaan vain ekorealismen ehdoilla.

Ekorealismen kannalta on kysymys aivan kirjaimellisesti meidän jokapäiväisestä leivästä, itse kunkin omasta työstä ja maailmanrauhasta. Ne liittyvät toisiinsa. Niiden massiiviset haasteet on ratkaistava yhtä aikaa. Nopeasti, parin vuosikymmenen aikana.

Jokapäiväinen leipämme

Jos luonnon kestävyuden rajoja noudatettaisiin tiukasti, nykyinen elintarvikejärjestelmämme voisi tarjota tasapainoisen ruokavalion vain noin 3,4 miljardille ihmiselle. Meidän pitäisi kuitenkin pystyä tarjoamaan ruokaa noin 10,2 miljardille ihmiselle. Se on mahdollista, mutta ei ilman radikaaleja uudelleenjärjestelyjä koko elintarvikejärjestelmässä. Keskeisiä edellytyksiä ovat alueellisesti uudelleen jaettu viljelysmaa, parannettu vesiravinteiden hallinta, ruokahävikin vähentäminen ja ruokavaliomuutokset. (2)

Suomessa minimitoimeentuloraja on noin 28€ päivässä. Vuonna 2017 maailman väestöstä 88% tuli toimeen vähemmällä. Noin 5600 miljoonaa ihmistä asui maissa, joissa 90% ansaitsi vähemmän. Mitä pitäisi tehdä, että edes Suomen tuolloinen tilanne – siis 77% ansaitsisi vähintään ja 23% alle 28€ päivässä – saataisiin yleiseksi tasoksi maailmassa, siis suomalainen minimitulotas kriteeriksi ja vielä niin, että hyväksyisimme sen alituksen noin yhdellä viidestä maailmassa? *Tuotantoa tulisi lisätä ja paljon*. Nykyinen tuotanto tulisi vähintäänkin viisinkertaistaa. Se on mahdotonta. (3)

Jotta tilanne tulisi kirkastetuksi, ottakaamme vielä esimerkki lemmikkieläinten maailmasta. Oletetaan, että Yhdysvalloissa asuvat koirat muodostavat oman kansansa, "Koiramaan", ja niiden keskimääräiset ylläpitokustannukset edustavat tämän koirakansakunnan keskimääräisiä tuloja. Heidän tulonsa asettaisivat Koiramaan selkeästi keskituloiseksi kansakunnaksi, Paraguayn ja Egyptin kaltaisten maiden yläpuolelle. Itse asiassa Koiramaan, tämän yhdysvaltalaisen koirakansakunnan, tulot asettaisivat sen asukkaat, koirat, parempituloisiksi kuin 40% maailman väestöstä. Ja jos keskitymme yksinomaan terveydenhuoltomenoihin, ero kasvaa valtavaksi: keskimääräiset vuotuiset menot Koiramaassa olisivat korkeammat kuin terveydenhuoltomenot maissa, joiden osuus maailman väestöstä on yli 80 prosenttia. (4)

Entäpä ilmaston keskilämpötila, joka vaikuttaa ratkaisevasti elintarviketuotantoon? Viimeisen 10 000 vuoden aikana maapallon keskilämpötilan on ollut suhteellisen vakaa. Nyt, jos ei jotain aivan perustavan laatuista muutosta tapahdu, keskilämpötila nousee vajaassa vuosisadassa runsaat 3C° astetta. Biosfäärillä ei ole mitään keinoa sopeutua tässä tahdissa näin suureen muutokseen. Tieteellinen näyttö on yksiselitteinen: ilmastonmuutos on uhka ihmisten hyvinvoinnille ja planeetan terveydelle. Kaikkien yhteisten maailmanlaajuisten toimien viivästyminen jättää väliin lyhyen ja nopeasti sulkeutuvan ikkunan elinkelpoisen tulevaisuuden turvaamiseksi. (5, 6)

Globaalin pohjoisen maat ovat vastuussa 92 % ilmaston hajoamista aiheuttavista kokonaispäästöistä.

Samaan aikaan globaali etelä on vastuussa vain 8 % "ylipäästöistä". Ja suurin osa näistä maista on edelleen reilusti päästörajojen alapuolella. Tilannetta pahentaa vielä se, että ilmaston romahtamisen negatiiviset vaikutukset kohdistuvat juuri ensisijaisesti globaalin etelän maihin, jotka kärsivät valtaosan ilmastonmuutoksen aiheuttamista vahingoista ja kuolleisuudesta omissa maissaan. (6)

Maailma ei ole koskaan ennen ollut 8 miljardin ihmisen rasittama. Fossiiliset polttoaineet kantavat valtavan vastuun viimeaikaisesta taloudellista kasvustamme. Fossiiliset polttoaineet ovat kertaluonteinen voimavara, perintö, joka ei turvaa tulevaisuutta eikä luonnossa ei ole parempaa korvaavaa resurssia. Maapallon villit alueet vähenevät nopeasti nykykehityksen edetessä ja samalla tuhotessa rajallisia luontoresursseja. Lajien pysyvä sukupuutto on seurauksena saastumisesta ja elinympäristöjen häviämisestä. Ilmastonmuutos ja elinympäristöjen tuhoutuminen uhkaavat johtavat massasukupuuttoihin ja ympäristöhäiriöihin, joiden kaikkia seurauksia ei vielä voida ennustaa. (7)

Ymmärtääksemme millaisista mittasuhteista nyt on kyse, voimme käyttää ns. 70-sääntöä: kaikki, jonka kaksinkertaistumisaika (tai puoliintumisaika ehtymisen tapauksessa) on lyhyempi kuin 10 000 vuotta, ei ole kestäväällä perustalla näissä ajan mittakaavoissa. Siksi kaikki luonnon resursseihin vaikuttavat toiminnot on pidettävä kasvu- tai ehtymisasteeltaan alle 0,007 % vuodessa, mikä on tarkoittaa käytännössä nollakasvu. Kansantuote ja sen kasvu kulkevat käsikädessä energian kulutuksen ja siten hukkalämmön lisääntymisen kanssa. Jos oletamme edes runsaan 2% vuosittaisen BKT:n kasvun, niin muutamassa vuosisadassa maapallomme alkaa kirjaimellisesti kiehua sen saavuttaessa 100c° pintalämpötilan. (7).

Minun sukupolveni muistaa hyvin John F. Kennedyn lohdullisen mantran varakkaille pohjoisessa ja köyhille etelässä: "Nouseva vuorovesi nostaa kaikki veneet." Se ei ollut realistinen oletus edes taloudellisesti, eikä missään tapauksessa ekologisesti. Kapitalismi ei ole vähentänyt sosiaalista eriarvoisuutta, vaan pahentanut sitä. Globaalissa mittakaavassa se kirjaimellisesti valtasi maailman yhteiskunnat 1900-luvulla – tuoden toisille vaurautta ja toisille tulvia. Nämä tulvat ei tule enää perässämme, ne ovat nyt aivan vieressämme. (8)

Luonto ei tottele ihmistä eikä demokratiaa, vaan luonnonlakeja. Ihminen kuitenkin tuntee osan noista laeista, niiden syistä ja seurauksista ja niiden ihmiselle asettamista ehdoista ja rajoista. Ihminen pystyy siten käyttämään niitä rajallisesti omaksi edukseen. Tämä "luonnon henkiin herättäminen" (Marx) on mahdollista vain luonnon ehdoilla.

Oikeus hyvään elämään ei tule taivaasta eikä se ole luonnossa valmiina ja sieltä esiin kaivettavissa vaan siitä on yhdessä sovittava ja se on yhdessä toimeenpantava. Siten hyvä elämä on *tosi* suhteessa luontoon, *kaunis* vuorovaikutuksessaan luonnon kanssa ja *reilu* ihmisten kesken. Hyvä elämä ei siis ole lähtökohhta vaan tulema todesta, kauniista ja reilusta elämästä. Se on siis käytännöllistä humanismia. Ihmiskunta on kirjannut nämä oikeudet YK:n Agenda2030 ja 17 kehitystavoitteeseen. Elämämme on hyvä, jos edistämme näitä *kaikkien* oikeuksia.

Jokapäiväinen työmme

Tätä nykyä emme voi syödä atriatakaan tai juoda kuppustakaan kahvia tai teetä, ilman että

hyödyntäisimme ihmisten työtä ympäri maailmaa. Kuitenkin olemme näihin kanssalaisiimme yhteydessä vain hintamekanismin kautta. Emme koskaan saa tietää kuka ja millä ehdoilla, milloin missäkin on tehnyt sen työn, jonka tuloksista päivittäin nautimme. Yleensä oletamme, että hinta, jonka siitä maksamme, on ainakin jossain määrin reilun vaihdon tulos, vaihdamme siis toistemme työtä päikseen jossakin suhteessa. Tämä vaihtokauppa ei ole kuitenkaan tasavertaista vaan siirtää epäreilusti resursseja maasta toiseen, etelästä pohjoiseen.

Kuvitelkaamme hetken ajan talousjärjestelmämme yksityistä, funktionaalista tavara- ja palvelutuotantoa polttomoottoriksi, joka ottaa käyttöenergiansa maasta kaivetuista fossiilista energialähteistä, luonnosta, auringosta, ja tietysti työntekijöistä, ja joka tällä energialla sieppaa luonnosta raaka-aineet omaan myllyynsä, pistää ne uuteen uskoon ja heittää ainekset takaisin luontoon – ennemmin tai myöhemmin, muodossa tai toisessa; – kas, kun aine ja energia ei mihinkään häviä, vaan muuttaa vain muotoaan.

Se onkin olennaista: ihmiselle ja luonnolle arvokas työkykyinen energia purkautuu tässä prosessissa toisaalta hyödyttömäksi ja vahingolliseksi lämmöksi ja jätteeksi, ja toisaalta se saa ihmisen myötävaikutuksella aikaiseksi mitä monimoninaisimpia uusia materiaalisia muotoja meidän kaikkien iloksi ja hyödyksi. Tämä muotoon laittaminen onkin ihmisen kannalta polttomoottorimme keskeisin aikaansaannos.

Luonteeltaan tämä moottori on suihkupolttomoottori: se ottaa kaiken sisään toisesta päästä ja heittää toiselta puolen kaiken ulos – tavalla taikka toisella, ennemmin tai myöhemmin. Eri ainekset kulkevat läpi koneiston hyvin eri nopeuksilla, kuten tiedämme: muovit muutamissa viikoissa, muotoon saatettu kiviaines kestää vuosituhansia ennen hajoamistaan kivipölyksi.

Polttomoottorisamme on moninaisia vaihteistoja, joita kutsutaan markkinoiksi. Niissä vallitsee säännelty kaaos: tarjonnan ja kysynnän tasapainoa ei ohjata aineiden vaihtona luonnon kanssa vaan rahanvaihtona ihmisten kesken. Rahanvaihto ei tätä nykyä ole millään tavalla – lähtökohtaisesti – sidottu aineiden vaihtoon luonnon kanssa. Rahanvaihdon periaatteet murtavat aineidenvaihdon luonnon kanssa: vapaa työ luonnon itsevälityksenä, siis luonnon ja ihmisen keskinäinen metabolismina, on murtunut.

Harrastaessaan aineiden vaihtoa luonnon kanssa, muokatessaan luontoa, ihminen oppii, kuinka ulkoinen luonto toimii ja muuttaa samalla omaa sisäistä luontoaan. Tällöin kehittyä kokemus ja siihen perustuva kokeneisuus, taito ja taidontieto suhteessa luontoihin, ja myös niiden välille. Työtaidon lähtökohtainen intressi oli alun perin ja tulisi vieläkin olla ylläpitää aineidenvaihtoa luontojen – sisäisen ja ulkoisen – välillä, ts. rakentaa yhteisöä ja siten ihmistä ja kulttuuria luonnon asettamin ehdoin.

Vapaan työn ja taidon intressi ”luonnon henkiin herättämiseksi” (Marx) luontojen aineksia vaihtamalla ei kuitenkaan ole ollut kaikkien jakama. Nykyisen porvaristomme – niin kauppias-, teollisuus- kuin finanssiporvaristonkin – ensisijaisena intressinä ei ole aineidenvaihto luonnon kanssa vaan (kumulatiivinen) rahan vaihto ihmisten kesken. Rahan vaihdon periaatteet ovat jyrkässä tai jopa sovittamattomassa ristiriidassa aineidenvaihdon kanssa.

Karkeasti arvioiden tuottavuus on maailmantaloudessa kaksinkertaistunut viimeisten noin 30-40 vuoden kuluessa. Tämä merkitsee, että samassa ajassa tuotetaan kaksi kertaa enemmän tavaroita ja palveluita kuin 70 -luvulla. Tuottavuutta edelleen lisättäessä ja voittoja turvattaessa on tuotantoprosessin läpi virrattava yhä suurempia tavaramääriä ja niiden raaka-aineita, jotta saavutettaisiin uusi tuottavuustaso: tuottavuuden lisääntyessä tuotannon läpi kulkevien aineiden määrän on kasvettava nopeammin kuin lisäarvo. (9)

Jos työllistäisimme puoletkin maailman saatavilla olevasta työvoimasta tuottavuustasolla, joka nyt on välttämätön pääoman kasaantumiselle nykyisen kaltaisessa määrälliseen luonnonvarojen ja aineellisten hyödykkeiden kulutuksen kasvuun perustuvassa taloudessa, johtaisi se maapallon ekosysteemin romahtamiseen. (9)

Koko maapallo on nyt julkinen tila. Mitään ei voida enää piilottaa sinne jonnekin, kauas, kaatopaikalle, periferiaan. Maailman kapitalistinen kehitys on voinut jatkua vain sosiaalisten ja ekologisten seurausten *siirtämisellä ja ulkoistamisella* keskustoista periferioihin. Länsi saattoi saavuttaa kehitystasonsa vain siksi, että sosiaaliset, ympäristölliset ja taloudelliset vaikutukset ulkoistettiin järjestelmällisesti maailman reuna-alueille. Nyt tämä yhteinen julkinen tilamme paljastaa, kuinka periferioilla historiallisesti esiintyneet barbarisaatio- ja tuhoprosessit alkavat tapahtua myös keskustoissa – eikä niitä voida enää ulkoistaa. (10)

Nyt luonto määrittää realiteetit, ei yksikään suurvalta, ei yhdessä eikä erikseen. Liberalistisen taloudenpidon ajama taloudellinen universalismi, rahallinen yksimittaisuus, kulttuurisen liberalismiin sateenvarjon alla, yli kansallisvaltioiden rajojen, on nyt törmännyt ylittämättömiin ekorealismiin rajoihin. Meidän on siis siirryttävä sodanrealismista ekorealismiin. Se on systeeminen muutos. Se tarkoittaa pääomasuhteen, erityisesti suhteellisen lisäarvon, *ihmiskunnallistamista*, sen ehdollistamista ja suhteellistamista ekosfäärin rajoihin.

Tähän sosiaalisesti reiluun ja biosfäärin kannalta kestävään muunnokseen ei riitä siirtymä yksityisistä voitoista valtiollisiin ylijäämiin raha- ja finanssipolitiikan keinoin, mitä nyt kuumeisesti yritetään, vaan meidän on itse kunkin opittava ja rohjettava kohdata reaalissa luontosuhteessamme, siis työssä, tuotannossa ja kulutuksessa *kaikki luonnon asettamat turvarajat* (mm. luontokato, ilmastonmuutos, saastuminen, otsonikato, pienhiukkashaitat, merten happamoituminen, ravinnekuorma, juomavesi, maankäyttö, suuret ekosysteemit) ja olla mukana päättämässä *mitä, miksi, miten, milloin ja missä* tuotetaan ja kuinka mahdollinen ylijäämä hyödynnetään. Tämä on puolestaan sitä demokraattista realismia, jota demokraattisen liberalismiin ylläpito puolestaan edellyttää.

Miten siis edetä? Keskustelussa on ollut ainakin nämä kuusi eri vaihtoehtoa:

- *Demokraattinen sentralismi*, ensimmäistä tai jälkimmäistä painottaen, kestävyys siirtymä on puhtaasti politiikkaa ja poliittisen päätöksenteon asia.
- *Valtiosäätely ja markkinat*, ensimmäistä tai jälkimmäistä painottaen, kestävyys siirtymä on tavoitteiltaan poliittinen hanke, mutta sen toteuttaminen tehdään markkinoiden kautta politiikan asettamissa kehyksissä.

- *Paikallismarkkinat*, ts. uskotaan kunkin kansakunnan sisäisiin markkinoihin ja viimekädessä taloudelliseen omavaraisuuteen.
- *Kansainväliset markkinat*, ts. uskotaan kansainväliseen suhteelliseen etuun perustuvaan työnjakoon ja tuotantoketjuihin sekä markkinahinnoittelun ohjaavaan voimaan.
- *Vastuulliset rahamarkkinat*, ts. uskotaan siihen, että niillä, joilla nyt taloudellisia resursseja ohjattavanaan, asettuvat kestävän siirtymän kannalle investointeja ohjatessaan: raha saa sosiaalisen ja ekologisen arvon.
- *Yhteisöllistetyt rahamarkkinat*, ts. lähdetään siitä, että jokaiseen taloudelliseen transaktioon saadaan upotettua kestävyys siirtymän edellyttämät tavoitteet ja velvoitteet, ts. rahan funktionaalisia tehtäviä (laskentayksikkö, vaihdonväline, arvonsäilytys) laajennettaisiin erikseen ohjelmoitaviksi yhteyskäytänteiksi (*ecosocial protocols*), jotka huomioivat kestävyys siirtymän sosiaaliset ja ekologiset vaatimukset. Raha on siis ekologisesti ja sosiaalisesti viisasta.

Maailmanrauha

Suomi valmistautuu siis sotaan varmistaakseen, että sotaa ei tule. Niin tekevät kaikki muutkin maat. Ja, kas kummaa – sota tulee! Ekorealismien kannalta tämä täysin absurdia. Kaikkien turvallisuus heikkenee kaiken aikaa ja erityisesti juuri siksi jokainen yrittää turvata vain itseään. Jokaisen hankkima kansallinen turvallisuustae vähentää kaikkien turvallisuutta sulkemalla pois mahdollisuuksia ja lyhentämällä aikaa kaikkien yhteisen turvallisuusratkaisun löytymiselle, siis sovinnon rakentamiselle luonnon kanssa.

”Jokaisella ... valtiolla on yhtäläinen oikeus turvallisuuteen. Vahvistamme jokaisen osallistuvan valtion omakohtaisen oikeuden valita tai muuttaa turvallisuusjärjestelyjään, mukaan lukien liittoumasopimukset, niiden kehittyessä. Jokaisella valtiolla on myös oikeus puolueettomuuteen. Jokainen osallistujavaltio kunnioittaa kaikkien muiden oikeuksia näissä asioissa. *Valtiot eivät vahvista turvallisuuttaan muiden valtioiden turvallisuuden kustannuksella. Etyjissä millään valtiolla, valtioryhmillä tai järjestöllä ei voi olla ensisijaista vastuuta rauhan ja vakauden ylläpitämisestä Etyj-alueella eikä niillä ole oikeutta pitää mitään ETYJ-alueen osaa vaikutuspiirissään.*” (11, kurs. mvv).

Miten voimme vahvistaa turvallisuuttamme tekemättä sitä toisen valtion kustannuksella? Vain jos rauha on jakamaton ja kaikkien jakama. Kuten ihmisoikeudetkin, rauha on kaikilla tai ei kellään.

Ei ole olemassa suvereenia ihmiskuntaa saatikka kansakuntaa luonnon ja luonnonlakien edessä. Reaalinen suhteemme luontoon – työ ja tuotanto/kulutus – on jo aikoja sitten sitonut meidät kaikki yhteen luottaen rajattomaan taloudelliseen kasvuun ja siten loputtomiin luonnonvaroihin. Vaikka kehitys on radikaalisti moninaistunut pohjoisissa kansakunnissa saatavilla olevaa tavara- ja palvelutarjontaa, se on samalla yhtä radikaalisti määrittänyt kansantalouksien riippuvuutta globaaleista markkinoista ja suhdanteista.

Sotarealismia olettaa arvokonservatismiin tukeutuen, että kunkin kansakunnan erityisyydessä,

ainutlaatuisuudessa, on peruste voimatasapainon ylläpitämiseen tai muuttamiseen. Samanaikaisesti kuitenkin taloudellinen globalisaatio purkaa tuota erityisyyttä taloudellisen liberalismiin tukeutuen, uskoen sen universaalisuuteen, siis sen kiistämättömään oikeuteen.

Arvokonservatismi on suojautumista ekorealismilta tai jopa ekologisen katastrofin täydellistä kieltämistä. Arvokonservatismia käytetään sisäisten ja ulkoisten voimatasapainojen yhtäaikaiseen määrittämiseen niin Venäjällä, USA:ssa, Kiinassa kuin Euroopassakin. Sotarealismia ja sitä tukeva arvokonservatismi ei ole ratkaisu ekorealismiin. Päinvastoin se tekee mahdottomaksi vastata kaikkien kansakuntien yhteiseen eksistentiaaliseen, ekologiseen haasteeseen.

Demokraattinen liberalismi on tukeutunut taloudelliseen liberalismiin ja sen moniin oletuksiin, joista yksi keskeinen on ajatus rajattomista luonnonvaroista. Tämä oletus ei tunnetusti pidä paikkaansa. Demokraattisen liberalismien kohtalon ratkaisee vasta se, kuinka se pystyy vastaamaan ekorealismiin.

Kuinka pystymme pitämään kiinni demokraattisesta liberalismista, kun törmäämme luonnon ehdottomiin rajoihin ja joudumme sekä kansakuntien kesken ja kansakuntien sisällä jakamaan radikaalisti uudelleen luonnon voimavaroja? Ajaudummeko kaikki täällä pohjoisessa arvokonservatismiin löytääksemme perusteet kaikelle sille, mitä olemme itsellemme maailmalta kahmineet VAI pystymmekö muuntamaan ihmisoikeutemme sitoutumuksiksi koko biosfäärin pelastamisen puolesta? Eikö ekorealismiin tulisi olla turvallisuutemme perusta?

Kun nyt on edessä kohtuutalouden (*degrowth*) edellyttämien yhteisöjen rakentaminen (*convivialization*) jotta saisimme puretuksi sotateollisia, uuskolonialistisia ja uusiutumattomiin luonnonvaroihin perustuvan energiatalouden rakenteita, on meidän avattava polku 1) tuotannon uudelleen paikallistamiselle (*relocatization*) ja 2) kaiken tieteellisen ja teknisen tiedon yleismaailmalliselle yhteiskäytölle ekosfäärin pelastamiseksi.

Ratkaisuna ei siis ole Maailman talousfoorumin kehittänyt keinomaailma, *metaverse*, vaan Maailman sosiaalisen foorumin vaatima reaalisen maailman uudelleenjäsenitys. Ehkäpä vanhan iskulauseen uudelleen muotoilu ilmaisee ytimen: Kaikki maailman palkkatyöläiset – kamppailuun leivän, vapaan työn ja rauhan puolesta! (*All laborers of the world – unite for bread, work and peace!*).

Entä Eurooppa? Onko Euroopan siis joko nöyryyttävä tai alistuttava kahden oligarkkisen ja harvainvaltaisen suurvallan eturistiriitojen edessä?

Eurooppa synnytti aikoinaan kolonialismin, rasismia ja orjuuden. Nyt Eurooppa heiluttaa lippua vapauden, tasa-arvon ja ihmisoikeuksien puolesta määrittelemättä niiden ekorealistic reunaehdotuksia kaikille noin 10 miljardille ihmiselle ja ekosfäärille. Me olemme nyt vähemmistössä kaikilta osin.

Euroopan edistyksellisen perinnön kestävyys ja vahvuus mitataan ekorealismiin asettaman eksistentiaalisen haasteen ratkaisemisessa, ei sodanrealismin määrittelemän voimatasapainon kautta.

Eurooppa voi nousta suurvallaksi vain antamalla *etelälle ja idälle* parempia vastauksia kuin Kiina/Venäjä tai USA. Tarvitsemme siis *maailman sosiaalista foorumia* ja YK:ta rakentamaan yhteisöjä

koko ihmiskunnan yhteiselle tulevaisuudelle.

Myös Suomen on nostettava kansallinen asemansa ja liikkumatilansa arviointi kysymykseksi aikakaudesta ja sen haasteista. Päivittäkäämme *S. G. Elmgrenin* (1848) klassisia sanoja: Olemme saaneet nähdä, kuinka Suomen mielipiteet ovat kääntyneet uuteen suuntaan. On aika, jolloin vapauden asia ja kansallisuusasia asetetaan vastakkain. Se on luontoa tuhoavien voimien keksintöä, vaikka nyt tiedämme, että ne kaksi ovat saman isän ja äidin lapsia. (12)

Viitteet

Tässä pamflettimuotoisessa kirjoituksessa on käytetty suoria lainauksia alla luetelluista lähteistä sivunumeroa mainitsematta. Suoria lainauksia on myös monista KU blogi-kirjoituksistani ilman eri mainintaa (<https://blogit.kansanuutiset.fi/volanen-vasemmalta/>)

- (1) Valtioneuvosto 2022. Ajankohtaisselonteko turvallisuusympäristön muutoksesta Valtioneuvoston julkaisuja 2022:18 Valtioneuvosto Helsinki.
- (2) Gerten, D., Heck, V., Jägermeyr, J. 2020. Feeding ten billion people is possible within four terrestrial planetary boundaries. *Nat Sustain* 3, 200–208. <https://doi.org/10.1038/s41893-019-0465-1>.
- (3) Roser, M. 2021. How much economic growth is necessary to reduce global poverty substantially? <https://ourworldindata.org/poverty-minimum-growth-needed>
- (4) Korzeniewicz, R. P., Moran, T. P. 2009. *Unveiling Inequality*. Russell Sage Foundation. Kindle Edition.
- (5) Homer-Dixon, T. 2022. *World 3 at 50 What it got right, and what it got wrong*. Cascade Institute. <https://canadiancor.com/wp-content/uploads/2022/01/Thomas-Homer-Dixon-slides-Jan-12-2022.pdf> Haettu 02.02. 2022.
- (6) Roberts, M. 2022. *Climate change and wars*. <https://thenextrecession.wordpress.com/2022/04/09/climate-change-and-wars/> Haettu 10.4.2022
- (7) Murphy, T. 2021. *Energy and Human Ambitions on a Finite Planet Assessing and Adapting to Planetary Limits*, eScholarship, University of California https://escholarship.org/uc/energy_ambitions
- (8) Lessenich, S. 2019. *Living Well at Others' Expense*. Wiley. Kindle Edition.
- (9) Ortlieb, P. C. 2010. *Zu gut für den Kapitalismus. Blockierte Potenziale in einer überforderten Wirtschaft*; Denknetz Jahrbuch 2010 (8), 12 – 19, Denknetz, Schweiz, Zürich.
- (10) Canettieri, T. 2022. *The becoming-periphery of the world*. Academia Letters, Article 5029.

(11) OSCE 1999. Charter for European Security, Istanbul, 19. November 1999. <https://www.osce.org/mc/39569> Haettu 05.02.2022

(12) Palmgren, R. 1948. Suuri linja. Arvidssonista vallankumouksellisiin sosialisteihin. Kansallisia tutkielmia. Kustannusosakeyhtiö Yhteistyön kirjapaino. Helsinki.

(13) Alho, A. (toim.) 2022. Sota&Rauha Sotilasliitto vai ei. YDIN- lehden erikoisnumero toukokuu 2022.

2022 - 05

Kansallisen suvereniteetin umpikuja? Venäläisiä emme enää ole, amerikkalaisiksi voimme tulla, älkäämme olko enää suomalaisia!

- 2022-05-03 14:22

Westfalenin rauha 1648

Kaikki varmaan muistamme koulun historiantunneilta vuoden 1648 ja Westfalenin rauhan. Silloin määriteltiin *maallisten* valtioiden suvereniteetti: 1) omalla alueellaan ”valtiolla on lopullinen ja ehdoton auktoriteetti” ja että 2) ”muualla ei ole lopullista tai absoluuttista auktoriteettia”. Muodostumassa olevien valtioiden johtajat siirsivät siis vihdoinkin kirkon jumalalliseen universumeineen syrjään. Maailman jakoivat keskenään valtiot, joiden ”viranomaisilla on yksinomainen oikeus hallita rajattua aluetta ja muut toimijat tämän oikeuden myös tunnustavat. (Paris, 2020).

Pian kuitenkin kävi selväksi, että se, minkä jokin valtiovalta, itse itsensä määrittellen, asetti todelliseksi, todeksi (*Wirklich*), ei olekaan aina reaalista (*Real*). Vaikka valtiovallalla on väkivallan monopoli omalla reviirillään, se joutuu käyttämään omia voimavarojaan – myös kansalaisiaan – väkivallan välineenä toisia valtioita kohtaan turvatakseen alueellisen suvereniteettinsä rajat haluamallaan tavalla. Silloin pelkkä itsemäärittely ei riitä, vaan todelliseksi määritelty testataan realiteetteja, kunkin osapuolen voimavaroja vastaan.

Tämä sodanrealismi – valtioiden voimatasapainon etsiminen joko sopimalla tai voimavaroja mittailen sotimalla – on ollut vuosisatoja tapa sovittaa yhteen valtioiden itsemäärittely ja realiteetit. Rauha on poikkeustila, sota ja siihen valmistautuminen normaalia: jos haluat rauhaa, valmistaudu sotaan. Lukemattomien sotien ja erityisesti kahden maailmansodan jälkeen virisi ajatus rauhan tietoisesta *rakentamisesta*: jos kansallisvaltiot ovat taloudellisesti toisistaan riippuvaisia, sisäisesti riittävän demokraattisia ja jos vielä olisi joukko kansainvälisiä yhteisöjä ja instituutioita sovittelemassa intressejä, ei olisi mitään *reaalista* syytä ryhtyä sotimaan. *Todellisuus* rakentaisi rauhaa.

Kylmä sodan herättämä toivo

Kylmän sodan purkaututtua Neuvostoliiton hajoamiseen elimme hetken toivossa, että kansallisvaltiot alkaisivat arvioimaan uudelleen suvereniteettinsa perusteita, siis tapaansa määritellä itse itsensä, eritoten kun talouden globalisoituminen pitkine tuotantoketjuineen ja kansainvälisine rahoituksineen oli jo tuolloin suhteellistanut kansantalouksien riippumattomuuden ja ajatukset ”aidoista, omista” kansakunnista olivat sulamassa uuden universalismin - *cash nexus* – myötä *kaupallisiksi ja kansainvälisiksi* kansalaisyhteiskunniksi, joissa vaihto ja keskinäinen vuorovaikutus tapahtui jo monin osin tekniikan ja rahan välityksellä.

Toivoa antoi myös se, että Venäjä ja Putinkin kannattivat tuolloin Venäjän ”integroitumista maailmanyhteisöön” ja kosmopoliittisen liberalismiin edistämistä. Vielä joulukuussa 1999 Putin sanoi ”maanmiehensä hyväksyneen ”ylikansalliset yleismaailmalliset arvot, jotka ovat sosiaalisten, ryhmien tai etnisten etujen yläpuolella”, mukaan lukien ”sellaiset arvot kuin sananvapaus ... ja muut poliittiset perusoikeudet ja ihmisvapaudet”. Hän myös hylkäsi jyrkästi ”valtioideologian”, koska se ei jättänyt ”käytännöllisesti katsoen mitään tilaa älylliselle ja hengelliselle vapaudelle, ideologiselle moniarvoisuudelle ja lehdistönvapaudelle, toisin sanoen poliittiselle vapaudelle”. Samaan aikaan hän painotti ”vahvaa valtiota” järjestyksen lähteenä ja takaajana”, toistaen, mutta ei vielä yhdistänyt näitä ajatuksia suvereniteettiin.” (Paris, 2020).

Yhdysvaltojen politiikan yleisenä tavoitteena oli tuolloin ”sitouttaa” (*engage*) tärkeitä talousmahteja, kuten Venäjä ja Kiina, mukaan sen johtamaan talouden globalisaatioon. ”Koko 1990-luvun ajan Yhdysvaltain hallitus painosti kansallisten talouksien avaamiseksi monikansallisille läntisille yrityksille ja pankeille. Nämä taloudet kasvaisivat ja kävisivät kauppaa, mutta antaisivat samalla myös maailmanlaajuisen voiton kasvun, jota Yhdysvaltain imperialismi tarvitsi, kun kotimainen kannattavuus oli jo laskemassa. Tämä ”Globalisaatio” hyödyntäisi halpaa työvoimaa ja uusia markkinoita Kiinassa ja muualla globaalissa etelässä, jotka olivat laajentuneet jyrkästi 1980-luvun alusta tämän ”sitoutumispolitiikan” mukaisesti. Ei ollut sattumaa, että Maailmanpankki julkaisi vuonna 2013 raportin, jossa se kehotti Kiinaa siirtymään nopeasti täysimääräiseen ”markkinatalouteen”. (Roberts, 2022).

Vuosien 2007-2009 suuri taantuma oli ”käännekohta Yhdysvaltain globaalille strategialle. ... USA:n strategeille kävi selväksi, että vaikka globalisaatio toi ylimääräistä voittoa, se johti myös Venäjän, Kiinan ja Itä-Aasian kaltaisten maiden paljon nopeampaan talouskasvuun. Kävi myös selväksi, että Kiinan ja Venäjän kaltaiset (mutta erityisesti Kiina) maat eivät olleet valmiita pelaamaan vain amerikkalaisen imperialismiin ja sen monikansallisten yritysten ehdoilla. Venäjä pyrki kytkeytymään Euroopan talouteen ja eristämään sen Isosta-Britanniasta ja Yhdysvalloista. Kiina pyrki kilpailemaan Yhdysvaltojen kanssa teknologiasta ja levitti vaikutusvaltaansa kaikkialle globaaliin etelään. Yhdysvaltain kapitalismi romahti suuren laman aikana ja kehittyneet kapitalistiset taloudet ryömivät jäljessä 2010-luvun pitkän laman aikana. Samaan aikaan Kiina kasvoi nopeasti ja Venäjä lisäsi myös energia- ja mineraalivientiään. Tämä oli liikaa. Jotain oli tehtävä, jotta nämä kilpailevat talousvallat saataisiin paikoilleen. ”Sitouttaminen” (*engagement*) vaihdettiin ”patoamiseksi” (*containment*). (Roberts, 2022).

Kolme johtajaa

Pian muuttuivat niin Putinin, Trumpin kuin Xi Jiping'in puheet. "Vuonna 2007 Münchenissä pitämässään puheessa Putin tuomitsi Naton laajentumisen ja syytti Yhdysvaltoja siitä, että se on maailman "yksi mestari, yksi suvereeni". ... hän yhdisti edelleen perinteiset arvot, kansallisen tahdon, valtion vahvuuden ja valtion orgaanisen itsemääräämisoikeuden: "Kansan henkinen yhtenäisyys ja meitä yhdistävät moraaliset arvot" – mukaan lukien "äidinkieli" ja "ainutlaatuiset kulttuuriset arvot" "perusta maamme yhtenäisyyden ja suvereniteetin vahvistamiselle." Putinin Venäjä "joko on itsenäinen ja suvereeni tai sitä ei todennäköisesti ole ollenkaan". (Paris, 2020).

Xi Jiping'in *Kiinan unelma* pyrkii sosiaalistamaan alueen valtiot "yhteiskuntaan, jolla on yhteinen kohtalo", joka on ... elintärkeää "kansallisen suvereniteetin, turvallisuuden ja kehityksellisten intressien" suojelemiseksi ja "Kiinan kansan suuren uudelleensyntymisen saavuttamiseksi". Tätä voidaan pitää "normatiivisena peitteenä kiinalaiskeskeiselle aluejärjestykselle." ... Xi:n kertomus kansallisesta uudelleensyntymisestä "asettaa maan paitsi kansainvälisen järjestelmän keskipisteeseen myös sen yläpuolelle." (Paris, 2020).

"Kun Yhdysvaltain presidentti Donald Trump piti ensimmäisen puheensa YK:n yleiskokouksessa syyskuussa 2017, hän mainitsi "suvereniteetin" peräti 21 kertaa, mikä sai monet tarkkailijat ymmällään. ... Myöhemmin samana vuonna hän kehotti Aasian ja Tyynenmeren talousyhteistyön huippukokouksessa johtajia puolustamaan omien maittensa suvereniteettia ja lisäsi siihen tämän omituisen koodin: "Perheen, maan, vapauden, historian ja Jumalan kunnian puolesta, suojele kotiasi, puolusta kotiasi ja rakasta kotiasi tänään ja ikuisesti." Seuraavina kuukausina hän kritisoi "kyynikkoja ja kriitikkoja, jotka yrittävät repiä Amerikan alas" tai "häpäisevät Amerikan uskomatonta perintöä, haastavat Amerikan suvereniteettia ja heikentävät Amerikan ylpeyttä". (Paris, 2020).

Kaikkien kolmen johtajan puheissa pilkottaa mahdollisuus lain ulkopuolisen vallan käyttöönottoon ja valtion väkivaltamonopolin perusteleminen "orgaanisesti", ts. viime kädessä itse kunkin suurvallan ainutlaatuisen ja ainutkertaisen luontosuhteeseen, veren perintöön ja maahan vedoten.

"Lain ulkopuolisen ja orgaanisen suvereniteetin korostaminen herättää ... vakavaa huolta. Jos tämä suuntaus jatkuu, se viittaa tulevaisuuteen, jossa suurvaltojen välinen kilpailu kiristyy ja niiden avoimempi dominointi muita kohtaan vahvistuu. Valtiot ovat jo "aseistaneet keskinäisen riippuvuuden" ja muuttaneet yhteistyöjärjestelyt nollasummakilpailuiksi vaikutusvallasta. Loogiseen johtopäätökseensä vietyinä näiden vanhojen suvereniteetin käsitysten vahvistaminen saattaa legitimoida ja mahdollistaa "autonomisten, muukalaisvihamielisten kansallisvaltioiden esteettömän itsevarmuuden". ... Ne näyttävät antavan myös luvan voimakkaiden valtioiden hallita muita – paradoksaalisesti juuri niiden suvereniteetin nimissä. (Paris, 2020).

Kansallisen suvereniteetin umpikuja?

Suvereniteetista on tullut jälleen *pyhä* Isä taivaan ja/tai Äiti maan siunaamana. Kuten nyt tiedämme, Isä Taivaan on korkeintaan todellinen (*wirkliche*) ja Äiti maa on varmasti reaalin (*Real*). Ongelmamme on, että olemme eristäneet itsemme kielellemme, yhteisöjemme - eritoten kaupunkiemme - ,

tekniikkamme ja rahamme välityksellä reaalista luonnosta, Äiti maasta ja siten itseymmärryksestämme, Isä taivaasta. Elämä ei ole pyhitettävissä, eristettävissä, yksityistettävissä (pyhä < aidattu, eristetty; piha?) vaan se on luotava (luoda < saada aikaan, luoda karvansa, maata) yhteisestä maasta, yhdessä.

Kun nyt on edessä kohtuutalouden (*degrowth*) edellyttämien yhteisöjen rakentaminen (*reconvivialization*), jotta saisimme puretuksi sotateollisia, uskolinialistisia ja uusiutumattomiin luonnonvaroihin perustuvan energiatalouden rakenteita, on meidän avattava polku tuotannon uudelleen paikallistamiselle (*relocatization*) ja kaiken tieteellisen ja teknisen tiedon avoimelle, julkiselle, yleismaailmalliselle yhteiskäytölle ekosfäärin pelastamiseksi.

Kansallisvaltio muodostuu valtiosta, taloudesta, kansakunnasta ja kansalaisyhteiskunnasta. Kolme näistä – valtio, talous ja kansalaisyhteiskunta – on jo täysin riippuvaisia ekosfäärin kansainvälisestä yhteiskäytöstä tieteen/taiteen, mitä moninaisimpien yhteisöverkostojen, teknologian ja rahoituksen kautta. Niiden kautta rakentuva uusi universalismi – rahamittaisuus – tuhoaa kansakunnat.

Ilman ajatusta kansakunnasta ei voi olla kansallista suvereniteettiä. Valtion suvereniteetti perustuu väkivallan monopoliin ja sen rajankäynteihin, sotiin – kansakunta rakennetaan oikeuttamaan nämä sodankäynnit. Sota on siis normaalitila, rauha poikkeus: ”Ei voi olla todellisia ystäviä ilman todellisia vihollisia. Jos emme vihaa sitä, mitä emme ole, emme voi rakastaa sitä, mitä olemme” (Dibdin, 1994; nationalistinen maailmankuva). Kansakunta perustuu siis vihalle ja vihollisuudelle. Se, että Suomen NATO -keskustelu käydään valtio- eikä kansakuntakeskeisesti, johtaa *A. I. Arwitssonin* tunnetun lauseen uudelleen muotoiluun: ”Venäläisiä emme enää ole, amerikkalaisiksi voimme tulla, älkäämme olko enää suomalaisia.”

Mielestäni *Sininen laulu (Peter von Bagh)* rakentuu kansojen väliselle maailmankatsomukselle: Emme voi olla todellisia ystäviä ilman todellista, hyväksytyä erilaisuuttamme. Jos emme rakasta myös sitä, mitä emme ole, emme voi rakastaa sitä, mitä olemme.

... tai kuten *Eino Leino* asian ilmevästi heläyttää (*Hymyilevä Apollo, 1898*):

Oi, onnellinen, joka herättää
niitä voimia hyviä voisi!
Oi, ihmiset toistanne ymmärtäkää,
niin ette niin kovat oisi!
Miks emme me kaikki yhtyä vois?
Ja yksi jos murtuis, muut tukena ois.
Oi, ihmiset toistanne suvaitkaa!
Niin suuri, suuri on maa

Viitteet

Bagh, Peter v. 2007. Sininen laulu. Itsenäisen Suomen taiteiden tarina. WSOY, Helsinki.

Dibdin, M. 1994. Dead Lagoon. Pantheon Books.

Paris, R. 2020. The Right to Dominate: How Old Ideas About Sovereignty Pose New Challenges for World Order. International Organization 74, Summer 2020, pp. 453–89.

Roberts, M. 2022. A Marshall plan for Ukraine? Brave New Europe 02.05.2022.
<https://braveneweuropa.com/michael-roberts-a-marshall-plan-for-ukraine>

Manifesti Euroopan demokratisoimiseksi

- 2022-05-11 12:10

Saatteeksi: Euroopan vasemmisto on moninaisia kertoja yrittänyt löytää yhteistä näkymää tulevaan Eurooppaan. Tässä yksi viimeisimmistä: DIEM25:n juuri julkaistu uusi manifesti. Palaan asiaan (raakakäännös tiivistelmästä mvv).

MANIFESTI EUROOPAN DEMOKRATISOIMISEKSI

Eurooppa demokratisoituu, kun sen nykyoligarkia kaadetaan!

Kaikista inflaatioon, siirtolaisuuteen, populismiin, ilmastonmuutokseen, pandemioihin, turvallisuuteen ja terrorismiin liittyvistä huolenaiheistaan huolimatta vain yksi asia pelottaa Euroopan mahtavia: demokratia!

He puhuvat demokratian nimissä, mutta vain kieltääkseen sen käytännössä. He yrittävät muokata, korruptoida ja manipuloida demokratiaa omaksi edukseen.

Meille uskoteltu taistelu "liberaalien" ja "oikeistopopulistien" välillä on valhe: riippumatta siitä, kuka "voittaa", epädemokraattinen, läpinäkymätön päätöksentekojärjestelmä jää voimaan. Se on otettu käyttöön estämään tavallisten ihmisten pääsemästä hallitsemaa omaa elämäänsä.

Tämän hinta ei ole vain demokratian loppu, vaan myös pysyvä taloudellinen taantuma, sosiaalinen pysähtyneisyys, teknologinen jälkeenjääneisyys ja ilmaston tuhoutuminen – meille luvattu eurooppalaisen hankkeen täydellinen tappio.

Onneksi on toinenkin tie. Sellainen, jota tämä "virallinen Eurooppa" vastustaa kaikella autoritaarisella

ajattelutavallaan: demokraattinen vallankumous!

Siksi DiEM25 luotiin. Sen rohkeana tavoitteena on puolustaa tavallisten ihmisten tarpeita tätä voimakasta harvainvaltaa vastaan. Vuonna 2016 perustettu DiEM25 on kotoisin kaikkialta Euroopasta, kauempaakin, ja meitä yhdistävät erilaiset kulttuurit, kielet, aksentit, poliittiset puolueet, ideologiat, ihonvärit, sukupuoli-identiteetit, uskonnot ja valmiudet. Yksi yksinkertainen, radikaali idea toi meidät yhteen ja siitä tuli DiEM25:n perusta: Eurooppa joko demokratisoituu tai se hajoaa. Demokratia tarkoittaa "monenvaltaa", jonka lähteenä ovat jo määritelmän mukaisesti köyhempi väestö. Sen vastakohta on oligarkia, joka tarkoittaa "harvainvaltaa", määritelmän mukaisesti juuri rikkaimmat. Eurooppalaisille väitetään, että elämme demokratioissa, toisin kuin ne siellä idässä, joita hallitsevat slaavilaiset oligarkit. Tämä on valhe.

Oikeusvaltio on onneksi paremmin vakiintunut Euroopassa. Mutta todellisuudessa eurooppalaiset elävät oligarkioissa, joissa järjestetään satunnaisia vaaleja, joiden tulokset jätetään huomiotta, jos ne ovat vastoin Euroopan oligarkkien etuja.

Tämän synkän todellisuuden varjossa päivitämme nyt yksinkertaista radikaalia ideaamme: Euroopan demokratisoimiseksi meidän on kukistettava oligarkia.

Meitä inspiroi visio Euroopasta, joka edustaa järkeä, vapautta, suvaitsevaisuutta ja mielikuvitusta. Tämän Euroopan tekee mahdolliseksi aito solidaarisuus, avoimuus ja aito demokratia.

Kehotamme ihmisiä Euroopassa, ja kauempaakin, liittymään meihin, jotta voimme yhdessä pysäyttää autoritaarisuuden nousun, oli se sitten "liberaalia" tai populistista.

Kehotamme teitä näkemään, että se, mikä alkaa pelkästä vastustuksesta nykyiselle kauhealle järjestelmällemme, tuottaa maailman, jossa uusi järjestelmä voi alkaa palvella ihmisiä niin kuin sen pitääkin.

Jos olet valmis ja halukas auttamaan meitä tämän muutoksen johtamisessa, liity tähän uuteen visioon DiEM25:stä – liikkeestä, joka on radikaalimpi, taistelevampi ja valmiina vuoden 2022 maailmaan ja sen jälkeiseen maailmaan.

Liity meihin. Tartu tilaisuuteen!

Viite

https://diem25.org/wp-content/uploads/resources/DiEM25_Manifesto_2022/EN/DiEM25_Manifesto_2022_simplified.pdf

Sodanjulistusta odotellessa?

- 2022-05-12 19:12

Tasavallan presidentti Sauli Niinistö ja pääministeri Sanna Marin toteavat tänään 12. 5. 2022 antamassaan yhteisessä lausunnossaan:

”Nato-jäsenyys vahvistaisi Suomen turvallisuutta. Naton jäsenenä Suomi vahvistaisi koko puolustusliittoa. Suomen on ensi tilassa haettava Naton jäseneksi.”

Suomi olisi siis mukana vahvistamassa USA johtoista sotilasliittoa, ei vain vahvistamassa omaa turvallisuuttaan.

Havaintojeni mukaan Sauli Niinistö on esittänyt seuraavat viisi keskeistä perustelua Suomen NATO:on liittymiselle:

- Suomi on osa länttä
- Venäjä on turvallisuuteensa vedoten kieltäytynyt hyväksymästä NATO:n itälaajenemista ja siten Suomen myös liittymistä NATO:on.
- Venäjä on hyökännyt toiseen yksittäiseen eurooppalaiseen maahan, Ukrainaan.
- Suomen turvallisuuden maksimointi ei ole keneltäkään muulta pois. Kysymyksessä ei ole nollasummapeli.
- Venäjän tulee katsoa itseään peilistä.

Minun näkemykseni näistä perusteluista:

Suomi on osa länttä

Me olemme osaksi länttä, mutta myös osa pohjoista. Maailman painopiste ei kuitenkaan ole enää *pohjoisessa* tai *lännessä* vaan *etelässä*. Meidän suomalaistenkin on nyt löydettävä paikkamme *tässä* maailmassa. *Tässä* maailmassa ratkaistaan pian 10 miljardin ihmisen, siis koko ihmiskunnan elämän perusta, jokapäiväinen ruoka, arkinen työ ja yhteiskunnallinen kehitys, rauha. Sotilasliitto NATO on osa lännen, USA:n johdolla toteutettua hegemonista, geopoliittista strategiaa, jonka tavoitteena on jakaa maapallon ehtyvät voimavarat sotilaalliseen ja taloudelliseen voimaan tukeutuen. Tämä uudelleenjako on nyt käynnistynyt Euroopassakin.

NATOn suvereniteetin puolustaminen

Venäjä on esittänyt NATO:lle vaatimuksen, että NATO ei saa laajentua itään. NATO on päättäväisesti torjunut tämän Venäjän kieltovaatimuksen. Tässä onkin Niinistön punainen viiva: USA/NATO:n toimivaltuuksia Venäjä ei saa asettaa kyseenalaiseksi. Suomi todentaa NATO:n suvereniteetin luopumalla omasta suvereniteetistaan.

Ukrainan tuhoisa sota

Venäjä hyökkäsi Ukrainaan estääkseen aivan rajoillaan, ”absoluuttisesti hyväksymättömäksi”, eksistentiaaliseksi uhkaksi kokemansa Ukrainan NATO -jäsenyyden. Nyt toinen, myös aivan rajoilla oleva Suomi aikoo liittyä NATO:on estääkseen Venäjän hyökkäyksen ja perustelee sitä tällä Venäjän hyökkäyksellä toiseen yksittäiseen Euroopan maahan, joka on historialtaan, hallinnoltaan, väestöpohjaltaan ja luonnonvaroiltaan aivan eri tilanteessa kuin Suomi.

Me olemme nyt toistamassa Ukrainassa molemmin puolin tehdyt hirvittävät virheet asettamalla Suomen ”vahvistamaan koko puolustusliittoa”, USA johtoista sotilasliittoa, NATO:a.

Turvallisuutemme maksimointi

Niinistö on aiemmin ilmoittanut haluavansa pitää Suomi-pallon pois suurvaltojen tennispelistä ja vakuuttaa nyt, että Suomen turvallisuuden maksimointi ei ole nollasummapeliä. Suomen turvallisuus ei ole keneltäkään muulta pois.

Olemme kuitenkin juuri hakemassa mukaan palloksi tuohon tennispeliin ja vieläpä ydinkuorella vahvistettuna. Tässä pelissä ei kuitenkaan lasketa syöttöpisteitä vaan toimitaan nokkapokan säännöillä, jossa syötetään vuorotellen pelikentälle itse kunkin osapuolen elävää voimaa ja teknisiä resursseja, ja katsotaan kenen käteen jää maat ja kenen mannut.

Jos Suomen turvallisuuden maksimointi ei ole Venäjältä pois, niin ei varmaan myöskään Venäjän turvallisuuden maksimointi ei ole meiltä pois. Näin voidaan sanoa kuitenkin vain, ja jos vain, turvallisuuden maksimointi on sopimus pohjaista eikä asevaraista. Asevaraisen turvallisuuden rakentaminen on loputon nollasummapeli: sen vaatimat resurssit ovat poissa kaikilta ja kaikesta muusta, kansantalouksilta, suomalaisilta ja venäläisiltä, luonnolta, muulta elämältä.

Venäjän tulee katsoa itseään pelistä

Mitä Putin näkee tuosta pelistä? Joe Bidenin, ehkä vilahduksen takaoikealle poistuvasta Sauli Niinistöstä.

Viite

Tasavallan presidentin ja pääministerin yhteislausunto Suomen Nato-jäsenyydestä
<https://www.printfriendly.com/p/g/KuMYV6> Haettu 12.05.2022

”Ei sellaista ole olemassa”

- 2022-05-15 10:06

Eilen, lauantaina, Ykkösaamun haastattelussa (TV1, 14.05.2022) nousi esiin kysymys presidentti Sauli Niinistön ”suuresta linjasta”. Niinistö toisti nyt jo aiemmin antamansa vastauksen: ”Ei sellaista ole olemassa” (1).

Mitä meidän pitäisi ajatella tästä vastuksesta henkilöltä, joka on valittu kaksi kertaa johtamaan Suomen ulkopoliittikkaa - tauko - maan hallituksen kanssa?

Todellakin, Niinistöllä ei ole ollut kansallista *suurta linjaa*, mutta kansakunnan johtamisen *metodi* on ollut vahva: *prosessuaalinen* asioiden piiloedistäminen, liittolaisverkostojen hiljainen kutominen, vähäeleinen asioista sopiminen ja puolueiden johdon sitouttaminen linjauksiin ilman varsinaisia eduskunnan päätöksiä. Olen eri yhteyksissä kutsunut tätä metodia sukellusvenediplomatiaksi.

Vaikka Niinistöllä ei ole ollut julkilausuttua *kansallista suurta linjaa*, niin *sivilisaatioiden* suhteen hänen suuri linjansa on ollut sitäkin selvempi: Suomi kuuluu länteen, läntiseen sivilisaatioon. Tällöin on syytä jättää historian hämärään *Pax Russica* ja kansallisen edistyksen vuosisatamme sekä erillisrauhamme *Pax Finlandia* ja yhteiskunnallisen edistyksen vuosikymmenet toisen maailmasodan jälkeen, siis kansalliset juuremme.

Tämä kasvumme kansakuntana kun ei käy yksiin *Pax America:n* perustalle viritetyn globaalien liberalistisen hegemoniastrategian kanssa, jossa sivilisaatioita ohjaa kamppailu maapallon ehtyvistä luonnonvaroista. Ukrainan sodan myötä tämä luonnonresurssien voimapoliittinen uudelleenjako on palannut taas Euroopan maaperälle.

Sivilisaatioiden asettaminen vastakkain kahdeksi liittokunnaksi Niinistön tavoin ei ratkaise meidän kaikkien yhteistä eksistentiaalista ongelmaamme, ympäristötuhoa. Se kuitenkin lisää toisen eksistentiaalisen tuhon, ydinsodan, mahdollisuutta.

Kulttuuri ja sivilisaatio

Vanhan sanonnan mukaan meillä voi olla kulttuuri (culture < maanviljely, hoitaa, vartioida, arvostaa) ilman sivilisaatiota (*civis* < kaupunkilainen), mutta meillä ei voilla olla sivilisaatiota ilman kulttuuria. Niinistö uskoo kuitenkin voivansa edistää läntistä sivilisaatiota Suomessa ilman kansallista kulttuuria, ilman suurta linjaa. Olisimme siis vain se kuuluisa tennispallo mittaamassa lyöntien voimaa eri

sivilisaatioiden verkkoaitojen yli.

Ekokatastrofin uhatessa kyse ei kuitenkaan ole jonkun sivilisaation voitosta ja toisen hävittämisestä vaan kokonaan uuden kulttuurin rakentamisesta sivilisaation perustaksi. Tämän kulttuurin kulttuurin on oltavaekologinen, yhteisöllinen ja kohtuullinen (*degrowth*). Kysymys on aivan konkreettisesti jokapäiväisestä leivästä, arkisesta työstä ja rauhasta. Muutama esimerkki:

Jos luonnon kestävyuden rajoja noudatettaisiin tiukasti, nykyinen elintarvikejärjestelmämme voisi tarjota tasapainoisen ruokavalion vain noin 3,4 miljardille ihmiselle. Meidän pitäisi kuitenkin pian pystyä tarjoamaan ruokaa noin 10,2 miljardille ihmiselle. Se on mahdollista, mutta ei ilman radikaaleja uudelleenjärjestelyjä koko elintarvikejärjestelmässä. Keskeisiä edellytyksiä ovat alueellisesti uudelleen jaettu viljelysmaa, parannettu vesiravinteiden hallinta, ruokahävikin vähentäminen ja ruokavaliomuutokset. (2)

Entäpä ilmaston keskilämpötila, joka vaikuttaa ratkaisevasti elintarviketuotantoon? Viimeisen 10 000 vuoden aikana maapallon keskilämpötilan on ollut suhteellisen vakaa. Nyt, jos ei jotain aivan perustavan laatuista muutosta tapahdu, keskilämpötila nousee vajaassa vuosisadassa runsaat 3C° astetta. Biosfäärillä ei ole mitään keinoa sopeutua tässä tahdissa näin suureen muutokseen. Tieteellinen näyttö on yksiselitteinen: ilmastonmuutos on uhka ihmisten hyvinvoinnille ja planeetan terveydelle. Kaikkien yhteisten maailmanlaajuisten toimien viivästyminen jättää väliin lyhyen ja nopeasti sulkeutuvan ikkunan elinkelpoisen tulevaisuuden turvaamiseksi. (3, 4)

Globaalin pohjoisen maat ovat vastuussa 92 % ilmaston hajoamista aiheuttavista kokonaispäästöistä. Samaan aikaan globaali etelä on vastuussa vain 8 % ”ylipäästöistä”. Ja suurin osa näistä maista on edelleen reilusti päästörajojen alapuolella. Tilannetta pahentaa vielä se, että ilmaston romahtamisen negatiiviset vaikutukset kohdistuvat juuri ensisijaisesti globaalin etelän maihin, jotka kärsivät valtaosan ilmastonmuutoksen aiheuttamista vahingoista ja kuolleisuudesta omissa maissaan. (4)

Ymmärtääksemme millaisista mittasuhteista nyt on kyse, voimme käyttää ns. 70-sääntöä: kaikki, jonka kaksinkertaistumisaika (tai puoliintumisaika ehtymisen tapauksessa) on lyhyempi kuin 10 000 vuotta, ei ole kestäväällä perustalla näissä ajan mittakaavoissa. Siksi kaikki luonnon resursseihin vaikuttavat toiminnot on pidettävä kasvu- tai ehtymisasteeltaan alle 0,007 % vuodessa, mikä on tarkoittaa käytännössä nollakasvua. Kansantuote ja sen kasvu kulkevat käsikädessä energian kulutuksen ja siten hukkalämmön lisääntymisen kanssa. Jos oletamme edes runsaan 2% vuosittaisen BKT:n kasvun, niin muutamassa vuosisadassa maapallomme alkaa kirjaimellisesti kiehua sen saavuttaessa 100c° pintalämpötilan. (5).

Nykyinen läntinen sivilisaatiomme ei ole kestäväällä pohjalla. Edessä on ihmisen luontosuhteen ensisijaiseksi nostavaan kulttuuriin perustuvan sivilisaation rakentaminen, jota tutkijat luonnehtivat näin:

”Ekososialistinen kohtuutalous (*degrowth*) on paljon enemmän kuin omistusmuotojen muutos. Se on *sivilisaation muutos*, uusi tapa elää; elämäntapa, joka perustuu solidaarisuuteen, demokratiaan, tasa-arvoon ja Maan kunnioittamiseen. Ekososialistinen kohtuutalous viestii *uudesta sivilisaatiosta*, joka

irrottautuu tuotannon nykyisistä tavara- ja kulutusmuodoista ja suosii lyhyempää työaikaa, mikä lisää vapaata aikaa, joka on omistettu sosiaalisille, poliittisille, virkistys- ja taidetoiminnoille sekä elämästä nauttimiselle ja iloittumiselle, erotiikalle.” (6)

Helsingin henki

Niinistö teki yllättäin heinäkuussa 2021 FT:ssa näyttävästi aloitteen otsikolla: ”*On aika elvyttää Helsingin henki Kylmän sodan maamerkkikonferenssin 50-vuotispäivä inspiroi uudistumista nykymaailmassa*” ja päätti sen sanoihin: ”Mitä enemmän puhumme Helsingin hengestä, sitä enemmän päädyimme harjoittamaan sitä, mitä saarnaamme: dialogia ja luottamusta. Maailma tulee olemaan valmiimpi sille.” (7).

Tässä olisi ollut perusta kansalliselle suurelle linjalle. Sitä olisi pitänyt ryhtyä ajamaan jo vuodesta 2012, prosessuaalisen sukellusvenediplomatian sijaan. Heinäkuussa 2021 tehty aloite oli kuin synnintunnustus: ”Ei sellaista ole olemassa” – siis minulla, Sauli Niinistöllä.

Viitteet

- (1) Vaaherkumpu, S. 2022. Tasavallan presidentti Sauli Niinistö Ykkösaamun haastattelu 14.05.2022. <https://areena.yle.fi/1-50971040>
- (2) Gerten, D., Heck, V., Jägermeyr, J. 2020. Feeding ten billion people is possible within four terrestrial planetary boundaries. *Nat Sustain* 3, 200–208. <https://doi.org/10.1038/s41893-019-0465-1>.
- (3) Homer-Dixon, T. 2022. World 3 at 50 What it got right, and what it got wrong. Cascade Institute. <https://canadiancor.com/wp-content/uploads/2022/01/Thomas-Homer-Dixon-slides-Jan-12-2022.pdf> Haettu 02.02. 2022.
- (4) Roberts, M. 2022. Climate change and wars. <https://thenextrecession.wordpress.com/2022/04/09/climate-change-and-wars/> Haettu 10.4.2022
- (5) Murphy, T. 2021. Energy and Human Ambitions on a Finite Planet Assessing and Adapting to Planetary Limits, eScholarship, University of California https://escholarship.org/uc/energy_ambitions
- (6) Löwy, M., Akbulut, B., Fernandes, S., Kallis, G. 2022. For an Ecosocialist Degrowth *Monthly Review* (April 2022), Vol 73 (11).
- (7) Niinistö, S. 2021. It’s Time to Revive the Helsinki Spirit The 50th anniversary of the landmark Cold War conference is inspiring a renewal for today’s world. FT 08.07.21 <https://foreignpolicy.com/2021/07/08/its-time-to-revive-the-helsinki-spirit/>

Omatunto, sota ja rauha

- 2022-05-17 19:35

Vasemmistoliiton kansanedustajat äänestivät NATO -jäsenyydestä omatuntonsa mukaan.

Kyllä äänestivät Li Andersson, Hanna Sarkkinen, Suldaan Said Ahmed, Jussi Saramo, Mai Kivelä, Aino-Kaisa Pekonen, Juho Kautto, Jari Myllykoski ja Pia Lohikoski.

Vasemmistoliiton periaateohjelma, poliittinen tavoiteohjelma, vaaliohjelma ja hallitusohjelma, joita kaikkia he ovat olleet itse hyväksymässä, ovat siis sovittamattomassa ristiriidassa heidän omatuntonsa kanssa.

Markus Mustajärvi, Katja Hänninen, Veronika Honkasalo, Anna Kontula, Merja Kyllönen sekä Johannes Yrttiaho eivät kokeneet ristiriitaa omatuntonsa ja itse hyväksymiensä poliittisten periaatteiden ja tavoitteiden kanssa ja äänestivät EI.

Matti Semi oli pois äänestyksestä.

Politiikka ei kuitenkaan ole juridiikkaa. Poliittisista päätöksistä joutuu poliittiseen vastuuseen - viimeistään Vasemmistoliiton puoluekokouksessa.

Siellä uudistettaneen puolueen periaateohjelma. Ulko- ja turvallisuuspolitiikan osalta puoluehallitus tosin jo muokkasi ehdotettua ohjelmaa tukemaan nyt tehtyä NATO -päätöstä.

Niinpä puoluekokousedustajatkin joutuvat punnitsemaan omatuntoaan sodan ja rauhan kysymyksissä -vakavasti.

Pax Americana?

- 2022-05-20 13:35

Hesari pesee kasvojaan ...

Lentävän sanonnan mukaan Suomessa on ollut kaksi ikiaikaista Suomen NATO -hankkeen ajajaa: Kokoomus ja Hesari. Nyt NATO -päätöksen jälkeen kuitenkin Hesarin päätoimitus on ryhtynyt

pesemään vyörytysprosessin aikaisen sensuurinsa likaamia omia kasvojaan.

Pääkirjoituksessaan 14. 5. HS tunnusti ensi kertaa, että USA:n tavoitteena on pitkittää sotaa ja kuluttaa Venäjän voimavaroja Ukrainan sodan kautta. ”Tavoitteena ei pitäisi olla pitkä nälännytyssota vaan taistelujen päättymisen ja kunniallinen rauha. (HS 14.5.)

Tänään HS kirjoittaa: ”Ukrainan sodalle ei ole näkyvissä loppua. Venäjän armeija jumiutui paikoilleen. Ukrainan armeijalla ei ole aikoihin sellaista voimaa, että se voisi häätää venäläiset maasta kokonaan, kun Venäjä alkaa vuorostaan käydä puolustussotaa Ukrainan maaperällä. Ukrainalle ei kelpaa enää sodan lopettamiseen mikään muu lopputulos kuin selkävoitto.” (HS 20.5.)

Ukrainalaisille olisi rauha jo joku aika sitten kelvannut, mutta Englanti ja USA pysäyttivät rauhanprosessin. Entäpä jos Ukrainan elävä voima eivät riitä tuhoamaan USA:n toivomassa määrin Venäjän sotavoimaa? Tarvitseeko USA siten uuden sotanäyttämön tavoitteidensa toteuttamiseksi? Suomi?

HS jatkaa: ”Muutaman kuukauden päästä kuluttajan – äänestäjän – suopeus kivuliaille ratkaisuille voi jo hiipua ja mukavuudenhalu voittaa. Silloin presidentti Vladimir Putinin arvio läntisen demokratian heikkoudesta osoittautuisi oikeaksi.” (HS 20.5).

Mukavuudenhalu? Kuluttaja? Onko liberalistinen demokratiamme sittenkin meidän heikkoutemme eikä vahvuutemme ... miksi olemme sitten vaatimassa sen toteuttamista myös Venäjällä? Saadaksemme vihdoinkin Venäjän erinomaisen suuret ja moninaiset luonnonvarat osaksi dollarivetoista kauppaa?

Heti HS:n viereisellä sivulla on Virginian yliopiston kansainvälisen politiikan professorin **Brantly Womack** epäilevä arvio Suomen NATO -ratkaisusta tilanteesta:

”... Suomi saattaa ymmärtää hyvien Venäjän-suhteiden arvon paremmin ja hyötyä niistä enemmän kuin suurvaltana asioita globaalisti tarkasteleva Yhdysvallat – tai aiemmin suoraan Neuvostoliiton vaikutuspiiriin kuuluneet maat, joilla on kipeät kansalliset muistonsa. ...

Diplomatiassa Suomella olisi todennäköisesti enemmän annettavaa nykyisessä asemassaan kuin pienenä Nato-maana. Suomi on kulkenut pitkään omaa tietään taitavasti suurvaltakonflikteja vältellen.”

...

”Onko nyt muutoksen aika?” kysyy Womack lopuksi epäillen (Womack, 2022).

NATO:on liittymällä Suomi julistautuu yksinapaisen, läntisen maailmanjärjestyksen eturintamaan estämään, vaikka väkivalloin, moninapaisen maailmanjärjestyksen toteutumisen. Suomi on valitsemassa *Pax Finladia*:n sijaan *Pax Americana*:n, jota on ylläpidetty mitä moninaisimmilla paikallisilla sodilla ympäri maailmaa vuosikymmenten ajan.

Nyt epävakaa ja sotaisan *Pax Americana*:n jatkaminen edellyttää koko eteläisen maailman,

ihmiskunnan enemmistön, haastamista toteuttamaan läntistä elämäntapaa, joka on ekologisesti täysin kestäväntöntä.

Nyt ON muutoksen aika. Suomi olisi edistänyt tätä muutosta parhaiten jatkamalla *Pax Finlandia*'a ja asettumalla sääntöpohjaisen, moninapaisen uuden maailmanjärjestyksen eturintamaan niin kuin se on YK:n Agenda30 ja 17 kehitystavotteessa sovittu toteutettavaksi. Kysymys on ekologisuuteen, yhteisöllisyyteen ja kohtuutalouteen tukeutuvan uuden sivilisaation rakentamisesta, sen kulttuurisesta perustasta – ihmisen uudesta, kestävästä luontosuhteesta.

Siinä ei kasvojenpesu auta, ei edes Hesaria!

Viitteet

Helsingin Sanomat (HS) 2022. Sodan pitkittyminen ei ole Ukrainan etu. Pääkirjoitus 14.05.2022
<https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000008814125.html>

Helsingin sanomat (HS) 2022. Venäjän talouden sortumista pitää vauhdittaa nyt. Pääkirjoitus 20.05.2022.
<https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000008819617.html>

Womack, B. 2022. Natosta haettu sotilaallinen turva leikkaisi diplomatian liikkumatilaa. Helsingin sanomat, Mielipidekirjoitus 20.05.2022. <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000008828608.html>

Heikki Patomäki ilmoittaa eroavansa Vasemmistoliitosta

- 2022-05-24 12:07

Heikki Patomäki ilmoittaa eroavansa Vasemmistoliitosta.
 Perustelut löytyvät alla olevasta linkistä.

Olen ollut vasemmistolaisessa liikkeessä mukana aina 1960 -luvun lopusta saakka, myös perustamassa Vasemmistoliittoa Kulttuuritalolla vuonna 1990. Vasemmistoliitosta muotoutui kulttuuriliberaali ja, sanan laajassa mielessä, sosiaalipoliittinen puolue.

Olen ollut mukana mitä moninaisimmissa tehtävissä, erityisesti koulutuspolitiikan ja kunnallispolitiikan saralla ja kirjoitellut KU:ssa ja KU:n blogissa vuosien, ellei vuosikymmenten ajan.

Olin mukana myös VASin uutta periaateohjelmaa valmistelemassa työryhmässä. Kävi kuitenkin niin,

että puoluehallitus muokkasi ohjelmaehdotusta sopivaksi NATO:on liittymistä varten jo ennen puoluekokousta.

Odotan nyt missä muodossa uusi periaateohjelma lähetetään muilta osin puoluekokousedustajille arvioitavaksi. Kesän puoluekokouksen linjaukset niin periaateohjelman kuin poliittisen tavoiteohjelman kannalta ovat elämän ja kuoleman kysymyksiä Vasemmistoliitolle kansainvälisenä poliittisen liikkeenä ja puolueena.

Tulen seuraamaan kokousta suurella mielenkiinnolla. Kysymyshän ei ole puolueen sisäisestä enemmistöstä tai vähemmistöstä vaan politiikkamme periaatteista.

Viite

[https://www.facebook.com/search/posts?](https://www.facebook.com/search/posts?q=heikki%20patomäki&filters=eyJzZWVuX3Bvc3RzOjAiOiJ7XCJueYW11XCI6XCJpbmRlcmFjdGVkX3Bvc3RzXCI6XCJhcmdzXCI6XCJcIn0ifQ%3D%3D)

[q=heikki%20patomäki&filters=eyJzZWVuX3Bvc3RzOjAiOiJ7XCJueYW11XCI6XCJpbmRlcmFjdGVkX3Bvc3RzXCI6XCJhcmdzXCI6XCJcIn0ifQ%3D%3D](https://www.facebook.com/search/posts?q=heikki%20patomäki&filters=eyJzZWVuX3Bvc3RzOjAiOiJ7XCJueYW11XCI6XCJpbmRlcmFjdGVkX3Bvc3RzXCI6XCJhcmdzXCI6XCJcIn0ifQ%3D%3D)

... mistä olen hyvin, hyvin onnellinen

- 2022-05-31 23:32

Tohtori Björn Wahlroos pistäytyi Suomessa kommentoimassa maailman menoa EVA:n Jaakko Iloniemi – luentolaisuudessa 30. 5. 2022. Paikalla oli myös tasavallan presidentti Sauli Niinistö.

Kun pari päivää sitten Washington Post kertoi Bidenin kosiskelleen Suomea NATO:n jäseneksi jo viime vuoden puolella, niin nyt Wahlroos suorasukaiseen tapaansa kertoi syynkin siihen:

... meistä tulee Naton jäseniä, olen varma ja pidän sitä erittäin tärkeänä, mutta olen myös sitä mieltä, että Natolle on itse asiassa hieman tärkeämpää saada erityisesti Suomi jäseneksi kuin Suomella tulla NATO:n jäseneksi siitä yksinkertaisesta syystä että NATO:lla ei ole olemassa käyttökelpoista puolustus suunnitelmaa Baltian maille ellei Suomi tarjoa maantieteellistä, logistista ja sotilaallista tukea ja siksi meidät otetaan hyvin vastaan NATO:ssa ja mistä olen hyvin, hyvin onnellinen”

Wahlroos siis ilahtuu siitä, että suomalaiset saavat mahdollisuuden osallistua sotaan Baltiassa. Tämä NATO:n intressi saada Suomi vastuuseen myös Baltian maiden puolustamisesta on ollut tiedossa ainakin 1990 –luvulta lähtien, jolloin juuri tämä oli keskeinen syy siihen, että Suomi ei avannut keskusteluja NATO -jäsenyydestä.

NATO tarvitseekin sitten enemmän Suomea kuin Suomi NATO:a. Biden ei siis ollut vilpittön todetessaan, että Putin halusi "suomalaistaa" Euroopan ja sen seurauksena Eurooppa "NATOlaistui" (Biden 27.5.2022).

Todellakin, Putin aloitti kyllä sodan mutta Biden viritti konfliktin Eurooppaan koeponnistamaan ja

kuluttamaan Venäjää tulevaa USA vs. Kiina maaottelua varten.

Onpa todella mielenkiintoista nähdä minkälaisen sopimusehdotuksen kanssa NATO aikanaan tulee - jos tulee - Suomen eduskuntaan hakemaan ”maantieteellistä, logistista ja sotilaallista” tukea itselleen. Tuota ehdotustahan ei tietenkään ole pakko hyväksyä.

Viitteet

Remarks by President Biden at the United States Naval Academy’s Class of 2022 Graduation and Commissioning Ceremony MAY 27, 2022 10:37 A.M. EDT

<https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2022/05/27/remarks-by-president-biden-at-the-united-states-naval-academy-class-of-2022-graduation-and-commissioning-ceremony/>

Björn Wahlroos, Dr .Remarks 31.5.2022 Jaakko Iloniemi Lecture May 30th 2022. EVAthinktank

<https://www.youtube.com/watch?v=Z0ZJV07IW4Q>

Davis Ingatius 2022. Salainen suunnitelma, joka piti Valkoisen talon askeleen Venäjän edellä WaPo 26. 5. 2022.

<https://www.washingtonpost.com/.../biden-white-house-secret.../>

2022 - 06

Periaatteet ja käytännöt ...

- 2022-06-14 13:15

Puheenjohtajamme Li Andersson linjasi Porin puoluekokouksessamme tiukasti:

”Meidän kantamme ja linjamme pysyy. Vasemmisto on rauhan, ihmisoikeuksien ja kansainvälisen ydinaseriisunnan asialla. ... Vasemmistoliitto on aina ollut ja tulee aina olemaan sotaa ja militarismia vastaan.”

Puheenjohtajan linjauksesta huolimatta puoluekokous antoi tuen Suomen liittymiselle sotilasliittoon ja olla tältä pohjalta mukana ratkaisemassa suurvaltojen eturistiriitoja. Puoluekokous salli myös Suomen käyttämisen hyökkäysalustana toiseen maahan sekä mahdollisesti tarvittaessa ydinaseiden, ulkomaalaisten pysyvien joukkojen ja tukikohtien sijoittamisen Suomeen. Puoluekokous ei hyväksynyt sille ehdotettuja rauhanaloitteita.

Oliko puoluekokous siis täysin eri linjoilla kuin puolueen puheenjohtajamme Li Andersson?

Andersson jatkoi: ”Tämä kevät on pakottanut meidät siirtymään pohdinnoissamme abstraktien periaatteiden tasolta siihen, minkälaisia käytännön kantoja me tässä epätäydellisessä ja väkivaltaisessa maailmassa haluamme ottaa ja joudumme ottamaan”

Tämä kevät? Eikö maailma ole ollut ”epätäydellinen ja väkivaltainen” kaiken aikaa?

Rauha ja militarisoituminenko vain ”abstrakteja periaatteita”? *Milloin ne sellaisiksi ovat muuttuneet?* Jos näin on, puolueen kotiläksyt on jäänyt tekemättä, ja pahasti. Toiminnasta on siis kadonnut historiallinen ja kansainvälinen horisontti.

Niinpä Anderssonin linjaukset ja puoluekokouspäätökset irtaantuivat toisistaan juuri siksi, että taistelusta rauhan puolesta ja militarismin vastustamisesta ei kyetty - tai ei haluttu - tehdä käytännön konkreettisia johtopäätöksiä. Käytännön johtopäätökset johdettiin aivan muualta ... nimittäin presidentti Sauli Niinistön ulkopoliittisen elämäntyön täytäntöönpanosta, Suomen kansallisesta liittämisestä lännen ja pohjoisen liittoon itää ja etelää vastaan.

Sauli Niinistölle kysymys on ekorealismien etemme asettaman eksistentiaalisen uhkan voimapoliittisesta ratkaisemisesta: jaamme maapallon ehtyvät voimavarat kansakunnissa ja kansakuntien välillä sodanrealismiin – siis militarismiin - tukeutuen.

Vasemmistolle kysymys on kuitenkin aivan jostakin muusta, kirjaimellisesti ja konkreettisesti meidän jokapäiväisestä leivästä, työstä ja - todellakin – rauhasta.

(ks. laajemmin: Leipää, työtä, rauhaa, KU blogi

<https://blogit.kansanuutiset.fi/volanen-vasemmalta/leipaa-tyota-rauhaa/>)

Tehdään tulevaisuus yhdessä, ranskalaiseen tapaan!

- 2022-06-16 11:18

L'AVENIR EN COMMUN

L'HARMONIE DES ÊTRES HUMAINS ENTRE EUX ET AVEC LA NATURE

Saatteeksi: Laitan tähän Ranskan vaaleissa hyvin menestyneen uuden vasemmistoliittoutuman ohjelman sisällysluettelon. Se on käännetty englanninkielisestä versiosta. Kun Vasemmistoliitto on juuri uudistanut sekä periaateohjelmansa ja poliittisen tavoiteohjelmansa, on mielenkiintoista verrata niitä Ranskan vasemmiston ohjelmiin, menemättä yksityiskohtiin. Tämä liike on myös kehittänyt talouspoliittista ajattelua olennaisella tavalla, mutta siihen palaan myöhemmin.

TULEVAISUUS YHDESSÄ HARMONIA IHMISTEN KESKEN JA LUONNON KANSSA

DEMOKRAATTINEN HÄTÄTILA

6. TASAVALTA

1. Kutsu koolle perustuslakikokous
2. Lakaise pois oligarkia, poista kastin etuoikeudet
3. Tasavalta, joka perustuu kansan väliintuloon
4. Presidentin monarkia lakkautetaan
5. Henkilökohtaisten vapauksien ja voimaantumisen edistyminen
6. Universaali tasavalta
7. Maallinen tasavalta
8. Kansalaisten vallankumous tiedotusvälineissä
9. Tasavalta yhteisen hyvän vartijana
10. Hallitustyöntekijät ja uudet oikeudet työntekijöille
11. Oikeus kansan nimissä
12. Järkevä terrorismin vastainen politiikka
13. Varmista turvallisuus
14. Nuoret yleisen edun ja kansallisen turvallisuuden palveluksessa
15. Todellinen tasa-arvo Ranskan merentakaisille alueille

SOSIAALINEN HÄTÄTILANNE

SUOJAAMINEN JA JAKAMINEN

16. Lopeta kansakunnan taloudellinen ryöstely
17. Perustetaan solidaarinen protektionismi Ranskassa
18. Toteutetaan toiminnan ja työllisyyden elvytyssuunnitelma ekologisen siirtymän palveluksessa
19. Toteutetaan REIN (Regional Economic Information Network) rahoitusjärjestelmässä
20. "Epärahoita" (« Un-financialise ») reaalityöntekijöitä
21. Rahan koostaminen (pooling) pienten ja keski suurten yritysten rahoittamiseksi
22. Suojele ja yleistä osuus- ja yhteisötalous yhteistyötaloudeksi
23. Estä osakemarkkinoiden irtisanomiset työllisyyden säilyttämiseksi ja kehittämiseksi
24. Kumoa El Khomri -laki (työlaki)
25. Poista epävarmuus ja kunnioita ammatteja ja työntekijöitä
26. Rakenna työntekijöille uusi suojaava asema: täydellinen sosiaaliturva
27. Anna nuorille mahdollisuus itsenäisyyteen

28. Lyhennä työaika: tee vähemmän työtä jotta kaikilla on työtä
29. Ota käyttöön C.E.O:n ja yritysjohtajien enimmäispalkka
30. Nosta palkkoja
31. Palauttaa oikeus eläkeikään 60 vuoden iässä, korottaa pieniä eläkkeitä
32. Sukupuolten välinen epätasa-arvo yrityksissä on saatettava rangaistavaksi.
33. Köyhyyden poistaminen
34. Takaa tehokas asunto-oikeus
35. Kieltäytyä kiristystä julkisen velan vuoksi.
36. Tee verovallankumous
37. Veronkierron ja veropetosten poistaminen

EKOLOGINEN HÄTÄTILANNE

EKOLOGINEN SUUNNITTELU

38. Ekologinen siirtymä, ydinkysymys
39. 100 % uusiutuvaa energiaa vuoteen 2050 mennessä
40. Kaikkien olemassa olevien kiinteistöjen ekologinen perusparannussuunnitelma
41. Kehitetään ekologista joukkoliikennettä ja mietitään uudelleen henkilökohtaista liikkuvuutta
42. Rangaista pitkän matkan kuljetuksia tuotannon siirtämiseksi
43. Toinen tapa kuluttaa
44. Toteutetaan "Nolla jäte" -Ranska
45. Säästä ekosysteemiä ja biologista monimuotoisuutta
46. Tue ekologista ja talonpoikaisviljelyä
47. Suunnittele ja järjestä alue demokratian ja julkisten palvelujen avulla
48. Ranskan metsien kestävä hoito

HUOMIOITA EUROOPAN UNIONISTA

VETÄYTYMINEN EUROOPAN PERUSSOPIMUKSISTA

49. Välittömät ja yksipuoliset toimet kansallisten etujen säilyttämiseksi ja poliittisen hankkeemme toteuttamiseksi.
50. Järjestä Yhdistyneen kuningaskunnan ero EU:sta ilman koston tai rangaistuksen henkeä
51. Suunnitelma A ehdottaa Euroopan perussopimusten demokraattista, sosiaalista ja ekologista muuttamista neuvottelujen kautta.
52. Toteuta suunnitelma B, jos neuvottelut epäonnistuvat. "Tulemme joka tapauksessa välittömästi soveltamaan ohjelmaamme kansallisella tasolla olettaen vastakkainasettelua EU:n toimielinten kanssa (suunnitelma B). Käytämme kaikkia keinoja puolustaaksemme kantaamme Eurooppa-neuvostossa ja rikomme estosääntöjä aina tarvittaessa."
53. Puolustaa ja kehittää yhteistyötä muiden Euroopan kansojen kanssa

KYSYMYS RAUHASTA

RANSKAN ITSENÄISYYDEN TAKAAMINEN

54. Toteutetaan Ranskan itsenäisyys maailmassa

55. Rakennetaan kansallinen, suosittu ja itsenäinen puolustus
56. Vahvistetaan YK:ta ja investoidaan siihen uudelleen järjestetyn maailman puolesta
57. Hylätään vapaakauppa, luodaan solidaarinen protektionismi ja taloudellinen yhteistyö
58. Laajennetaan kansainvälisten oikeuksien takeita uusille aloille
59. Muuttoliikkeen syiden torjunta
60. Rakennetaan rauha Syyriaan
61. Toimitaan oikeudenmukaisen ja pitkän aikavälin rauhan puolesta Israelin ja Palestiinan välillä
62. Rakennetaan vaihtoehtoista globalisaatiota ja internationalistista yhteistyötä
63. Yhdistetään pieni Välimeren allas yhteisiin edistyksellisiin tavoitteisiin
64. Vaihdetaan poliittiseen ranskankielisten yhteisöön (Francophonie)

SUUREN TAANTUMAN KOHTAAMINEN

IHMISEN EDISTYMINEN ENSIN

65. Määrittele uusi inhimillisen edistymisen indeksi
66. Tavoitteena pidempi terveen elinajanodote
67. Terveys ennen kaikkea
68. Esteen poistaminen vammaisilta
69. Muuta lähestymistapaa riippuvuuteen ja huumeisiin
70. Päästä eroon sosiaalisista ja työpaikkojen kärsimyksistä
71. Kohtaa kollektiivisesti ikääntyminen ja autonomian menetys
72. Aseta lapset etusijalle
73. Kaikille yhtäläiset mahdollisuudet tarjoavaan koulutukseen
74. Pätevyys kaikille
75. Korkea-asteen koulutuksen uudistaminen
76. Poista lukutaidottomuus ja kehitä aakkosjärjestystä
77. Demokratisoi kulttuuria ja sen käytäntöjä, tue niitä, jotka tekevät sen eläväksi
78. Talouden erottaminen urheilusta: tasapuolinen pääsy urheiluun
79. Taistele aggressiivista mainontaa ja kaupallistamista vastaan

TUHON UHKAN KOHTAAMINEN

RANSKA IHMISKUNNAN ETURINTAMASSA

80. Aloita kansainvälisen yhteistyön uusi aikakausi
81. Ota Ranska mukaan "merenkulkualan etenemissuunnitelmaan" ja luo 300 000 merenkulkualan työpaikkaa
82. Elvytä avaruustutkimus
83. Ota käyttöön ranskalaista numeerista ja virtuaalista osaamista yleishyödyllisen palvelun hyväksi

2022 - 07

Olenko siis terroristi?

- 2022-07-01 10:01

Suomen, Ruotsin ja Turkin ulkoministerien allekirjoittaman kolmikantayhteisymmärrysasiakirjan mukaan:

”Tämän johdosta Suomi ja Ruotsi eivät tue YPG:tä (People's Defense Units, mvv) ja PYD:tä (Democratic Union Party, mvv) eivätkä liikettä, joka Turkissa tunnetaan nimellä FETÖ (Gülen movement, mvv).”

”Suomi ja Ruotsi tutkivat ja kieltävät PKK:n ja kaikkien muiden terroristijärjestöjen ja niiden haarajärjestöjen sekä niihin liittyvien tai niiden innoittamien ryhmien ja verkostojen kaiken rahoitus- ja värväystoiminnan 5 kohdassa tarkoitettulla tavalla.”

... ja viides kohta kuuluu:

”5. Suomi ja Ruotsi vahvistavat, että PKK on kielletty terroristijärjestö. Suomi ja Ruotsi sitoutuvat estämään PKK:n ja kaikkien muiden terroristijärjestöjen ja niiden haarajärjestöjen toiminnan sekä näihin terroristijärjestöihin liittyvissä ja niiden innostamissa ryhmissä tai verkostoissa vaikuttavien henkilöiden toiminnan. Suomi, Ruotsi ja Turkki ovat sopineet tehostavansa yhteistyötään näiden terroristiryhmien toiminnan ehkäisemiseksi. Suomi ja Ruotsi eivät hyväksy näiden terroristijärjestöjen tavoitteita.”

Jos nyt Vasemmistoliiton puoluekokouspäätösten mukaisesti toimin aktiivisesti seuraavien tavoitteiden toteuttamiseksi:

- Turkin ja EU:n yhteistyön edellytyksen on oltava Turkin sitoutuminen demokratiaan, ihmisoikeuksiin ja kurdikysymyksen rauhanomaiseen ratkaisuun. Vangitut opposition kansanedustajat, toimittajat ja muut poliittiset vangit on vapautettava kiireellisesti.
- Kurdistanin työväenpuolue PKK on poistettava EU:n terroristijärjestöjen listalta.
- Suomen ei tule viedä puolustustarvikkeita humanitaarista oikeutta loukkaaviin tai systemaattisiin ihmisoikeusloukkauksiin syyllistyviin maihin. Asevientiä koskeva valvonta on ulotettava myös aseiden tuontiin, ja ihmisoikeusarvioinnin ja humanitaarisen oikeuden tavoitteiden huomioimisen on oltava osa kaikkea asekauppaa. Suomen tulee myös aktiivisesti valvoa asevientiä ja kieltää välittömästi kaikki asevienti ihmisoikeuksia loukkaaviin maihin kuten Turkkiin.

... niin, onko nyt sitten niin, että jos minä, Suomen kansalainen ja Vasemmistoliiton kannattaja, tuen taloudellisesti ja/tai yhteiskunnallisesti toimien YPG:tä, PYD:tä tai PKK:ta, minut voidaan asettaa Suomessa syytteeseen terrorismin tukemisesta?

Viite

Suomen, Ruotsin ja Turkin ulkoministerien allekirjoittama kolmikantayhteisymmärrysasiakirja
<https://um.fi/documents/35732/0/Yhteisymmärrysasiakirja+Suomi-Ruotsi-Turkki+suomeksi+%28%29.pdf/49a36778-b69a-1587-5af7-db14f651f3df?t=1656589425871>

Mitäs me liberaalit ja ne ”kaikki muut”

- 2022-07-03 12:34

HS:n mukaan (02.07.2022) ”Ulkoministeri *Pekka Haavisto* (vihr) korostaa, että Turkin kanssa on sovittu *vain siitä*, mikä on kirjattu Suomen, Turkin ja Ruotsin allekirjoittamaan ”yhteisymmärrysasiakirjaan”. Haavisto kertoi keskustelleensa Turkin ulkoministerin kanssa, ja maiden olevan yhtä mieltä siitä, että *kaikki sovitut asiat* on kirjattu asiakirjaan.” (kurs mvv)

On siis sovittu joko ”*vain siitä*” mitä on kirjattu tai sitten ”*kaikki sovitut asiat*” on kirjattu.

Presidentti Niinistö ja ulkoministeri Haavisto ovat useissa eri yhteyksissä korostaneet, että nyt on kysymys *juridiikasta*: mitä Suomen hallitus ei voi ja voi tehdä perustuslaillisessa demokratiassa. Erdogan puolestaan on saattanut tiedoksi, että kysymys on Suomen, Ruotsin ja Turkin yhteisestä *poliittisesta tahdosta* määrittää terrorismi, sisältäen myös ne ”kaikki muut”, joihin sopimuksessa viitataan kahteen eri otteeseen.

Onko tässä määrittelyssä kysymys juristiikasta vai politiikasta?

NATO:n johdon kovasta painostuksesta huolimatta politiikkaa ja juridiikkaa ei pystytty sovittamaan yhteen lauseeseen eikä kappaleeseen ja niinpä sovittiin hajautetusta tekstistä. Ratkaisevia sanoja ovat ”kaikki muut”. Suomi ja Turkki viittaavat noilla sanoilla aivan eri asioihin: ”kaikki muut” antaa Turkille mahdollisuuden listata minkä tahansa järjestön tai toiminnan terroristisen toiminnan piiriin. Suomi rajaa terrorismin – tässä sopimuksessa – PKK:hon, jonka listaaminen terroristijärjestöksi on politiikkaa ja tämä määrittely on juridisesti kiistetty (ks. esim. UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto) päätös 22 päivänä huhtikuuta 2021. ECLI:EU:C:2021:316).

Eikö juuri sotilaallinen liittoutuminen NATO:on tarkoita sitä, että puheet liberaalista, moninapaisesta oikeudenmukaisuudesta ja ihmisoikeuksista on muuttuvat *poliittisiksi* yksinapaisiksi puheiksi *meidän* oikeista arvoista ja niiden ”kaikkien muiden” vääristä arvoista? Oikeudenmukaisuuden ja

ihmisoikeuksien määrittely muuttuu meidän etuoikeudeksi, johon ”kaikkien muiden” on tyytyminen, hyvällä tai pahalla. On tietysti täysin absurdia vedota juristiikkaan kun yritetään päästä mukaan sotilaalliseen etujärjestykseen, jonka tehtävänä on juuri muuttaa universaaliseksi oletettu juristiikka *turvallistetuksi* politiikaksi. Turvallistettu politiikka ei enää rajaudu juristiikan piiriin vaan se on *voiman oikeutta*, poliittista (sota)realismia.

Mikä on se etuoikeus, jonka katsomme kuuluvan kaikille, vaikkapa sitten pakolla, jos ei hyvällä kelpaa. Liberalismi! ... siis mikä? Otetaanpa tiivistys vaikkapa *S. N. Lyons*'ilta ja *Patrick Deneen*'ltä, johon Lyons tukeutuu monin osin:

”Liberalismi teki yksilön radikaalin autonomian suurimmaksi hyväksi ja korkeimmaksi tavoitteekseen. Tämän täydellisen autonomian saavuttamiseksi ihmisen oli vapautettava kaikista ulkoisista rajoituksista. Toisaalta liberalismi päästi valloilleen teknologian voiman ja kulutuskapitalismin koneiston, jonka tehtävänä on valloittaa luonto ja vapauttaa meidät kaikista aineellisista rajoista ja tarpeista, jotka hän on julmuudessaan asettanut. Toisaalta liberalismi ... pyrki vapauttamaan ihmisen kaikista perityn kulttuurin, uskonnon, tapojen, perinteiden, hierarkian, paikan, käyttäytymisnormien rajoista, yhteisöistä ja ihmissuhteista – jotka kaikki alettiin nähdä sorron muodostamina esteinä, jotka olivat tiellä yksilöllisen halun ja vapauden täydelliselle toteutumiselle, sellaisena kuin sen oletettiin kerran olleen fantastisessa ”luonnontilassa” ennen historian ja sen syntien aiheuttamaa turmeltumista”.

”Loogiseen johtopäätökseensä vedettynä” ... ”liberalismin loppupeli on kestämaton kaikilta osin: se ei voi jatkuvasti pakottaa järjestystä autonomisten yksilöiden joukkoon, jotka ovat yhä enemmän purkaneet jäsentäviä sosiaalisia normeja, eikä liberalismi voi tarjota loputonta aineellista kasvua maailmassa, jolla on rajat.” ... ”Jos olen oikeassa siinä, että liberaali projekti on viime kädessä ristiriitainen itsensä kanssa ja että se huipentuu moraalisten ja aineellisten varantojen kaksoistyhjennykseen, joihin se on kuitenkin tukeutunut, meidän on tehtävä valinta... Voimme joko valita oman tulevaisuuden paikallisyhteisöjen itsehallinnon käytännön ja kokemuksen rajaamina, tai joudumme vääjäämättä palamaan tulevaisuuteen, jossa äärimmilleen viety lupa elää on rinnakkain äärimmäisen sorron kanssa.”

Lyonsin ja Deneen analyysi ei aivan satu kohdalleen. Nyt ei ole kysymys vain orgaanisten yhteisöjen (Gemeinschaft, community) ja kaupallisten yhteiskuntien (Gesellschaft, society) keskinäisestä mittelöstä kuten erityisesti Haavisto ja Niinistö näyttävät ajattelevan vaan myös tuotantoalustoista (Metagesellschaft, platform economy), joissa nyt toimimme torppareina myyden itse tuottamaamme informaatiota itsestämme meille tuntemattomille toiminta-alustan omistajille ... ja tietysti siitä kuinka tämän talousmuodon tarvitsemat ulkoiset ja sisäiset resurssit hankitaan ja muokataan voittoa tuottaviksi. Tämä intressi näyttää nyt vaatimuksina läntisten kansantalouksien uudelleenteollistamisena asetuotantoa varten.

Siten näyttää siltä, että Turkki puolustaa juuri sitä – orgaanista yhteisön ja talouden yhteiselo - jota NATO - ja nyt siis myös Suomi - on ajamassa alas liberalistisen hegemonian nimissä, jota varten – yllättäen - tarvitaankin militaristista uusteollistamista!

Onko siis sovittu ”*vain siitä*” mitä on kirjattu vai onko ”*kaikki sovitut asiat*” kirjattu? Se riippuu siitä mihin ”yhteisymmärrysasiakirjan” sanoilla ”*kaikki muut*” viitataan. Niin saatiin kuitenkin kaksi täysin vastakkaista intressiä mahtumaan yhteen asiakirjaan vaikkakaan ei yhteen lauseeseen tai kappaleeseen. Niinistö ja Haavisto pitivät tätä onnistumisena. Minä pidän sitä kansallisen juristiikan alistamisena palvelemaan voimanoikeutta ihmisoikeuksien sijaan.

Viitteet

Deneen, P. J. 2019. Why Liberalism Failed Yale University Press. Kindle Edition.

Lyons, S. N. 2021. Four Big Questions for the Counter-Revolution

Seeking clarity in contradictions. Jun 21, 2021.

https://theupheaval.substack.com/p/four-big-questions-for-the-counter?utm_source=%2Fprofile%2F33861109-ns-lyons&utm_medium=reader2

Pullinen, J. 2022. Haavisto: Turkin kanssa sovittu vain siitä, mitä on kirjattu asiakirjaan.

HS 30.6. 19:59 <https://www.hs.fi/politiikka/art-2000008919802.html>

Vastakkain ovat arvot ... taloudelliset arvot!

- 2022-07-05 14:05

HS:n päätoimituksen tilannearvio su 3. 7. 2022:

”Nyt puhutaan aseilla, vaikka vastakkain ovat arvot. Mittaa toisistaan ottaa kaksi järjestelmää: demokraattinen ja autoritaarinen.”

Kaksi järjestelmää? Onko todellakin niin, että vastakkain ovat *demokraattinen* ja *autoritaarinen julkishallinnon* järjestelmä?

Entäpä se talousjärjestys, johon tukeutuen nuo molemmat *julkishallinnon* järjestelmät toimivat? Niin demokraattisissa kuin autoritaarisissakin valtiojärjestelmissä on sekä julkinen (*public*) että yksityinen (*privat*) talous.

Se, mitä HS ilmeisesti vastustaa, on talouden ja julkishallinnon orgaaninen/yksilökohtainen (oligarkkinen) yhteenkietoutuminen. HS antaa siis NATOLle siunauksen käydä aseita taistoon Turkkiä, Unkaria ... ja – niin - Venäjää vastaan.

Se, mitä HS ilmeisesti ajattelee puolustavansa, on järjestelmä, jossa yksityis- ja julkistalouden keskinäissuhteiden tasapainottaminen hoidetaan markkinaehtoisesti *kaupallisen* kansalaisyhteiskunnan kautta tukeutuen valtion mahdollisuuteen laskea liikkeelle kansallinen maksuväline, valuutta. Tällöin tavaroiden suhteet ovat välittömiä taloudellisen vaihdon kautta ja ihmisten keskinäissuhteet välitetyjä pääomasuhteen ja valtion kautta. Tämän palkkatyösuhteen lisäksi meistä on juuri tullut myös torppareita, jotka jaamme oman työmme tulokset ilmaiseksi alustatalouden monilla tietopelloilla meille tuntemattomille alustanomistajille.

Yksityinen, funktionaalinen tavara- ja palvelutuotanto on *autoritaarista* niin USA:ssa, Venäjällä, Kiinassa kuin Suomessakin. Julkistalouden demokraattisuus riippuu ratkaisevasti siitä, mitä mahdollisuuksia sillä on määrittää sen käytössä olevan valuutan määrää ja käyttöä, ts. tulkitaanko julkinen talous pelkäksi kulutukseksi, joka on katettava yksityisen tavara- ja palvelutuotannon luomalla tuloksella VAI lähdetäänkö siitä, että julkisen talouden investoinnit ovat myös tuottavia ja voivat olla ylijäämäisiä.

Kuten tiedämme yksityisessä, funktionaalista tavara- ja palvelutuotannossa on ollut jo pitkään ankara investointikato reaalissa tuotannollisissa kohteissa. Sen sijaan yksityisten pankkien tyhjästä synnyttämän rahan ja keskuspankkien myös tyhjästä synnyttämän valuutan toivottu kysynnän lisääminen reaali-investointien elvyttämiseksi johti omaisuusarvojen superkuplaan rahoitusmarkkinoilla, jossa lyödään vetoa mitä erilaisimpien – reaalisten tai täysin kuvitteellisten - arvostusten vaihteluiden muutoksista. Keskuspankkien aivan uskomattomat valuuttamääräiset yksityisen rahoitusjärjestelmän pelastusyritykset ovat nyt tulossa meidän tavallisten palkansaajien maksettavaksi inflaation noustua sietämättömälle tasolle.

Nyt taistelllessamme tarkoitukseen sopivia ”autoritaarisia” hallintoja vastaan, ”demokraattiset” julkiset sektorit ovat ryhtyneet pelastamaan omaa yksityistä taloutta vaatimalla sen uudelleenteollistamista militarisoimalla se. Siten niin demokraattisissa kuin autoritaarisissa julkishallinnoissa on nyt kysymys autoritaarisen yksityisen talouden pelastamisesta.

Meidän on siis pystyttävä määrittämään uudelleen *privat/public* -suhde voidaksemme määrittää oma suhteemme demokraattiseen tai autoritaariseen julkishallintoon. On tehtävä ero yksityisen (*privat*) ja omakohtaisen (*individuelles*) omaisuuden (*Eigen-tum* < omaksi asetettu) välillä. *Private* on julkisen vastakohta, julkisesta (*publicus*) yksityiseksi erotettu. Omakohtainen, *individuelle* (*individualis*) viittaa jakamattomaan, ei jaettavissa olevaan, yksittäisten ihmisten omaisuuteen, voisiko väljästi sanoa yksilöllisen kehityksen kautta hankittuun sosiaaliseen pääomaan.

Tämä uudelleen määrittäminen onkin juuri menossa, tosin vasta rahoitusmaailman piirissä. Asia ilmaistaan asettamalla tavoitteeksi lisätä investointeja *julkishyödykkeisiin* (*public goods*) ja globaaliin yhteisöllisyyteen (*global commons/commoning*).

Ottakaamme esimerkiksi aivan äskettäin ilmestynyt *Tharman Shanmugaratnam* (Singaporen vanhempi ministeri ja investointiryhmittymä *Group of Thirty*:n puheenjohtaja) artikkeli IMF:n heinäkuun F&D -journalissa. Hän kirjoittaa:

"Meidän on investoitava huomattavasti korkeammalla tasolla pitkällä aikavälillä *julkishyödykkeisiin*, joita tarvitaan maailman kiireellisimpien ongelmien ratkaisemiseksi. Meidän on korvattava monien vuosien ali-investoinnit monilla kriittisillä aloilla – puhtaasta vedestä ja kehittyvien talouksien koulutetuista opettajista aina ikääntyvän logistiikan infrastruktuurin päivityksiin kehittyneimmissäkin talouksissa. Mutta meillä on nyt myös mahdollisuus vauhdittaa uutta innovaatioaaltoa vastataksemme globaalien yhteisten haasteisiin vähähiilisestä rakennusmateriaaleista kehittyneisiin akkuihin ja vetyelektrolysaattoreihin sekä yhdistelmärokotteisiin, joiden tarkoituksena on suojata samanaikaisesti useita taudinaiheuttajia vastaan. ... Yhteistyössä vastuunsa tuntevan (*filantropic*) pääoman kanssa meidän on nyt suunnattava julkista rahoitusta uudelleen kohti yksityisten investointien mobilisointia vastaamaan *globaalien yhteistoiminnan* (*global commons*) tarpeita."

Siten *privat/public* -jako kääntyy pääläelleen: julkishyödykkeiden tuotanto ja globaali yhteisöllisyys määrittäisivät yksityisten investointien määrää ja suuntaa. Kun meillä tällä hetkellä ei kuitenkaan ole IMF:n tai YK:n hallinnoimaa maailmanvaluuttaa, määrittäyty näiden yhteisinvestointien suuntautuminen tätä nykyä ensisijassa vahvojen kansantalouksien intresseistä jakaa ehtyviä maapallon voimavaroja antamalla rahan puhua - ja kun se ei enää toiminut, nyt on aseiden vuoro.

Tharman Shanmugaratnam luottaa kovin paljon yksityisen pääoman hyvántahtoisuuteen ja *privat/public* -suhteen muutokseen rahoitusjärjestelmän kautta. Käsitykseni mukaan se ei riitä.

Vasta muuttamalla *tavaroiden* väliset suhteet välineellisiksi ja teknisiksi (*sachliche*) ja *tuottajien* suhteet *välittömästi* yhteiskunnallisiksi suhteiksi ilman pääomasuhteen tai valtion välitystä voimme synnyttää luonnonehtoihin maadoitetun yhteisön (*Geerdenschaft*), jossa "jokaisen yksilön vapaa kehitys on kaikkien kehityksen ehto" (Marx). (ks laajemmin esim. Volanen 2019)

HS viittaa myös USA:n presidentti Bidenin usein käyttämään ilmaisuun, että "Putin halusi suomettaa NATO:n, mutta natottikin Suomen." HS pitää tätä mainintaa Suomen natottumisesta kunnianosoituksena Suomelle.

Uskoko HS todella, että Biden asettaa Suomen talouden USA talouden edelle? ... että USA olisi ensisijaisesti kiinnostunut "demokratiasta" maailmalla ja toissijaisesti omista geopolittisista

talousintresseistään? Eiköhän juuri tässä Bidenin ilmaisussa ole takana saada kunnia puhujalle itselleen: Euroopasta ei tullut geopoliittista vastapainoa USA:lle vaan Eurooppa on mukana epätoivoisessa yrityksessä säilyttää yksinapainen maailmanjärjestys.

Viitteet:

Helsingin Sanomat 2022. Arvojen sota käydään nyt aseilla Länsi varustautuu vauhdikkaasti pitääkseen puolensa uudessa maailmanjärjestyksessä. Pääkirjoitus 33. 7. 2022 <https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000008916967.html>

Shanmugaratnam, T. 2022. Confronting a Perfect Long Storm We must bridge growing divides and rewire multilateralism to serve both collective and national interests more effectively. IMF: F&D -journal, June 2022, 4-9.

Volanen, M V. 2019. Sivistys, Valistus – ja omistus KU blogi <https://blogit.kansanuutiset.fi/volanen-vasemmalta/kanssalaisuus-3-osa-sivistys-valistus-ja-omistus/>

Sodan vaiettu totuus?

- 2022-07-18 20:58

FB:ssa kulkiessani vilahti eteeni jo vuonna 2015 HS:ssa ilmestyneen kirjoituksen **karmea** otsikko:

Sodan vaiettu totuus – se antaa elämälle tarkoituksen

”Siellä nukutaan yhdessä ja ollaan lähellä toisia. Siellä kärsitään, itketään ja nauretaan yhdessä. Se voi olla elämän parasta aikaa. Sota.” (Mykkänen, 2015).

Sota? Elämäntarkoitus, elämän parasta aikaa, läheisyys?

Tämän toimittaja *Pekka Mykkäsen* eteemme loihtiman synkän maailmankatsomuksen, *Weltanschauungin*, juuret ja perustelu löytyvät myös *Michael Dibdinin* romaanista **Dead Lagoon** venetsialaisen nationalistisen demagogin sanoista:

”Ei voi olla todellisia ystäviä ilman todellisia vihollisia. Jos emme vihaa sitä, mitä emme ole, emme voi rakastaa sitä, mitä olemme. Nämä ovat vanhoja totuuksia, joita löydämme tuskallisesti uudelleen vuosisadan ja useamman sentimentaalisen hurskauden jälkeen. Ne, jotka kieltävät heidät, kieltävät perheensä, perintönsä, kulttuurinsa, esikisoikeutensa ja itsensä! Heille ei anneta kevyesti anteeksi.”

Mykkänen yrittää ottaa kirjoituksessaan etäisyyttä tähän fasistiseen ajatuskulkuun vedoten lopuksi antropologi *Sharon Abramowitz*'in sanoihin (Junger, 2015):

"On oltava valmis sanomaan, että emme ole kovin hyvä yhteiskunta ja että olemme ihmisvastainen yhteiskunta. Yhteiskuntamme on vieraannuttava, tekninen, kylmä - - -. Meidän perustavanlaatuisen halumme ihmisinä on olla lähellä toisiamme, mutta yhteiskuntamme ei salli sen tapahtumista."

Merkkien " - - -" kohdalla alkuperäistekstissä on sanat "*ja mystifioiva*"

Miksi Mykkänen pudottaa pois määreen "*mystifioiva*"? Koska hän haluaa psykologisoida koko ongelman. Hän kirjoittaa:

"Vastaus modernin elämän ongelmiin ei tietenkään voi olla se, että *antaudumme sodan lumolle*. Meidän pitäisi rakentaa merkityksellisempää, yhteisöllisempää ja välittävämpää elämää myös rauhan oloissa." (kurs. mvv)

Me olemmekin syypäitä sotaan, se kun *lumoa* meidät! Eihän "*voi olla todellisia ystäviä ilman todellisia vihollisia*. *Jos emme vihaa sitä, mitä emme ole, emme voi rakastaa sitä, mitä olemme*" - siis sotimaan!

Eikö juuri tämä ole "vieraannuttavaa, teknistä ja kylmää yhteiskuntaa" ylläpitävää *vihan mystifointia*!

Emmehän me - sinä ja minä - halua mystifioida "vieraannuttavaa, teknistä ja kylmää yhteiskuntaa" vaan paljastaa sitä tukevat mystifioivat yhteiskunnalliset *rakenteet*; rakenteet, joiden toiminnan edellytyksenä ja oletuksena on *erilaisuuden* viha ystävyuden ehtona.

Sodan vaiettu totuus on siis vihan mystifointi läheisyyden lähteeksi – kun ei enää mitään muita keinoja ole näköpiirissä "vieraannuttavaa, teknistä ja kylmää yhteiskuntaa" ylläpitävien talousrakenteiden perusteluksi.

Sanokaamme siksi juuri päinvastoin: *Emme voi olla todellisia ystäviä ilman todellista, hyväksytyä erilaisuuttamme*. *Jos emme rakasta myös sitä, mitä emme ole, emme voi rakastaa sitä, mitä olemme*. Eikö tässä ole lähtökohta "rakentaa merkityksellisempää, yhteisöllisempää ja välittävämpää elämää" rauhaa rakentaen.

Viitteet

Junger, S, 2015. How Ptsd Became A Problem Far Beyond The Battlefield

Vanity Fair, May 7, 2015. <https://www.vanityfair.com/news/2015/05/ptsd-war-home-sebastian-junger>

Mykkänen, P. 2022. Sodan vaiettu totuus – se antaa elämälle tarkoituksen. HS 7.6.2015.
<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000002830086.html>

What is really going on?

- 2022-07-23 14:04

Yanis Varoufakisin vastaus:

Puoli vuosisataa kestänyt valtapeli, jota johtivat yritykset, Wall Street, hallitukset ja keskuspankit, on mennyt pahasti pieleen. Sen seurauksena lännen viranomaisilla on nyt edessään mahdoton valinta: ajaa yrityskonglomeraatit ja jopa yksittäiset valtiot peräkkäin konkurssiin tai antaa inflaation pysyä hallitsemattomana.

Yhdysvaltain talous on 50 vuoden ajan ylläpitänyt Euroopan, Japanin, Etelä-Korean, sitten Kiinan ja muiden nousevien talouksien nettovientiä, kun taas leijonanosa näiden maiden voitoista ryntäsi Wall Streetille etsimään korkeampaa tuottoa. Tämän Amerikkaan suuntautuvan pääomatsunamin pohjalta rahoittajat rakensivat yksityisiä rahapyramideja - kuten optioita ja johdannaisia - rahoittaakseen yrityksiä, jotka rakensivat satamien, laivojen, varastojen, varastopihojen sekä maanteiden ja rautateiden maailmanlaajuisia kuljetuslabyrinttia. Kun vuoden 2008 romahdus poltti nämä pyramidit, koko globaalien *just-in-time* -toimitusketjujen rahoituslabyrintti oli vaarassa.

Pankkiirien ja itse labyrintin pelastamiseksi keskuspankkiirit ryhtyivät korvaamaan rahoittajien pyramideja julkisilla rahoilla. Samaan aikaan hallitukset leikkasivat julkisia menoja, työpaikkoja ja palveluja. Se oli pelkkää ylenpalttista sosialismia pääomalle ja ankaraa kuritusta työlle. Palkat laskivat, hinnat ja voitot pysyivät paikallaan, mutta rikkaiden ostamien omaisuuserien (ja siten heidän varallisuutensa) hinnat nousivat pilviin. Investoinnit (suhteessa käytettävissä olevaan käteiseen) putosivat kaikkien aikojen alhaisimmalle tasolle, tuotantokapasiteetti kutistui, markkinavoimat räjähtivät, ja kapitalisteista tuli sekä rikkaampia että riippuvaisempia keskuspankkirahoista kuin koskaan aikaisemmin.

Se oli uusi valtapeli. Perinteinen taistelu pääoman ja työn välillä jatkui lisätäkseen osuuttaan kokonaistuloista katteiden ja omien palkankorotusten avulla, mutta se ei enää ollut useimpien uuden vaurauden lähde. Vuoden 2008 jälkeen yleisesti käytetty leikkauslinja johti vähäisiin investointeihin (rahan kysyntä), mikä yhdistettynä runsaaseen keskuspankkilikviditeettiin (rahatarjontaan) piti rahan hinnan – korot - lähellä nolaa. Tuotantokapasiteetin - jopa uusien asuntojen tuotannon - hiipuessa,

hyvien työpaikkojen niukkuus ja palkkojen kasvun pysähtyessä, vaurauden kasvu siirtyi osake- ja kiinteistömarkkinoille, jotka olivatkin jo irtautuneet reaalityaloudesta.

Sitten tuli pandemia, joka muutti yhden suuren asian: länsimaiset hallitukset pakotettiin kanavoimaan osan uusista keskuspankkirahavirroista niille talouksien alistetuille osille, jotka olivat vuosikymmenten aikana menettäneet kykyään tuottaa tavaraa ja olivat nyt katkaistujen toimitusketjujen asettaman haasteen edessä. Kun he nyt käyttivät osan lomautusrahoistaan rajattuun tuontiin, hinnat alkoivat nousta. Yritykset, joilla oli paljon paperivarallisuutta, reagoivat kutistuneen tuotantokapasiteettinsa vuoksi hyödyntämällä valtavaa markkinavoimaansa työntämällä hintoja läpi katon.

Kahden vuosikymmenen ajan kestäneen keskuspankin tukeman varallisuuksien arvottoman arvonalistuksen ja yritysten velan lisääntymisen jälkeen pieni hintainflaatio riitti päättämään valtapelin, joka muokkasi vuoden 2008 jälkeistä maailmaa tuolloin uudelleen muotoutuneen hallitsevan luokan mielikuvituksessa.

Mitä nyt tapahtuu?

Ei varmaan mitään hyvää. Talouden vakauttamiseksi viranomaisten on ensin lopetettava se kohtuuton valta, jonka paperivarallisuuden ja halvan velan synnyttämisen poliittinen prosessi antaa niin kovin harvoille. Mutta nuo harvat eivät luovuta valtaa ilman taistelua, vaikka se merkitsisi liekkeihin astumista, sinne yhteiskunnan mukanaan raahaten.

Yanis Varoufakis

(raakakäännös englannista, mvv)

Viitteitä

Yanis Varoufakis. 2022. What is really going on? Real-World Economics Review Blog 21.07.2022

What is really going on? <https://rwer.wordpress.com>

Yanis Varoufakis. 2022. Technofeudalism and Cloud Capital – a conversation hosted by Stanford in Government.

<https://www.yanisvaroufakis.eu/2022/07/12/technofeudalism-and-cloud-capital-a-conversation-hosted-by-stanford-in-government/> 12.07.2022.

Yanis Varoufakis. 2022. The roots of inflation in the Crash of 2008 – interviewed by Mick Jeserich for KPFA Radio Pacifica. <https://www.yanisvaroufakis.eu/2022/07/12/the-roots-of-inflation-in-the-crash-of-2008-interviewed-by-mick-jeserich-for-kpfa-radio-pacifica/>

Yanis Varoufakis <https://www.yanisvaroufakis.eu>.

... mutta missä on edistyksellinen vaihtoehto?

- 2022-07-30 10:26

Ukrainan sodan syttymisen – ja siten Suomen NATO -hakemuksen - viimeiset askelmerkit ovat jo olleet pitkään tiedossa, mutta Suomessa ja Saksassa niistä ei haluta tietää.

Tässä viitteet Paavo Väyrysen ja Jeffrey D. Sachsin erittelyyn:

Paavo Väyrynen 2022. Yllyttivätkö Yhdysvallat ja Ukraina Venäjää hyökkäämään?

<https://www.paavovayrynen.fi/2022/07/29/yllyttivatko-yhdysvallat-ja-ukraina-venajaa-hyokkaamaan/>
29. 07.2022

Jeffrey David Sachs 2022. Die Ukraine ist die neueste Katastrophe amerikanischer Neocons

<https://www.berliner-zeitung.de/wirtschaft-verantwortung/die-ukraine-ist-die-neueste-katastrophe-amerikanischer-neocons-li.242093?fbclid=IwAR1t3rFSuU3nFoDNXkja-lmi08x7rpU6zxIXJcm0mxe0lvAPawnga6ZAeC0>

“Saksalaiset eivät halua kuulla sitä, mutta se on osa totuutta: amerikkalaiset uuskonservatiivit ovat yhteisvastuussa Ukrainan sodasta.” - Berliner-Zeitung 30.6.2022 ... sitaatti kirjoituksesta:

”Lännen hegemonian laajentuminen

Uuskonservatiivit kannattivat Naton laajentumista Ukrainaan jo ennen kuin siitä tehtiin vuonna 2008 George W. Bush jr.:n johdolla osa Yhdysvaltain virallista politiikkaa. He pitivät Ukrainan Nato-jäsenyyttä avaintekijänä Yhdysvaltain alueelliselle ja globaalille hegemonialle. Robert Kagan selitti huhtikuussa 2006 uuskonservatiiviset perusteet Naton laajentumiselle seuraavasti:

”Venäläiset ja kiinalaiset eivät näe entisen Neuvostoliiton alueen "värivallankumouksissa" mitään luonnollista, vaan pitävät niitä lännen tukemia vallankaappauksia, joiden tarkoituksena oli lisätä lännen vaikutusvaltaa strategisesti tärkeissä osissa maailmaa. Ovatko he siinä väärässä? Eikö Ukrainan onnistunut vapauttaminen länsimaisten demokratioiden ajamana ja tukemana voisi olla vain alkusoitto tämän maan liittymiselle Natoon ja Euroopan unioniin – lyhyesti sanottuna läntisen liberaalin hegemonian laajentamiseen?

Victoria Nulandin rooli George W. Bush jr.:n hallinnossa

Kagan myöntää, että Naton laajentumisella on tuhoisat seuraukset. Hän lainaa asiantuntijaa sanoneen:

"Kreml valmistautuu vakavasti "taisteluun Ukrainan puolesta". Uuskonservatiivit ovat pyrkineet tähän taisteluun. Neuvostoliiton romahtamisen jälkeen sekä Yhdysvaltojen että Venäjän olisi pitänyt etsiä neutraalia Ukrainaa järkevänä puskurina ja varoventtiilinä. Sen sijaan uuskonservatiivit tavoittelivat USA:n "hegemoniaa", kun taas venäläiset määrittivät taistelun osittain puolustuksellisesti ja osittain omien keisarillisista tavoitteistaan. Tämä muistuttaa Krimin sotaa (1853-56), jolloin Britannia ja Ranska yrittivät heikentää Venäjää Mustallamerellä sen jälkeen, kun Venäjä painosti Ottomaanien valtakuntaa.

Kagan kirjoitti artikkelin yksityishenkilönä, kun taas hänen vaimonsa Victoria Nuland George W. Bush jr.:n johdolla toimiessaan Yhdysvaltain NATO-suurlähettiläänä. Nuland oli huppuluokan uuskolonialismin agentti parhaimmillaan. Sen lisäksi, että Nuland toimi Bushin Naton-suurlähettiläänä, hän toimi Barack Obaman apulaisulkoministerinä Eurooppa- ja Euraasian kysymyksissä vuosina 2013–2017, jossa hän auttoi kaatamaan Venäjä-mielisen Ukrainan presidentin Viktor Janukovitshin, ja on nyt Bidenin alisihteeri, joka on johtanut Yhdysvaltain politiikkaa kohti Ukrainan sotaa.”

Valitettavasti molemmista erittelyistä puuttuu sekä rahatalouden rooli ja että edistyksellisen vaihtoehdon etsintä. Itse etsin niitä nyt kolmelta suunnalta: *Yanis Varoufakis*, *Slavoj Zizek*'in ja *Jason W. Moore*n hahmotuksista, ks. esim.

<https://blogit.kansanuutiset.fi/volanen-vasemmalta/what-is-really-going-on/>
<https://blogit.kansanuutiset.fi/volanen-vasemmalta/terasesirippu-halki-euroopan/>
<https://jasonwmoore.wordpress.com>
<https://www.yanisvaroufakis.eu>

2022 - 08

Henry Kissinger: ”Kannatin Ukrainan täyttä itsenäisyyttä, mutta sen paras rooli oli mielestäni Suomen kaltainen.”

- 2022-08-16 10:05

Saatteeksi: Referoin tässä minulle 1970 -luvulla vieraaksi ja jopa vastenmieliseksi jääneen Henry Kissingerin WSJ:n äskettäistä haastattelua suhteessa Joe Bidenin politiikkaan. Ulkopoliittisen realismin tilalle ei tule ottaa hegemonista profetiaa paremmasta maailmasta vaan ekologinen realismi, siis demokraattisen realismin pohjalta realistinen demokratia!

Henry Kissinger (WSJ 12.8.2022):

”Kannatin Ukrainan täyttä itsenäisyyttä, mutta sen paras rooli oli mielestäni Suomen kaltainen.”

Suomella OLI siis myönteinen tasapainottava rooli ja tehtävä kansainvälisessä politiikassa jopa USA:n kylmän reaali politiikan silmin katsottuna ENNEN Suomen jäsenyyden hakemista NATOon.

Presidentti *Joe Biden* on puolestaan useaan otteeseen todennut, että *Putinin* tavoitteena oli Euroopan suomalaistaminen (Finlandisation), mutta Putin sai aikaiseksi Suomen natoistamisen (Natoisation).

Miksi Euroopan suomalaistaminen – siis kehittämisestä itsenäiseksi, tasapainottavaksi, geopoliittiseksi toimijaksi – näyttää Bidenille Putinin eikä Euroopan omana hankkeena? Koskapa maailmassa ei voi olla kuin yksi napa, USA.

Miksi Suomen – ja Euroopan - natoistaminen näyttää Bidenille hänen omien toimiensa tuloksena eikä Suomen ja Euroopan omana ratkaisuna? Koskapa toisen maailmansodan jälkeen on ollut vain yksi maailman napa, USA, ja natoistettu Eurooppa, josta Venäjä on *out*, jossa Saksa on *down* ja USA on *in*. Kysymys ei siis ole sotilaallisten voimien geopoliittisen tasapainon etsimisestä vaan siitä, kuinka yhdistää USA:n ylivoimainen sotilaallinen kapasiteetti USA:n strategiaan tarkoituksiin. Kissinger toteaa kuitenkin synkästi: ”kuinka yhdistää ne puolestaan moraalisiin tarkoituksiin - se on ratkaisematon ongelma.”

Tarkoitus ja tasapaino

”Hra Kissingerin kanssa ei voi koskaan käydä pitkää keskustelua kuulematta sanaa *tarkoitus* - joka on ennustajan määrittelemä piirre - yhdessä toisen sanan, *tasapainon*, kanssa, joka puolestaan ohjaa valtiomiehen ajatuksia. Aina 1950-luvulta lähtien, kun hän oli ydinstrategiasta kirjoittava Harvardin tutkija, Mr. Kissinger on ymmärtänyt *diplomatian* tasapainon etsimisenä niiden suurvaltojen kesken, joiden toimintaa varjostaa ydinkatastrofin mahdollisuus. Nykyaikaisen aseteknologian apokalyptinen potentiaali tekee hänen mielestään vihamielisten voimien tasapainon ylläpitämisestä kansainvälisissä suhteissa ehdottoman välttämättömyyden, olipa se sitten kuinka vaikeaa tahansa.”

Kissinger arvioi:

”Ajatteluni mukaan valtatasapainossa on kaksi komponenttia ... Eräänlainen voimatasapaino, jossa vastakkaistenkin arvojen legitimiys on hyväksyttävissä. Koska, jos uskot, että pyrkimystesi lopputuloksena on oltava arvojesi pakottaminen toisille, niin tasapaino ei mielestäni ole mahdollista. Joten yhdellä tasolla on eräänlainen absoluuttinen tasapaino. ... Toinen taso ... on käyttäytymisen tasapaino, mikä tarkoittaa, että omien kykyjesi ja voimasi käyttämisessä on rajoituksia suhteessa siihen, mitä kokonaistasapainoon tarvitaan. ... Tämän yhdistelmän saavuttaminen vaatii melkein taiteellista taitoa ... Useinkaan valtiomiehet eivät ole pyrkineet tähän tarkoituksella, koska vallalla on ollut käytössään niin monia eri mahdollisuuksia laajentua olematta tuhoisa; siten maat eivät koskaan kokeneet sen toteuttamista pakolliseksi.”

”Olemme nyt sodan partaalla Venäjän ja Kiinan kanssa asioissa, jotka olemme osittain luoneet, ilman

mitään käsitystä siitä, miten tämä tulee päättymään tai mihin sen pitäisi johtaa". "Et voi nyt vain sanoa, että tavoitteena on vastustajiemme hajottaminen ja kääntäminen heidät toinen toistaan vastaan. Ainoa mitä voit tehdä, on olla kiihdyttämättä jännitteitä ja luoda vaihtoehtoja, ja sitä varten sinulla on oltava jokin tarkoitus."

"Oltava jokin tarkoitus"? Siinäpä kysymys. Eikö ekorealismi aseta *tarkoituksen* kiistatta kaikille: kuinka toteuttaa YK:n Agenda2030 ja 17 kehitystavoitetta koko ekofäärin mitassa – ilman tuhoisia sotia?

Eikö Euroopan ja siten Suomen tulisi toteuttaa *demokraattisen* realismin pohjalta *realistista* demokratiaa siinä kehyksessä, jonka ekosfääri meille mahdollistaa? Sitähän voisimme kutsua suomettamiseksi!

Viite

Secor, I. 2022. Henry Kissinger Is Worried About 'Disequilibrium' WSJ 12.08.2022 1:27
<https://www.wsj.com/articles/henry-kissinger-is-worried-about-disequilibrium-11660325251>

Mitä tuli hankittua?

- 2022-08-17 10:17

Yhdysvalloissa

Danaka Katovic (Jagobin 12.08.2022):

"F-35-hävittäjäprojekti on täydellinen epäonnistuminen. ... jos se päättyy kongressin pilkkomiseen, Lockheed Martin tekee kaikkensa saadakseen tilalle uuden biljoonan dollarin aseiden valmistussopimuksen.

.... Kaksi tosiasiaa F-35-hävittäjäkoneesta tunnustetaan lähes yleisesti: ensinnäkin koneessa on ominaisuuksia, joita ei ole koskaan ennen nähty hävittäjäkoneessa, ja toiseksi se on täydellinen katastrofi. ... F-35 ei ole vielä valmis täysimittaiseen tuotantoon. Moottoriin liittyvistä teknisistä ongelmista on raportoitu lukemattomia, ja vielä heinäkuussa 2022 useimmat yhdysvaltalaiset F-35-koneet olivat lentokiellossa heittoistuimien ongelmien vuoksi. ...

F-35-projekti saattaa pian joutua pilkottavaksi, mutta Lockheed Martin ei mielellään poistu hillitolpalta.

Jossain vaiheessa meidän on kansana kysyttävä itseltämme: Onko tässä keskeytymättömässä massiivisten asesopimusten sarjassa edes järkeä? Mutta jos se päättyy kongressin pilkkomiseen, Lockheed Martin tekee kaikkensa saadakseen tilalle uuden biljoonan dollarin aseiden valmistussopimuksen. (Katovic, 2022).

Sveitsissä

Sveitsissä kansalaisliike, jossa on mukana vasemmistolainen Vihreä puolue ja SDP, esittävät viisi syytä F-35 -hävittäjä hankinnan perumiseksi. Aloite on edennyt kansanäänestykseen.

1. *Ylisuuri*: Sen sijaan, että F-35 olisi toimiva, se on massiivisesti ylimitoitettu: ylihinnoiteltu luksuslelu joillekin armeijan upseereille.
2. *Ylihinnoiteltu* Liittoneuvoston tärkein argumentti F-35 -hankinnalle on hinta. Tämä saattaa koskea hankintakustannuksia, mutta ei todellakaan elinkaaren kustannuksia. Kanadan hallituksen tekemän tutkimuksen mukaan F-35:n käyttöikä on viisi kertaa hankintahinta. Sveitsille tämä tarkoittaa: 25 miljardia frangia Sveitsin verorahoja!
3. *Virheille altis*: F-35:ssä on useita teknisiä puutteita. Vikoja on tiedossa yli 800, joista lähes tusina on niin vakavia, että ne voivat aiheuttaa koneen putoamisen tai muuten vaarantaa lentäjän hengen.
4. *Sopimaton*: Erittäin epätodennäköisessä aseellisen konfliktin tapauksessa F-35 olisi täysin sopimaton suojelemaan väestöä. Koska nykyaikaiset droonit ja ohjatut ohjukset voivat tuhota kiitotiemme kaukaa ja siten halvaannuttaa koko Sveitsin ilmavoimat muutamassa tunnissa
5. *Mahdollistaa valvonnan*: Jatkossa Yhdysvaltain salainen palvelu istuu aina F-35-ohjaamossa: Eri sotilasjärjestelmien välisen laajan viestinnän vuoksi on olemassa riski, että sveitsiläisiä lentokoneita ei käytetä vain Sveitsin ilmatilan suojaamiseen tulevaisuudessa. Neutraalisuuden näkökulmasta tämä on erittäin ongelmallista. (Plattform für direkte Demokratie, 2022.)

Suomessa

Täysi hiljaisuus täydellisestä epäonnistumisesta! Pitäisikö tehdä jotain?

Viitteet

KATOVICH, D. 2022. The Government Should Cancel the F-35 Program and Replace It With Nothing

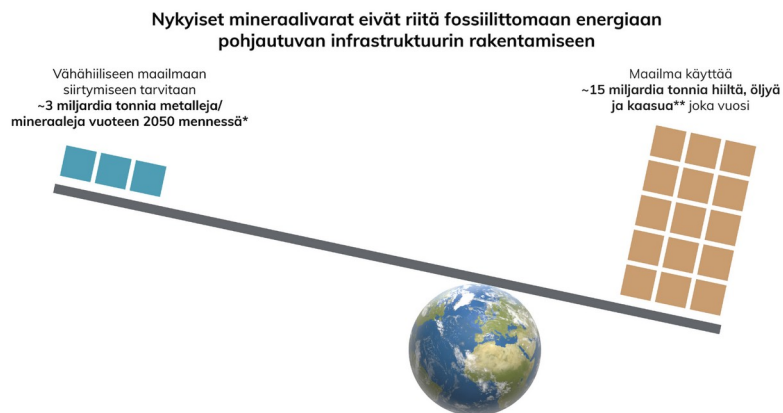
<https://jacobin.com/2022/08/f-35-fighter-lockheed-martin-contracts> 12.08.2022. Haettu 17.08.2022

Plattform für direkte Demokratie 2022. Luxus-Kampfjets stoppen!

<https://wecollect.ch/projekte/stopp-kampfjet-initiative>

Mitä tapahtuu todella?

- 2022-08-17 12:30

* The Beyond 2 Degrees Scenario (B2DS): Aims to limit with a 50 % chance global temperature rise to 1,75°C. above pre-industrial levels. (Hund, K., La Porta, D., Fabregas, T.P., Laing, T. & Drexhage, J. 2020.)

** kaasu laskettu öljykvivalenteiksi tonneiksi

Simon Michaux: Assessment of the Extra Capacity Required of Alternative Energy Electrical Power Systems to Completely Replace Fossil Fuels

Ensin Saska Saarikoski kirjoittaa (HS 14.8.2022)

”Suomella ei voi olla kuin yksi tavoite: vakaus ja rauha itärajalla, Itämerellä ja Euroopassa. ... Amerikkalaisille Suomea on markkinoitu hampaisiin asti aseistettuna sotilaskansana, Pohjolan Israelina. Myyntipuheet ovat menneet turhankin hyvin läpi. Suomessa tuollaisesta uhosta kannattaa pysyä kaukana, sillä Suomelle ne sodat eivät ole olleet ”ylpeä perinne” vaan hirvittäviä tragedioita.”

... *sitten* HS:n pääkirjoituksessa todetaan (HS 16.8.2022):

... ”kulutuksen vähentäminen saattaa olla ainoa jäljelle jäävä vaihtoehto. Materiaalien käyttöä on ohjattava oleellisiin käyttötarkoituksiin, kuten uuden energiajärjestelmän rakentamiseen nykyisten kulutustavaroiden sijaan”

... ja *tänään* 17. 08.2022 HS:n ulkomaantoimittaja *Madilta Jokinen* siteeraa myönteisesti professori *Jorge Heine’a* globaalitutkimuksen Pardee-koulusta Bostonin yliopistosta:

”Todellinen Venäjän hyökkäyksen paljastama jakolinja ei kuljekaakaan demokratioiden ja autoritaaristen valtioiden vaan globaalin etelän ja pohjoisen välillä.”

HS:n toimitukseen on NATO -hypetyksen jälkeen hiipinyt sotarealismiin sijaan ekorealismiin haasteet, mutta vain pätkittäin ja osittain. Ehkäpä HS:n toimituksen olisi syytä ymmärtää, että nyt on kysymys jokapäiväisestä leivästä ja toimeentulostamme, arkisesta aherruksestamme työssä ja sen ulkopuolella sekä sodasta ja rauhasta. Nämä haasteet on ja voidaan ratkaista vain yhtä aikaa, jos emme halua ajautua kahden liittokunnan talous- ja sotavoiman mittaamiseen ylt’ ympäri maailmaa, myös Suomessa.

Tästä voi aloittaa: Leipää, työtä, rauhaa!

<https://blogit.kansanuutiset.fi/volanen-vasemmalta/leipaa-tyota-rauhaa/>

Viitteet

Jokinen, M. Kaikkien kaverit HS 17.08.2022 (kirjoitettu aiemmin?)

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000008997497.html>

HS Pääkirjoitus 2022. Mineraalit eivät riitä energiaratkaisuksi HS 16.8. 2022.

<https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000009004475.html>

Saarikoski, s. 2022. Suomen ei kannata tempautua sotauhoon

HS 14.8. 2:00 <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000008999989.html>

Volanen, M. V.2022. Leipää, työtä, rauhaa! KU blogi 29. 4. 2022

<https://blogit.kansanuutiset.fi/volanen-vasemmalta/leipaa-tyota-rauhaa/>

Joe Bidenin ja Vladimir Putinin tuhoisat unelmat

- 2022-08-22 12:55

Työläiset ja kapitalistit?

Meillä vasemmistolaisilla on perinteellisesti ollut tapana jakaa ihmiset kahteen porukkaan: työläisiin ja kapitalisteihin, ts. niihin, jotka tuottavat arvon työllään ja niihin, joka jakavat tätä toisten tuottamaa arvoa. Sittenkin mukaan on tullut myös maksamaton koti- ja yhteiskunnallinen työ ja viimeksi myös se työ, jonka luonto tekee puolestamme mitä moninaisimmalla tavoilla oletettuna ”ilmaisena lahjana”. Proletariaatti on laajentunut femi/biotariaatilla: ilmaista (nais)työtä eikä ilmaisia luonnonlahjoja ei ole olemassa. Tällä *prole/femi/biotariaatilla* on nyt yhteinen haaste edessään: kuinka selvitä hengissä? (Moore, 2015; Jason & Moore 2018).

Ajatus on myös ollut, että tämä luokkajako ei rakennu vain kansallisvaltioittain, siis alueellisesti vaan funktionaalisesti yli kansallisvaltioiden rajojen, vaikka talouden globalisoituessa taloudelliset ja kulttuuriset (etu)ristiriidat jäsenyivät usein juuri alueellisesti: itä vs. länsi, pohjoinen vs. etelä. Alueelliset ristiriidat ovat nyt nousseet keskiöön, kun on jouduttu luopumaan ajatuksesta luonnonvarantojen halpuudesta ja rajattomuudesta: jokin varanto ei ole enää vain suhteellisesti vaan myös absoluuttisesti pois joltakin toiselta.

Kun taloudellista ja poliittista valtaa käyttävät kansalliset *oligarkit* ja kansainväliset *globalistit* ovat kiihkeässä keskinäisessä kamppailuissaan jakautuneet mitä moninaisimpiin kansallisiin ja kansainvälisiin kauppia-, teollisuus- ja finanssiryhmittymiin, on ollut yhä vaikeampaa hahmottaa perinteellisen luokkajalon merkitystä tulevaisuuden jäsentämisessä.

Niin kansallisten ja kansainvälisten kuin eri tuotantoalojenkin kamppailut halvoista raaka-aineista, teknologioista, kuljetusverkostoista, työvoimasta ja rahoituksesta eivät jäseny kansallisvaltioiden rajojen mukaan vaan globalisoitumisen ajureiden – halpuuden, nopeuden, voittojen – ajamana. Halpojen raaka-aineiden metsästyks on johtanut yhä laajempien ja yhä moninaisimpien hankinta-alueiden – edistyksen eturintamien, *frontiers* – leviämiseen kaikkialle maapallolle ja myös meidän omaan kehoomme. *Tuottavuuden edistäminen*, jota mitataan ajalla, on puolestaan johtanut yhä suurempiin väestökeskittyymiin ja niiden välisiin kuljetusverkostoihin.

Niinpä nyt onkin käynnissä valmistautuminen siihen, kuinka se maailman ehtyvät luonnonvarat jaetaan uudelleen. Tapahtuuko se taloudellista, teknistä ja sotilaallista voimaa käyttäen kahden liittokunnan kesken ja niiden sisällä vai kansakuntien kesken rauhanomaisesti, kuten asiasta on alustavasti sovittu YK:n 2030Agendassa ja 17 kehitystavoitteessa.

Kuinka jakaa maailma?

Tätä varten onkin jäsentynyt esiin kaksi uutta tapaa vetää rajaa edistyksen ja taantumuksen välille:

Joe Biden jakaa kansakunnat demokraattisiin ja autoritäärisiin vieläpä siten, että liberalistisen demokratian maat ovat oikeutettuja ja velvollisia jopa pakolla demokratisoimaan autoritääriset kansakunnat. Autoritäärisillä kansallisvaltioilla ei ole oikeastaan olemassaolon oikeutta – siis vasta liberaalidemokratia ja siihen liitetty sääntömääräisyys antavat tunnustetun suvereniteetin kansallisvaltiolle. (Brands, 2021; Haavisto, Kristeli, Pynnönen, Reunamäki, Suutarinen, 2022).

Vladimir Putin puolestaan jakaa maailman suvereeneihin kansallisvaltioihin ja globalisoitumisen kautta taloudellisesti ja kulttuurisesti alistettuihin maihin. Ajatuksena on, että kansakunnan suvereniteetti on välttämätön ehto demokratialle: yksikään kansallisvaltio ei voi olla demokraattinen, jos se ei ole kansainvälisen oikeuden määrittelemällä tavalla suvereeni omissa asioissaan. (Putin 2022).

Jotta saisimme joitain selvyyttä näihin jakoihin, jakakaamme kansallisvaltioiden toiminnat kahteen ryhmään:

- yhteisöllistävä tuotanto (*commoning production* kuten esim. terveys-, sosiaali-, koulutus-, infrastruktuuri-, hallintotuotanto) ja siihen ensisijaisesti liittyvä finanssipolitiikka,
- yksityinen *funktionaalinen tavara- ja palvelutuotanto* ja siihen painotetusti liittyvä rahapolitiikka.

Näiden molempien *tuotannollinen tehtävä* on tiukasti maadoitettu luonnonehtoihin, mutta niitä mitoittavat ja suuntaavat finanssi- ja rahapolitiikka puolestaan ensisijaisesti vain aikaan. Yhteisöllistävä tuotanto on perinteellisesti jäsentynyt alueellisesti, kun taas funktionaalista tuotantoa suuntaavat ensisijaisesti raaka-aineiden saatavuus, tekniset innovaatiot ja kuljetusverkostot, ja erityisesti niiden suhteellinen edullisuus ja tuottavuus.

Joe Biden katsoo, että yhteisöllistävää tuotantoa tulee ohjata edustuksellinen, vaaleilla valittu parlamentti. Olennaista tällöin on pitää funktionaalinen ja tarkasti rajattu yhteisöllistävä tuotanto hallinnollisesti erillään toisistaan: valtio rakentaa vain kehyksen funktionaaliselle tuotannolle, ohjaa sitä vain välillisesti. Tämä on myös motiivi laajentaa liberaalia demokratiaa maailmalle: se avaa kansanväliselle teollisuudelle ja rahoitukselle uusia markkinoita.

Vladimir Putin puolestaan haluaa huolehtia siitä, että kansakunnalla on suvereeni oikeus päättää sekä yhteisöllistävästä että funktionaalisesta tuotannosta sulauttamalla ne yhteen organisaatioon – valtioon. Kysymys on kansakunnan intresseistä, ei kaupallisen kansalaisyhteiskunnan keskustelun kautta kiteytyvistä eri väestöryhmien intresseistä ja niiden kamppailusta liberaalisen edustuksellisen demokratian avittamana vaan *organaisesta* demokratiasta tai demokraattisesta *sentralismista*.

Demokratian vajavaisuus

Fasistien suosima *organainen demokratia* tukeutuu *kansakunnan* menneeseen historiaan ja etsii sitä *aitoa* suhdetta luontoon, joka on palautettava. Tällöin yhteisen määrittely tapahtuu kuten luonnossa oletettiin sen tapahtuvan: johtajan määrittelemänä orgaanisten toimintamallien mukaisesti hierarkioittain ja toimintasoluittain. Yhteisen määrittely ei siis ole kommunikaatiota (< määrittää yhteiseksi), vaan määräysten antamista yhteisestä ja niiden toteuttamista. Tämän muunnoksena *sentralistinen* demokratia irrottautui historiasta ja keskittyy uskomaansa *aitoon* tulevaan muuttaen valtion kuivahtaneeksi organismiksi, valtiokoneistoksi.

Liberalistinen demokratia nostaa tunnetusti lähtökohdakseen *ilmaisun vapauden*: kukaan ei voi kiistää kenenkään muun omakohtaista kokemusta ja periaatteellista oikeutta tuoda se julki. Tämä itse kunkin oman sisäisen maailman ja maailman sisäisyyden välisen kudoksen, tekstuurin, rakentaminen riippuu kuitenkin ratkaisevasti niistä välityksistä, joiden kautta se tapahtuu.

Saamme kovin eri käsityksen suhteestamme metsäluontoon jos kirvestä ja pokasahaa käyttäen teemme motin verran puita verrattuna siihen, että kauko-ohjaamme monitoimiharvesteria kasaamaan kuormallisen kuitupuuta (*Philotechne*); tai jos 5000 asukkaan kunnan kansalaisena olemme mukana päättämässä vesihuoltoverkostosta, verrattuna sanokaamme Tokion tai Lontoon vastaavien järjestelmien ylläpidosta (*Philopraxis*); tai jos meillä on paikallinen aikapankki ja sen vaihtoyksikkö käytössämme, verrattuna siihen, että toimimme jonkun keskuspankin päätöksentekijänä (*Philoargyria*); ja vielä: teemmekö havaintoja lähiluonnosta siellä kuljeskellen verrattuna siihen että olemme tutkijoina CERN:in tutkimusyksikössä (*Philosofia*).

Käytävä sisäisen maailman ja maailman sisäisyyden välillä, *Oikeios* (Moore, 2015), siis tuottamamme länsimainen kulttuuri, on klassista ajoista saakka olettanut tuotannon, politiikan, vaihdon ja

kokemuksen/tiedonmuodostuksen (*philotechne/praxis/argyria/sofia*) olevan neljä erillistä, toisilleen ulkokohtaista toiminnan tilaa (*oikos/polis/agera/schole*).

Tavaramuotoisen tuotannon, valtiokoneiston ja kaupallisen kansalaisyhteiskunnan markkinoiden välityksellä muotoutuva kudos, tekstuuri, sisäisen maailman ja maailman sisäisyyden välille ei pura tätä ulkokohtaisuutta. Näiden välitysten kautta meille muodostuva käsitys todellisuudesta (*Wirklichkeit*) ei ole reaalin (*Real*). Parhaimmillaan se voi *poliittisesti* realistinen olla mutta ei ekorealinen.

Miksi? Pitkä tarina muutamalla sanalla: Ensimmäinen isä Jumalan lapsina kuritimme sisäistä luontoamme ja sitten Valistuksen lapsina otimme jumalan aseman (*res cognitae*) ja aloimme kurittamaan – hyödyntämään edistyneen nimissä – Äiti maata, siis luontoa (*res extensa*), pitäen sitä meidän maallistuneiden jumalan lasten rajattomana yksityisomaisuutena, ilmaisena lahjana tai oikeutena jo syrjään siirrettyltä taivaan Isältä. Raha on nyt tavaroiden jumala (Marx).

Liberalistinen demokratia julistaa toteuttavansa *samanarvoisten* ihmisten *erilaisuuden* mahdollistamaa yhteisöllistämistä (*commonification*), toteuttavansa siis kansalaisten (*Bürger, Medborjare, Citoyen, Citizen* < kaupunkilaisten) kansallisuutta. Kuitenkin nykyisessä kaupallisessa kansalaisyhteiskunnassa muodostuvat yhteiskunnalliset (valta)suhteet perustuvat *eriarvoisten ihmisten yhteismittaisuuden* (*commodification*) *todentamiseen* markkinoiden välityksellä. Markkinoilla ei kommunikoida yhteisen löytämiseksi vaan vaihdetaan viestejä erojen rahallisen arvon määrittämiseksi. Emme siis ole kansallaisia vaan rahalla yhteismitattuja kansallaisia. (ks. esim. Toivanen, 2015).

Siten meillä kellään ei ole mitään mahdollisuutta palkkatyössä ahertaessamme tai kaupakeskuksissa kulkiessamme arvioida toimintamme ekologisia *realiteetteja*: liberalistinen demokratia ei siis ole *realistista* demokratiaa, koska se ei perustu *ekologiselle* realismille vaan oletetulle maanpäälliselle yltäkylläisyydelle, jolla ei ole kasvun rajoja. Tasa-arvoa ja oikeudenmukaisuutta on siis tarvis tarkastella vain suhteellisesti ihmisten kesken ei suhteessa luontoon ja sen rajallisuuteen.

Me emme ole mukana päättämässä *mitä, miksi, miten, missä, milloin tuotetaan ja kuinka mahdollinen ylijäämä hyödynnetään*. Meitä pidetään siis vain palkansaajina, ei palkantekijöinä, vaikka olemmekin yhteisöllistävän talouden piirissä jo vahvoja *yhteiskunnallisia tuottajia*, erityisesti pohjoismaissa.

Realistinen demokratia?

Liberaalisen demokratian muokkaaminen ekologiseksi, *realistiseksi* demokratiaksi edellyttää juuri realismin *demokratisoimista*. Kysymys on siis meidän jokapäiväisestä leivästä ja toimeentulosta, työstä – ja rauhasta. Palkkatyöhön (*labour*) on palautettava työhön (*work*) liittyvät kysymykset todesta, hyvästä, kauniista ja reiluudesta (*philo/sofia/praxis/technē/argyria*). Työpaikoilla ei siis vain neuvotella vaan tehdään yhdessä päätöksiä sosiaalisesti ja ekologisesti kestävästä tuotannosta: *mitä, miksi, milloin, missä*

ja miten tuotetaan ja mahdollinen ylijäämä hyödynnetään. Kysymys ei siis ole vain neuvotteluvoimasta vaan päätösvallassa.

Ruoka, leipä ja toimeentulo on nyt osa maailmanlaajuisia yhteistyö- ja tuotantoketjuverkostoa, joka takaa meille jokapäiväisen leivän, vaatteet, asunnon ja lämmön. Tavoitteena on kohtuus kaikessa, kaikille, kaikkialla, alati. Rauha merkitsee sovinnon tekemistä luonnon kanssa siltä pohjalta minkä olemme YK:n Agenda2030 ja 17 kehitystavoitteessa yhdessä sopineet.

Biden vai Putin – EI kumpikaan!

Yksikään kansakunta – demokraattinen tai autoritäärinen - ei ole tätä nykyä taloudellisesti suvereeni. Ajatukset siitä, että vain liberaalidemokraattiset kansallisvaltiot voidaan tunnustaa suvereeniksi (Biden) TAI että vain suvereeniksi kansallisvaltioiksi itse itsensä määrittävät voivat olla demokraattisia (Putin), siis että ensisijassa globaalit markkinat tai valtiokoneistot olisivat nyt tarvittavan ratkaisun pohjana, olettavat molemmat, että luontosuhteemme, *Oikeios*, perustuu yhteismitallisuuteen eikä yhteisöllisyyteen. Kuitenkin *elämän verkosto* (web of life; Moore 2015) tai kuten itse sen mieluummin ilmaisen *elämän kudokset* (texture of life) on sisäisesti kaksisuuntainen:

Elämän verkosto kertoo, ”kuinka se suhteiden mosaiikki, jota kutsumme kapitalismiksi, toimii luonnon kautta; ja kuinka luonto toimii rajoitetumman vyöhykkeen, kapitalismin, läpi. Tätä kaksoisliikettä – kapitalismi luonnon kautta, luonto kapitalismin kautta” kutsutaan ”kaksoissisäisydeksi” (Moore 2015): kapitalismi voi toimia vain ja jos vain se alati ja kaikkialla purkaa yhteisöllisyyttä yhteismittaistamalla, suhteistamalla kaiken vaihdettavaksi keskenään. Sen mittarilla, rahalla, ei ole mitään määrällistä ylärajaa toisin kuin se, johon se joskus vielä viittasi: ekosfäärillä on rajansa.

Alussa mainitsemani *Prole/femi/biotariaatti* joutuukin etsimään tietään moninaisten luontosuhteidemme, *Oikeios*, yhteenjäsentämisestä kulttuurimme kulttuuriksi maadottamalla (*Geerdeschaft*) talon pidon, talouden, ekosfääriin yhteisöllisesti.

Viitteet

Brands, H. 2021. The Emerging Biden Doctrine Democracy, Autocracy, and the Defining Clash of Our Time. Foreign Affairs June 29, 2021.

<https://www.foreignaffairs.com/articles/united-states/2021-06-29/emerging-biden-doctrine>

Moore, J. 2015. Capitalism in the Web of Life. Verso. Kindle Edition.

Patel, R. Moore, J. W. A 2018. History of the World in Seven Cheap Things . Verso. Kindle Edition.

Putin. V. 2022. Address to the to Federal participants Assembly and guests of the 10th Moscow Communities Conference on International Security Statements on Major Issues News Conferences. Working Meetings and Conferences August 16, 2022.
<http://en.kremlin.ru/events/president/transcripts/69166>

Toivanen, T. 2015. Commons Against Capitalism. In Eds. Borgnäs, K., Eskelinen, T., Perkiö, J., Warlenius, R. The Politics of Ecosocialism - Transforming welfare, pp. 116 – 34. Routledge.

2022 - 09

Kasakat, cowboyt ja diplomaatit

- 2022-09-04 10:54

Vähän historiaa ...

Toisen maailmansodan jälkeen Euroopassa tukeuduttiin kahdessa maailmansodassa tuhoutuneen *reaalipoliittisen rauhan ajatuksen* sijaan *liberalistiseen ajatukseen rauhasta*: Jos Euroopan kansakunnat tekevät perustavanlaatuisia taloudellista yhteistyötä keskenään, niin niillä ei ole mitään syytä tai intressiä ryhtyä enää sotimaan keskenään. Ensin synnyttiin hiili- ja teräsunioni ja sittemmin Euroopan Unioni, monien mutkien ja kipuilujen jälkeen.

Ranskan ja Venäjän välissä oleva Saksa jatkoi idänpolitiikkaansa samalta pohjalta suhteessaan Venäjään: rauha taattaisiin keskinäisellä taloudellisella yhteistyöllä, eritoten kun Saksa suurena teollisena toimijana tarvitsi ja tarvitsee mitä moninaisimpia raaka-aineita ja paljon energiaa, joita Venäjällä on runsaasti ja joita ei – kovasta yrityksestä huolimatta – saatu siirrettyä kansainväliseen omistukseen Neuvostoliiton romahdettua. Putin ja kansalliset oligarkit tulivat viime hetkellä väliin.

Muistanette myös että, kun Suomea aikoinaan ajettiin vauhdilla EU:n jäseneksi, niin siihen esitettiin kaksi perustetta: ensinnäkin kysymyksessä on turvallisuuspoliittinen ratkaisu, ja toiseksi: Suomi ei saa jäädä Baltian maiden, Unkarin ja Puolan kanssa saamaan hakijaryhmään, koska meillä on oma, muita Pohjoismaita lähempänä oleva historia ja asema Euroopassa.

Sittemmin, kun aloitimme keskustelun NATO -jäsenyydestä ja NATO-optiosta, Suomi viestitti selvästi,

että Suomi ei voi ottaa hoitaakseen Suomelta vaadittua vastuuta Baltian maiden puolustuksesta ja siten Suomi pitää yllä vain NATOoptiota – toistaiseksi.

:::: Sivumennen sanoen, tästä perustelusta on nyt luovuttu ja nyt jopa korostetaan tätä kohtalonyhteyttä:

”Tänään Puolan, Liettuan, Latvian ja Viron tunnustettuina vahvuuksina on erinomainen Venäjän-tuntemus. Niiden taholta on kuultu kyllä mitä-me-sanoimme -puheenvuoroja, joten niitä ei tarvitse toistaa. Mutta toki heidän analyysinsä on ollut osuva. Näillä mailla ja Suomella yhteinen turvallisuusintressi on hyvin ajankohtainen ja vahva. Venäjän-kysymys on eksistentiaalinen. ... Suomelle erityisen tärkeä kumppani on Puola.” (Tuppurainen, 2022). ... NATO – ”perheessä, johon kuulumme, ... ”olisimme voineet kuunnella tarkemmin ystäviämme Baltian maissa pitkin matkaa viime vuosikymmeninä, kun yhteisestä turvallisuudestamme ja Venäjältä on ollut kyse.” (Marin, 2022). ::::

Baltian maat, Unkari ja Puola - Saksan ja Venäjän välissä - ovat historiallisia kokemuksistaan oppineina ajaneet voimaperäisesti Venäjän pitämistä Euroopan ulkopuolella, Saksan pitämistä ulkopoliittisesti heikkona ja USA:n pitämistä taloudellisesti ja sotilaallisesti läsnä Euroopassa, ts. toteuttaneet eturintamassa USA:n ”*Russia out/German down/USA in*” –politiikkaa.

EU:ssa Suomi tukeutui vuosien ajan Saksan ordoliberaaliseen talouspoliittiseen kurilinjaan. Kun Saksan Venäjän halpaan kaasuun ja öljyyn perustunut hanke Euroopan yhteisen talon rakentamiksi tuhottiin USA:n toimesta, Suomi oli jonkun vuoden lähellä ns. *nuukaa nelikko*a (Hollanti, Itävalta, Ruotsi, Tanska), joka sekin on nyt vaikeuksissa Hollannin talonpoikien vastarinnan takia.

Kysymys ei kuitenkaan ollut vain Saksasta, vaan globaalilla *alhaisen inflaation* taloudella oli kaksi muutakin tukipilaria: ”1) halpa maahanmuuttajatyövoima, joka piti nimellispalkkojen kasvun ”pysähdyksissä” Yhdysvalloissa, 2) halvat kiinalaiset tavarat nostivat reaali-palkkoja pysähtyneiden nimellispalkkojen keskellä, ja siis 3) halpa venäläinen maakaasu ruokki Saksan teollisuutta ja Eurooppaa laajemmin”. (Pozsar, 2022). Inflaation jyrkän nousun myötä tämä harmonia on nyt purkautunut.

Miksi? Pozsar tiivistää:

- ”Kiina rikastui tekemällä halpaa tavaraa ja halusi sitten rakentaa 5G-verkkoja maailmanlaajuisesti ja tehdä huippuluokan siruja huippuluokan litografiakoneilla, mutta Yhdysvallat sanoi ”ei käy”. ...
- ”Venäjä rikastui myymällä halpaa kaasua Eurooppaan, ja Saksa rikastui myymällä kallista, halvalla kaasulla tuotettua tavaraa. Molempien käyttötilit paisuivat. Liiketoiminta oli niin hyvää, että Venäjä ja Saksa suunnittelivat lupauksen uusimista Nord Stream 2:n kanssa.” (Tämä ei sopinut USA:n geopolitiikkaan. Niinpä Ukraina ajettiin geopolitiikan koeponnistusalustaksi, mvv)
- ”Yhdysvallat rikastui rajusti tekemällä määrällisen elvytyksen, QE. QE oli tehtävissä Venäjältä ja Kiinasta tulevan halvan viennin mahdollistaman matalan inflaation perustalta.

Maailmantalouden elintarvikeketjun huippu – Yhdysvallat – ei tietenkään halua matalan inflaation järjestelmän päättyvän”, mutta kun monet muut jäivät siitä pois, se romahti.

Liberalistinen toivo rauhasta kuihtui jälleen reaalipoliittiseksi ja siten taloudellisen, teknologisen ja sotilaallisen voimatasapainon määrittämiseksi uudelleen USA:n hegemonisen suurvalta aseman takaamiseksi. Tilanne on kuitenkin uusi: ulkopoliittiseen realismiin liittyvä sodan eskaloitumisdendenssi on saanut rinnalleen rauhan takeeksi synnytettyjen kauppapoliittisten riippuvuuksien aseistamisen. Arviot kansallisesta turvallisuudesta perustuvat nyt myös ennakoitavissa olevista kaupankäynnin mahdollisuuksista ja niiden tuottamista riippuvuuksista (*expextations of future trade*, Copeland, 2014). Toisin kuin reaalipoliittinen nokittelu, tämä nokittelu johtaa kaupallisten riippuvuuksien, entisten rauhantakeiden, käyttämiseen uhkailun ja kiristyksen välineinä:

”Kun suurvallalla on positiivisia odotuksia tulevasta kauppaympäristöstä, ne haluavat pysyä rauhassa turvatakseen pitkän aikavälin taloudellista valtaa lisäävät taloudelliset hyödyt. Kun nämä odotukset kuitenkin muuttuvat negatiivisiksi, johtajat todennäköisesti pelkäävät, että he menettävät pääsyn raaka-aineisiin ja markkinoille, mikä antaa heille kannustimen käynnistää kriisejä kaupallisten etujensa suojelemiseksi.” (Copeland, 2014).

Mitkä ovat sitten kaupankäynnin tulevat odotukset? Ne ovat taloudellisen liberalismien ja ulkopoliittisen realismien kannalta katastrofaaliset. *Ekorealismi* määrittää taloudellisen kasvun rajat tiukaksi, kohtuutaloudeksi (*de-growth*). Ulkopoliittisen realismien usko rauhaan hegemonisen suurvallan, USA:n, johdolla törmää muiden suurvaltioiden ydinaseistukseen ja taloudellisiin realiteetteihin: ”Yhdysvalloissa on vain 4,2 prosenttia maailman väestöstä ja nyt vain 16 prosenttia maailman BKT:sta (kansainvälisillä hinnoilla mitattuna). Itse asiassa G7-maiden yhteenlaskettu BKT on nyt pienempi kuin BRICS-maiden (Brasilia, Venäjä, Intia, Kiina ja Etelä-Afrikka), kun taas G7-maiden väestö on vain 6 prosenttia maailman väestöstä verrattuna 41 prosenttiin BRICS-maissa.” (Sachs, 2022).

Kysymys ei siis ole vain Idästä ja Lännestä vaan erityisesti Etelästä ja Pohjoisesta. Pohjoisen ja Lännän piirissä viime vuosisadalla muotoutunut *valtiövetoinen* ajatus ulkopoliittisesta realismista ja *talousvetoinen* ajatus rauhasta ovat molemmat törmänneet ekorealismiin. Niitä yhdistänyt *Cowboyn* lempiajatus ”*The only good Indian is a dead Indian*” on nyt saanut aivan uuden mittakaavan. (Mieder, 1993).

Entäpä se *Kasakka*?

Suurlähettiläspäivillä (23. 8. 2022) presidentti Niinistö asetti jälleen ulkopoliitiikkansa perusteeksi ”vuosisatoja vanhan viisauden”:

”Tässä tehtävässäni mielessäni on ollut vuosisatoja vanha viisaus: *kasakka vie sen, mikä on löyhästi kiinni*. Se koskee yhtä lailla materiaa kuin toimintavapautta. Tästä oli kyse myös viime vuoden lopulla Venäjän vaatiessa loppua Naton laajentumiselle. Sen asian me kiinnitimme.”

”Sen asian me kiinnitimme.” ... siis mitä?

Jos haluaa jotakin kiinnittää, tulee olla 1) se irrallaan oleva, joka kiinnitetään, 2) se, johon kiinnitetään, ja 3) se, jolla kiinnitetään. Suomen USA:n suurlähettiläs totesikin, että Niinistön pitkään rakentamalle *de facto* tilanteelle haetaan nyt *de jure* vahvistusta, ”muodollista sinettiä” ts. taloudelliselle ja poliittiselle liittolaisuudelle (= riippuvuudelle) haetaan nyt kansallista, juridista vahvistusta: kansakunta määrittelee nyt itse itsensä uudelleen.

Kansakuntaa siis kiinnitetään, mutta mihin? Pohjoismaihin? Baltian kansojen perheeseen? NATO:n Pohjolan linnakkeen eturintamaksi? Ei vaan *Länteen*: ”huolehdimme siitä, että koko NATO-alue on turvallinen ... puhumme 360°:sta ja katsomme joka suuntaan” (Haavisto; Näkki 2022). Ongelmamme ei siis enää olekaan pitkä raja Venäjän kanssa vaan pitkä raja Idän ja Lännen välillä. Omat rajamme eivät siis enää määrittele kansakuntaamme vaan sitä määrittää raja idän ja lännen välillä.

Tätä nykyä Suomi on sekä energian, raaka-aineiden, teknologian, rahoituksen että nyt myös työvoiman osalta riippuvainen ja siten kiinnitetty mitä moninaisimpiin maailman maihin, tavalla taikka toisella. Kansantaloutena Suomi ei ole ollut irrallaan enää vuosisatoihin. Valtiona puolestaan Suomi on ollut itsenäinen, suvereeni, satakunta vuotta.

Entäpä kansakuntana, kansa itsensä määrittelijänä, siis kulttuurisesti? Mistä kaivettiin Suomen itsemäärittely, sen omalaatuisuus ”edistyksen suurena vuosisatana”, 1800 -luvulla, *Pax Russica*’n aikana. Suomalainen älymystö toimi saksalaisen nationalismin innoittamana juuri niin kuin suurrutinataskunnan aseman Suomelle myöntänyt tsaari oli ajatellut: juuret haettiin Suomen kielestä ja sen syvistä juurista, Karjalan kunnailta, kansamme laulajilta ja Impivaaran kulkijoilta. Niistä sivistimme rohtimet ja aivimet tarinaamme kansallisesta ainutlaatuisuudestamme.

Elias Lönnrot kutoi niistä kansalliseepoksen, Kalevalan, jota ylpeästi esittelimme muille Euroopan kansakunnille: Katsokaa, meillä on *oma* historiamme. Me emme siis olekaan ruotsalaisia, eikä meistä koskaan voi tulla venäläisiä, olkaamme siis - suomalaisia!

Tämä, kahdella erillisellä kielolla synnytetty kansallisen itsemäärittelyn tyhjiö täytettiin JOKO muiden vähättelyllä, kansallisella uholla ja voimantunnolla *TAI* uskolla sivistyksen voimaan: ”Suomi ei voi saada mitään aikaan väkivallalla, sivistyksen voima on sen ainoa pelastus” (J. V. Snellman).

Vaihtoehdot jo silloin olivat halveksittavat ”kasakat”, ”ryssät”, ”hurrit” *TAI* Juhani, Tuomas, Aapo, Simeoni, Timo, Lauri ja Eero ja monet muut etsimässä tietään Impivaaran saloilta asuttamaan ja viljelemään Jukolan taloa.

Sisällissodassa ja kahdessa maailmasodassa tämän ajatuksen ensimmäisen tulkinnan kantavuutta ja maantiellisiäkin rajoja koeteltiin. Toisen maailmansodan jälkeen jälkimmäinen vaihtoehto, ”kulttuurisuomalaisuus” kääntyi sosiaaliseksi ohjelmaksi ja ohjenuoraksi, kun suomalaiset kasvoivat

pohjoismaisiksi ja eurooppalaisiksi, osaksi *koko* Euroopan kansojen perhettä.

Reilut kolme vuosikymmentä käytettiin kansakunnan voimien vahvistamiseen ja sen rakentamiseen. Kaikki hyvinvointivaltion keskeiset osat perustettiin tai reformoitiin: koulutus, sosiaali- ja terveydenhuolto, työttömyysvakuutus, eläkkeet sekä koko julkisen hallinnon valtakunnallinen, alueittainen ja paikallinen organisaatio ja paljon, paljon muuta. Poliittisesti asia hahmotettiin kansanrintama- tai yhteistyöhallituksina – siis edistyksenä!

Tämä erillisrauha, *Pax Finlandia*, vai pitäisikö sitä kutsua *Pax Paasikiveksi*, ei sopinut yhteen *Pax America*'n kanssa - "*Russia out, German down, USA in*". Euroopasta ei saanut eikä saa muodostua – kolmatta kertaa – nuorten amerikkalaisten hautausmaata, ei geopoliittista vastavoimaa USA:lle eikä EU saa rakentaa eurooppalaista talonpitoa, taloutta, Venäjän – Kiinan liittolaisen - kanssa.

Tämän politiikan sanansaattajana toimi kulttuuriliberalismi, joka laskeutui Suomeen 1980 -luvun alussa. Sitä seurasi "sääntöperustainen" liberalistinen talouspolitiikka muutama vuosi myöhemmin. Ulkopoliittinen realismi kääntyi liberalistiseksi idealismiksi: uusliberalistisen globalisoivan taloudenpidon sääntöperustaisuus on demokratian perusta. Vain ne hyväksymällä ja niitä toteuttamalla kansakunta voidaan tunnustaa demokratiaksi, vaikka se merkitsi tuon kansakunnan kansantalouden omaehtoisuuden kaventumista ja sen olennaista riippuvuutta raaka-aineista, energiasta, teknologiasta, rahoituksesta ja sittemmin – myös työvoimasta.

Globalisoituminen tapahtui kansainvälisen funktionaalisen tavara- ja palvelutuotannon ja sen rahoituksen ehdoilla, jota kansallisen hoiva- ja elämätalouden oli – enemmän tai vähemmän – palveltava. Vaikka tästä on seurannut taloudellisen vallan ja varallisuuden jyrkkä keskittyminen sekä kansallisesti että kansainvälisesti – siis autoritäärisyyttä – niin se ei estä Länttä vaatimasta "autoritäärisiä" maita avaamaan taloutensa ovia tälle samalle sääntöperusteisuudelle. Tämä ulkopuolelta tuleva vaatimus kansallisen politiikan "demokratisoimiseksi" toteuttaa siis *talouden* "autoritäärisyyden" lisäämistä, siis kansallisen suvereniteetin taloudellisen perustan murtamista.

Jos taas kansallisvaltio suojelee suvereniteettiin perustuvaa itsemäärättelyä globalisaation talousvoimia vastaan sulauttamalla valtion ja talouden yhdeksi orgaaniseksi, valtiokoneiston johtamaksi kokonaisuudeksi, kansakunnaksi ilman kansalaisyhteiskunnallista keskustelua (*communication*), *autoritäärisyys* rakentuu tähän orgaaniseen kokonaisuuteen oletetun – tai keksityn – *aidoksi* väitetyn luontosuhteen perustalta – ja olemme fasismiin johtavalla tiellä.

Jos siis *valtiolliseen* itsemäärättelyyn mutta taloudelliseen riippuvuuteen perustuva ulkopoliittinen realismi johtaa sotaan, JA *taloudellinen* liberalismi ja sille alistettujen kansallisvaltioiden elinehtojen puolustaminen ekokatastrofiin, JA *suvereenin valtion* ja sen talouden sitominen yhteen aidon kansakunnan pelastamiseksi puolestaan fasismiin, niin mitä meille jää? Diplomatia?

Ihmisvelvollisuudet – sittenkin?

Niinistö päättää puheensa suurlähettiläille jälleen kerran *ihmisvelvollisuuksiin*, siis siihen millaisen maailman meidän tulisi jättää seuraaville sukupolville ja avaa suurlähettiläille *ekorealismia*:

”Ilmastonmuutos etenee, kuten kuluneen kesän dramaattiset uutiskuvat ovat meille todistaneet. Metsät palavat, joet kuivuvat, lämpöennätykset rikkoutuvat. Ilmastonmuutos ei ole kaukana tulevaisuudessa tai kaukana muilla mantereilla, vaan tässä ja nyt, myös meillä Euroopassa. Kun samaan aikaan myös luontokato syvenee, koko ekosysteemimme kriisiytyy yhä pahemmin.... Edes edessä olevan energiakriisin aikana emme saisi asettaa taloutta ja luontoa vastakkain. Meidän on kyettävä huolehtimaan molemmista. Teknologinen kehitys tuottaa ... uusia viheliäisiä haasteita ja uhkia. Monet uudet teknologiat pitävät itsessään sisällään merkittävää vaarapotentiaalia, eikä sitä pidä lisätä nollasummapelimäisellä ajattelulla. On vältettävä teknologisen asevarustelun hengen leviämistä maailmaan. ... Ihminen toiveineen, aikeineen ja pelkoineen ei ole irrallaan tästä todellisuudesta. Aikaa on hukattu, mutta ihmiskunta ehtii vielä voittaa suuret haasteensa, jos vain haluamme yhdessä niin tehdä. Emme saa antaa tämän tilaisuuden valua hukkaan keskinäisen kaunan ja epäluottamuksen takia. ... *Yhteistä näille haasteille on, että niistä yhtäkään ei ratkaista ase-in. Eikä yksin. Tarvitaan vilpittöntä pyrkimystä jakolinjojen ylittämiseen ja toimivien ja oikeudenmukaisten ratkaisujen löytämiseen.* Sanalla sanoen: *tarvitaan diplomatiaa.*” (Niinistö, 2022, kurs. mvv)

Tarvitaan diplomatiaa? Siinäkö kaikki! Voi Äiti maa, sinun lapsiasi! Eipä tiedä vasen käsi mitä oikea käsi tekee! Kun oikea käsi asettaa vaakalaudalle miljardien ihmisen elämän ja kuoleman, vasen käsi ojentaa tyhjän kämmenen kohti suurlähettiläitä: pelastakaa tämä maailma – diplomatialla!

Kansallinen ajautuminen fasismiin on estettävissä vain realistisella luontosuhteella, ekorealismilla. Se taas puolestaan vaatii ekorealismien demokratisoimista, ts. meidän on itse kunkin reaalisessa luontosuhteessamme – siis työssä ja tuotannossa – oltava mukana päättämässä mitä, miksi, milloin, missä ja miten tuotetaan ja kuinka mahdollinen ylijäämä hyödynnetään. Se siis kääntää *cowboyn* liberalistisen demokratian demokraattiseksi realismiksi.

Lähtökohtana ei siis ole *ensikädessä* valtion eikä funktionaalisen tavara- ja palvelutalouden suhde ulkoiseen ja sisäiseen luontoomme – nehän johtivat katastrofeihin – vaan sisäisen maailmanne ja maailman sisäisyyden välisen yhteyden, *Oikeios* (Moore, 2015), jäsentämisestä *kanssalaisuuden* pohjalta. Silloin kasakkakin ottaa kaikesta kiinni siitä huolehtiakseen.

Oikeastaan tästä keskustellaan jo monella eri suunnalla. Mikä on finanssipolitiikan ja rahapolitiikan suhde ekorealismien kannalta? Onko mahdollista sisällyttää jokaiseen taloudelliseen transaktioon määritteet siten, että ne ovat mukana toteuttamassa YK:n Agenda2030 ja 17 kehitystavoitetta?

Kuinka huolehtia siitä, että tuotannon suunnittelussa on kaikkien käytössä kaikki tarvittava tieto ja taito globaalissa mittakaavassa ja kuinka tältä pohjalta tuotanto hajautetaan maapallon eri puolille?

Kuinka estää eri maiden kanssalaisten ajautuminen torppareiksi suuryritysten alustalouksiin tai alistetuksi valtiokoneiston tarkkailulle?

Viitteet

Copeland, D. C. 2014. *Economic Interdependence and War* (Princeton Studies in International History and Politics). Princeton University Press. Kindle Edition.

Marin, S. 2022. Pääministeri Sanna Marinin puheenvuoro Suurlähettiläspäivillä 23.8.2022

<https://valtioneuvosto.fi/-/10616/paaministeri-sanna-marinin-puheenvuoro-suurlahettilaspaivilla>

Mieder, W. "The Only Good Indian Is a Dead Indian" History and Meaning of a Proverbial. *Stereotype Journal of American Folklore* 106(419):38-60.

Näkki, M. 2022. Pekka Haaviston haastattelu Ykkösaamussa 03.09.2022.

<https://areena.yle.fi/1-50971027>

Moore, J. 2015. *Capitalism in the Web of Life*. Verso. Kindle Edition

Niinistö, S. 2022. Tasavallan presidentti Sauli Niinistön puhe suurlähettiläskokouksessa 23.8.2022

<https://www.presidentti.fi/puheet/tasavallan-presidentti-sauli-niiniston-puhe-suurlahettilaskokouksessa-23-8-2022/>

Pozsar, Z. 2022. *War and Industrial Policy*. Credit Suisse Economics Investment Solutions & Sustainability Global, 24 August 2022.

Sachs, J. D. 2022. *The West's Dangerously Simple-Minded Narrative About Russia and China*

The overwrought fear of China and Russia is sold to a Western public through manipulation of the facts. *Common Dreams*, August 23, 2022

[https://www.commondreams.org/views/2022/08/23/wests-dangerously-simple-minded-narrative-about-russia-and-china?](https://www.commondreams.org/views/2022/08/23/wests-dangerously-simple-minded-narrative-about-russia-and-china?fbclid=IwAR2wCvE1ts_RBanlYIzIwTBYS9xxr96NhYRd-2nw7TV_iSrHpWyueeB8AX8)

[fbclid=IwAR2wCvE1ts_RBanlYIzIwTBYS9xxr96NhYRd-2nw7TV_iSrHpWyueeB8AX8](https://www.commondreams.org/views/2022/08/23/wests-dangerously-simple-minded-narrative-about-russia-and-china?fbclid=IwAR2wCvE1ts_RBanlYIzIwTBYS9xxr96NhYRd-2nw7TV_iSrHpWyueeB8AX8)

Tuppurainen, T. 2022. Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppuraisen puhe suurlähettiläspäivillä 24.8.2022. <https://vnk.fi/-/eurooppa-ja-omistaja-ohjaus-ministeri-tytti-tuppuraisen-puhe-suurlahettilaspaivilla-24.8.2022>

Itsetutkistelun paikka!

- 2022-09-20 09:59

Seurasin eilen tiiviisti koko potilasturvallisuuslakiin liittyvän keskustelun. Tässä ensimmäiset arvioni.

Asiassa on periaatteellinen, poliittinen ja sanoisinko myös henkilökohtainen puolensa.

Periaatteelliseen puoleen puuttui vasemmistossa erityisesti Anna Kontula ja Antti Lindman, mutta myös Jussi Saramo viittasi siihen: mikä on toimeenpanovallan ja tuomiovallan suhde oikeusvaltiossa?

Onko parempi, että ”riippumaton” oikeuslaitos määrittää lakko-oikeuden rajat VAI että valtiokoneiston virkamiehet tekevät sen?

Jos tätä oikeutta siirretään valtiokoneistolle, siitä tulee pakosta osapuoli lakkotaisteluissa. Tästä vasemmistolla ei ole hyviä kokemuksia. Tuleva (?) oikeistohallitus voi tarvittaessa nopeasti tulkita lakkorajat uudelleen.

Mutta onko oikeuslaitos sekään oikea paikka ratkaista lakko-oikeuden rajoja? Missä mielessä se on ”riippumaton”?

Tässä tullaan jo sitten vakavampaan kysymykseen: mikä on valtiovallan ja kansalaisyhteiskunnan välinen suhde? Mitä asioita ja miten päätetään yksityisen ja julkisen talouden piirissä ja kuinka valtiolta sääntelee ja ohjaa hyvinvointi- (care&life economy) ja yksityistä funktionaalista tavara- ja palvelutuotantoa (functional economy)? Tämä kysymys on nyt avainkysymys vasemmistolaisessa politiikassa. KU -blogeissani olen käsitellyt asiaa moneen eri otteeseen. Palaan asiaan siellä lähiaikoina.

Poliittiselta kannalta katsottuna jäin ihmettelemään, miksi vain Kontula, Kyllönen käyttivät varsinaisen puheenvuoron ja Saramo depattipuheenvuoron? Jos ollaan asioita joitain mieltä, eikö olisi syytä tulla se kertomaan – ja vielä jämäkästi!

Perussuomalaiset, monine tunteellisine puheenvuoroineen, pääsivät esiintymään varsinaisina

naistyöväen puolustajina. Ja mikä tärkeintä: he esittivät, että soteväki on nyt liikkeellä ”kaikkien yhteisen edun nimissä”. Liitot yrittävät vihdoin ratkaista yhtä suomalaisen yhteiskunnan sodanjälkeistä pahinta rakenteellista ongelmaa, nimittäin halvan naistyövoiman hyväksikäyttöä julkisella sektorilla ja samalla pelastaa koko hyvinvointiyhteiskunnan tulevaisuus. Kuulostaako tutulta?

Eikö juuri sosiaalipolitiikka ole ollut VASien politiikan kärki viime vuosina? Kuvitellaanko että sitä voitaisiin tehdä ilman alan työntekijöiden osaamista, tukea ja voimaa?

... sitten vielä hieman henkilökohtaisempi näkemys:

Olen ollut Vasemmistoliiton toiminnassa aktiivisesti puolueen perustamiskokouksesta alkaen, kunnallispolitiikassa, VASin työryhmissä, perus- ja piirijärjestössä Keski-Suomessa ja ehdokkaana mitä moninaisimmissa vaaleissa. Olenpa saanut VASin kultaisen ansiomerkin toiminnastani. Nyt asun Vantaan Pakkalassa.

Sitä myötä, kun VASin politiikka on kaventunut ahtaasti tulkituksi sosiaalipolitiikaksi, on muiden teemojen sisällöt ajautuneet sekasortoon - ulkopolitiikka, talouspolitiikka ... ja nyt viimeksi ay-politiikka.

Johtajatuksena tuntuu olevan kansallinen yhtenäisyyden ylläpitäminen siten, kun sen on presidentti Sauli Niinistö määrittänyt. Edistysellinen kansallinen perintemme on hukattu.

Eikö nyt olisi itsetutkistelun paikka? Kuinka tulkitsemme ja toiminnallistamme juuri Porissa hyväksytyt Vasemmistoliiton uuden periaateohjelman? Vaalitkin on tulossa ...

Tuuletuksen jälkeen

- 2022-09-23 10:35

Kuuntelin eilen VASin johdon tiedotustilaisuutta, joka pidettiin potilasturvallisuuden käsittelystä seuranneen ”tuuletuksen” jälkeen.

Pari asiaa jäi mietityttämään:

Eduskuntasryhmän pelisäännöt

Eikö olisi parasta päättää yhteisestä linjasta kokouksessa, jossa kaikki edustajamme ovat paikalla ja äänestää tämän kokouksen enemmistöpäätöksen mukaan salissa. Eihän eduskuntaryhmän kanta voi muodostua sen mukaan ketä sattuu olemaan paikalla äänestämässä isossa salissa.

Oikeusvaltioperiaatteesta

Eilissä keskustelussa tuli esiin kolme eri vaihtoehtoa toimia:

- parasta olisi, että käräjäoikeuden tuomari päättää oikeuskäytäntöihin ja tulkintoihin perustuen lakkorajoista yleiseen lakiin perustuen (oikeusvaltioperiaate). Entäpä jos oikeushallitus säätäisi tämän

yleisen lain?

- parasta olisi, että valtiohallinnon päällikköesimies päättäisi esittelystä lakkorajoista ja velvoitteista (vastoin Suomen kansainvälisiä sopimuksia, ILO). Istuvalla hallituksella olisi siis suora väylä ohjata lakkorajojen määrittymistä.

- parasta olisi, että lakon osapuolet itse päättävät suojatyöstä ja sen organisoimisesta.

Miten viimeinen vaihtoehto toimisi? Sehän tarkoittaisi 1) että työnantajien ja työntekijöiden välillä on riittävästi luottamusta toisiinsa (jonka puute todettiin moneen otteeseen), 2) että työntekijät eivät olisi enää vain palkkatyöntekijän roolissa, vaan olisivat omaksuneet - jota he nyt jo tosiasiaassa monin osin ovatkin - yhteiskunnallisen tuottajan roolin, ts. he olisivat mukana päättämässä - ei vain neuvottelemassa - mitä, miksi, missä, miten ja milloin työtä tehdään ja aikaansaatu ylijäämä hyödynnetään. Sote- ja koulutustyöhän EI ole pelkkää julkisten varojen kuluttamista vaan sanan aidossa ja vahvassa mielessä yhteiskunnallista tuottamista.

Li Andersson korosti tätä viimeksi mainittua vaihtoehtoa. Nykyisellään se tarkoittaisi, että kunkin alan voimasuhteet ratkaisisivat ristiriidat. Eikö olisi ollut syytä jo aikoja sitten avata ay-liikkeen kanssa keskustelu yhteiskunnallisesta tuottajuudesta? Sote- kuten koulutusväkikin on Suomessa tätänykyä mahdollisuus kanssalaisyhteiskunnan edistämiseen, ei sen uhka. Vasemmistoliiton uusi periaateohjelma antaa tähän monia ohjenuoria.

Sivistys, yliopisto ja - moraalit?

- 2022-09-24 20:22

Filosofian professori *Thomas Wallgren* esittää HS:ssa (23.09.2022) huiman teesin:

”Sivistysyliopiston tehtävä on kyseenalaistaa kestävä kehitys ja edistää ihmisen moraalista kasvua.”

Jos luonnon kestävyuden rajoja noudatettaisiin tiukasti, nykyinen elintarvikejärjestelmämme voi tarjota tasapainoisen ruokavalion vain noin 3,4 miljardille ihmiselle. Meidän pitäisi kuitenkin pystyä tarjoamaan ruokaa noin 10,2 miljardille ihmiselle. Se on mahdollista, mutta ei ilman radikaaleja uudelleenjärjestelyjä koko elintarvikejärjestelmässä. Keskeisiä edellytyksiä ovat alueellisesti uudelleen jaettu viljelysmaa, parannettu vesiravinteiden hallinta, ruokahävikin vähentäminen ja ruokavaliomuutokset. (Gerten et al 2020).

Riittääkö tähän kestävä kehityksen – mitä sillä sitten tarkoitetaan – kyseenalaistaminen ja ihmisen moraalisen kasvun edistämien? Ei alkuunkaan.

Kun moderni, valkoinen, eurooppalainen *mies* päätti Valistuksen lapsena katkaista suhteensa sekä isä jumalaan ja äiti maahan, tehden itsestään paikallisen jumalan ja ajautui sitten eksistentiaaliseen kriisiin - elämän tyhjyyteen ja merkityksettömyyteen - niin elämän tuottamisen sijaan astui haasteeksi, elämän sisällön lähteeksi, elämän *välineiden* tuottaminen kehystämään elämää - ja kas, porvaristo oli syntynyt: Elämään riittää tieteellinen tai taiteellinen kuvaus (*mimesis*) elämästä, jota kehystää elämän välineiden tuotanto, kuitenkin jossakin muualla, kauempana, tehtaissa, maalla, *niiden muiden* tuottamana.

Elämän tuottaminen (*care&life economy*) siis uusintaa elämän *välineiden* tuottamisen edellytyksiä (*functional economy*). Jos elämän välineiden tuottamisen on nyt välttämättömyyden pakosta käännyttävä *ulkoisen luonnon* uusiutuvien ja uusiutumattomien varantojen *uusintamiseksi*, niin elämän tuottamisen on asetettava ehdot elämän välineiden tuottamiselle.

Uusintamisesta tulee tuotantoa ja tuotannosta uusintamista: arvot (*values, morali*) määrittelevät arvon (*value*) eikä päinvastoin. Ja mikä tärkeintä: Elämän tuottamisen on sitouduttava niihin rajoihin, jotka ulkoisen luonnon uusintaminen uusiutuvine ja uusiutumattomine varantoineen asettaa.

Me emme siis voi enää uskotella itsellemme olevamme pikkuporvaristoa, joka sivusta seuraa tieteen ja taiteen *esityksien* välityksellä moraalisesti närkästyneenä, kuinka maailma tuhoutuu. Ei, joudumme itse kukin ottamaan harteillemme yhteiskunnallisen tuottajuuden, vastuun luonnon uusintamisesta ja siten elämän tuottamisen ehdoista reaalisesti myös työssä ja tuotannossa. Sivistys on tietoa, tahtoa ja taitoa asettaa, arvottaa ja ratkaista aikakauden keskeiset ongelmat reilulla tavalla. Se tulee vaatimaan erinomaisen vahvaa eettistä näkemystä ekosfääriin – ja ihmisten sen osana – pelastamisesta: se vaatii kohtuutaloutta (*degrowth*) ja kanssalaisuutta (*conviviality*), ja se tulee vaatimaan kaiken tiedon, tahdon ja taidon mitä ihmiskunnasta löytyy, myös välineitä, tekniikkaa.

Kun raha ja tekniikka on puhunut monen vuosikymmenen ajan globalisaatiosta ja sen edistämisestä, nyt on jälleen alettu luottamaan aseiden puheisiin, vaikka äänivalta on jo aikaa sitten siirtynyt ekosfäärille ja sen asettamille ehdoille. Tekniikan on siis käännyttävä teknologiaksi (*techne + logos*), johon on sisään rakennettu ne ehdot, jotka ekosfäärin ylläpitäminen edellyttää.

Yliopistossa tehdään siis sekä perus- että perustavaa tutkimusta. Sivistyksessä ei ole ensijaisesti kysymys suhteestamme Taivaaseen (*Bildung*) vaan suhteestamme Maahan (*sivistys < pellavan muokkaus*) – ei Apollosta ja ennaltatietävästä Prometheuksesta vaan Dionyysoksesta ja kokemuksesta oppivasta Epithemuksesta: kuinka kokemus kehittyy kokeneisuudeksi, kuinka maallistumme ja maadotamme itsemme osaksi ekosfääriä kestäväällä tavalla. Kuinka siis rakennamme välityksen (*oikeios*, Moore 2015) sisäisen maailmamme ja maailman sisäisyyden välille.

Viitteet

Wallgren, T. 2022. Sivistysyliopiston tehtävä on kyseenalaistaa kestävä kehitystä ja edistää ihmisen moraalista kasvua. Mieliopidekirjoitus HS 23.9.2022.

<https://www.hs.fi/mielipide/art-2000009081749.html>

Gerten, D., Heck, V., Jägermeyr, J. 2020. Feeding ten billion people is possible within four terrestrial planetary boundaries. *Nat Sustain* 3, 200–208. <https://doi.org/10.1038/s41893-019-0465-1>.

Moore, J. 2015. *Capitalism in the Web of Life*. Verso. Kindle Edition.

2022 - 10

Biden: ”Jumala siunatkoon” - Putin: ”Jumala varjelkoon” - yksi Jumala, kaksi hurskasta kertomusta

- 2022-10-04 20:47

Joe Biden ja Vladimir Putin ovat puhuneet (Biden, 2022; Putin, 2022).

Molemmat vetoavat Jumalaan ja kansalliseen suvereniteettiin – ja demokratiaan.

Bidenille kansallinen suvereniteetti on jotain, jonka kansakunnat myöntävät toinen toisilleen tunnustaessaan toisensa. Tällä tunnustamisella on ehtonsa: oikeusvaltioperiaatteet - ja niin – demokratia. Bidenilla on siis kertomus, *narratiivi*, demokratiasta, tai oikeastaan sen yhdestä muodosta, liberaalidemokratiasta. Bidenin kertomus on kertomus kaupallisen kansalaisyhteiskunnan maailmanvalloittamisesta, globalisaatiosta.

Putinille suvereniteetti on jotain, jonka jokainen kansakunta asettaa itse itselleen. Kansakunta, *nation*, asetetaan, synnytetään itse (*nation* < *natus*, synnyttää). Meillä on oltava *kertomus* kansakunnasta. Se on demokratian edellytys ja lähtökohta. Putinille tämä kertomus on kertomus vuosituhantisesta venäläisestä, ainutlaatuisesta, *aidosta* sivilisaatiosta, jonka valtiomuoto on pitkään ollut ”keisarillinen”.

Putin vetoaa historiaan ja perinteellisiin arvoihin. Hän muistuttaa lännen harjoittamasta ihmisarvoja ja kansakuntia polkeneesta kolonialismista ja siitä, että ”meidän maamme” – siis Neuvostoliitto – auttoi monia kansakuntia vapautumaan kolonisaation ikeestä ja varoittaa, että nyt on käynnissä uuskolonisaatio kaupallisen globalisaation nimissä. Putin ajattelee rakentavansa maailman kansakuntien ja väestön enemmistön rintamaa tätä uuskolonialismia vastaan sanomatta kuitenkaan siitä mitään sen enempää kuin että vallankumous on alkanut.

Biden haluaa unohtaa menneisyyden. Hän kertoo mitä moninaisimmista hankkeista ja niiden rahoituksesta, joilla USA rakentaa yhteistyötä eri kansakuntien kanssa. Hän ei sano paljonkaan, jos mitään, niistä taloudellisista rakenteista, joilla nämä hankkeet voitaisiin toteuttaa nyt uudella, ei-kolonianistisella tavalla, mutta tavoite on sama kuin Putinilla: kansakuntien sydänten valloittaminen.

... mutta mihin tässä kaikessa tarvitaan Jumalan siunausta ja varjelusta? Juuri näiden kertomusten perusteeksi. Siinä missä Bidenin kertomus Isä taivaan siunaukseen vedoten kieltää Äiti maan asettamat realiteetit, siinä Putin Isä jumalan varjelusta pyytäessään asettaa Äiti maan koskemattomaksi.

Molemmat kertovat kertomuksensa täysin tietäen ja täysin tietoisena siitä, että ne ovat puhdasta hurskastelua (*pious* < puhdistaa). Äiti maata ei voida kieltää eikä sitä voida jättää silleen.

Kysymys on siitä, kuinka rakennamme *välityksen* (*oikeios*, Moore 2015) sisäisen maailmamme ja maailman sisäisyyden välille. Kulttuuri (*culture* < viljellä) on kirjaimellisesti Äiti maan viljelyä – aivo- ja maapellon yhteistyöstämistä, molemminpuolista sivistymistä (< pellavan työstäminen), EI Isä taivaan kuvan työstämistä (*Bild-ung*; kuva+muokkaus).

Sekä Bidenin ja Putinin kertomuksella on yhteinen, maanpäällinen perusta: taloudellinen kasvu ja sen vaatimat rajalliset uusiutumattomat ja uusiutuvat luonnonvara. Kuka päättää niiden käytöstä?

Bidenin kertomuksella on elinvoimaa vain siinä määrin, kun se pystyy kieltämään ekorealismien, taloudellisen kasvun rajat. Putinin kertomuksella on elinvoimaa vain siinä määrin kuin se kieltää ekorealismien asettamien haasteiden maailmanmittaisuuden.

Kansakuntien ja meidän itse kunkin on maallistuttava ja maadotettava reaalin luontosuhteemme – työ ja tuotanto – ekosfääriin kestäväällä tavalla. Tätä varten on kansakuntien (*nations*) kehitettävä kertomus kulttuurien kulttuurista, ihmiskunnasta (*humannation*) tuhoamatta itseään tässä vaativassa mutta pakollisessa itsensä ylittämässä.

Viitteet

Biden, J. 2022. Remarks by President Biden Before the 77th Session of the United Nations General Assembly 21.09.2022.

<https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2022/09/21/remarks-by-president-biden-before-the-77th-session-of-the-united-nations-general-assembly/>

Moore, J. 2015. Capitalism in the Web of Life. Verso. Kindle Edition.

Putin, V. 2022. Signing of treaties on accession of Donetsk and Lugansk people's republics and Zaporozhye and Kherson regions to Russia, 30. 09.2022.

<http://en.kremlin.ru/events/president/news/69465>

Itämeri – rauhan meri! ??

- 2022-10-12 13:21

Presidentti *Sauli Niinistö*n äskettäinen Norjan vierailu innosti Yle:ä otsikoimaan:

Pitkien junien yö

Jos laivaliikenne Itämerellä jostain syystä estyisi, korvaava reitti löytyy Nato-Norjan suojaamasta satamasta Narvikista.

Yle jatkaa:

”Narvikista on tulossa Suomen huoltovarmuudelle tärkeä kauttakulkusatama. Jos konttialusten liikkuminen Itämerellä estyisi esimerkiksi hybridioperaation takia, vaihtoehdoksi jäisi merirautatieyhteys Pohjois-Norjan Narvikin tai Oslon satamien kautta.” (Yle, 2022)

Onko Itämeri siis sulkeutumassa Suomeltakin? Onko Suomi tietoisesti sulkemassa oman ulkomaankaupan pääreitinsä, hyväksymässä siis eksistentiaalisen uhan omalle ulkomaankaupalleen?

Eikös pitkään ole puhuttu NATO -merestä, siis että Itämeri on suljettava Venäjältä?

EVA:ssa iloitaan jo *NATO-järvestä*, siis suljetusta Itämerestä:

”Itämerestä tuli Nato-järvi

Nyt Suomen ja Ruotsin Nato-jäsenyys muuttaa Koillis-Euroopan maailmaa. Strategisen palapelin puuttuvat palaset ovat paikoillaan. Alue voidaan nyt ymmärtää yhdeksi operatiiviseksi alueeksi, jolla on selkeä komentorakenne, meristrategia, integroitu ilma- ja ohjuspuolustus, asianmukaiset tiedustelu- ja valvontavalmiudet sekä tarvittavat valmiussuunnitelmat ja -joukot heikoimmassa asemassa olevien maiden eli Viron, Latvian ja Liettuan turvana. Mitään näistä ei tapahdu automaattisesti, mutta

lähtökohdat näille muutoksille ovat nyt olemassa. Tästä myös seuraa, että Itämerestä tulee Nato-järvi.” (Lucas, 2022).

... mutta mitä Suomen tasavallan presidentti *Sauli Niinistö* tulikaan sanoneeksi Norjassa:

”Tärkeintä on, että Suomi pyrkii Naton jäseneksi. Piste. Ei enempää eikä vähempää. Meillä ei ole erityisiä vaatimuksia tai varaumia, joita asettaisimme jäsenyytemme ehdoksi. ...

Mutta haluan painottaa seuraavaa: Suomi ei pyri rakentamaan minkäänlaista alueellista blokkia Naton sisälle. Tarkastelemme Itämeren aluetta kokonaisuutena. Tarkastelemme liittoumaa kokonaisuutena. Emme kysy vain, mitä Nato voi tehdä meidän hyväksemme. Pohdimme myös sitä, mitä me voimme tehdä Naton hyväksi ja sitoudumme siten edistämään koko liittokunnan ja sen kaikkien jäsenten turvallisuutta.” (Niinistö, 2022)

Suomi ei siis aseta varautumia NATO -joukoille eikä ydinaseille. Eikä Itämeri ole enää kansainvälisten meriliikennesopimuksilla säädeltyä aluetta, vaan yhden liittokunnan, NATO:n varaus sotatoimialueeksi.

Eikö Itämeren sulkeminen NATO -merekseksi, tai jopa NATO -järveksi ole eksistentiaalinen uhka Pietarille ja siten Venäjälle? Eikö ole myös Suomen elintärkeiden kansallisten intressien mukaista, että Itämerellä toteutetaan Valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaista meripolitiikkaa:

”Suomi vaikuttaa globaalisti ja tuottaa ratkaisuja siihen, että meriluonnonvarojen käyttö on kestävä, meriympäristön tila on hyvä eikä ilmastonmuutos ylitä valtamerien kestävyyskykyä.

Suomella on korkeatasoinen meriosaaminen ja innovatiivinen, *jatkuvasti menestyvä meriklusteri sekä toimiva että turvallinen ja ympäristövastuullinen logistiikka.*” (Suomen meripolitiikan linjauksista Itämereltä valtamerille, 2019, 10, kurs. mvv).

Itämeri - rauhan meri

Mielessäni soi ikimuistoinen Agit-Prop'in laulu ”Itämeri - rauhan meri”

.... ja mietin valmistellaanko nyt Mustan meren tarinan uudelleen kertomista Itämerellä?

Näistä ja monista muista syistä Suomen ei tule ratifioida NATO -hakemustaan eduskunnassa.

Viitteet

Lucas, E. 2022 Itämerestä tuli NATO-järvi. Uusi länsi. EVA -raportti 1/2022 12-23.

<https://www.eva.fi/blog/2022/06/22/itameresta-tuli-nato-jarvi/> 22.6.2022

Haettu 12.10.2022

Niinistö, S. 2022. Tasavallan presidentti Sauli Niinistön puhe Norjan ulkopoliittisen instituutin tilaisuudessa Oslossa 10. lokakuuta 2022

<https://www.presidentti.fi/puheet/tasavallan-presidentti-sauli-niiniston-puhe-norjan-ulkopoliittisen-instituutin-tilaisuudessa-oslossa-10-lokakuuta-2022/> Haettu 12.10.2022.

Tanskanen, J., Rantala, M. 2022. *Pitkien junien yö* Jos laivaliikenne Itämerellä jostain syystä estyisi, korvaava reitti löytyy Nato-Norjan suojaamasta satamasta Narvikista. 12.10.2022
<https://yle.fi/uutiset/3-12652821>

Valtioneuvoston kanslia. 2019. Valtioneuvoston periaatepäätös Suomen meripolitiikan linjauksista Itämereltä valtamerille. Valtioneuvoston kanslian julkaisuja 2019:4.

Innovatiivinen tuottavuus - jo hapantunutta viiniä uudessa hanapakkauksessa?

- 2022-10-14 12:03

Monet Suomen taloustieteilijöistä ja talousvaikuttajista ovat nyt kovin huolissaan taloudellisen tuottavuuden kehityksestä Suomessa. Tällä kertaa iskusana tämän huolen purkamiseen on *innovatiivinen tuottavuus*. Mutta onko se ratkaisu vai vain monien ongelmiemme uusi esittelypakkaus? (in-nova-tion < in sisään; *novus* uusi).

Kysymys nostetaan esiin *Labour* -tutkimuslaitoksen uudessa tutkimusohjelmassa, Valtion tuottavuuslautakunnan (!) viimeisimmässä raportissa, Vesa Vihriälän blogeissa (mm. 08.10.2022) ja Risto Murron uusimmassa kirjassa *Puuttuvat puolimiljoonaa- väestökato ja Suomen talouden tulevaisuus*. (Otava 2022).

Katsotaanpa lyhyesti.

Labour -tutkimuslaitos julistaa hankesuunnitelmassaan:

”Hankkeen keskiössä on yritysten innovatiivisuus ja yrityksissä tapahtuva tuottavuuden kasvu, jota tarkastellaan yhdistettyjä yritys- ja työntekijäaineistoja hyödyntäen. Niiden avulla analysoidaan

johtamiskäytäntöjen, koulutustason ja muidenkin tekijöiden tuottavuusvaikutuksia. Hankkeen makrotaloustieteellisen osan perustana toimii *innovaatioperusteinen kasvuteoria*.

Innovaatioperustaisen kasvuteorian mukaan yritykset innovoivat uusia tuotteita tai tuotantotapoja kilpailun paineessa. Tämä “innovoinnilla kamppailu” nostaa kansantalouden teknologista tasoa ja tuottavuutta. Teknologinen kehitys tarjoaa edellytyksen reaali-palkkojen nousulle, mutta toisaalta koettelee työmarkkinoiden dynamiikka” (Labour.fi 2022).

Tuottavuuslautakunta on puolestaan vitsikäs:

”Innovointi on paljon muutakin kuin T&K-toimintaa ja sen kuluja. Vitsikkäästi innovointia voidaan pitää T&K-toiminnan vastakohtana: T&K:ssa käytetään rahaa (ja muita voimavaroja) tuottamaan tietoa ja osaamista; *innovoinnissa käytetään tietoa ja osaamista tuottamaan rahaa (ja/tai muita etuja)*” (Tuottavuuslautakunta 2022, 136, kurs. mvv)

Vesa Vihriälä kirjoittaa jo bloginsa ingressissä:

”Tuottavuuden kasvun nopeutuminen on avainasia, mutta myös työvoiman tarjonnan lisäämistä ja työmarkkinoiden toiminnan tehostamista tarvitaan. Tuottavuuden kasvu ja työllisyys kulkevat itse asiassa käsi kädessä.” (Vihriälä, 08.10.2022)

Risto Murto päättää kirjansa suureen huoleensa:

”Tuottavuuden ja elintason kasvun kannalta ongelma ei ole se, että maailma muuttuisi liian nopeasti, vaan päinvastoin. Elintasomme nousun kannalta taloutemme ja yhteiskuntamme muuttuvat nyt liian hitaasti, eivät liian nopeasti. Uudet työt, ihmisten siirtyminen tuottavimpiin tehtäviin ja innovaatioiden soveltaminen laajasti yhteiskunnassa ovat edellytyksiä elintason nousulle. Suurin riski meille on, että vanheneva Suomi alkaa kaihtaa näitä muutoksia.” (Murto 2022, 285)

Mistä nyt kansantaloudessamme nyt sitten oikein kiikastaa? Lyhyesti sanottuna: ihan kaikesta!

Emme ole – kuten pitkän aikaa alituisesti muistutettiin – vain viennistä vaan nyt erityisesti *tuonnista* riippuvainen maa. Suomen taloudellinen kehitys on nyt ratkaisevasti riippuvainen energian, raaka-aineiden, teknologian, rahoituksen ja nyt myös työvoiman tuonnista. Tämä kaikki tuonti on kehrättävä kilpailukykyiseksi vienniksi täällä olevin tiedoin, taidon ja välinein. Tässä suhteessa viime vuosien kehitys ei näytä hyvältä. Käykääpä katsomassa tilannekuvaa esimerkiksi Taloudellisen kompleksisuuden ATLAS -tietokannasta (<https://atlas.cid.harvard.edu/countries/74>)

Tuottavuuden sisäinen ristiriitaisuus

Meillä on käsissä *pääomasuhteen prosessuaalinen ristiriita* (Ortlieb 2010): yritykset ovat pakotettuja kilpailun paineessa vähentämään oman tulonsa lähdeä, elävää työtä, painaen samalla alas tuoteyksikkökohtaista keskimääräistä työmäärää – ja siten niiden yksikköarvoa. Yrittäessään haukata

suuremman osan arvokakusta, ne samalla kutistavat kakun kokoa suhteessa käytettyihin luonnonresursseihin.

Ottakaamme esimerkki. Jos jokin yritys pystyy jo vanhentuneella tekniikalla tuottamaan – sanokaamme – 10 000 paitaa 1000:ssa työpäivässä käyttäen vain kangasta ja työvoimaa, silloin yhtä paitaa kohden käytetään $1000/10\,000 = 0,1$ työpäivää, josta paidan hinta tällöin pääosin muodostuu.

Kun yritys ottaa käyttöön uuden tekniikan, saadaan aikaiseksi sama määrä paitoja, sanokaamme, 500 työpäivässä. Tällöin on otettava käyttöön uudet koneet ja lisäenergiaa, joiden tuottaminen puolestaan on vienyt 300 työpäivää. Paitaa kohden käytetään siis $(500+300) / 10\,000 = 0,08$ työpäivää. Siis koneiden ja energian osuus kustannuksista nousee ja elävän työn osuus laskee, mutta paitakohtaiset valmistuskustannukset laskevat ja siten paitojen hintaa voidaan haluttaessa laskea.

Uudella tekniikalla yrittäjä saa näin hetken ylimääräistä voittoa, mutta kun kilpailijat ottavat käyttöön saman tekniikan, se menetetään: kaikkien paitojen valmistuskustannukset ja kilpailun vuoksi hinnatkin laskevat.

Nyt yrittäjä joutuu myymään vähintäänkin 12500 paitaa saadakseen saman tuloksen kuin ennen uuden teknologian käyttöönottoa. Kun kuitenkin työntekijät voivat nyt ostaa paitansa halvemmalla, periaatteessa myös tehdyn työn arvo ja siten sen hinta ja siitä maksettu palkka laskevat, mutta tämä ei pelasta yrittäjää. Nyt työntekijöiden on osattava yhtä ja toista, he eivät ole enää vain energian lähde. Työvoiman uusintamiskustannukset siis nousevat ja siten palkatkin.

Jos reaalipalkat pysyvät ennallaan tuottavuuden lisääntyminen mahdollistaa voittojen suurenemiseen, mutta samalla tuotettujen tavaroiden arvo laskee. Yrittäjämme pysyy siis yrityksineen hengissä vain, jos hän pystyy toisaalta hankkimaan lisävoittoja kehittämällä tekniikkaa ja tuottavuutta ja tämän seurauksena lisäämään tuotantoa määrällisesti ja siten imemään luonnosta yhä enemmän raaka-aineita sekä laajentamaan markkinoitaan. Se, minkä on pakko toimia yksittäisen yrityksen kannalta, johtaa talouden kokonaisuudessa katastrofiin.

Karkeasti arvioiden tuottavuus on maailmantaloudessa kaksinkertaistunut viimeisten noin 30-40 vuoden kuluessa. Tämä merkitsee, että samassa ajassa tuotetaan kaksi kertaa enemmän tavaroita ja palveluita kuin 70 -luvulla. Tuottavuutta edelleen lisättäessä ja voittoja turvattaessa on tuotantoprosessin läpi virrattava yhä suurempia tavaramääriä ja niiden raaka-aineita, jotta saavutettaisiin uusi tuottavuustaso: tuottavuuden lisääntyessä tuotannon läpi kulkevien ainesten määrän on kasvettava nopeammin kuin lisäarvo. ”Jos nyt työllistäisimme puoletkin maailman saatavilla olevasta työvoimasta tuottavuustasolla, joka nyt on välttämätön pääoman kasaantumiselle (huomioiden

resurssien käyttö ja tuotteiden vaatiman raaka-aineet) niin se johtaisi maapallon ekosysteemin välittömään romahtamiseen” toteaa professori *Klaus Peter Ortlieb* Hampurin yliopistosta (Ortlieb, 2010).

Tuottavuuden parantaminen luonnonainesten läpijuoksuttamisena luonnosta luontoon, sen lisäämisenä ja/tai nopeuttamisena ei siis ole ongelmamme ratkaisu. Se ei ole ekologisesti realistista, päinvastoin. Se vain pahentaa tilannetta.

Oikeios – ekorealismien lähtökohta

Tehkäämme seuraava karkea viisijako jäsentääksemme erittelyämme:

- *mineraalimassa*, kaikki se, jonka päällä touhuamme,
- *biomassa* (uusiutumaton ja uusiutuva), jonka osa olemme ja jota nyt tuhoamme,
- *teknomassa*, kaikki se, minkä varaan olemme elämämme rakentaneet,
- *merkitysmassa*, kaikki se mitä pidämme toden, hyvän, kauniin ja reilun elämän kannalta merkityksellisenä ja välttämättömänä,
- *arvomassa*, jonka määrää yritämme mitata rahalla.

On heti alkuun todettava, että kaikkien näiden eri massojen organisoitumistapa on perin erilainen. Siinä missä mineraalimassa on kiteytymistä, biomassassa kehitystä, teknomassa voiman kohdentamista, merkitysmassa heuristista, on arvomassa yhteismitallistavaa (*commodifying*).

Emme voi siis ajatella – enää – että tuottavuutta voidaan mitata mineraali- ja biomassan *läpikulkunopeudella* luonnosta joko suoraan *kuluttavasta tuotannosta* (funktionaalinen tavara- ja palvelutuotanto) tai *tuottavan kulutuksen* (care&life economy) kautta eri teknomassojen kannattelemana takaisin luontoon.

Merkittäväksi kriteeriksi asettuu merkitysmassa: eri tuotantojen yhteismitallisuus (*commodification*) ei voi olla Maasta (ekosfääristä) irrallaan, pelkän ihmisten välisen luottamuksen varassa kuten fiat -raha tätä nykyä on, vaan yhteismitallisuus on maadotettava (*ge-erdung*) elämän moninaiseen kudokseen (*texture of life*, teks < kutoa), siis siihen mikä *välittää* (*oikeios*) sisäisen maailmamme ja maailman sisäisyyden.

Kysymys on siis kulttuurista (< culture, viljellä maata), mutta nyt aivopellon ja maapellon yhteistyöstämisistä, uusintavista kulttuureista (*regenerative cultures*)

Mitä on sitten tuottavuus ja sen lisääminen? Se ei varmasti ole mineraali- ja biomassan nopeutettua läpikulkua luonnosta luontoon *sinänsä* vaan luontosuhteemme (*oikeios*) toteuttamista uusintaen, siis merkityksellisesti, kulttuurisesti. Kulttuuri ei siis ole vain ihmisten keskinäiseen yhteisymmärrykseen pyrkimistä (*communication*) vaan yhteistoiminnallisuutta (*commonication*) luonnon kanssa.

Viitteet

Huovari, J., Stenborg, M., Lassi, A., Kiema, I., Kuosmanen, N., Kangaspunta, S., Maliranta, M., Obstbaum, M., 2022. Palkat ja kilpailukyky tuottavuuden varassa : Miten tuottavuuskasvua voidaan edistää? Valtiovarainministeriön julkaisuja – 2022:66. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/164352> Haettu 09.10.2022.

Labore.fi 2022. Laboren innovaatioiden, tuottavuuden ja talouskasvun tutkimusohjelma käynnistyy. Mediatiedote 07.10.2022
<https://labore.fi/julkaisu/laboren-innovaatioiden-tuottavuuden-ja-taloukasvun-tutkimusohjelma-kaynnistyy/>

Murto, R. 2022. Puuttuvat puoli miljoonaa Väestökato ja suomen talouden tulevaisuus Otava.

Ortlieb, P. C. 2010. Zu gut für den Kapitalismus. Blockierte Potenziale in einer überforderten Wirtschaft; Denknetz Jahrbuch 2010 (8), 12 – 19, Denknetz, Schweiz, Zürich.

Vihriälä, V. 2022. Hyvinvoinnin perusta horjuu. Blogikirjoitus 08.10.2022
<https://www.vesavihrialala.fi/2022/10/hyvinvoinnin-perusta-horjuu/>

Kolonialistisen kahtiajaon ”sivistys vs. barbaria” uusi tuleminen: puutarha vs. viidakko.

- 2022-10-17 08:15

Puhuessaan *Belgiassa* Diplomatic Academyssa 13. lokakuuta sosiaalidemokraatti, Euroopan unionin EU:n ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkeaksi edustaja *Josep Borrell* linjasi:

"Eurooppa on puutarha, mutta suurin osa muusta maailmasta on viidakkoa", "Ja viidakko voisi tunkeutua puutarhaan."

"Puutarhureiden tulisi huolehtia siitä, mutta he eivät suojaa puutarhaa muureilla. Mukava pieni puutarha, jota ympäröivät korkeat muurit, jotta viidakko ei pääse sisään, ei tule olemaan ratkaisu".

"Koska viidakolla on vahva kasvukyky, eikä seinä koskaan ole tarpeeksi korkea suojaamaan puutarhaa".

"Puutarhurien täytyy mennä viidakkoon. Eurooppalaisten on oltava paljon enemmän tekemisissä muun maailman kanssa. Muuten muu maailma tunkeutuu meihin eri tavoilla ja keinoin."

... tuleepa mieleeni mitä kaikkea tapahtui aikoinaan Belgian Kongossa. Vähän, kovin vähän on opittu maailman menosta, täällä Euroopassa.

Viite

Borrell draws fire after calling Europe 'garden', outside world 'jungle

<https://www.aneews.com.tr/world/2022/10/16/borrell-draws-fire-after-calling-europe-garden-outside-world-jungle> A News WORLD October 16,2022 hetu 17.10.2022

Tekopyhyyden huippu! -

2022-10-17 11:42

Helsingin sanomat, lehti, joka on ollut vuosikymmenet vastustamassa lähes kaikkia koulutusjärjestelmämme rakenteellisia uudistuksia, kirjoittaa nyt pääkirjoituksessaan:

Suomi on yliarvioinut koulutustasoaan

"Koulutukseen panostaminen kannattaa, koska sen avulla syntyy hyväpalkkaista, korkean lisäarvon työtä. Työvoiman tarjontateoria lähtee yksinkertaistaen siitä, että työn tarjonta synnyttää työn kysyntää. Jos koulutetaan paljon insinöörejä, syntyy insinöörin töitä. Jos koulutetaan vuohipaimenia, saadaan paimenen töitä.

Koulutuspolitiikan yksi ongelma on sen hitaus.”

Tuliko HS:lle yllätyksenä, että koulutuspolitiikka vaatii aikaa. Kysymys on ihmisistä ja heidän kehityksestään. Tällä kehitykselle on omat historialliset ja luontomääräiset sääntönsä ja lainalaisuutensa. Jos niitä ei kunnioiteta, sisäisen luontomme kanssa käy juuri niin kuin nyt on käymässä ulkoisen luonnon kanssa – se tuhoutuu.

Niinpä koulutuspolitiikan tulisi olla askel tai kaksi edellä siitä mitä työssä, tuotannossa, yhteiskunnassa on muotoutumassa. Kysymys on sisäisen maailmamme ja maailman sisäisyyden suhteesta, niiden reaalisesta kulttuurisesta välityksestä niitä molempia uusintavalla, kestäväällä tavalla.

Meidän ei tule alistua tekniikan ja koulutuksen keskinäiseen kilpajuoksuun vaan meidän on rakennettava työn tekemiselle reunaehdot, jota vastaavat reaalisen luontosuhteemme, työn ja tuotannon, asettamia vaatimuksia.

Tämä tarkoittaa nyt siirtymistä teollisesta palkkatyöstä (labour) asiantuntijatyöhön (work), siis siirtymistä palkkatyö/kuluttaja -asemasta yhteiskunnallisen tuottajan asemaan. Siten meidän on pystyttävä sovittamaan yhteen 4. teollisen kumouksen tekniikka ja ammatilliset hyveet

Valitettavasti juuri tehty oppivelvollisuuden pidentäminen ei edes yrittänyt vastata näihin kysymyksiin, vaan jäi kiinni 1990 –luvun koulutuspolitiikan logistiin keskusteluihin. On kuitenkin aika jo siirtyä opintojärjestelmään, jossa tiedon ja taidon, tekniikan ja hyveen, perustutkimuksen ja perustavan tutkimuksen, työ- ja opinpaikan väliset vastakkaisuudet puretaan molemminpuolisesti kehittyen, vastamaan suurimpaan haasteeseen mitä ihmiskunnalla on koskaan ollut: ekosfäärin - jonka osa olemme – pelastamiseen.

Viite

Helsingin Sanomat 2022. Suomi on yliarvioinut koulutustasoaan. Pääkirjoitus 17.10.2022.

<https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000009127297.html> Haettu 17.10.2022.

Kansakunta kaupallisen kansalaisyhteiskunnan armoilla?

- 2022-10-22 11:41

Hanna Wass (HY/dos., varadekaani valtiotieteellinen td.) kirjoittaa (HS 22.10.2022):

”Turvallisuusympäristön muutosta ja Suomen Nato-jäsenyyttä koskevia selontekoja käsiteltiin eduskunnassa perusteellisesti, ja päätös hakemuksen jättämisestä tehtiin lähes yksimielisesti. Kansalaisten osallisuuden näkökulmasta prosessi ei kuitenkaan näytä yhtä demokraattiselta kuin eduskunnan ja puolueiden roolia korostettaessa. ...

Puolueiden onkin tärkeää ottaa kantaa kysymyksiin, jotka jäivät Nato-jäsenyyttä edeltäneessä keskustelussa vähemmälle huomiolle. Mitä arvoja Naton ja Suomen sen jäsenenä tulisi edistää? Miten suhtautua Naton joukkoihin Suomen maaperällä ja ydinaseisiin osana sotilasliittouman puolustusjärjestelmää? Pitäisikö Ukraina hyväksyä jäsenmaaksi? Millaista politiikkaa Naton tulisi harjoittaa suhteessa Kiinaan? Turvallisuuspolitiikka suhteessa Venäjään ja Itämeren ympäristöön on myös tärkeä teema.”

Ongelma on paljon syvemmällä. Tosiasiallisesti Suomi luopui kansallisesta itsemääräämisoikeudestaan *kansakuntana*, kun pelkkä mielipidemittaus riitti ”vahvaksi kansanvaltaiseksi mandaatiksi”. Suomi ei siis katsonut voivansa suvereenisti järjestää kansallista keskustelua ja kansanäänestystä, koska oletettiin ja pelättiin (!), että siihen olisi voitu vaikuttaa ulkopuolisilta tahoilta. Suomi ei siis luottanut itseensä kansakuntana. Kaupallinen kansalaisyhteiskunta sai riittävästi kysytään yksityiseltä tutkimuslaitokselta!

Meillä ei ole mitään takeita, että nämä yksityisen tutkimuslaitoksen (Taloustutkimus Oy; hpj. Eero Heikki Lehti, (kok)) mielipidemittaukset NATO -kannatuksesta olisi tehty puolueettomasti, tieteelliset kriteerit täyttävällä tavalla. YLE on kieltäytynyt julkistamasta tutkimusten raaka-aineistoja ulkopuolisen tutkimuslaitosten arvioitavaksi. Käytetyistä menetelmistä saa jonkinlaisen käsityksen täältä: Maunu Saari Onko meitä huijattu?, 07.09.2022 <https://www.maunosaari.fi/blogi.html>.

Kun nyt on sittemmin todettu monella suulla,

että Suomi ei aseta ennakko ehtoja jäsenyydelle, ei edes atomiaseille,

että Suomen tulee olla myös vastuuta ottava osapuoli, 360 asteisesti, siis globaalisti,

että Suomen viiteryhmä on pikemminkin Balttian maat ja Puola, eikä Pohjoismaat,

että ydinpelote on NATO:n keskeisin pelotevoima,

niin ainakaan Vasemmistoliitto ei voi – jos se pitäytyy Porissa viime kesänä puoluekokouksessa tehtyihin linjapäätöksiin – olla mukana hyväksymässä NATO -jäsenyys­sopimuksen ratifiointia

eduskunnassamme. Lehtitietojen mukaan lakiehdotus on jo valmiina – ilman minkäänlaista keskustelua tai edes tietoa itse sopimuksen sisällöstä.

Viitteet

Saari, M. 2022 Onko meitä huijattu. Maunu Saaren blogi 07.09.2022
<https://www.maunosaari.fi/blogi.html>

Wass, H. 2022. Vaalikeskustelut voivat vahvistaa Nato-jäsenyyden hyväksyttävyyttä. HS Vieraskynä 22.10.2022.

<https://www.hs.fi/mielipide/art-2000009145020.html>

Vasemmistoliitto 2022. Periaate- ja poliittinen tavoiteohjelma
<https://vasemmisto.fi/vasemmistoliiton-tavoitteet/periaateohjelma-tavoitteet/>

2022 - 11

Innovatiivinen tuottavuus - uusi perusta hyvinvointitaloudelle?

- 2022-11-01 17:00

Mitä on hyvinvointitalous (wellbeing economy)? (1)

”Hyvinvointitalous on talous, joka on suunniteltu tarjoamaan elämänlaatua ja kukoistusta kaikille ihmisille sopusoinnussa ympäristömme kanssa. Se asettaa ihmisten ja planeetan viisi ydintarvetta toimintojensa keskipisteeseen ja varmistaa, että ne kaikki täyttyvät tasapuolisesti ensimmäistä kertaa:

- *Luonto*: Ennallistettu ja turvallinen luontomaailma kaikelle elämälle
- *Yhteisöllisyys*: yhteenkuuluvuuden tunne ja yhteistä hyvää (common good) palvelevat instituutiot
- *Ihmisarvo*: Kaikille taataan riittävät voimavarat kohtuulliseen, turvalliseen ja onnelliseen elämään
- *Reiluus*: Oikeudenmukaisuus on sen kaikissa ulottuvuuksissaan talousjärjestelmien ytimessä
- *Osallistuminen*: Kansalaiset ovat aktiivisesti mukana yhteisöissään.

Tässä muutama esimerkki hyvinvointitalouden eri strategioista

Kiertotalous (Circular economy) – Muutetaan tuotanto- ja kulutusprosesseja resurssien uudelleenkäyttöä varten, suunnitellaan jätteet ja saasteet pois kierrosta ja elvytetään luontoa. Ensisijaisia tapoja tehdä tämä on jätteen kierrättäminen uuteen tuotantoon tai jätteen muuntaminen energiaksi.

Yhteisön vaurauden rakentaminen (Community wealth building) – Tunnistetaan taloudelliset "ankkuri"-instituutiot, joilla on vahvat yhteydet paikalliseen talouteen, "alhaalta ylöspäin" suuntautuvan ja osallistavan kehityksen edistämiseksi.

Uusiutuva talous (Regenerative economy) – Keskitytään rakentamaan luontoa uusintavaa (mimic) taloutta uudistamalla hyvinvoinnin edellyttämiä sosiaalisia ja ekologisia voimavaroja.

Taloudellinen demokratia (Economic democracy) – varmistetaan taloudellisen vallan tasapuolisen jakautuminen talouden demokraattisen hallinnan avulla politiikan, sosiaalisten yritysten ja yhteisöjen varallisuudenhoidon kautta.

Yhteinen hyvä talous (Common good economy) – Liiketoiminnan menestystä ei arvioida voittojen perusteella, vaan pikemminkin sen myötä, että ne ovat panostaneet "yhteiseen hyvään" ja ovat sopusoinnussa ihmisarvon, sosiaalisen oikeudenmukaisuuden, ympäristön kestävyuden ja avoimuuden arvojen kanssa.

Solidaarisuus talous (Solidarity economy) – Edistetään vastavuoroisuuden, yhteistyön ja solidaarisuuden periaatteisiin perustuvan taloudellisen toiminnan ja käyttäytymisen laajentamista.

Donitsi-taloustiede (Doughnut economics) – Tuetaan sellaisten talousjärjestelmien suunnittelua, jotka varmistavat tarvittavat sosiaaliset perustat planeettojen rajoja noudattaen.

Ydintalous (Core economy) – Tunnustetaan perheiden, ystävien ja yhteisöjen keskuudessa tapahtuvan taloudellisen toiminnan keskeisen merkityksen, joka on rahallistamaton ja jota ohjaavat rakkauden, empatian, vastuun ja huolenpidon arvot.

Perustalous (Foundational economy) – Puolustetaan julkisen politiikan käyttöä perushyödykkeiden ja -palvelujen tarjoamisen varmistamiseksi kaikille ihmisille kestäväällä tavalla (esim. sosiaalisesti ja ympäristön kannalta vastuullisesti)." (WEAll 2021).

Nämä strategiat asettavat tuottavuusnoinnoaatioille ehdot ja rajat: tuottavuuden lisäämisessä ei ole kysymys rahan ja tavaroiden nopeutetusta kierrätyksestä ja siten ainesten ja energian luonnosta luontoon siirtymisen kiihdyttämisestä ja lisäämisestä vaan ihmisen ja ekosäärin keskinäisen suhteen uudelleenjäsentämisestä.

Hyvinvointitaloudessa ei ole kysymys hyvinvoinnista (wellbeing) tavoitteena ja saavutuksena vaan siitä, että hyvä elämä on *tulema* 1) *todesta* käsityksestä ekosfääristä, 2) *kohtuullisuudesta*, hyvästä tahdosta (well) ihmisten kesken, 3) luontoperustaisesta, siis *kauniista* tuottamisesta (wellmaking), sekä 4) *reiluudesta* (welldealing) tuloksia hyödynnettäessä.

Ihmisen koti ei ole ensisijaisesti esityksellisessä maailmassa, kaunotaitteessa/tieteessä, kielessä (mimesis) vaan suhteessamme ekosfääriin, jonka osa olemme: kuinka sisäinen maailmamme välittyy maailman sisäisyyden kanssa. Totuudella (truth) onkin vähintäänkin neljä taskua: se on tosi, hyvä, kaunis ja reilu. Se ei siis löydy taivaasta (lakiuskonnot) eikä maan uumenista (Blut und Boden) vaan niistä välitysmuodoista, joilla yhteisviljelemme aivo- ja maapeltojamme. Herätämme siis henkiin (*Geist*) itsemme ja Äiti maan toimintamme kautta, tulemme tietoiseksi itsestämme, sisäisestä ja ulkoisesta luonnosta ja niiden keskinäisistä riippuvuuksista. ”Ihmiskunnan tuotannollinen historia on ihmisen psykologian avoin kirja”(Marx).

Eurooppalaisessa perinteessä nämä välitykset ovat olleet: esityksellinen tieto/taide, kaupunkielämä, tuotantovälineet ja yhteismitallisuus vaihdossa, siis raha. Ja vieläpä siten, että kaikki nämä välitykset ovat eläneet omaan erityistä elämäänsä ja kietoutuvat toisiinsa vain ulkokohtaisesti, siis valta/vaihtosuhteiden kautta. Siten tosi, hyvä, kaunis ja reilu eivät ole yhdessä asettuneet kaikkien ”turvallisen, kohtuullisen ja onnellisen elämän” ehdoksi. Nyt ekologinen realismi pakottaa siirtämään nämä ulkoistukset ekosfääriin sisäisiksi välityksiksi, elämän ehdoiksi.

Innovatiivinen tuottavuuden parantaminen (*in-nova* uuteen) liittyykin siis näiden välitysten keskinäissuhteiden määrittelyyn. Kuinka sovittaa yhteen *tosi* suhde ekosfääriin, inhimillisen *hyvän* määrittely, tuottaminen *kauneuden* sääntöjen mukaan ja yhteismitallistaa tuotosten hyödyntäminen *reilulla* tavalla siten että työstä ja tuotannosta kehittyisi ”luonnon itsevälitystä”, ”vapaata työtä”, kuten nuori Marx asian muotoilee.

(1) *The Wellbeing Economy Alliance* (WEAll) on johtava maailmanlaajuinen yhteistyöalusta, joka työskentelee yhdessä taloudellisten järjestelmien muutoksen katalysoimiseksi kohti hyvinvointitalouden toteutumista. WEAll:n osana on *Wellbeing Economy Governments Partnership* (WEGo) joka on kansallisten ja alueellisten hallitusten yhteistyöelin, johon tällä hetkellä kuuluvat Skotlanti, Uusi-Seelanti, Islanti, Wales ja Suomi.

Viitteet.

Farley, J., Burke, M., Posner S., Putnam, M., Flomenhoft, G., Kelly, B., Murray, D. F., Scanlan, A., Witham, A. 2013. Monetary and Fiscal Policies for a Finite Planet Sustainability 2013, 5, 2802-2826; doi:10.3390/su5062802

Fleissner, P.K. 2012. Opportunities of Change: An Economist's Perspective, International Review of Information Ethics (IRIE) Vol. 18 (12/2012), 175-186.

WEAll. Wellbeing 2021. Economy Policy Design Guide How to design economic policies that put the wellbeing of people and the planet first Examples of wellbeing economy strategies.

<https://weall.org> Suomi: Economy of Wellbeing <https://stm.fi/en/economy-of-wellbeing>

VM:n uusi painos ”saatanallisista säkeistä”

- 2022-11-02 14:15

Valtionvarainministeriö on julkaissut uuden painoksen ”saatanallisista säkeistä” (Li Andersson 2019; ks. Volanen 2019) ”linjaustekstiksi seuraavan hallituksen hallitusohjelmaan”.

VM:n asennetta kuvaa seuraava sitaatti:

”Esimerkkinä onnistuneesta julkisen investoinnin budjetoinnista voidaan pitää HX-hävittäjäohjelmaa, jonka kesto on 10–15 vuotta ja kokonaiskustannukset 10 mrd. euroa.” (VM 2022, 91)

Hävittäjistä eikä niiden hinnasta ole vielä tietoa, mutta VM jo tietää, että investointi ja sen budjetointi on onnistunut.

VM on siis samalla kannalla kuin poliittinen oikeisto on aina ollut: Valtion budjetin varustelu/turvallisuus ”investoinneista” johtuva alijäämäisyys on vain hyväksi, mutta terveyden ja koulutukseen liittyvät ”kulutusmenot” eivät saa missään tapauksessa aiheuttaa alijäämää.

Viitteet

VM. 2022. Valtionvarainministeriö 2022. Julkisen talouden ohjauksen kehittäminen. Valtiovarainministeriön julkaisuja 2022:71. Valtiovarainministeriö Helsinki <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/164415>

Volanen, M. V. 2019. Valtiovarainministeriön saatanallisten säkeiden jumalattomuus

<https://blogit.kansanuutiset.fi/volanen-vasemmalta/valtiovarainministerion-saatanallisten-sakeiden-jumalattomuus/>

Suomi NATOkuntoon – VM:n uusi perustelu missiolleen

- 2022-11-06 12:03

Odotin, että VM olisi jotain oppinut aiemmasta valtiontalouden kehyskeskustelusta ja opiskellut mitä maailmassa tapahtuu. Mutta ei. Pikemminkin VM on kääriytynyt itsensä ympärille yhä paksumman suojamuurin, että maailman meno ei heitä – eikä heidän valtaansa – huojuttaisi. On vain omaksuttu uusi perustelu omalle missiolle: Suomi NATOlaihdutuskuurille.

VM ei ole edes huomannut, että Suomi on liittynyt hyvinvointitalouksien kansainväliseen verkostoon kansallisena jäsenenä (The Wellbeing Economy Alliance (WEAll), Wellbeing Economy Governments Partnership (WEGo)). Sieltä olisi löytynyt missiolle toiset perusteet.

Kysymys ei todellakaan ole vain tulopuolen saamisesta kehyksen sisään, kuten on ehdotettu. Kysymys koko verotusjärjestelmän asemasta ja tehtävistä.

Kuten kaikki tietävät – paitsi ilmeisesti VM:n virkahenkilöt – menossa on kiivas kamppailu finanssipolitiikan ja rahapolitiikan välillä: kumpi ohjaa kumpaa ja millä välineillä. Samanaikaisesti monet kansalliset teollisuus-, kauppia- ja rahoitusryhmittymykset kamppailevat olemassaolostaan globalisaation kansainvälisiä rahoitusryhmittymiä vastaan, jotka ovat uskomattoman voimakkaita ja keskittyneitä: jatketaanko USA:ssa ja Englannissa toteutettua deindustrisaatiota myös läpi Euroopan, jopa Saksassa?

... vai ajatellaanko, että voimme palauttaa, relokalisoida, teollisen toiminnan kaikkienensa, tavalla taikka toisella, muodossa tai toisessa? Globalisaatio ei enää edustakaan modernisaatiota vaan kaikkien jo synnytettyjen yhteistyöverkostojen kääntäminen aseiksi palvelemaan vastakkainasettelua, polarisaatiota, on oikea teollisuuden relokalisoinnin ja siten luontoresurssien uudelleenjakamisen väline.

Verotus?

Entäpä verotuksen tehtävät? Verot voivat olla sosiaali-, talous- ja finanssipolitiikan (sääntely)väline sen sijaan, että veroilla vain tasapainotettaisiin valtion taloudenpitoa ja oltaisiin välinpitämättömiä sen suhteen, miten tämän tasapainon mahdollistama rahasumma on kerätty. (Murphy 2019, 145).

Tällöin verotuksella on kuusi (Baker, Murphy, 2020, soveltaen):

- 1) Rahan arvon vahvistaminen luomalla valuutalle kysyntää vaatimalla verojen maksamista maan valuutassa,
- 2) Tulojen ja varallisuuden uudelleenjakoa,
- 3) Markkinoiden toiminnallisten puutteiden uudelleenhinnoittelu ulkoisvaikutusten hallitsemiseksi markkinahinnoista ulkoistetut kustannukset huomioimalla,
- 4) Talouden uudelleenjärjestely julkisen talouden politiikkayhdistelmän kautta,
- 5) Niiden rahojen takaisinkerääminen, joita julkinen valta on käyttänyt talouteen, tavoitteena inflaation hallinta,
- 6) Kannustamalla ja motivoimalla ihmisiä äänestämään demokratian vahvistamiseksi edistäen siten halukkuutta vaikuttaa siihen, miten verojen taso määritetään ja mihin verot käytetään.

Näemme heti, että kysymys ei ole vain verotuksesta vaan rahoittamisen (*financization*), pääomittamisen (*capitalization*) ja verotuksen (*taxation*) keskinäissuhteista ja niiden perusluonteesta: onko ne velkoja vai lupauksia? Onko meillä velka- vai lupausraha? Onko lupausraha vain luottamuksen varassa? Rahoittaako VM tulevia, eduskunnan hyväksymiä tulevia menoja vai maksaako se vain jo kertyneitä velkoja?

Pankit antavat lainaa (*financization*) sitä vasten, että *lupaamme* maksaa lainan takaisin, korkojen kanssa tietysti. Tätä varten pankki luo tyhjästä rahaa tilillemme ja se tuhoutuu, kun maksamme lainamme pois. Tämä rahoittaminen on siis yksityisten toimiemme kautta tapahtuvaa maailman muuttamista.

Keskuspankkien rahanpainaminen voi jatkua niin kauan kuin

- 1) se edistää omaisuusarvojen ansiotonta arvonnousua, niiden inflaatiota,
- 2) se toteuttaa tätä kautta varallisuuden uusjakoa ja keskittämistä,
- 3) palkka/hintainflaatio pysyy hallittuna,
- 4) osake et.al. markkinoiden voitto-odotuksilla on edes jonkinlainen laskennallinen uskottavuus, vaikka voitot perustuvat nyt vain ja vain keskuspankkien turvaamaan rahoitukseen. Siis sosialismia rikkaille, mutta kuten tiedämme nyt ovat rajat tulleet vastaan. En mene nyt tähän kysymykseen laajemmin.

Yrityksissä mekanismina on pääomittaminen (*capitalization*): Jos minulla on idea tuotteesta A ja arvioin, että se menee hyvin kaupaksi seuraavien vuosien aikana, lasken tuon arvioidun tulovirran ja pääomitan sen omaisuudekseni, tosin vähentäen arvioiduta tulovirrasta yhtä ja toista tilanteen mukaan. Sitten jaan tuon summan osiin ja teen tarjouksen markkinoille; yksi ja toinenkin rahoituksenkeli saattaa tarttua tarjoukseeni, siis lupaukseeni muuttaa maailmaan – ja ryhdyn siis muuttamaan maailmaa tuotteen A tuottamiseksi. Pääomittaminen on siis lupaus *valtasuhteesta* maailman muuttamiseksi *yksityisen* intressin mukaisesti.

Valtionvallan menetelmä on verotus (*taxation*). Tätä nykyä valtiovalta luon *ensin* rahan tyhjästä, lupaa suunnitelmissaan mitä tuottaa, missä aikataulussa ja millä hinnalla. Verotuksella huolehditaan jälkikäteen siitä, että annettu rahoitus ja käytettävissä olevat tuotantoresurssit ovat kohtuullisessa määrin oikeissa suhteissa; verotuksella voidaan säätää tilannetta, jotta rahanarvo ei muutu hallitsemattomasti. Valtiovalta tuhoaa verotuksessa liikkeelle laittamansa rahat +/- korolla. Verotus on siis keino julkisesti muuttaa maailmaa toteuttamalla annetut lupaukset käytettävissä olevien resurssien puitteissa. Toistaiseksi tällöin on keskitytty riittävän, terveen ja osaavan ”työvoiman” turvaamiseen yksityisen tuotannon tarpeisiin.

Kun nyt kaikki kolme - rahoitus, pääomitus ja verotus – perustuvat lupauksiin tulevista toimista ja niiden tuottavuudesta korkoina, voittoina tai ylijääminä, siis parempana elämän hallintana, ilman että mitoitusvälinettä – fiatrahaa/valuttaa – on sidottu mihinkään muuhun kuin *luottamukseen*, että nämä

lupaukset toteutuvat, niin törmäykset ekologisiin, kulttuurisiin ja sosiaalisiin realiteetteihin ilmenevät taloudelle ulkoisina shokkeina: elämänkierto kaikkienensa ei noudata rahankierron yksioikoisia lakeja.

Missiotalous?

Aivan viime vuosina ympäristökriisitietoisuuden lisääntyttä julkinen valta on keskuspankkien tyhjästä synnytettyllä rahoituksella avannut uuden toiminta-ajatuksen, ajatuksen julkisen talouden lähetystehtävästä (*Missionization*).

Tämä missiotalous (*Mission economy*), rakentaa seuraavia uusia toimintamuotoja (*Mazzucato, 2020, 188-227*):

- *Yhteisöllisesti tuotetut arvot*
- *Markkinat muotoillaan, ei vain korjata*
- *Organisaatioille dynaamisia kykyjä*
- *Rahoitus tulosperusteiseksi*
- *Riskien ja tulojen uusjako*
- *Osallisuus: tavoiteasettelu ja sidosryhmien arvot*
- *Osallistuminen: tulevaisuuden yhteissuunnittelu avoimissa systeemeissä.*

Missiotaloudessa siis arvot (*values*) määrittävät arvon (*value*) institutionaalisten rakenteiden kautta. Raha (*chremata*) kasvaa valuutaksi (*nomisma*), joka 1) luo perustan kansalaisten tasa-arvoisille suhteille, 2) ylläpitää valtiota toimien oikeudenmukaisuuden mittarina, 3) kasvattaa käytännöllistä viisautta ja harkintaa. (Eich, 2018, 3).

Tämä ei kuitenkaan ole VM:n missio. VM:n missio on saattaa Suomi NATOkuntoon, kas näin:

”Esimerkkinä onnistuneesta julkisen investoinnin budjetoinnista voidaan pitää HX-hävittäjäohjelmaa, jonka kesto on 10–15 vuotta ja kokonaiskustannukset 10 mrd. euroa.” (VM 2022, 91).

Hävittäjistä, niiden ”tuottavuudesta” eikä lopullisesta hinnasta ole vielä tietoa, mutta VM jo tietää, että tämä investointi ja sen budjetointi on onnistunut. Siinä VM:n NATOmissio, jonka on toteuduttava. VM on siis samalla kannalla kuin poliittinen oikeisto on aina ollut: Valtion budjetin varustelu/turvallisuus ”investoinneista” johtuva alijäämäisyys on vain hyväksi, mutta terveyden ja koulutukseen liittyvät ”kulutusmenot” eivät saa missään tapauksessa aiheuttaa alijäämää.

Ekorealismi missiona ...

Saamme avaramman näkökulman tilanteeseen, jos toteamme että *kaikki kulutus on tuotantoa ja kaikki tuotanto on kulutusta*. Koti-, yhteisö- ja julkistalous eivät siis vain kuluta vaan tuottavat jotain olennaista, ”hyvää elämää” ja funktionaalinen tavara- ja palvelutuotanto ei vain tuota vaan kuluttaa, ja rajusti, aivan yhtä olennaista – *luontoa*.

Jos jakaisimme jakaa *talomme pidon*, talouden, kokonaisuuden (*macrosocial*) koti-, yhteisö- ja julkistalouteen (*care&life economy*) ja funktionaaliseen tavara- ja palvelutuotantoon (*consum economy*). Tällöin taloudellinen vakaus (*macroprudency*) perustuisi sosiaaliseen pyrkimykseen (*social purpose*), joka asettuu huolenpidon, *care* – luonnon ja ihmisen – kautta niin kuin se on tätä nykyä määritetty YK:n Agenda2030:ssa ja 17 kehitystavoitteessa. Makrotalous rakentuisi siis osaksi yhteiskunnallista (*macrosocial*) kokonaisuutta, joka olisi ekologisesti realistinen.

Viitteet

Baker, A., Murphy, R. 2020. Modern Monetary Theory and the Changing Role of Tax in Society. *Social Policy & Society* 19(3), 454–469.

Eich, S. 2018. Between Justice and Accumulation: Aristotle on Currency and Reciprocity, *Political Theory* 1–28.

Mazzucato, M. 2020. *Mission: Economics: A Moonshot Approach to the Economy*. London: Allen Lane.

Valtionvarainministeriö 2022. Julkisen talouden ohjauksen kehittäminen. Valtiovarainministeriön julkaisuja 2022:71. Valtiovarainministeriö
Helsinki <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/164415>

Volanen, M. V. 2019. Valtiovarainministeriön saatanallisten säkeiden jumalattomuus

<https://blogit.kansanuutiset.fi/volanen-vasemmalta/valtiovarainministerion-saatanallisten-sakeiden-jumalattomuus/>

Ajopuun uusi erottelutyömaa ...

- 2022-11-07 10:33

Muutama alustava reunamerkintä presidentti Sauli Niinistön puheeseen 242. valtakunnallisen maanpuolustuskurssin avajaisissa tänään (7.11.2022)

Suomi sotilasliiton eturintamaan: ”Suomen nähdään vahvistavan Naton jäsenenä koko liittokuntaa. Tästä luottamuksesta kertoo myös historiallisen nopeasti edennyt ratifiointiprosessi.”

Kansalaiskeskusteluamme on rajoitettava: ”Minulle on syntynyt käsitys, että Suomea arvostetaan nimenomaan siksi, ettemme aina tee tekemisistämme suurta numeroa, mutta teemme itse asian. Tarvittaessa vähinkin äänin, mutta aina luotettavasti ja perusteellisesti. Mikä on toiminut ennen Nato-jäsenyyttämme, voisi olla hyvä ohjenuora myös jäsenyyden aikana.

Meidän on oltava tottelevaisia: ”Vähemmällä äänellä, enemmän tekemisellä. Minulle on tullut hyvin selväksi, että juuri tätä meiltä odotetaankin.”

Kansallinen sinisilmäisyys: Nato-jäsenyydestä tulee osa ulko- ja turvallisuuspolitiikkaamme, ei päinvastoin.”

Valtiojohtoon pitkäaikainen prosessiohjaus ilman kansanäänestystä, siis ilman kansakunnan henkistä sitoutumista: ”Mutta siitä huolimatta, että Nato-kumppanuutemme on vuosien saatossa kehittynyt alati läheisemmäksi, nyt otettava ratkaiseva askel on suuri. Sekä konkreettisesti että henkisesti. Suomesta tulee sotilaallisesti liittoutunut maa.”

Suomi mukaan kehittämään ydinasepelotetta: ”Naton jäsenenä saamme lisäturvaa sekä liittokunnan yhteisestä pelotteesta että yhteisestä puolustuksesta. Jäsenenä Suomi osallistuu kummankin kehittämiseen. On tärkeä ymmärtää, että ydinaseet ovat olennainen osa Naton pelotetta. Ydinpelotteen luonteesta meillä on varmasti vielä paljon opittavaa, siitä käytäviin keskusteluihin osallistumme vasta jäsenenä.”

Rauha on unohtunut: ”Rauha on niin tärkeä tavoite, ettei meidän pidä säästellä mitään ponnisteluja sen saavuttamiseksi. Rauhan eteen kannattaa tehdä turhaksikin osoittautuvaa työtä. Sekin on maanpuolustusta.”

... onko siis Niinistön oma aloite järjestää huippukokous vuonna 2025 Helsingin Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökongressin 50-vuotisjuhlan kunniaksi kokonaan unohdettu?

Viite

Niinistö, S. 2022. Tasavallan presidentti Sauli Niinistön puhe 242. valtakunnallisen maanpuolustuskurssin avajaisissa 7.11.2022

<https://www.presidentti.fi/puheet/tasavallan-presidentti-sauli-niiniston-puhe-242-valtakunnallisen-maanpuolustuskurssin-avajaisissa-7-11-2022/>

Suomi haluaa olla mukana vahvistamassa NATO:n ydinasepelotetta

- 2022-11-11 17:46

Lukekaapa HBL:sta *Kati Juvan* ja *Claus Montosen* puheenvuoro

Insändare: Kärnvapen skänker ingen säkerhet

<https://www.hbl.fi/artikel/8715e19e-bb9d-4a1e-9747-41d25f413459?fbclid=IwAR3j5NNNoNI-UZQ3QE2blikhO6f-wINoheqUnqIHQhEg8qjiH2IaeaUmqs5A>

Mitä on tapahtunut?

”Suomi äänesti lokakuussa 2022 ensimmäistä kertaa YK:n yleiskokouksen vuosittaista päätöslauselmaa vastaan, jossa suhtaudutaan myönteisesti TPNW:n (*Treaty on the Prohibition of Nuclear Weapons*) hyväksymiseen ja kehoitetaan kaikkia valtioita allekirjoittamaan, ratifioimaan tai liittymään siihen ”mahdollisimman pian”. Vuosina 2018–2021 Suomi äänesti tyhjää päätöslauselmasta.” (Icanw 2022).

Suomi äänesti tyhjää YK:n ensimmäisen komitean päätöslauselmasta ”Yleinen ja täydellinen aseistariisunta: ydinaseiden humanitaariset seuraukset”, jonka lopputiivistys kuuluu näin:

”Korostaen, että ydinaseiden katastrofaaliset seuraukset eivät vaikuta ainoastaan hallitukseen vaan jokaiseen integroituneeseen maailmamme kansalaiseen ja että niillä on syvät seuraukset ihmisten selviytymiselle, ympäristölle, sosioekonomiselle kehitykselle, talouksillemme ja tulevien sukupolvien terveyteen,

- korostaa, että on ihmiskunnan selviytymisen edun mukaista, ettei ydinaseita käytetä enää koskaan missään olosuhteissa;
- korostaa, että ainoa tapa taata, ettei ydinaseita käytetä enää koskaan, on niiden täydellinen poistaminen;
- korostaa, että ydinaseen räjähdyskato katastrofaalisiin vaikutuksiin, olipa kyseessä onnettomuus, virhearvio tai suunnittelu, ei voida puuttua riittävästi;
- ilmaisee vakaan uskonsa siihen, että tietoisuuden ydinaseiden katastrofaalisista seurauksista on oltava kaikkien ydinaseriisuntaa koskevien lähestymistapojen ja ponnistelujen perusta;
- kehottaa kaikkia valtioita jaetulla vastuullaan estämään ydinaseiden käytön, estämään niiden vertikaalisen ja horisontaalisen leviämisen ja toteuttamaan ydinaseriisunnan;
- kehottaa valtioita tekemään kaikkensa näiden joukkotuhoaseiden uhan poistamiseksi kokonaan;
- päättää sisällyttää 78. istuntonsa alustavaan esityslistaan kohtaan ”Yleinen ja täydellinen aseistariisunta” alakohdan ”Ydinaseiden humanitaariset seuraukset”

Suomi ei siis vain jätä asettamatta mitään kansallisia ehtoja NATO - jäsenyydelle vaan haluaa pitää ovet auki ydinaseiden leviämiselle ja olla sitoutumatta ensikäytön kieltämiseen USA:n ydinstrategian mukaisesti. Tämä linjaus on tehty istuvassa hallituksessa?

Viitteet:

Juva, K., Montonen, C. 2022. Insändare: Kärnvapen skänker ingen säkerhet HBL 09.11.2022.
<https://www.hbl.fi/artikel/8715e19e-bb9d-4a1e-9747-41d25f413459?fbclid=IwAR3j5NNNoNI-UZQ3QE2blikhO6f-wINoheqUnqIHQhEg8qjiH2IaeaUmqs5A>

ICAN.org 2022. *Treaty on the Prohibition of Nuclear Weapons* <https://www.icanw.org/finland>

UN: Seventy-seventh session First Committee Agenda item 99 (II)

General and complete disarmament: humanitarian consequences of nuclear weapons

<https://www.reachingcriticalwill.org/images/documents/Disarmament-fora/1com/1com22/resolutions/L16.pdf>

LAUSUNTONI

- 2022-11-23 10:01

Hallituksen esitys eduskunnalle Pohjois-Atlantin sopimuksen sekä Pohjois-Atlantin liiton, kansallisten edustajien ja kansainvälisen henkilöstön asemasta tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi

Asia: VN/21891/2022

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle Pohjois-Atlantin sopimuksen sekä Pohjois-Atlantin liiton, kansallisten edustajien ja kansainvälisen henkilöstön asemasta tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi

Lausunto 22.11.2022

Suomen perustuslain ”Kansanvaltaisuus ja oikeusvaltioperiaate” -pykälän (2 §) mukaan

”Valtiovalta Suomessa kuuluu kansalle, jota edustaa valtiopäiville kokoontunut eduskunta.

Kansanvaltaan sisältyy yksilön oikeus osallistua ja vaikuttaa yhteiskunnan ja elinympäristönsä

kehittämiseen. Julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin. Kaikessa julkisessa toiminnassa on noudatettava tarkoin lakia.”

Siten Suomen perustuslaki kieltää lainsäädäntövallan epäsuorankin luovuttamisen muulle instituutiolle kuin eduskunnalle. Tästä voidaan poiketa vain kansanäänestyksen antamalla valtuutuksella.

Nykyisen kansanäänestystä koskevan perustuslain säännöksen (53§) voimassa ollessa neuvoa-antava kansanäänestys on järjestetty vain kerran, jolloin äänestyksen kohteena oli Suomen liittyminen Euroopan Unioniin (1994).

Kansanäänestystä varten laaditussa valtioneuvoston tiedotteessa Euroopan unionin jäsenyydestä todetaan:

”Unionissa on kolme osaa; Euroopan yhteisöt, yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka sekä yhteistyö oikeus- ja sisäasioissa. ... Jäsenmaiden pitkän aikavälin tavoitteena on yhteinen puolustuspolitiikka, joka saattaa aikanaan johtaa yhteiseen puolustukseen.”

Tuolloin siis katsottiin kansanäänestys välttämättömäksi myös ulko- ja turvallisuuspoliittisista syistä vaikka EU ei ole edes sotilasliitto eikä konkreettisia sotilaspoliittisia sitoumuksia tehty. Liittyminen USA:n johtamaan sotilaalliseen liittokuntaan NATO:on ei ollut tuolloin vaihtoehtona. Kansanäänestyksen EU-jäsenyydelle antama legitimaatio ei siten kata sotilaallista liittoutumista USA:n johtamaan sotilasliittoon.

Siten jo NATO -jäsenhakemuksen jättäminen olisi edellyttänyt kansanäänestyksen järjestämistä. Valtiojohdon monista lupauksista huolimatta sitä ei kuitenkaan tehty.

Hallituksen esityksessä eduskunnalle ”Pohjois-Atlantin sopimuksen sekä Pohjois-Atlantin liiton, kansallisten edustajien ja kansainvälisen henkilöstön asemasta tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi” tulkitaan perustuslakia olettaen, että eduskunnalla on valtuutus siirtää lainsäädäntövaltaa eduskunnan ulkopuolelle epäsuorasti ilman kansanäänestystä ts. avata ja rajata NATO -liittolaisuudella ulko- ja sotilaspoliittisia toimintavälisyyksiä, jotka jatkossa määrittävät eduskunnan päätösvaltaa perustuslain vastaisella tavalla.

Siten perustuslain 2§:n ja 53§:n pykälän perusteella NATO -jäsenyyden hyväksymisestä on järjestettävä kansanäänestys. Liittosopimusta ei voida hyväksyä eduskunnassa ennen kansanäänestystä.

Vantaalla 22.11.2022

Matti Vesa Volanen
emeritus koulutustutkija, PsT

Suomi vastustaa ydinaseriisuntaa

- 2022-11-24 16:57

Ulkoasiainvaliokunnan mietinnössä ”Ajankohtaiselonteko turvallisuusympäristön muutoksesta. Valtioneuvoston selonteko Suomen liittymisestä Pohjois-Atlantin liittoon” (UaVM 5/2022, 11) todetaan monen muun ohessa:

”Valiokunnan mielestä on luontevaa, että Suomi Nato-maana *jatkaisi korkeaa profiiliaan* eri aseriisuntakysymyksissä, myös ydinaseriisunnan osalta” (kurs. mvv).

Kuitenkin ”Suomi äänesti lokakuussa 2022 ensimmäistä kertaa YK:n yleiskokouksen vuosittaista päätöslauselmaa vastaan, jossa suhtaudutaan myönteisesti TPNW:n (*Treaty on the Prohibition of Nuclear Weapons*) hyväksymiseen ja kehoitetaan kaikkia valtioita allekirjoittamaan, ratifioimaan tai liittymään siihen ”mahdollisimman pian”. Vuosina 2018–2021 Suomi äänesti tyhjää päätöslauselmasta.” (Icanw 2022).

Suomen aiempi *korkea profiili* ”aseriisuntakysymyksissä, myös ydinaseriisunnan osalta”, joka ilmeni äänestämällä tyhjää, ilmaistiinkin nyt *vastustamalla* ydinaseriisuntaa. Suomi on siis vaihtanut kantansa: Suomen *korkea profiili* ydinaseriisunnan suhteen ilmaistaan nyt *vastustamalla* ydinaseriisuntaa. Miksi?

Se ymmärretään, kun luemme edellä siteeratun lauseen loppuun: ”Valiokunnan mielestä on luontevaa, että Suomi Nato-maana *jatkaisi korkeaa profiiliaan* eri aseriisuntakysymyksissä, myös ydinaseriisunnan osalta, *Naton ydinpelotetta kyseenalaistamatta.*” (kurs. mvv).

Tämä Suomen uusi ”*korkea profiili*” ydinaseistuksen puolesta perustuu eduskunnan ulkoasianvaliokunnan, ulkoministeriön - ja siten myös PT-UTVA:n – kokonaisharkintaan ts. Sauli Niinistön kokonaisnäkemykseen Suomen ”suuresta linjasta”: ”Ei sellaista ole olemassa” (Vaaherkumpu, 2022).

”Vaadimme pohjoismaisen ydinaseettomuuden linjan ylläpitämistä” todetaan Vasemmistoliiton uudessa periaateohjelmassa.

Viitteet

ICAN.org 2022. *Treaty on the Prohibition of Nuclear Weapons* <https://www.icanw.org/finland>

Eduskunta 2022. Ulkoasiainvaliokunta Ajankohtais selonteko turvallisuusympäristön muutoksesta Valtioneuvoston selonteko Suomen liittymisestä Pohjois-Atlantin liittoon. Valiokunnan mietintö UaVM 5/2022 vp https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Mietinto/Documents/UaVM_5+2022.pdf

Vaaherkumpu, S. 2022. Tasavallan presidentti Sauli Niinistö Ykkösaamun haastattelu 14.05.2022. <https://areena.yle.fi/1-50971040>

2022 - 12

Eurooppa demokratisoituu, kun eurooppalainen oligarkia kukistetaan!

- 2022-12-04 17:41

Saatteeksi: Kun Vasemmistoliitto nyt valmistelee eduskuntavaaliohjelmaansa, voisi olla syytä hieman vilkaista mitä eurooppalainen vasemmisto tavoittelee muualla. Alla lyhennelmä DIEM25:n uudesta manifestista Euroopan demokratisoimiseksi.

Manifesti Euroopan demokratisoimiseksi'

Eurooppa demokratisoituu, kun eurooppalainen oligarkia kukistetaan!

Kaikista inflaatioon, siirtolaisuuteen, populismiin, ilmastonmuutokseen, pandemioihin, turvallisuuteen ja terrorismiin liittyvistä huolenaiheistaan huolimatta vain yksi tulevaisuuden näkymä todella kauhistuttaa Euroopan valtaapitäviä: Demokratia!

He puhuvat demokratian nimissä, mutta vain kieltääkseen, karkottaakseen ja tukahduttaakseen sen käytännössä. He yrittävät koordinoida, kiertää, korruptoida, mystifoida, anastaa ja manipuloida demokratiaa murtaakseen sen energian ja estääkseen sen mahdollisuudet.

Sekä lisääntyvän "liberaalin" että "populistisen" autoritaarisuuden ytimessä piileksii petokseen syyllinen: erittäin poliittinen, ylhäältä alaspäin suuntautuva, läpinäkymätön päätöksentekoprosessi

esitetään ei-poliittisena, teknisenä, menettelyllisenä, neutraalina ja, kyllä, demokraattisena. Sen varsinainen tarkoitus on estää Euroopan asukkaita käyttämästä demokraattista päätöksentekoa yhteisöissään, työpaikoissaan, ympäristössään, rahassa, teknologioissa ja muuhun maailmaan vaikuttamisessa. Ihmisten, eläinten ja planeettamme ra'asta hyväksikäytöstä tulee piilossa oleva tavoite, toiminnan ainoa motiivi, ainoa kompassi.

Tämän petoksen hinta ei ole vain demokratian loppu, vaan myös pysyvä taloudellinen taantuma, yhteiskunnan pysähtyneisyys, teknologinen jälkeenjääneisyys, muukalaisviha ja ilmaston tuho – eurooppalaisen sivilisaation kauhistuttava, kokonaisvaltainen tappio.

On löydettävä toinen suunta. Ja sellainen on! Se on se, jota "virallinen Eurooppa" vastustaa autoritaarisen ajattelunsa jokaisella jänteellä: Demokraattinen vallankumous!

Meidän poliittinen liikkeemme, DiEM25 perustettiin Berliinissä 9. helmikuuta 2016 tällaisen vallankumouksen käynnistämiseksi. Tulemme joka puolelta Eurooppaa ja muualtakin. Meitä yhdistävät erilaiset kulttuurit, kielet, aksentit, poliittiset puolueet, ideologiat, ihonvärit, sukupuoli-identiteetit, uskomukset, kyvyt ja käsitykset hyvästä yhteiskunnasta. Yksi, yksinkertainen, radikaali ajatus, joka oli yhdistänyt meidät, muodosti DiEM25:n perustan:

Eurooppa joko demokratisoituu tai se hajoaa.

Demokratia on monien - siis köyhimpien - toteuttama hallitseminen. Sen vastakohta on oligarkia, harvojen - siis rikkaimpien – toteuttama hallitseminen. Eurooppalaisille kerrotaan, että elämme demokratioissa, toisin kuin idässä asuvat, jotka ovat slaavilaisten oligarkkien peukaloiden alla. Tämä on valhe. Oikeusvaltio on onneksi paremmin vakiintunut Euroopassa, mutta todellisuudessa eurooppalaiset elävät ankarissa oligarkioissa, joissa järjestetään satunnaisia vaaleja, joiden tulokset jätetään huomiotta, jos ne ovat ristiriidassa Euroopan oligarkkien etujen kanssa.

Tämän valitettavan perinnön varjossa DiEM25 päivittää nyt yksinkertaista radikaalia ideaansa: Euroopan demokratisoimiseksi ihmisten on kukistettava sen yhdistynyt oligarkia!

Meidän kutsumme

Meitä inspiroi visio riistottomasta Euroopasta, joka vaalii järkeä, vapautta, suvaitsevaisuutta ja mielikuvitusta, minkä mahdollistavat todellinen solidaarisuus, kattava avoimuus ja aito demokratia.

Kehotamme ihmisiä Euroopassa ja sen ulkopuolella liittymään meihin, jotta voimme yhdessä pysäyttää autoritaarisuuden hyökkäyksen, sekä sen "liberaalin" että populistisen muunnelman.

Kehotamme kaikkia myötätunnon omaavia ihmisiä huomaamaan, että vain yhdessä voimme repiä alas paperitiikerin, nyt voittamattomalta vaikuttavan euro-oligarkian.

Pyydämme ihmisiä, jotka jakavat näkemyksemme, työskentelemään väsymättä, kunnes perustava demokratia leviää yritys-, raha- ja luottojärjestelmiimme, paikallisneuvostoihimme, parlamentteihimme, hallituksiimme ja kaikkiin toimielimiimme, huipentuen muuttuneeseen Euroopan unioniin.

Toivomme kansalaisten ymmärtävän, että se toiminta, mikä nyt alkaa "sosialismia pelkääjän pankkiireille ja säästötoimet muille" -politiikan vastustamisesta, tuottaa maailman, jossa edistynyt teknologiamme auttaa meitä hallitsemaan elämäämme ja ohjaamaan yrityksiämme "yksi jäsen, yksiosake, yksi ääni" -periaatteella perustettujen mitä moninaisinta harkintaa harjoittavien demokraattisten neuvostojen avulla, jotka laativat ehdotuksia lainsäädännöksi parlamenteissa hyväksyttäväksi ja arvioivat kaiken lisäksi myös yritysten ja eri instituutioiden yhteiskunnallista ja ekologista merkitystä.

Jos olet valmis ja halukas auttamaan meitä tämän muutoksen johtamisessa, liity tähän DiEM25:n uuteen visioon – visioon liikkeestä, joka on radikaalimpi, vastakkain asettelevampi ja valmis vuoteen 2023 ja sen jälkeiseen maailmaan.

Liity meihin. Carpe DiEM25! – iloitse voitonpäivästä!

Viite

https://diem25.org/wp-content/uploads/resources/DiEM25_Manifesto_2022/EN/DiEM25_Manifesto_2022_short.pdf

Pitkä vai lyhyt linja?

- 2022-12-07 10:16

Ulkoministeri Haavisto haaveilee ”pitkän linjan” jatkumisesta Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikassa NATO:n jäsenenä (HS 07.12.2022):

”Sotilaallisesti liittoutuva Suomi korostaa yhä kansainvälistä oikeutta, ihmisoikeuksia, demokratiaa ja oikeusvaltiota. ... Suomi tukee jatkossakin kansainvälistä turvallisuutta edistävää ydinsulkusopimusta ja toimii ydinsulun ja ydinsulkusopimuksen aseman vahvistamiseksi. Jatkamme työtämme aktiivisena rauhanvälittäjänä.”

Miten tämä käy yksiin sen kanssa, että ulkoministeriön kokonaisharkinnan mukaisesti Suomi vastusti YK:ssa ydinaseriisuntaa: ”Suomi äänesti lokakuussa 2022 ensimmäistä kertaa YK:n yleiskokouksen vuosittaista päätöslauselmaa vastaan, jossa suhtaudutaan myönteisesti TPNW:n (*Treaty on the Prohibition of Nuclear Weapons*) hyväksymiseen ja kehoitetaan kaikkia valtioita allekirjoittamaan, ratifioimaan tai liittymään siihen ”mahdollisimman pian”. Vuosina 2018–2021 Suomi äänesti tyhjää päätöslauselmasta.” (Icanw 2022).

Tätä äänestyspäätöstä ulkoministeriön edustaja perusteli minulle Eduskunnan ulkoasianvaliokunnan selonteolla (UaVM 5/2022), jossa todetaan ”Valiokunnan mielestä on luontevaa, että Suomi Nato-maana jatkaisi korkeaa profiiliaan eri aseriisuntakysymyksissä, myös ydinaseriisunnan osalta, *Naton ydinpelotetta kyseenalaistamatta*.” (kurs. mvv).

Suomen korkea profiili siis tarkoittaa nyt ydinaseriisunnan vastustamista!

Onko Haaviston ”pitkä linja” sittenkin kovin lyhyt? Haaviston pitkä linja näyttää alkavan 1990 – luvun alusta, kun Suomi perusteli liittymistään EU:hun myös turvallisuuspoliittisesti uskoen vielä tuolloin eurooppalaiseen ratkaisuun, jossa toivottiin ja uskottiin Venäjänkin olevan - tavalla taikka toisella - mukana. Tämän USA kuitenkin esti ”*Russian out, German down, USA in*” – politiikallaan.

Suomen ulkopolitiikan pitkä linja alkoi *Pax Russica*:lla 1800 -luvulla, muuntui *Pax Finlandia*:ksi toisen maailmansodan jälkeen. Se eikä *Pax Paneuropana* sopinut yhteen **Pax American**:n kanssa, joka puolestaan ei näy nyt sopivan yhteen **Pax Urbanica**:n kanssa. (ks. Volanen, 2016)

Meidän yhteiselle, ainoalle maapallollemme ollaan nyt rakentamassa kahta sotilaallista liittokuntaa, yhtä USA:n ja toista Kiinan ympärille. Molemmilla on yksi sekä taloudellisesti että poliittisesti merkittävä, mutta heikompi liittolainen, USA:lla Eurooppa ja Kiinalla Venäjä. Kaikilla näillä neljällä on oma kertomuksensa – narratiivi – siitä, mitä nyt on tapahtumassa. Kysymys ei ole – kertomusten mukaan – kansakunnista vaan sivilisaatioista, niiden yhteentörmäyksestä. Kysymys on niin vakavista arvoista – vapaudesta ja demokratiasta – että kannattaa vaarantaa koko ihmiskunnan olemassaolo.

Biden käy sanomansa mukaan sotaa demokratian puolesta autoritäärisyyttä vastaan, EU:n Borrell haluaa Euroopan olevan maailman puutarhuri, joka laittaa idän ja etelän viidakot järjestykseen, Putin puolustaa kansakuntien suvereniteettia globalisaatiota vastaan, Xi modernisoi Kiinaa länsimaalaistamatta sitä. Kaikki neljä ovat harvainvaltaisia, mutta niiden oligarkkien suhde valtiovaltaan ja kansalaisyhteiskuntaan on erilainen. Ja mikä tärkeintä: kysymys ei ole vain idästä ja lännestä vaan myös etelästä ja pohjoisesta - ja me täällä lännessä ja pohjoisessa olemme selvä vähemmistö, jolla on vielä kannettavanaan kolonialismin taakka.

Eikö Suomen *suuri linja* olisi kaikin käytettävien keinoin olla estämässä tätä maailman kahtiajakoa, joka on johtamassa myös Euroopan ja USA:n militarisoitumiseen ja äärioikeiston nousuun kuten tämän päivän uutiset kertovat myös Saksasta.

... mutta se on jo pitempi tarina.

Viitteet

ICAN.org 2022. *Treaty on the Prohibition of Nuclear Weapons* <https://www.icanw.org/finland>

Haavisto, P. 2022 Ulko- ja turvallisuuspolitiikan pitkä linja jatkuu Naton jäsenenä. HS kolumni <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000009246157.html>

Eduskunta 2022. Ulkoasiainvaliokunta Ajankohtaisselonteko turvallisuusympäristön muutoksesta Valtioneuvoston selonteko Suomen liittymisestä Pohjois-Atlantin liittoon. Valiokunnan mietintö UaVM 5/2022 vp https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Mietinto/Documents/UaVM_5+2022.pdf

Volanen, M. V. 2026. Suuri linja – nyt! KU blogi 18.06.2016 <https://blogit.kansanuutiset.fi/volanen-vasemmalta/suuri-linja-nyt/>

Kannanotto, joka ei menestynyt

- 2022-12-11 09:56

Tein Vasemmistoliiton Uudenmaan piirijärjestön syysvuosikokouksessa eilen, la 10. 12. 2022 ehdotuksen

kannanotoksi, joka oli otsikoitu:

Suomen sotilaallinen liittoutuminen edellyttää eduskunnalle annettua valtuutusta kansalta – kansanäänestystä

Ehdotukseni avainsana on ”epäsuorasti”. Istuva hallitus – ja siis Vasemmistoliitto - haluaa tehdä ilman ennakkoehtoja sopimuksien NATO:n kanssa. Tällöin synnytetään *de jure* täysin avoin ja velvoittava pelikenttä Suomen ja NATO:n välille, jolla kaikki tulevat hallitukset joutuvat tai pääsevät - poliittisesta suuntauksesta riippuen - operoimaan vuosikymmeniä – *de facto*. Nyt siis siirretään epäsuorasti päätösvaltaa pelikentälle, josta ei voi irrottautua ja jonka *de facto* säännöt eivät ole Suomen määritettävissä. Kuten tiedätte hokema ”sääntöperustainen maailmanjärjestys” tarkoittaa yksinapaista, USA vetoista realistista suurvaltapolitiikkaa, jonka yhtenä toteuttajana NATO toimii.

Käsitykseni mukaan ajatus kansanäänestyksestä on sisällytetty perustuslakiimme juuri tällaisia tilanteita varten. Se valtuuttaisi eduskunnan tekemään tällaisen epäsuoran vallansiirron. Suorasta vallansiirrosta käytin kansanäänestystä, kun liityimme EU:hun.

Vaikka aloitteeni ei menestynyt, niin piirikokous päätti kuitenkin vastustaa ydinaseita! Hyvä niin.

Alla ehdotukseni kannanotoksi kokonaisuudessaan:

Suomen sotilaallinen liittoutuminen edellyttää eduskunnalle annettua valtuutusta kansalta – kansanäänestystä

Tasavallan presidentti Sauli Niinistö päätti 17.5.2022 valtioneuvoston esityksestä, että Suomi on kiinnostunut käymään keskusteluja Suomen liittymisestä sotilasliitto NATO:on. Lupauksista huolimatta hakemuksen jättämisestä ei järjestetty kansanäänestystä.

Hallituksen esityksessä (HE315/2022) eduskunnalle ehdotetaan tämän sotilasliittosopimuksen hyväksymistä ja voimaansaattamista ilman kansallisia ehtoja ydinaseiden tai NATO:n sotilasyksiköiden sijoittamiselle Suomen maaperälle.

Hallituksen esityksessä ei myöskään selvitetä Suomen tulevia vastuita sotilasliitto NATO:n jäsenenä. Keskusteluissa ovat olleet vastuunotto mm. Baltian maiden ja Puolan puolustuksesta jo rauhan aikana, osuudestamme Pohjoisen Jäämeren sotilasvelvoitteissa; sekä myös NATO:n ja sen jäsenmaiden vastuista mahdollisessa USA:n ja Kiinan konfliktissa Taiwanin kysymyksessä.

Hallituksen esityksessä tulkitaan perustuslakia olettaen, että eduskunnalla on valtuutus siirtää kansalta saatua päätösvaltaa eduskunnan ulkopuolelle epäsuorasti ilman kansanäänestystä ts. avata ja rajata NATO -liittolaisuudella ulko- ja sotilaspoliittisia toimintavelvollisuuksia, jotka jatkossa määrittävät ja rajoittavat eduskunnan päätösvaltaa perustuslain vastaisella tavalla.

Vasemmistoliiton Uudenmaan syyspiirikokous edellyttää, että NATO –jäsenyyden hyväksymisestä järjestetään kansanäänestys. Liittosopimusta sotilasliiton kanssa ei voida hyväksyä ennen eduskunnan saamaa valtuutusta kansanäänestyksen kautta.

Demokratian tila maailmassa vuonna 2021

- 2022-12-12 11:08

Jos sinulta kysyttäisiin, onko demokratia kehittynyt ja edistynyt viimeisinä 30 vuotena, mitä vastaisit?

Ensituntumana monella suomalaisella varmaankin olisi, että edistynyt on, mutta että viime vuosien kehitys on pannut miettimään missä oikein mennään. Katsotaanpa tarkemmin.

”*Varities of Democracy* (V-Dem) tuottaa suurimman maailmanlaajuisen demokratietietokannan, jossa on yli 30 miljoonaa tietopistettä 202 maasta vuosina 1789–2021. *V-Dem*, johon osallistuu yli 3 700 tutkijaa ja muiden maiden asiantuntijaa, mittaa satoja erilaisia demokratian ominaisuuksia. *V-Dem* mahdollistaa uusia tapoja tutkia demokratian luonnetta, syitä ja seurauksia sen monimuotoisen merkityksen mukaan.” (V-dem 2022). Mittauksessa on mukana seuraavat indeksiryhmät:

Liberaalisen demokratian indeksit

Vaalidemokratiaindeksit

Liberaalien rakenteiden indeksit

Tasa-arvoisuusindeksit

Osallisuusindeksit

Syvällisyysindeksit.

... no, mikä sitten on demokratian tila vuonna 2021 näin mitattuna? Tässä poimintoja keskeisistä tuloksista:

- Keskivertaisen maailmankansalaisen demokratian taso on laskenut vuoden 1989 tasolle. Viimeisten 30 vuoden aikainen demokratian kehitys on nyt tuhottu.
- Diktatuurit ovat nousussa, ja niissä asuu 70 % maailman väestöstä, 5,4 miljardia ihmistä.
- On merkkejä siitä, että autokratisoitumisen luonne on muuttumassa. Autokraattiset hallitukset käyttävät yhä enemmän väärää tietoa muotoillakseen kotimaista ja kansainvälistä mielipidettä omaksi edukseen.

- Sisäinen polarisaatio kiihtyy kohti myrkyllisiä tasoja 40 maassa.
- Suljettujen itsevaltaisen valtioiden määrä on lisääntynyt 25 maasta 30 maahan, joissa asuu 26 % maailman väestöstä. Se on myötävaikuttanut valtioiden autokratisoitumisen luonteen muuttumiseen.
- Vaalipohjainen autokratia on edelleen yleisin hallintotyyppi ja siihen kuuluu 44 % maailman väestöstä eli 3,4 miljardia ihmistä.
- Viimeisten 50 vuoden ennätysmäärä kansakunnista on itsevaltaistunut. Näissä 33 maassa asuu 36 % maailman väestöstä – 2,8 miljardia ihmistä.
- EU saattaa kohtaa oman itsevaltaistumisen aaltonsa - 20 % jäsenistä on jo autoritäärisiä
- Vuoden 2021 "vallankaappausepidemia" viittaa siihen, että voimakkaammat itsevaltaisuudet ovat yleistymässä.

Demokratia on siis taantumassa vaikka liberaalidemokratian edistäminen on ollut keskeinen vaatimus kansainvälisessä politiikassa jo vuosien ajan.

Kun maat laitetaan *V-dem* indeksien mukaan paremmuusjärjestykseen, niin Ruotsi, Tanska ja Norja jakavat palkintosijat. Sitten tulevat Costa Rica, Uusi Seelanti, Viro, Sveitsi, Suomi ja Saksa; UK on sijalla 19., USA 29., Puola 80., Unkari 91. Parhaiden Suomi menestyy liberaalien rakenteiden (3. sija) ja heikoimmin osallisuusindeksissä (24. sija). (Tarkemmin Suomesta, ks. Andersson, 2016).

Ensiarvioni

V-dem-indeksit keskittyvät ensisijaisesti demokratian rakenteellisiin edellytyksiin ja ehtoihin. Vähemmälle huomiolle jäävät toiminnan syiden ja toimijoiden toiminnan perusteluiden analyysi. Tätä kaksijakoisuutta yritetään ylittää tähän aineistoon tukeutuvassa juuri ilmestyneessä laajassa teoksessa "Miksi demokratiat kehittyvät ja taantuvat?" (Coppedge&all., *Why Democracies Develop and Decline*, 2022).

Toinen ilmeinen raja on tehty suhteessa talouteen. Liberaalidemokratia ymmärretään valtion ja kansalaisyhteiskunnan väliseksi poliittiseksi kamppailuksi siitä, miten *care&life* (hyvinvointitalous) toteutetaan. Yksityisen tavara- ja palvelutuotannon, ja rahoituksen demokratiavajeesta ei olla kiinnostuttu.

Kulttuuriliberalismi asettaa itse kunkin omakohtaisen *kokemuksen* kiistattomaksi ja oikeutetuksi tulla julkiseen keskusteluun. Liberaalidemokratia vaatii, että tätä kokemusta tulee voida puolustaa myös poliittisesti toimien. Kun tältä pohjalta muodostunut kansallinen, valtiollinen todellisuus (Wirklichkeit) on perinteellisesti törmännyt toisten kansakuntien määrittelemään todellisuuteen, realiteetit (Real) on löydetty joko sopimalla tai sotien.

Nyt kuitenkin olemme jo sodassa luonnon kanssa. Liberaalidemokraattisesti - siis ihmisten kesken, ilman valtasuhdetta reaaliseen suhteeseemme luontoon, siis työhön ja tuotantoon - määrittelemämme todellisuus, ”hyvä elämä”, ei vastaa luonnon kautta asettuvia realiteetteja. *Ekorealistinen demokratia* on mahdollista vain, jos olemme kaikki mukana päättämässä elämän kudoksen (*texture of life*) vaatimista välityksistä sisäisen ja ulkoisen luonnon kesken – molempien eduksi. Elämämme tulisi olla tosi, hyvä, kaunis ja reilu.

Viitteet

V-dem. 2022. Democracy Report 2022: Autocratization Changing Nature?
<https://v-dem.net/publications/democracy-reports/>

Andersson, F. 2016. Country brief: Finland. Varieties of Democracy
https://v-dem.net/media/publications/country_brief_finland.pdf

Coppedge, M., Edgell, B., Knutsen C. H., Lindberg S. I. (Eds.) 2022. Why Democracies Develop and Decline. Edited by V-Dem Institute, University of Gothenburg. Cambridge University Press. Kindle Edition.

Vaalit liberaalidemokraattisesti - tapaus USA!

- 2022-12-17 16:07

Marcus Lu (VisualCapitalist 2.11.2022)

Yhdysvaltain vuoden 2022 välivaalien suurimmat lahjoittajat

”Tämän vuoden välivaalien kustannusten odotetaan nousevan uuteen ennätykseen, yli 9 miljardiin dollariin. Tämä on huomattavasti enemmän kuin edellinen 7 miljardin dollarin ennätys, joka tehtiin vuonna 2018.

Washington Postin tuoreen analyysin mukaan miljardi dollaria näistä lahjoituksista voidaan lukea 50 suurimman lahjoittajan tekemäksi.”

Visualisoinnissa mukana 10 suurinta lahjoittajaa.

USA:n liberaalidemokraattiset vaalit ovat siis osa kaupallista kansalaisyhteiskuntaa (commercial society), jossa ostetaan ja myydään ääniä ja vaikutusvaltaa.

Muistuu mieleeni vuoden 1968 iskulause Pariisista: ”Olkaamme realisteja, vaatikaamme mahdottomia” – ekorealista demokratiaa, demokraattista realismia!

Viite

Lu, M. 2022. The Biggest Donors of the 2022 U.S. Midterm Elections. November 2, 2022.

Graphics/Design: Joyce Ma <https://www.visualcapitalist.com/biggest-donors-2022-midterm-elections/>

Joseph E. Stiglitz: Tiellä fasismiin? - 2022-12-17 21:37

Joseph E. Stiglitz on taloustieteen Nobel-palkittu ja yliopistoprofessori Columbian yliopistossa, entinen Maailmanpankin pääekonomisti (1997-2000), Yhdysvaltain presidentin talousneuvonantajien neuvoston puheenjohtaja ja korkean tason talousneuvoston puheenjohtaja. Hän on kansainvälisen yritysverotuksen uudistamisen riippumattoman komission jäsen ja oli vuoden 1995 IPCC:n ilmastoarvioinnin johtava kirjoittaja. Hänen viimeisin kirjansa on "Measuring What Counts: The Global Movement for Well-Being" (2019).

Hän kirjoituksensa *Tie fasismiin* (Project Syndicate, 12.12.2022) päättyy seuraavaan arvioon:

”Maat ympäri maailmaa olisivat voineet periä satunnaisia voittoveroja tavoilla, jotka olisivat saaneet itse asiassa rohkaista investointeja ja hillitä hintoja, käyttämällä tuottoja heikossa asemassa olevien suojelemiseen ja julkisten investointien tekemiseen talouden kestävyteen. Kansainvälisenä yhteisönä olisimme voineet hyväksyä COVID-19 immateriaalioikeuksia koskevan poikkeuksen, mikä vähentäisi rokotteen apartheidin laajuutta ja sen aiheuttamaa kaunaa sekä vähentäisi vaarallisten uusien mutaatioiden riskiä.”

”Kaiken kaikkiaan optimisti sanoisi, että lasimme on noin kahdeksasosaa vailla täynnä. Muutamat valitut maat ovat edistyneet tuossa asialistassa ja meidän pitäisi olla siitä kiitollisia. Mutta melkein 80 vuotta sen jälkeen, kun *Friedrich von Hayek* kirjoitti *Tien orjuuteen*, elämme edelleen sen ääripolitiikan perinnön kanssa, jonka hän ja *Milton Friedman* käänsivät valtavirraksi. Nuo ajatukset ovat saaneet meidät todella vaaralliselle tielle: 2000-lukulaiselle tielle fasismiin.”

Koko artikkeli löytyy viitteestä.

Viite

Joseph E. Stiglitz, J. E. 2022. Tie fasismiin. Project Syndicate 12.12.2022

<https://www.project-syndicate.org/magazine/economic-policy-failures-breeding-politics-of-backlash-resentment-by-joseph-e-stiglitz-2022-12>

Henry Kissinger: Kuinka välttää uusi maailmansota?

- 2022-12-18 12:17

Saatteeksi: Lainaan alle Henry Kissingerin juuri julkaistusta kirjoituksesta "Kuinka välttää maailmansota?" loppuosan (The Spectator, 17.12.2022.). En yhdy kaikkiin hänen esittämiinsä arvioihin Ukrainan sodan syistä ja seurauksista. Minua kiinnostaa se, että tämä reaali-politikko jää ulkopoliittisen realismin vangiksi eikä avaa ekologisen realismin haastetta vaikka hän kaipaakin uutta käsitteellistä kehystä maailman ymmärtämiseen. Käännös on korjailtu konekäännös englannista.

"Joidenkin mielestä olisi parempi, jos (Ukrainan, m.v.v.) sodalla tehtäisiin Venäjältä kyvytön sotimaan. Olen eri mieltä. Kaikesta väkivaltaisuuksistaan huolimatta Venäjä on antanut ratkaisevan panoksen globaaliin tasapainoon ja voimatasapainoon yli puolen vuosituhannen ajan. Sen historiallista roolia ei pidä heikentää. Venäjän sotilaalliset takaiskut eivät ole poistaneet sen maailmanlaajuista ydinasevoimaa, mikä on mahdollistanut sen uhan eskaloitumisen Ukrainassa. Vaikka tätä kykyä vähennettäisiin, Venäjän hajoaminen tai sen strategisen politiikan kyvyn tuhoaminen voi muuttaa sen 11 aikavyöhykettä käsittävän alueen kiistanalaiseksi tyhjiöksi. Siitä kilpailevat valtiot saattavat päättää ratkaista kiistansa väkivallalla. Myös muut maat saattavat yrittää laajentaa vaatimuksiaan väkisin. Kaikkia näitä vaaroja pahentaisi tuhansien ydinaseiden läsnäolo, mikä tekee Venäjältä yhden maailman kahdesta suurimmasta ydinvallassa.

Kun maailman johtajat pyrkivät lopettamaan sodan, jossa kaksi ydinvaltaa taistelevat tavanomaisesti aseistetusta maasta, heidän tulisi myös pohtia tämän konfliktin vaikutuksia sekä alkavan korkean teknologian ja tekoälyn pitkän aikavälin strategiaa. Omatoimisia aseita on jo olemassa, ja ne pystyvät määrittelemään, arvioimaan ja kohdistamaan omat uhkansa ja siten aloittamaan oman sodan.

Kun raja tälle alueelle on jo ylitetty ja huipputeknologiasta on tulossa osa vakioaseistusta - ja tietokoneista tulee strategian pääasiallisia toteuttajia - maailma joutuu tilaan, jolle sillä ei vielä ole vakiintunutta käsitteellistä kuvausta. Kuinka johtajat voivat hallita, kun tietokoneet antavat strategisia ohjeita sellaisessa mittakaavassa ja tavalla, joka rajoittaa ja uhkaa ihmisen päätösvaltaa? Kuinka sivilisaatio voidaan säilyttää tällaisen ristiriitaisten tietojen, havaintojen ja tuhoavien kykyjen pyörteen keskellä?

Mitään teoriaa tälle esiin tunkeutuvalla maailmalla ei ole vielä olemassa ja ohjeistavia menetelmiä ei ole vielä kehitetty - ehkäpä juuri siksi, että mielekkäät neuvottelut saattavat paljastaa uusia löytöjä, ja tämä paljastaminen itsessään muodostaa riskin tulevaisuudelle. Edistyneen teknologian ja sen hallintastrategioiden käsitteellisen välisen eron ylittäminen tai jopa sen täysimääräisten vaikutusten ymmärtäminen on nykyään yhtä tärkeä asia kuin ilmastonmuutos, ja se vaatii johtajia, jotka hallitsevat sekä teknologian että historian.

Rauhan ja järjestyksen tavoittelussa on kaksi osatekijää, joita toisinaan pidetään ristiriitaisina: turvallisuuden elementtien tavoittelu ja sovintotoimien vaatimus. Jos emme voi saavuttaa molempia, emme voi saavuttaa kumpaakaan. Diplomatian tie saattaa näyttää monimutkaiselta ja turhautavalta. Mutta siinä edistyminen vaatii sekä näkemystä että rohkeutta lähteä matkalle.” (Kissinger, 2022)

Kommentti

Välittömänä ensi kommenttina haluaisin lisätä, että ilmastonmuutoksella – luontotuholla kaiken kaikkiaan - ja (sota)teknologian kehityksellä on yksi ja yhteinen juuri: tuhoava, ulkoinen suhteemme - niin sisäiseen kuin ulkoiseenkin – luontoon.

Sisäisen ja ulkoisen luontomme *välitysten* – elämän kudoksen (*texture of life*) – tahtia ja niiden - kuten tiede/taide, (kaupunki)yhteisö, tuotantovälineet, raha - välittämää sisältöä määrittää luonnosta täysin irtireväisty, abstrakti (palaute)aika. Siis ajatus lisäarvon, voiton, vuokran, koron hankkimisesta käyttäen hyväksi luonnon ilmaisia tai halpoja lahjoja – työvoimaksi, ruuaksi, energiaksi ja raaka-aineiksi. Tämä funktionaalinen, tuotannollinen *aikarytmi* määrittää toimintamme tilaa. Se painostaa meitä toisaalta kaupungistumaan (*urbanization*) ja toisaalta teollistumaan (*industrialization*) ja etsimään aina uusia luonnon eturintamia (*frontiers*) taloudellisen palautteen saavuttamiseksi. Tämän tunnemme maailman – ja Kuun ja Marsin -valloittamisena sekä globalisaationa, ts. kansallisvaltioiden purkamisena. (ks. laajemmin esim. Moore 2015).

Maailmamme historiallinen, alueellinen jäsentymisen kansakunniksi ja kansallisvaltioiksi ja niihin liittyvä ns. reaali(ulko)politiikka ovat nyt törmänneet uuteen realiteettiin: luonnonvarat ovat rajalliset. Kysymys on nyt siitä, tapahtuuko niiden uudelleenjako sopian vai sotien – viimeisen kerran.

Viitteet

Kissinger, H. 2022. How to avoid another world war The Spectator, 17 12.2022.

<https://www.spectator.co.uk/article/the-push-for-peace/>

Moore, J. W. 2015. Cheap Food and Bad Climate: From Surplus Value to Negative Value in the Capitalist World-Ecology. Critical Historical Studies (Spring 2015).

Olen mukana!

- 2022-12-23 08:57

Saatteeksi: Minut on valittu Vasemmistoliiton kansanedustajaehdokkaaksi Uudenmaan vaalipiirissä. Kiitän luottamuksesta. Kun vielä Vasemmistoliiton ja Uudenmaanpiirin vaaliohjelmat ovat työn alla, listaan alle muutaman vaaliteeman, jotka on minulla pyörineet viime aikoina mielessä - noin vain alustavasti ... aiheryhmittäin ilman tärkeysjärjestystä!

Leipää, työtä, rauhaa – kaikille ja kaikkialla!

Tosi, kaunis, reilu ja siten hyvä elämä

Ei Isä taivaan vaan Äiti maa!

Ei sivilisaatioiden törmäys vaan ekosivilisaatio!

Meidän on maallistuttava! - siis kohtuus kaikessa, kaikille, kaikkialla, alati!

Rahan kierrosta luonnon kiertoon!

Kyllä edistykselliselle Euroopalle – Ei NATOLle

Liberaalidemokratian umpikuja – ekodemokratian haaste!

Pohjoinen ja länsi vastassaan etelä ja itä – epätoivoinen asetelma

Kansojen välinen demokratia on edellytys kansojen demokratisoitumiselle

Demokratia ei ole vientitavaraa!

NATO on mato, joka kalvaa kansakunnan ytimen!

Ulkopoliittisen realismin synnyttämä vastakkainasettelu ei ratkaise ekorealismien haasteita.

Ulkopoliittisen realismin kuorruttaminen woke vs. maa ja veri -retoriikoilla johtaa ydinsotaan
Ihmiskunnan historian rakentaminen onnistuu vain kansakuntien yhteistyöllä

Edessämme ei ole historian loppu vaan ihmiskunnan historian aloittaminen

Ihmiskunnan synnyttäminen ei onnistu tuhoamalla kansakunnat eikä kansakuntia pelasteta
tuhoamalla ihmiskunta.

Emme voi puhua työstä ilman luontoa emmekä luonnosta ilman työtä - emme ole työn käyttövoimaa,
työvoimaa, vaan työn tekijöitä, yhteiskunnallisia tuottajia.

Olemme kaikki yhteiskunnallisia tuottajia, emme työvoimaa, palkansaajakuluttajia

Yhteiskunnallisina tuottajina otamme vastuun mitä, miksi, milloin, miten ja missä tuotamme ja kuinka hyödyimme ylijäämän - yrityksissä "yksi henkilö, yksi osake, yksi ääni" - periaate käyttöön päätöksenteossa.

Työpaikka on nyt opinpaikka

Koulutusjärjestelmästä opintojärjestelmään

Herätyksen ja uuskonservatismiin epäpyhä liitto?

- 2022-12-27 12:44

Saatteeksi: laitan alle lopputuleman Christopher Mott:in kiintoisasta puheenvuorosta, jossa hän ihmettelee miten Woke -puheesta on tullut USA:n suurvaltapoliittisen hegemonian ja yksinapaisen maailmanjärjestyksen keskeinen perustelu. Käännös on korjailtu konekäännös.

Institute for Peace & Diplomacy (IPD) on voittoa tavoittelematon ja puolueeton Pohjois-Amerikan kansainvälisten asioiden ajatushautomo, joka toimii Yhdysvalloissa ja Kanadassa. Sen tehtävänä on edistää vuoropuhelua, diplomatiaa, harkitsevaa realismia ja sotilaallista pidättäväisyyttä – periaatteita, joiden uskomme olevan kestävän rauhan neljä kulmakiveä yhä monimutkaisemmassa ja dynaamisemmassa kansainvälisessä järjestelmässä. IPD pitää kansainvälisen oikeuden peruseriaatteenaan itsenäisten valtioiden suvereenia asemaa: "*par in parem non habet imperium*" (tasa-arvoiset eivät hallitse toisiaan).

Alla on IPD:ssä toimivan *Christopher Mott*:in artikkelin *Herätysimperiumi: sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ja uuskonservatismiin yhdentyminen* (Woke Imperium: The Coming Confluence Between Social Justice & Neoconservatism) johtopäätös osion.

Johtopäätökset

"Yllä kuvatut prosessit eivät ole historiallisesti katsoen uusia eivätkä ainutlaatuisia Yhdysvalloissa. Brittiläinen valtakunta edisti maailmanlaajuista orjakauppaa taloudellisista ja siirtomaavaltaisista syistä 1600- ja 1700-luvuilla. Teollistumisen ja orjuuden vastaisen liikkeen noustessa viktoriaanisella aikakaudella orjuuden vastaisesta asiasta tuli kuitenkin keino perustella uudella tavalla brittiläisen imperialistisen vallan laajentaminen, nyt moraalisen velvollisuutena. Nämä molemmat ristiriitaiset

vaiheet ovat edelleen osa kolonialismia kaikkialla maailmassa. Kun valtakunta oli kerran laajentunut löytääkseen lisää orjatyövoimaa ja työstettävää maatalousmaata, orjuuden vastainen kulttuurinen muutos mahdollisti imperiumin uudelleen keksimisen: nyt se hävitti sen itsensä synnyttämän orjakaupan.

Samanlainen logiikka pätee USA:n vallanpitäjien johtaman liberaalin imperiumin toimintaan: humanitaarinen interventio tapahtuu usein aikaisempien interventioiden alueille, mikä luo niihin jäätyneiden ja jatkuvien konfliktien kierteen, johon voi reagoida. Sosiaalisen oikeudenmukaisuuden toistuvaa käyttämistä sodan syynä, *casus bellis*, on ilmeisen toimivaa haukkamaisten ulkopoliittisten näkemysten kannalta. Yksi tapa lukea tämä analyysi on siis varoitus sosiaalisen oikeudenmukaisuuden puolestapuhujille: sotilas-teollinen kompleksin on täysin kykenevä ja motivoitu muokkaamaan kielenkäyttöänsä ja käyttämään sitä omiin kansainvälisiin tai militarisoituihin tarkoituksiinsa. Herätys, *Wokeness*, on loppujen lopuksi hyväksi imperiumille. Se, onko se hyvä imperiumia isännöivälle kansakunnalle, on kuitenkin aivan eri kysymys.

Pohjois-Atlantin ja erityisesti Yhdysvaltojen realistisemmän ja hillitymmän ulkopoliittikan kannattajien on ymmärrettävä, että retorinen siirtyminen kohti sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja ihmisoikeuksia edustaa vain viimeisintä iteraatiota universalismista, joka on jo vallitseva useimmissa Yhdysvaltain instituutioissa - onnekas ideologinen kehitys niille, jotka kannattavat laajennettua sotiollista ja pakotepoliittikkaa. Tämä saavutetaan suuntaamalla, laajentamalla ja yleismaailmallistamalla Yhdysvaltain sisäpolitiikkaa Yhdysvaltain kansallisen turvallisuuden ja länsimaisten liittoutumien, kuten Naton, nykyisissä koneistoissa.

Tätä liikettä todennäköisesti puolustaa jatkuvasti laajenevaan liberaaliprojektiin sitoutunut mediakoneisto ja kansalaisjärjestöverkosto. Molemmilla näillä aloilla on parannettu poliittista hyväksyttävyyttä ja lisätty taloudellista tukea Yhdysvaltain hallituksen byrokratialta. Tietyt liittolaisvaltiot, kuten Iso-Britannia ja sen kulttuuriset jälkeläiset, kuten Australia, Kanada ja Uusi-Seelanti, sekä maat, kuten Saksa, Alankomaat ja Skandinavian valtiot - todennäköisesti pitävät Yhdysvaltojen hegemoniaa nettopositiivisena, kun otetaan huomioon niiden institutionaalinen ja kulttuurinen sitoutuminen samanlaisiin maailmankatsomuksiin.

Tämän politiikan tulos on kuitenkin muutoin moniarvoisen sivilisaatiollisen kansainvälisen järjestelmän lopullinen jakautuminen kaksihaaraiseksi järjestelmäksi angloamerikkalaisten sisäisten kulttuurisotien tapaan - lietsoen uutta globaalia kylmää sotaa, jota länsi ei voi helposti voittaa. Realismin ja pidättyväisyyden puolestapuhujien näkökulmasta tällainen ideologinen kehystys nostaa esiin - ellei se ole jo tehnyt - uudenlaisen kansainvälisen vastareaktion Yhdysvaltojen vaikutusvaltaa vastaan.

Yhdysvaltojen ulkopoliittikan demokratisoivia impulsseja ensimmäisen maailmansodan lopussa tai kylmän sodan jälkeen voidaan viitata ennakkotapauksena, mutta "herätyksen", *Wokeness*, retoriikka

kohdistuu vieraisiin kulttuureihin, eikä se pyri pelkästään muokkaamaan uudelleen ulkomaiden maiden poliittista ja taloudellista järjestelmää. Se pyrkii horjuttamaan keskeisiä uskomuksia, jotka koskevat eroavia käsityksiä luokkarajoista - jotka vaihtelevat suuresti kulttuurista toiseen - normatiivisen ja kulttuurisen homogeenisuuden edistämiseksi.

Tämän tyyppinen puuttuminen on niin totaalista, että se muistuttaa kulttuurista eugeniikkaa, joka todennäköisesti aiheuttaa voimakkaan vastareaktion väliintuloa kannattavaa maata vastaan ja myös – mikä on ironista - ajettuja politiikkasuosituksia vastaan. Ei-länsimaaailma määrittelee sen vuoksi yhä todennäköisemmin tulevaisuutensa eksistentiaalisilla termeillä kuten Länsikin usein tekee ja näkee oman kollektiivisen vastarintansa liberaaleja arvoja vastaan taisteluna kulttuurisen autonomian ja suvereniteetin puolesta moraalista imperialismia ja liberaalin imperiumin interventiota vastaan.

Yritykset muokata vieraita kulttuureja 2000-luvun amerikkalaisten (ja vähäisemmässä määrin eurooppalaisten) tapojen mukaiseksi *a la* porvarillinen kosmopolitismi, on myös eettisesti huolestuttavaa, mutta vielä enemmän se on harkitsematonta. Sosiaalisen oikeudenmukaisuuden sävytettyjen imperialististen pyrkimysten lähde ei loppujen lopuksi ole yhteinen ja kriittinen yhteisymmärrys kansallisista eduista, vaan halu entisestään juurruttaa ja pidentää olemassa olevaa valtarakennetta.

Kun ammatillinen kilpailu rajallisista promootiomahdollisuuksista monien valtion ja kansalaisjärjestöjen koneistojen välillä kovenee, niin halu puolustaa interventiolähetystoimintaa ulkopoliitikassa vipuvaikutuksen ja arvovallan lisäämisen välineenä vahvistuu niin kauan kuin "wokeist"-kulttuurilla säilyy sen valta-asema korkeakoulutuksella valtuutetun, hallitsevan luokan eliitin sydämissä ja mielissä.

Kun "*Woke Imperium*" vahvistuu tulevina vuosina, voidaan odottaa myös merkittäviä kotimaisia seurauksia, varsinkin kun prosessi pahentaa kasvavaa kuilua lännen tavallisten kansalaisten ja ammatillisen kosmopoliittisen luokan etujen välillä liberaaleissa Atlanttisissa pääkaupungeissa, jotka identifioivat itsensä yhä enemmän "herätyksen" statusmarkkereihin.

Nähtäväksi jää, osoittautuuko Herätys, Wokeismi, tehokkaammaksi kuorrutukseksi, jolla oikeuttaa haukkamainen ulkopoliitikka ja sotilaalliset interventiot ulkomailla kuin aikaisemmat ideologiset sateenvarjat. Joka tapauksessa on todennäköistä, että kun sen hyödyllisyys loppuu, niin herännyt kansainvälisyys korvautuu vuorostaan toisella ideologisella välineellä, ja kierre toistaa itseään – elleivät pragmaatikot, realistit ja harkitsevat valtiomiehet ymmärrä ja vastusta sellaisenaan aktiivisesti taustalla olevaa logiikkaa ja utilitarismin puskemaa ideologiaa ja idealismia USA:n sotakoneiston pyörien voitelemiseksi.

Mutta toistaiseksi tällainen idealismi on aseistettu toistuvasti luomaan uusi – ja kenties yhä patologisempi – versio Amerikan poikkeuksellisuudesta jatkamaan samaa kylmän sodan jälkeisen

aikakauden epäsuosittua ja vaarallista politiikkaa, mutta nyt uudistettuna vetoamaan uuteen sukupolveen. Loppujen lopuksi ne, jotka on ehdollistettu uskomaan, että geopolitiikka on moraalisen varmuuden valtakunta, voidaan saada vakuuttuneeksi ja tukemaan mitä tahansa ulkopoliittisen vallanpitäjien toimintaa, jos se vain kuulostaa oikeista ideologisista nuoteista lauletuksi.”

Lyhyt kommentti: Ulkopoliittinen realismi - ja sen eri versiot - eivät aseta lähtökohdaksi meille Äiti maan sanelemaa ekorealismia. Ulkopoliittisen realismin asettaessa kansallisvaltioiden voimat toistensa voimaa vastaan ehtyvien luonnonvarojen jakamiseksi vahvimman määrittelemillä säännöillä - "sääntöperusteisesti" - ekorealismi asettaa meille vielä radikaalimman, siis juuriin menevämmän, kaikille kansakunnille yhteisen vaatimuksen: kuinka toteuttaa tosi, hyvä, kaunis ja reilu elämä - kaikille ja kaikkialla.

Viite

Mott, C. 2022. Woke Imperium: The Coming Confluence Between Social Justice & Neoconservatism. White paper. JUNE 2022. *The Institute for Peace & Diplomacy (IPD)*

<https://peacediplomacy.org/2022/06/27/woke-imperium-the-coming-confluence-between-social-justice-and-neoconservatism/>

Sarjasta ja osista

Volanen vasemmalta kokoaa yhteen kirjoituksia vuosilta 2014–2025. Osat on koottu aikasarjaksi, ja ne ovat luettavissa erikseen.

Osat

Osa 1: Kirjoituksia vuosilta 2014–2019

Osa 2: Kirjoituksia vuosilta 2020–2021

Osa 3: Kirjoituksia vuodelta 2022

Osa 4: Kirjoituksia vuodelta 2023

Osa 5: Kirjoituksia vuosilta 2024–2025

Lisenssi

Tämä sarja julkaistaan lisenssillä Creative Commons Nimeä–EiKaupallinen 4.0 Kansainvälinen (CC BY-NC 4.0). Lisenssiteksti:

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.fi>

Linkit ja lähteet

Linkkipolitiikka: tekstissä olevat URL-viitteet on säilytetty lähteenä silloin kun mahdollista. Koska verkkosisällöt muuttuvat, lukijaa suositellaan käyttämään tarvittaessa myös arkistoversioita (esim. web.archive.org) ja ensisijaisesti DOI-/julkaisijatason viitteitä, jos saatavilla. Verkkolähteiden tarkistuspäivä tässä koonnissa: 18.3.2026.

Lähdehistoria

Alkuperäiset tekstit on julkaistu ensisijaisesti kirjoittajan blogissa ja muissa verkkojulkaisuissa. Keskeiset koontilähteet:

<https://blogit.kansanuutiset.fi/volanen-vasemmalta/>

<https://www.vasemmistonyt.fi/volanen-vasemmalta/>

Viittausohje

Suosittelun viittaustapa: Volanen, Matti Vesa. Volanen vasemmalta: Kirjoituksia vuosilta 2014–2025 (sarja). Päivitetty 18.3.2026. Saatavilla verkossa (PDF).

Koonnin päivämäärä: 18.3.2026